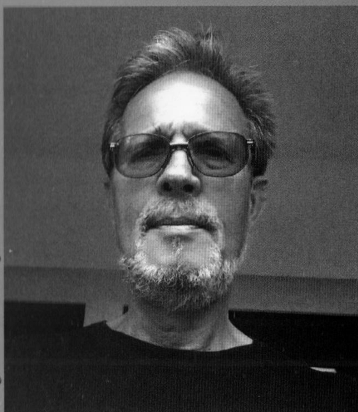
DAN PERȘA

BESTIARRO

ROMAN

HUMANITAS

Fotografie din arhiva personală a autorului

Dan Perşa este romancier, eseist, publicist. A absolvit Facultatea de Geologie-Geografie, secţia Geofizică. În prezent este redactor la revista *Ateneu* din Bacău. A publicat romanele: *Vestitorul* (1997), *Şah orb...* (1999), *Război ascuns* (2005), *Cu ou şi cu oţet* (2007), *Cărţile vieţii* (2009), *Arca* (2012), *Viaţa continuă* (Bucureşti, 2013), *Şi eu am scufundat Atlantida* (2016), *Înapoi pe Solaris* (2017), *Dincolo* (2018) şi volumul de versuri *Epopeea celestă* (1999). Colaborează la numeroase reviste culturale, între care *Vatra*, *Euphorion*, *Hyperion*, *România literară*, *Familia*, *Convorbiri literare*, *Luceafărul*, *Timpul*. Cărţile sale au obţinut numeroase premii literare naţionale.

Fotografia de pe copertă: cottonbro/Pexels

821.135.1

scriitori
români
contemporani

DAN PERȘA

BESTIARRO

ROMAN

HUMANITAS
BUCUREȘTI

Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
DTP: Florina Vasiliu, Dan Dulgheru

Tipărit la Livco Design

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
PERȘA, DAN
Bestiarro / Dan Perșa. – București: Humanitas, 2021
ISBN 978-973-50-7173-8
821.135.1

EDITURA HUMANITAS
Piața Presei Libere 1, 013701 București, România
tel. 021.408.83.50, fax 021.408.83.51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 0723.684.194

Conține un calup exploziv de informații și know-how pentru vânătoarea de vrăbii cu dinamita. Orice asemănare cu persoane sau întâmplări reale este pur întâmplătoare. Nici un animal descris în acest roman nu a pățit nimic.

—Red Hood, *Vrabia dinamitată - Revenge*

Care fu zeul ce-i puse pe ei să s-apuce de sfadă?
Fiul lui Zeus și-al Letei, Apolon. În ciuda-i pe craiul,
Molimă grea răspândise și oastea-i pornise să piară,
Pentru c-Atrid cutezase pe preotul Hrises să-nfrunte,
Când cuviosul veni la corăbii, în tabăr-ahee,
Ca să-și răscumpere fata cu-o mare mulțime de daruri.

—Homer, *Iliada* (tr. George Murnu)

Orice speculație privind asemănarea personajelor cărții cu persoane reale este nefondată și neavenită. Toate personajele sunt fictive. Trama epică nu cuprinde fapte reale. Toate întâmplările povestite sunt născocite, din necesități dramatice vs comice, sub normele esteticii și compoziției. Drept care autorul nu poate fi dat în judecată pentru că ar fi spus adevărul despre anumite persoane sau situații. Nu există nici un adevăr, ci numai ficțiune. —Autorul

Aperitiv
(tras duşcă de-un personaj cherchelit)

M-am născut cu o deviaţie genetică. Am urechi de cimpanzeu şi timpane de liliac. Aud sunete ce urechilor omeneşti le sunt inaccesibile. De aceea, cu siguranţă, nu ştiţi: ca şi liliecii, oamenii emit ultrasunete, doar că ele nu sunt un dar al naturii, ci dimpotrivă, sunt vaierul neauzit al omenirii, sunt geamătul ei, sunt bocetul ei. De aceea seamănă oamenii liliecilor, sunt, semenii mei, nişte lilieci îndureraţi. Ţipetele izbucnesc din suferinţa lor. Ce rost ar avea însă povestea aceasta? Toţi o ştiu. Sau povestea mea? Am învăţat de mult să-mi ascund însuşirea, dacă e o însuşire şi nu un blestem. Mi-o ascund chiar şi mie şi mă prefac că nu aud ce aud. Un ţiuit continuu... un ţipăt. Pentru că suferinţa umană n-a fost lăsată de Dumnezeu ascultării urechilor omeneşti. Aşa că voi istorisi ce am de istorisit ca şi când aş fi un om normal între ceilalţi oameni. De altfel, asta şi sunt. O fină operaţie estetică a redat urechilor mele forma lor umană. Ce mai contează că timpanele mele sunt altfel? Ele nu se văd, iar ce nu văd, oamenii nu ştiu. De aceea, ce rost ar avea să vorbesc despre mine? Pe cine ar interesa povestea mea? Deşi nu puţine ar fi de povestit. De pildă, creşterea şi descreşterea carierei mele: cum am devenit medic şi am fost apoi eliminat dintre practicanţii lui Esculap pentru malpraxis, deşi eu zic că am făcut un gest umanitar. Vedeţi, deja aş intra în conflict cu societatea. Şi nu vreau. Ba nu aş istorisi nici măcar povestea prietenului meu, domnul Nica, un om mult mai vrednic ca mine, la al cărui căpătâi pus pe catafalc priveghez. Ci voi spune o poveste din târg, cu care ne-am intersectat toţi o vreme,

dar eu o știu mai bine. Și nu va fi despre oamenii-lilieci, ci despre alte animale. Ăștia suntem... Dar chiar și oamenii ce nu șuieră ca liliecii plâng în felul lor. Și pentru a nu lăsa nimănui vreun dubiu că nu este decât o poveste din târg, povestită de un oarecare, eu, doctorul Mânzescu, nu voi fi naratorul faptelor ci doar, așa cum m-am și aflat în toată povestea, un insignifiant personaj. Mi-aș numi însemnările *Ulii în oraș*, mai ales că poetul Porumbelu a lăudat acest titlu. Îi plăceau lighioanele. Sau le-aș numi *Cartea rozătoarelor*, pentru că, nu-i așa, rozătoarele aduc cele mai mari daune. Le-aș spune, de ce nu, *Calea firmiturilor*, așa cum și-a numit Gică Rasol politica. Dar m-aș îngloda în simbolistică și abstracțiune, iar eu nu vreau să mă îndepărtez de realitatea imediată. Până la urmă titlul nu va fi nici acela sugerat de prietenul meu domnul Nica din memoria-i de elefant. M-a îndemnat într-o zi, la un aperitiv:

— Spune-i *Măi animalule*!

Rareori dădea dânsul greș... când venea vorba de politică. Fie că față de oameni greșea, ba și față de sine uneori.

Nici istorie ieroglifică nu vreau să fac, însă privind în jur la oameni și ascultându-i, bestiarul întreg mi se înfățișează.

CARTEA I

Belvedere din balcon în cetatea Ilion

PARTEA I

Să-mi dați fata înapoi (Îmbujorata Briseis)

Era în ziua când preotul Sorescu s-a dus acasă la Gică Rasol. Părintele se află acum în fața vilei.

Gândise mult dacă se cădea să vină sau nu, dar grija de tată a învins și iată-l.

În sutana-i neagră prăfuită, cu camilafca pe cap, le părea trecătorilor o piază-rea. Unii își făceau cruce cu limba, alții își încrucișau inelarul și arătătorul ca semn de apărare împotriva deochiului, iar cei mai îndrăzneți, chefliii aflați la mesele din fața cârciumii de cartier cu o bere de porc în față, își atingeau comeseanul spunând: „Na-ți un popă!". Nu se știe de ce oamenii cred că preoții aduc ghinion, spre deosebire de coșari, și ei negri. Părintele își scutură cu vârful degetelor praful de pe straie. Era chiar praf, un pospai alb, calcaros. Constanța o fi el un oraș la malul mării, dar înainte de toate e un oraș de stepă. Vântul bate deseori hai-hui printre ciulinii veștejí. Mătură nisipul plajelor. Munții Dobrogei sunt măcinați de timp, încât nu se putea găsi nume mai potrivit pentru ei: Măcin. Dacă un ținut ar fi în stare să putrezească, totul ar fi putred aici. Numai că ariditatea nu poate putrezi. Iar soarele e prea arzător și uscat: mumifică orice. Vântul e searbăd, deși, uneori, aduce mirosul de mlaștină al mării. Prea mult nisip și piatră. Totul se sfărâmă, se surpă, se prăvale și, luat de vânt, se pustiește... Nimeni n-a scornit vreun mit despre cum au luat naștere pământurile de aici, deși vechimea lor, vecinătatea mării, inima uscată a stepei, pustietatea ar fi trebuit să-i îndemne pe oameni spre vis.

Părintele privi interfonul pus pe un stâlp al porţii, gândi că oare ce pacoste o fi şi asta, o sonerie nu era de ajuns şi apăsă la întâmplare un buton. Aşteptă.

— Da! se auzi o voce, încât părintele mai că se sperie.

— Cine-i? întrebă vocea.

— Sunt preotul Sorescu, spuse el, apoi îşi şterse năduşeala de pe frunte.

Poarta porni să mişte fără scârţâit, fără huruit. Se deschise singură în faţa lui. Dar cum... părintele vru să spună o vorbă de pustie, dar şi-o înghiţi... să intri acolo, când trei dobermani săltau şi priveau ţintă către el din grădină, dincolo de gărduţ? Întâi a crezut că e un Cerber. Negri, cu siluetele subţiri şi urechi ascuţite, parcă erau nişte draci. Erau apocaliptici săltând în felul acela, fără a scoate un mârâit, darămite un lătrat. Parcă le-ar fi tăiat cineva limba, gândi părintele. Nu mai au laringe. Parcă aş fi la intrarea în Iad, îşi spuse.

— Câinii sunt legaţi, spuse vocea şi părintele înaintă pe alee, făcând să-i scârţâie sub tălpi pietricelele albe, colţuroase.

Uşa imensă a vilei se deschise. Părintele îl ştia pe cel ieşit să-l întâmpine. Era din anturajul lui Gică Rasol, din plevuşca dornică să apuce vreun post, vreo ciozvârtă, vreun comision, ceva. Gică Rasol era vice-primar, dar aşa bine administrase banul public, încât în patru ani şi-a făcut ziar, post de televiziune şi vreo zece firme mai mari sau mai mărunte. Încât era clar pentru oricine că el va fi viitorul primar, ba încă deja i se spunea „domnul primar“ şi era cultivat de drojdia politică a urbei. Dar, „cultivat“ nu e un cuvânt prea potrivit. Era linguşit, pupat în dos, mai marii i se ploconeau, mai micii se ţineau lingăi pe lângă el, îl tămâiau servili, slugarnici. Era cel mai puternic om din oraş, pentru că unii ziceau că-i mai tare chiar şi decât Pitic Orfeanu, harfistul.

— Spune, tataie, ce vânt te aduce aici? îl întrebă cel ieşit să-l întâmpine.

— Vreau să vorbesc cu domnul Rasol, spuse răspicat părintele, cu vocea lui frumoasă, admirată când predica din strană sau când viersuia vreun prohod sau cânta la vreo nuntă. Dar vocea nu-l impresionă pe acolit.

— De ce nu mergi mata la Primărie şi să ceri audienţă, auzi?

Dar din spatele său se auzi glasul poruncitor al lui Triță Costin, cel voinic ca un bivol, al doilea om după „primar“:

— Lasă-l să intre!

Așa că părintele fu lăsat să intre în salon și fu poftit să stea într-un fotoliu de piele albă. Privi în jur, numai gresie și faianță. Două trepte urcau spre ușa dinspre terasă, iar pe terasă o jună îmbrăcată ca ospătăriță, cu fustă neagră și șorț alb, învârtea mici, frigărui și cotlete pe jarul de mangal al unui grătar. Doar că fusta îi era atât de scurtă, încât nici nu trebuia să se aplece ca să-i vezi bichineii, mă rog, dacă-i avea, că ațișoara aia intră cu totul între buci și n-o vezi. În picioare purta cizmulițe albe. Hait, uite ce-mi atrase privirea! O fi vreun plac în asta, ori simțul meu moral se revoltă, își spuse preotul, dar nu știu să răspundă. Reveni cu privirea în casă. Erau și plante, unele mari de tot, în ghivece de marmură albă: nelipsitul ficus, acante, azalee, trandafirași exotici. În havuzul cu pești multicolori, pluteau nenufari. Iar pe insulița din havuz, se înălța un palmier pitic, mândru ca un falus: *Eu fac!* scria pe panglica agățată de vârful lui și atârnând flască! Sculpturi parnasiene... dar din opulența prostului gust, țâșnea valoarea tablourilor puse pe pereți. Se pare că în privința asta, Gică Rasol avea un bun consilier...

Dar, mai ales, privirea preotului fu atrasă de vânzoleala lumii pestrițe din jur, între care Triță Costin și femeile păreau că lucrează... chibzuit... și pun la cale mai știu eu ce referate. Ceilalți, plevușca, oameni cunoscuți părintelui, se foiau de colo-colo, părând că ar fi de la trupele de asalt, săritori, vigilenți, tăioși în mișcările fără greș, ce le denotau competența, serioși, unul mușcându-și limba în colțul gurii în vreme ce Triță Costin, șeful (era și el șef, nu doar Gică), întorcea pe hârtie un „A“, spre a scrie „Anunț“. Așa își mușca acolitul limba, de parcă el ar fi scris și efortul era așa mare, concentrarea atât de intensă, încât numai limba mușcată putea s-o vădească. Participa cu sufletul întreg la trasarea cu un gest parabolic a unui „A“, încât, până la urmă, măruntul funcționar se identifică marelui om Costin și după câteva luni povestea, cui stătea să-l asculte, cum el, el a scris un „A“ mare pe hârtie. Da, se foiau așteptând o poruncă, o vorbă, gata s-o împlinească, dar anume vorba lui Triță Costin (că ferească Sfântul

Dumnezeu să-i ceri tu ceva, iubite cetitoriu, unuia dintre ei, că te-ai alege cu ocări, ba mai rău, cu pumni în ochi), stăteau gata să-i facă un serviciu lui Triţă Costin, deci... doar s-o îndura să le scape o vorbă, fie şi de ocară („Dă-te mai încolo, boule, că stai în lumină!“, cum i-a spus unuia – era o fericire să audă, auzi, m-am dat mai încolo, i-am făcut lumină lui Costin, ce ştiţi voi, omul lui sunt de-acum!), aşteptau un pocnet din degete, un pocnet din degete mult mai autoritar fiind decât până şi însele poruncile divine, scrise de Moise pe tăbliţe de legi. Ce fierbere, ce clocot, ce haos! Tocmai atunci intră primarul, valvârtej, privi în jur, se încruntă.

— Da' ce mama mă-sii e atâta lume aici? strigă el. Ia, valea!

Nepoftiţii, cu spinarea plecată, îşi luară tălpăşiţa, buluciţi la uşă. Roiul! Ia-ţi coada la plimbare! Nu le mai ardea de cinuri, dar, totuşi, se apropiau alegerile locale şi nu puteau să nu fie în preajmă.

Primarul, văzându-i cum fug, de parcă văzuseră un leu (din ăla din junglă, nu moneda naţională), strigă:

— Sunt un animal!

Într-adevăr, zgribulit şi slab cum era, semăna cu o vrabie (dacă vrabia poate fi numită animal).

— Un animal de pradă, negru în cerul gurii, îi ţinu isonul Triţă Costin.

Apoi, părintele Sorescu prinse momentul când primarul îl zări şi... văzu cum rânjetul binecunoscut al lui Gică Rasol răsări ca soarele în zori şi i se împrăştie pe faţă. S-o fi bucurând că mă vede, îşi zise părintele. Aida-de! Primarul se trânti într-un fotoliu, îşi urcă încălţările pe masa de sticlă (din mijlocul căreia exploda o agavă), încât părintele vedea acum pingelele pantofilor primarului, care scoase din buzunarul de la piept al hainei o havană, o tăie, o aprinse, sorbi tacticos şi împroşcă o coloană de fum subţire printre buzele strânse ca pentru fluierat. Uite-l ce s-a destins când m-a văzut, îşi spuse părintele în gând, încruntându-se.

— Ştii dumneata, părinţele, cât costă havana asta? întrebă primarul, privindu-şi trabucul.

Părintele tăcu mâlc, nu-i ardea de havană, nici de conversaţie, îşi dădea seama că nimerise prost, într-un viespar, ba mai rău, într-o cloacă, printre viermi, dar altă cale nu era, trebuia, musai,

să-şi vadă copila acasă. Primarul strănută. O dată, de două, de cinci ori. Ochii i-au ieşit din cap, i-au dat lacrimi.

— Hait, strigă – încât toţi încremeniră –, am gripă, guturai! Şi între toţi pleşcarii ăştia nu e un doctor măcar!

Să nu fie gripă porcină, gândi cu răutate părintele Sorescu.

Atunci, din prag, dintre cei buluciţi la uşă să iasă afară, se întoarse, cu un chip radios, spre primar, doctorul Mânzescu. Un fel de doctor răsdoctorit, pentru că nu mai practica medicina de mult, pare că dat afară din spitale, dispensare şi policlinici din pricina incompetenţei sau mai ştiu căror vicii, incompatibile cu arta lui Esculap şi cu jurământul hipocratic.

— Ba da, spuse el cu o voce pierită, dar catifelată, ce peria auzul, încât abia se auzi.

— Atunci ce mai aştepţi, boule? Dă zor la farmacie şi ia-mi nişte medicamente de care ştii tu.

— Cu aşa doctor să te ferească Dumnezeu, spuse Triţă Costin.

— Aş merge şi eu cu el, se auzi o voce tandră. Era a unui bărbat vârstnic şi, privind către el, părintele îl recunoscu. Fusese, ani buni, tehnoredactor la revistele editate de Academia Navală, dar mai lucrase şi la reviste de cultură. Pensionat de mult, nu se lăsa. Îl găseai oriunde în oraş, la orice oră, cu nelipsita mapă sub braţ şi cu geanta pe umăr. Slab, 'nalt, drept, ar fi părut demnitatea întrupată celor ce nu-l ştiau, numai că toţi îl ştiau. Îi cunoşteau şi meteahna, dar o treceau cu vederea. Nu era periculoasă. Fura lucruri mărunte, încât unii îl considerau cleptoman. Nu era. De i-ar fi căzut sub mână ceva mai acătării, n-ar fi scăpat de geanta lui. Dar trăise doar între oameni săraci, între gazetarii cei iuţi şi neliniştiţi şi n-a avut mare lucru de furat. Blând şi plecat cu cei mari, să-l ferească Dumnezeu pe cel mic de clampa lui. Domnul Nica, după nume, devenea feroce. Dar făcea parte, la o adică, din echipa primarului, chiar dacă nu era pus decât la mărunţişuri, în chip de secretară. Ar fi vrut să facă un afiş electoral, şi el, doar că se inventaseră computerele şi printerele digitale şi-i încurcaseră viaţa. Cine să mai macheteze cu rigla, să dea în bobi pe hârtia milimetrică, să stea cu tipograful la cules litere de plumb? Totul se făcea printr-o apăsare de buton acum, munca inteligentă pierise, suflet nu mai era, spunea el, acum puştanii sunt la putere,

idiotizați în fața unui monitor pe care meșteresc fără să aibă habar de meserie.

— Du-te, mă... spuse primarul și domnul Nica nu fu prea sigur dacă a primit încuviințarea ori Gică Rasol i-a zis să se ducă altundeva. Numai că judecă: primarul e om dintr-o bucată, nu se ascunde după deget, de-ar fi fost să-l bage în mă-sa, i-ar fi spus-o pe șleau. Nu-i trecea prin cap – nu era suficient de imaginativ – că primarul ar putea fi subtil sau ironic. Așa că domnul Nica porni după doctorul Mânzescu spre cea mai apropiată farmacie, regretând deja gestul său: dacă doctorul, zgârcioman și viclean, perfid chiar, o să-i ceară și lui să pună bani la medicamente, să împartă cheltuiala între ei? Asta nu-i căzu bine domnului Nica, provocându-i un ușor gol mentolat în stomac.

— Da, du-te, mă, că ești revoluționar de optzeșinouă... Ce ți-e și cu revoluționarii ăștia, zise Gică, după ce-l văzu ieșit.

— De nu l-ar legitima pă Tătuțul, le-aș lua la toți certificatul, dar le-aș da ceva în schimb, strigă Triță, care tocmai sfârșise de mâzgălit litera „A“.

— Da, un șut în dos, spuse Gică Rasol.

Triță Costin zicea că știe de ce s-au dat certificatele de revoluționar: fără revoluționari nu exista revoluție, iar fără revoluție nu exista noua conducere a țării. Revoluționarii legitimau noua putere, noua orânduire, îl legitimau pe Tătuț. „Părerea mea“, striga el. „De aia sunt așa mulți, de aia au primit certificate de revoluționar atâția trântori“. Costin își spunea (o fi avut dreptate?) că toți cei care au luat patalama de revoluționar – că doar se număra printre ei – sunt niște derbedei, dar nu ca golanii ăia de la Universitate, golanii care au făcut Revoluția, ci otrepe sadea, care au confiscat, la un loc cu noua putere auto-instalată în numele poporului, Revoluția. Ei s-au înghesuit la ghișee, când a venit vremea să fie trecuți în catastife, încât adevărații revoluționari n-au mai avut loc între ei, ba chiar, unii au plecat scârbiți. El nu plecase, a rezistat între lepădături, dar era autentic, că doar fusese disident... Triță Costin își ridică ochii senini, exoftalmici, spre Gică. Gică semăna cu o găină pe jumătate jumulită. Pe când capul de zimbru și alura de decatlonist a lui Costin produceau o senzație de forță și de fermitate. Oamenii îl respectau, erau mai

impresionaţi de el decât de sfrijitul primar. Gică era la fel de subţiratic ca domnul Nica, doar că şi scund. Însă primarul răspândea mai multă teamă. Oamenii îl asociau acidului chimic. Coroda, distrugea, cangrena orice-i ieşea în cale, pe oricine i se împotrivea... Privirile celor doi întâlnindu-se, ei îşi vorbiră din ele, din mimica sprâncenelor, din expresia buzelor. Da, îi sugeră Costin lui Gică, putem vorbi de faţă cu părintele, iar primarul făcu aprobator din cap. Preotul fu uimit: cum de se înţeleg cei doi doar din priviri?

Triţă rânji în acelaşi timp cu primarul...

Dacă părintele aude şi vede, devine *martor*, şi ce-i un martor ce nu poate mărturisi şi denunţa şi acuza, dacă nu un complice? Primarul făcu semn cu ochiul spre Triţă.

În acea clipă se petrecu ceva ciudat. Deşi Triţă nu deschidea gura, părintele îl auzea vorbind şi el spunea următoarele lucruri:

Dacă vorbim în faţa lui, părintele e mânjit *şi astfel devine, dacă nu omul nostru, cel puţin un complice. Iar de-ar fi să-i umble gura despre ce-ar auzi şi-ar vedea la noi, cine l-ar crede? Şi chiar dacă l-ar crede, oricum toţi ştiu ce se petrece, dar dovezi n-au şi nici nu se pot împotrivi în vreun fel nouă. În plus, un preot nu poate să nu aibă o deformaţie profesională: e legat de taina spovedaniei. Asupra a tot ce aude rău, trebuie să păstreze tăcerea, ca o gură de mormânt, ca să nu dea cumva în vileag păcatele cuiva...* Zicând aceste vorbe fără să deschidă gura, dar auzite clar de părintele Sorescu, Triţă rânji în acelaşi timp cu primarul...

— Ei, părinte, pasămite ne vom încuscri, spuse primarul, dar cum preotul nu privise în acea clipă spre gura lui, nu ştia dacă primarul chiar vorbise, ori, întocmai lui Triţă, doar se făcuse auzit fără să mişte buzele, aidoma unui ventriloc.

Părintele privi în dreapta şi-n stânga, tulburat, simţindu-se ca fără apărare în faţa unor puteri pitoniceşti ce nu luptă pe faţă, ci pe ascuns. Dar, îşi spuse părintele, astea nu pot fi puteri pitoniceşti, ci sunt de-a dreptul drăceşti. Vin de la diavoli pitoniceşti, dacă nu de-a dreptul de la draci arhiconi.

Şi mai să-i cadă cerul în cap auzind de încuscrire, încât nu mai luă seamă la felul în care îşi vorbeau primarul şi Triţă.

Miruna, fiica părintelui Sorescu, umbla de-o bucată de vreme cu Alecu Rasol, fiul primarului, despre care se zvoneau toate relele câte pot încăpea în pieptul de aramă al unei odrasle de bani gata. Că-i infatuat, pervers, necioplit, lipsit de scrupule, imoral, violent – asta era mai nimic. Vorbele din ultima vreme erau și mai rele: se spunea că se droghează. În ultimele luni, Alecu venea cu BMW-ul în fața casei părintelui, claxona, Miruna fugea, se urca în mașină și plecau la distracții cu șleahta de derbedei și golănițe (le zicea așa părintele – gândind că face un eufemism –, ca să nu le spună golance) înghesuiți claie peste grămadă în mașină. Părintele a certat-o de două ori pe fiica lui, i-a interzis chiar să mai plece, dar mai va, te poți pune cu copiii din ziua de azi? După o vreme, Alecu renunțase la gașcă și venea s-o ia pe Miruna de unul singur. Părintele se îngrijorase și mai mult. Ce mama naibii, la șaptesprezece ani să lase deja să profite sexual de ea un derbedeu? Dar, în ultima săptămână, părintele nu închisese ochii câteva nopți, de când Miruna nu s-a mai întors acasă. A întrebat-o pe coana preoteasă dacă știe ceva despre ea, iar coana preoteasă i-a spus că a plecat cu Alecu în Deltă. Părintele Sorescu aflase (e un fel de-a zice că „aflase", fiindcă știa asta tot orașul și întregul ținut) că primarul are o vilă aproape de Rezervația Biosferei Delta Dunării, că are două șalupe și că uneori se retrage cu „echipa" lui acolo, gurile rele șoptind că, de fapt, purcede spre orgii. Acum, uite, asta se întâmplase: Miruna fugise cu fiul primarului și, probabil, cu alte otrepe, la vilă. De când a aflat, stomacul părintelui s-a strâns ca un hrib veșted, de silă, iar gândurile negre îl bântuiau noapte de noapte, făcându-l să se perpelească.

Iar acum, vorbele acestea, care sunau a mare batjocură: „o să ne încuscrim". Ce încuscrire putea fi în desfrâu, pentru că asta se întâmplase cu Miruna, s-a preschimbat într-o cățea, o depravată, căzuse pe panta păcatului, intrase între miliardele de păcătoși ai pământului, iar părintele știa cât de greu e să te întorci din drumul decăderii. Iar Gică, primarul, chiar la asta se gândise, că se încuscresc în depravare, de vreme ce s-a înțeles din ochi cu Costin că poate vorbi. Oare asta credea primarul, că el, părintele Sorescu, e acum unul de-al lor, un individ ce nu a putut sta departe de

mizeria lumii, ci a dat cu nasul drept în ea? Şi că n-are altă cale, decât să meargă până la capăt? Părintele se gândi, ruşinat, la enoriaşii săi, încât, deşi oacheş, roşi. Îşi aminti slujbele, predicile, încrederea ce-o au oamenii în cuvintele sale. Şi acum primarul credea că el va fi să devină unul dintre acei inşi pentru care între vorbă şi faptă nu este împăcare? Se înşală, îşi spuse părintele Sorescu, în vreme ce ochii săi se strânseră involuntar o secundă... şi monturile mâinii drepte i se albiră de la cât de tare i se contractase pumnul pe mânerul sfintei cruci. Dar pumnul în care strângea crucea nu era la vedere, ci ascuns sub patrafir.

— Nu, spuse părintele Sorescu, nu ne vom încuscri. Eu am venit aici să vă rog să-mi daţi fata înapoi acasă.

Părintelui i s-a strâns inima spunând aceste vorbe. Nu prin ce însemnau limpede, ci pentru faptul că ele îi aminteau întreaga osândă suferită în ultimele zile. N-ar fi ajuns până aici, la Gică Rasol, „primarul“, de-ar fi ştiut că fiica lui umblă, pur şi simplu, cu fiul primarului. Erau tineri, zvăpăiaţi, li se puteau ierta multe. Ci părintelui Sorescu i-au ajuns la ureche alte vorbe. Anume că Triţă Costin i-a batjocorit cu sila fiica şi părintelui îi era teamă că şocul unei asemenea întâmplări putea fi aşa mare, încât să-i metamorfozeze pe veci copila. Ştia că multe dintre femeile ce au avut legături sexuale violente nu se mai poartă aidoma unor persoane normale, se căsătoresc greu, sunt lipsite de încredere şi din pricina asta de stabilitate. Deşi preot, trebuind să judece cu calm şi rupt de pasiunile vieţii pământeşti, în sporul de înţelepciune al harului ce i l-a pus Biserica pe frunte, îl înnebunea gândul că fiicei lui i s-ar fi întâmplat aşa ceva.

Când termină de spus vorbele: „să-mi daţi fata înapoi acasă“, tânăra cu fustă scurtă şi cizme zărită de părinte pe balcon, care imita prin veşminte un Moş Crăciun, tocmai intra cu un platou de mici şi fripturi abia ridicate de pe grătar. Rumene, dungate, ele îşi răspândiră mirosul cel îmbietor, dar de care părintele Sorescu se scârbi. Nu pentru că n-ar fi păcătuit şi el când şi când înfruptându-se din hoituri, ci pentru că, aflat într-o stare de nelinişte ce-l făcea să tremure, i se mai şi închisese, aşa îi părea, egloga,

eglota, epiglota – părintele nu nimerea cuvântul – ce-i blocase laringele, faringele şi esofagul, încât acum se sufoca, iar de-ar fi fost să bage vreun dumicat în gură, mâncarea n-ar fi intrat în el, ar fi zbughit-o înapoi, ţâşnind afară. Îşi băgă arătătorul, strâns cârlig, la guler şi-l trase căutând să-l lărgească. Platoul cu cărnuri fu aşezat pe masă, aproape de primar. Triţă îşi trase şi el alături scaunul şi se puse să înfulece. Înşfăca bucăţile cu degetele şi rupea din ele printr-o răsucire brutală a capului. Mâncau ca nişte câini. Roaseră o vreme carne fără pâine, fără muştar, iar părintelui îi păru că în unele clipe Gică şi Triţă se opresc o fracţiune de secundă şi, privindu-se ţintă, mârâie unul la celălalt ca într-o confruntare. Se repeziseră ca lupii-n stână. După o vreme, când foamea sau pofta s-au ostoit, pesemne, Gică strigă la cineva aflat undeva prin altă încăpere să aducă nişte chifle, sare, muştar, maioneză cu usturoi şi cartofi pai. Pesemne că toate acestea erau în aşteptare, deoarece îndată ce primarul porunci, un bucătar cu bonetă intră şi le aduse. Tot atunci fu poftit şi părintele la masă.

— Vino şi mănâncă, părinte, spuse Triţă privindu-l drept în ochi, iar cuvintele lui se încărcau de o îndârjire rea... Că fata înapoi nu ţi-o iei.

Părintele, auzind ultimele vorbe, se ridică în picioare ca aruncat de-un arc, privi spre cei doi câteva clipe şi porni către uşă, urmărit de hohotele de râs ale celor doi. Ieşi în curte. Câinii cei negri din grădină porniră iar salturile lor drăceşti, mute, dar acum părintele nu se temea de ei. O ploaie măruntă se pornise şi părintele călca pe grunţurii pietricelelor aleii, alunecând pe ei. Zgomotul de piatră râşnită îl învălui cu puterea lui de-a scrâşni nervii.

— Sunt un boa constrictor, spuse Gică Rasol şi se porni pe râs.

— Băi animalule! strigă la primar Triţă Costin şi preotul auzi încă râsetele lor şi după ce ieşi pe poartă.

Noi scăpăm pe oameni de păcate

Părintele, negru de supărare, s-a dus atunci la mănăstire, să se roage moaştelor Sfântului Arsenie.

— Sfinte, se rugă el, îngenuncheat în faţa raclei rămase pe veci deschisă, fiindcă singurul miros ce venea de la duhovnicul mort

și trecut între sfinți nu era cel de hoit, ci miros de zambile și de fân uscat toamna târziu. Sfinte, lumea vorbește, încât ponegrit sunt și eu între oameni. Nimeni nu scapă neghiobiei gurii omenești. Dar tu știi, de acolo din Cer, că nimic nu e adevărat din ce se spune, ci prin așa vorbe doar defăimat și înjosit sunt. De-ar fi numai asta, m-aș purta cu dârzenie și smerit, dar, de parcă atât nu ar fi de ajuns, niște inși vrăjmași s-au repezit ca ereții asupra tihnei vieții mele, furându-mi parcă lumina ochilor, pe fiica mea. E peste puterile mele să îndur, încât cerșesc îndurare cerului. Netrebnic sunt, neisprăvit sunt, neputincios și scârnav, aidoma oricărui om, dar măcar strădaniile de-a fi bun și drept, rugile către sfinți spre a-mi fi oferite îndurarea și îndreptarea din păcat, ca și dorința de-a nu călca poruncile divine, să fie acelea care să mă ajute să capăt nepărtinire din partea ta. Mă rog către tine, sfinte Arsenie!

Fie sfânt să fii, aflat în ceruri... și mulțimea grijilor omenești, de le afli, tot îți cad cu sictir, nu-i așa? Te porți ca suflet printre suflete și chiar de nu-ți vine să privești înapoi, pe pământ, tot te uiți la puzderia gloatei omenești și ruga acelora care se roagă, fie de nu-s în stare să se îndrepte din păcat, dar au vorba izvorând din suferință, ți-o iei ca pe-o povară. Așa și Sfântul Arsenie fu jenat de ruga părintelui Sorescu, mare scofală să-ți pierzi fiica, sunt pe lume altele mai rele, iar dintre fiice, câte oare nu s-au pierdut, mai toate, că doar sunt neam cu Eva cea netemătoare, gata să-și bage nasul peste tot, nesocotind poruncile divine, d-apoi pe cele părintești! Dar Sfântul Arsenie, răposat de scurt timp întru Domnul, cum să poată oare nesocoti rugile omenești, când pe pământ Dumnezeu i-a dat nu altă menire și nimic alta n-a făcut, decât să-i asculte pe oameni și să caute, după putința-i, să-i scape de păcate, bolovănoase ca pietrele de moară. Așa încât, îndată ce auzi vorbele părintelui, Sfântul sorbi adânc în pieptul său eteric eterul văzduhului Ceresc și porni să întrebe în dreapta și-n stânga ce și cum ar fi de făcut și din vorbă-n vorbă, umblând el din suflet în suflet, află că între proteguitorii omenirii, mai mari sfinți ca Sfântul Gheorghe și ca Sfântul Ilie nu sunt. Numai că, apoi, Cerurile sunt atât de largi, încât oare încotro ar fi să apuci ca să-i afli

pe sfinţii cei mari, spre urechea cărora să porţi vorba unui biet obştean, fie el preot, uns cu har de Biserică, dar altfel om ca toţi oamenii: chiar dacă înfrânat, împătimit, chiar dacă în război cu păcatul, păcătos. Aşa că, în curând, Sfântul Arsenie află că nici în Cer căile nu sunt drepte, mai puţin încurcate decât pe pământ, ba dimpotrivă, sunt şi mai încâlcite, spre a fi pavăză neprevăzutului. Au oare nu fiece mirean, bun-rău, deştept ori cât îl taie capul, fie slujitor al Domnului sau fără ştire al Satanei, ce alta îşi doreşte, când lasă Valea Plângerii, părăsind viaţa pământească, după cum e scris oricui, dacă nu să pătrundă în Rai, ca să afle laptele cel dulce şi mierea cea înmiresmată? Maî va! Linge-te pe bot de aşa dulceţuri! Contra acestor oameni, ce în bunul lor plac s-ar sustrage Judecăţii de Apoi, trecând de-a dreptul între neprihăniţi, ori chiar de-a dreapta Tatălui, Cerurile sunt într-atât învălmăşite. Le-o fi văzut careva de pe pământ? Aş. Altfel le-am şti (fie de nu le-am crede)... Încât Sfântul Arsenie bătu cale lungă, să-i ajungă, cu poalele sutanei suflecate, ca să nu se îmbibe cu azurul ceresc şi să nu se zdrenţuiască prin bolovănişul norilor, pe căile Cerurilor cele neştiute de mireni şi de toţi pământenii laolaltă şi de nici un om, oricât ar fi de învăţat şi destoinic.

Unde-a ajuns şi după câtă vreme, e greu de spus, fiindcă măsurile cereşti, nici în ale căilor, în ale timpului sau vrerilor, nu se măsoară cu măsuri omeneşti. Noi ce ştim e că Sfântul Arsenie dădu până la urmă de Sfântul Gheorghe, cel încălecat şi cu suliţa în mână, iar după ce-şi şterse năduşeala de pe frunte, o năduşeală diafană, că doar sufletele, cum era acum Sfântul Arsenie, nu asudă ca noi, oamenii, năclăit şi duhnitor, îşi porni rugămintea:

— Sfinte Gheorghe, care-ai răpus balaurul, care faci florile să înflorească şi proteguieşti păstorii, iată pentru ce am bătut amar de cale către tine. Tocmai de la un păstor ne vine rugămintea, dar nu un păstor de oi, ci de oameni, unul din cei unşi cu har de Biserică, înfrânat şi preoţind şi duhovnicind întru salvarea sufletelor celor păcătoşi. Şi povestind întreaga tărăşenie cu fiul primarului şi cu Triţă Costin, cel bănuit de fapte rătăcite şi de fiica părintelui Sorescu, Sfântul Arsenie îl lămuri pe Sfântul Gheorghe cam ce şi cum se află treburile pe pământ.

Sângeorz descălecă atunci, oftând, spre a se alătura, în picioare, vrednicului Arsenie şi-a sta amândoi la vorbe de sfat, sau, poate,

Sângeorz descălecă spre a nu părea înțepenit în veșnica ispită a răpunerii balaurului, balaur despre care lumea pământească din vremea lui credea că-i mort, încât el n-ar fi rămas, s-ar crede, călare și cu mâna pe suliță, decât numai fiindcă ar fi adormit, spuse:

— Cum să pedepsească, părinte, un sfânt pe Gică Rasol? Că doar din ceruri nimeni n-a intervenit pe pământ cu vreo faptă. Totul e scris, știi asta, în legile divine. Nu putem da noi ajutor, de aici, celor năpăstuiți, ci e o fire rea în oameni, care-i duce spre osândă. Iar firea cea rea îi va trage la ceartă pe Gică Rasol și pe Triță Costin, încât altă pedeapsă, divină, nu e de trebuință, fiind prea grea fie și pentru cel din urmă mișel. Noi, ce putem face de aici, e doar să ne îndurăm de cei fără minte, întărâtați de ăia mai deștepți la rele și sminteală. Pedeapsa, știi, vine în altă vreme, la Judecata de Apoi.

Spunând acestea, Sângeorz sări de-a-ncălarea și porni încotro, iar Sfântul Arsenie privi în urmă cum se bălăbănește coada armăsarului cel cu pas măsurat. Iar fiindcă Sângeorz mai gândi una, având-o de spus, își suci trupul în șa, strigându-i Sfântului:

— Și-apoi noi scăpăm pe oameni de păcate, nu de belele, Sfinte, îi spuse Sângeorz părintelui Arsenie.

Sunt un animal

Gică Rasol își deretică degetele unsuroase cu un șervet de bumbac, își șterse gura, insistă la colțurile buzelor, aruncă șervetul pe jos. Servitoarea se aplecă, îl ridică. În fotoliul alb, aproape de havuz, doamna Mia, singura rămasă după ce plevușca fusese alungată, ea fiind „omul lui Triță“, se uita la primar cum mânca și avea o privire corcită, de câine bătut și curcă plouată.

— Ești și tu un animal, se răsti la ea Gică. Ce stai ca bibilica în cuib în fotoliul meu alb? N-am zis să nu-și pună nimeni curul în el?

Doamna Mia se fâstâci, începu niște scuze din care nu se auzea decât un soi de gângurit speriat și lamentabil, se ridică, stătu pe un scaun, punându-și mapa pe genunchi și gândind cât de penibil s-a purtat, Doamne, punându-și curul în fotoliul alb.

Triță Costin rânji și, în vreme ce relicvele festinului erau adunate și cărate afară de servitoarele ce năvăliseră în cameră, iar el

se scobea între dinți cu scobitoarea și sugea cu țâțâieli scurte dintre ei resturile, scuipându-le pe jos, îi vorbi primarului:

— I-ai fi spus părintelui toate câte le punem la cale, nu? își lăsă capul cu bărbia în piept și privi la Gică așa cum ai privi peste ochelari și cu rânjetul pe buze (era o aluzie la ceva doar de ei cunoscut în vorbele lui). Doar că Triță nu purta ochelari, dar ochii săi exoftalmici ieșeau ca două bășici de pește din orbite, parcă gata să crape.

— Sigur, îi răspunse primarul. Că doar ce mare lucru vreau?

Voia să dărâme buticuri și micile fast-fooduri, pentru că-și încropise propriile lui rețele. Gândi că acest plan nici n-ar fi rău să fie făcut cunoscut viitorilor păgubași, ca să-i întărâte și să le scadă vlaga, să le sece voința de-a se opune. Și chiar de s-ar opune, cum în mâinile lui se afla deja bună parte din oraș, iar în curând va fi toată urbea la picioarele lui, cu plebe și deștepți, cu mari și mici, toți de rahat, cine i s-ar putea împotrivi?

— Păi sigur, i-aș fi spus netotului de popă, că doar îi un golan de nu se poate. Câte-am auzit despre el, ferească Dumnezeu! Și nici n-ar fi rău să mai aruncăm niște zvonuri.

Se întinse pe sofa, cu picioarele pe masă. Apoi se ridică să se plimbe de colo-colo. Halatul de mătase grena, înflorat cu flori negre, își fâlfâia poalele, stârnind un curent satinat, ce mângâie o clipă tâmplele doamnei Mia.

— Numai că, până să băgăm buldozerul în concurență, hai să punem mâna pe nenorocitul ăsta de oraș. Fă un plan cu alegerile, să nu scape nimic, să meargă totul strună, să-nvingem, ca pe vremuri partidul comunist, cu unanimitate. Fă apoi o listă cu toate firmele care ne concurează, să băgăm buldozerul în ele.

— Ce-ți place cuvântul ăsta, „buldozer“, rânji Triță.

— Zău că-mi place, spuse Gică Rasol. Apoi, privind către doamna Mia: Tu ce scrii acolo, tu nu vezi (trecu el la Triță) că nenorocita spionează, o să ne dea în gât la ziare.

— Da' nu scriam, domn' primar, îndrăzni doamna Mia, îmi treceam vremea desenând.

— Vezi cum strică hârtia? Se face că muncește... și câți din jurul meu nu mă trădează... nu vor să construim ceva... doar să înfulece... n-am spus eu? Uite, ia, strigă el și trânti în fața ei platoul

de cărnuri cu ce mai rămăsese jumulit în el. Mai eşti şi proastă. Ia spune, cât fac şase ori şapte?

Doamna Mia se fâstâci. Gică rânji. Ştia el că şase ori şapte e cea mai grea operaţie de înmulţire, că pe el învăţătorul tot cu şase ori şapte îl prindea.

— Vezi că eşti proastă, consfinţi el, nici *tabula* aritmetică n-o ştii!

Triţă zâmbi indulgent, cu un aer de om cult.

Primarul n-o suferea pe doamna Mia, fiica unui sculptor boem răposat întru Domnul, o femeie veştedă şi aridă, căsătorită, divorţată, căsătorită, divorţată şi iar căsătorită, divorţată, de trei ori, şi mai trecuse prin nu ştiu câte paturi, dar tot nu apucase să prindă plod. Fusese „actriţă“, dar nu de meserie, ci de talent, cum zicea dânsa, că după ce a terminat liceul, o vreme a stat de poala mă-sii, apoi s-a nărăvit la bărbaţi şi până la urmă taică-său, răposatul, prieten cu directorul teatrului şi cu secretarul de partid, a băgat-o figurantă în trupă şi actriţă a rămas doamna Mia. Dar nu de asta n-o suferea primarul. În fond, când e să priveşti în urma vieţii, ce vezi?... Însă nu e cale să arătăm aici de ce n-o suferea primarul pe doamna Mia, ar fi să scriem un roman în roman, şi dacă de la Domnul e timp, pentru noi, oamenii, timpul e măsurat, scurt pe doi, n-apuci să te dezmeticeşti pe lume, c-ai şi luat-o înaintea lumii pe aleea cu plopi. Însă doamna Mia înghiţea bădărănii, era nesăţioasă, iar asta îi părea lui Gică Rasol o sfruntare, fiindcă la rându-i îndurase şi el umilinţe, fusese vitriolat de grijile vieţii, ale zilei de mâine, fusese, slăbănog cum era şi atunci, batjocura colegilor de multe ori şi simţise deseori în stomac frica şi dorinţa de-a sfârşi cu poverile lumii. Dar îşi luase într-o zi curajul nebun de-a lupta, înfruntase pe Gabor, cum era poreclit golanul şcolii, care-i teroriza pe elevii mai mici mergând după ei până şi în pisoar şi încolţindu-i. A fost uimit atunci cum Gabor cedează încet în faţa lui, n-ar fi crezut una ca asta, că pumnii lui mici şi înverşunaţi vor înfricoşa pe cel mai temut dintre oameni, şi că în scurt timp după asta Gabor va începe să-l ocolească, să fugă de el, să umble cu grijă, ca să nu-i iasă în cale. Atunci am înţeles, spunea Gică, din ce aluat prost e dospită fiinţa omenească, nu tu personalitate, nu tu demnitate, nu tu hotărâre, nu tu putere, ci făcută

e dintr-un pospai de aparenţe, dintr-o pulbere de părelnicii pe care fiecare caută să şi le pună ca imagine în faţa celorlalţ. Ce-i omul? O poşircă, ţi-o spun eu!

Tocmai când reflecta aşa, uşa a fost deschisă şi s-au întors cu câteva flacoane de pastile doctorul răsdoctorit Mânzescu şi domnul Nica. Se pare că, deşi porniţi la drum cu oarece animozităţi între ei, au căzut, pe undeva, prin faţa vreunei crâşme, la pace şi-au pus-o de-o baterie, două, de pelin, cu hamsii prăjite... sau măcar cu guvizi. Se vedea pe faţa lor îmbujorată şi se simţea după miros ce-au făcut.

— Bă, nenorociţilor, strigă primarul, dacă era după voi, muream până acum.

Dar apoi îi lăsă în pace, zâmbi, că îi plăceau golanii şi văzându-i grăbiţi să plece la drum, îi opri cu un gest ferm, cerându-le să se aşeze. Să stea şi să gândească la viitor.

— Bă, viitorul, asta e, dobitocilor, de ce dracu' nu v-a dat Dumnezeu un dram de minte în cap?

Spăşiţi, doctorul Mânzescu şi domnul Nica se aşezară pe scaune, zâmbind mânzeşte.

— Ia pune-i în comisiile alea de se fac la urne, spuse Gică lui Triţă. Să organizeze nişte fraude. Bă, se adresă apoi domnilor Mânzescu şi Nica, sper că ştiţi ce aveţi de făcut.

Foşti membri de partid comunist, cu ştate de activişti, cei doi domni dădură cu înţeles din cap. Las' pe noi, păreau să spună din întreaga fiinţă, din trupul lăsat uşor înainte, ca şi când ar fi fost gata de start: le numărăm noi, voturile alea!

— Să faci o comisie de educare a prostimii care vine la vot, că e complicat să votezi, nu? spuse primarul lui Triţă. Fă! trecu el iar la doamna Mia, notează astea c-o să le uiţi. Şi ca să nu arzi gazul degeaba, tu să fii şefa comisiei.

În sfârşit, doamnei Mia îi venise rândul. Se gudură un pic, prinsă de un frison. Îşi puse ochelarii. *Şefa Comisiei de Educare*, scrise maşinal pe hârtia pusă pe mapa de pe genunchi. Apoi îşi scoase ochelarii, îi aşeză pe coală.

— Ia zi, cum o să-i înveţi? o întrebă primarul.

— Ştiu, domnul primar, o să am în faţă nişte monstre...

— Mostre, proasto, o corijă Triţă.

— Mostre? întrebă Gică. Ia zi, mă, cum e corect, că doar ești poet, se adresă el doctorului Mânzescu, care scria poezii și-i mersese buhul prin târg.

Doctorul își înghiți un sughiț când să înceapă să vorbească, apoi:

— Monstră e femininul de la monstru, spuse și nu-și mai putu ține sughițul.

— Vezi, măi prostoi, spuse primarul doamnei Mia, somnul rațiunii naște monștri.

— ...monstre cu buletinele de vot, continuă doamna Mia ideea, fără să fi observat decât că a fost puțin întreruptă de o conversație savantă, încât păstrase o tăcere respectuoasă... și le spun așa: aici e primarul Gică Rasol, punem ștampila. Aici e candidatul PNL, trecem mai departe. Aici e domnul Triță din echipa domului primar, punem ștampila. Aici e domnul Hinteu de la PD, trecem mai departe. Aici e domnul... privi în jur... și îl văzu pe domnul Nica. Aici e candidatul Nica din echipa domnului primar, punem ștampila...

— Bravo, o lăudă Gică, nu ești proastă degeaba. Să le intre tuturor bine în cap pe cine să voteze. Triță, spuse apoi, să le dai reduceri la transport pensionarilor, că e mulți, dă-le câte-o masă când și când săracilor, vezi și tu, un ghiveci cu mazăre, acolo, că e mulți. Și de la ceilalți să iei cât poți, mai ales de la intelectuali. Ia micșorează-le salariile, că e mulți și banii sunt peșin. Noi, deocamdată, cheltuim din comisioanele de la asfaltatul străzilor.

— Electorul, stăpânul nostru, spuse doamna Mia, dintr-odată deșteaptă.

— Asta e doar o vorbă, spuse domnul Nica, mai trecut prin ciur și prin dârmon.

— Electorul ne votează, spuse Triță Costin, privind cu ochii exoftalmici ca institutorii ce se uită la elevii idioți cu dojană peste ochelari... electorul ne votează ca să aibă un stăpân, toanto!

— Asta este democrația, spuse primarul, ați priceput?

Așezați pe scaune, domnul Nica și doctorul Mânzescu, se vede că bine cherchelițí, își făceau semne unul altuia din mână, din umăr, din sprâncene, agitați ca limbricii. Primarul îi văzu, rânji. N-aveau stare, golanii.

— Ia să stați aici până la patru, le ordonă.

Cei doi se liniştiră. Se îndreptară pe scaune, privind înainte cu o privire de o umilință câinească. Se auzi soneria. Gică îi făcu semn din ochi domului Nica şi el sări, fugi spre interfon.

— E pictorul Mățoiu, spuse apoi şi primarul îi făcu semn să-l lase să intre.

Pictorul Mățoiu intră, urmat de frate-său, care căra niscaiva tablouri împachetate şi legate cu sfoară. Mățoiu era un om mic de stat, slab, semăna un pic cu primarul, dar părea şi mai neliniştit, se agita din te miri ce. Tuns periuță, se credea un al doilea van Gogh, doar că avea urechile întregi. Căutase să-şi ronțăie una, într-o vreme, dar nu reuşise decât s-o morfolească. Frate-său îi semăna, dar era netuns, neglijent îmbrăcat şi purta pe chip un aer umil. Avea însă aceiaşi ochi apoşi, de peşte, încât te întrebai dacă vede cu ei. Sprijini tablourile de podea. Însă în urma lor, pe neaşteptate şi fără să fi fost invitat, țâşni înăuntru poetul urbei, marele poet Porumbelu, pseudonim ce şi-l luase pe vreme luptei pentru pace, na! luptă pentru pace! când porumbeii, cei albi mai ales, erau la mare cinste. Mățoiu îl privi chiondorâş, cu ură chiar. Nu suferea poeții, iar dintre ei pe Porumbelu mai ales, iar acum era şi mai dihai, că s-ar fi vrut singurul artist în sufrageria primarului, fără concurență, fără ca vreun altul, mai meşter la vorbe, cum se afla poetul, să-i ia caimacul de pe buze. Îl privi iar, cu ură, de parcă ar fi vrut să-l bage în pământ. Porumbelu era îmbrăcat elegant, ca totdeauna, cu paltonul său cochet din altă eră, drept, țeapăn, cu o căciulă de oaie creață îndesată pe creştet până la sprâncene. Privi sfidător în jur. Poet genial, despre care critica literară a scris vreo trei sute de pagini, alese pe sprânceană, n-avea egal de la Eminescu încoa', ba poate şi mai dinainte... Făcu o pauză de respirație după ce gândi asta şi privi iar în jur cu semeție, chitind să dea de înțeles că din ținuta lui toți ar fi trebuit să ghicească ce-a gândit şi că, de fapt, nu el gândise, ci ei gândeau aşa. Mățoiu îşi luă privirea de la el, brusc întunecat.

— Bună ziua, am adus două tablouri, spuse Mățoiu.

— De-ale tale? întrebă primarul.

— Da, spuse Mățoiu mândru.

Deşi era unul din artiştii cunoscuți ai urbei, primarului nu-i plăceau picturile lui. Mățoiu iubea literatura ştiințifico-fantas-

tică şi picta tot soiul de schelete, de roboţi, de planete inventate, de imagini recurente, obsesive, ochi, urechi, ochi în urechi, urechi în anusuri, irisuri în cururi – totul ordonat în perioade, aşa cum se afla citire de la Plato, pardon, Pablo, cunoscut ca Picasso – atlantide, platitudini şi grădini imaginare. Şi, oricum, primarul nici nu găsea rostul picturilor în viaţa oamenilor. Lăsa obiecte de artă prin casă doar de hatârul nevestei. Pentru el, existenţa omului trebuia supusă unei economii spartane. Tot ce aducea bani mulţi şi repede era bun. Tot ce adăuga un plus puterii sale era bun. În rest, rahat... Fratele lui Măţoiu începuse să despacheteze un tablou. Pe pânză se ivea o nimfă goală de pe planeta Xi din sistemul Deneb. Era noapte şi lunile planetei, două, luminau feeric, dând umbre duble, halucinante. Iar ochiul nimfei, cu irisul lui roz, îl fixa pe primar, care se dumiri că ochiu-i stătea între craci, când tabloul fu dezvelit de tot. Primarul vru să spună ceva de rău, să-şi scuipe în sân măcar, dar nu-i venea nimic în minte. La dracu', gândi el, ori am faţă de Măţoiu slăbiciune, ori arta, arta, mă preschimbă în altul. Şi rânji. Ar fi vrut să-i vorbească aşa cum îi vorbea doamnei Mia, să-l umilească, dar când era vorba de doamna Mia, cuvintele îi veneau de la sine, pe când acum era mut. Auzise într-o vreme de arta care îmblânzeşte animalele, dar nu credea aşa ceva.

— Arta slăveşte firea nemernică a omului, o face să pară nobilă, spuse el într-un târziu. Arta nu face decât dintr-un maldăr de rahat, un morman de aur.

— Brava, sări atunci poetul Porumbelul. Frumos grăit, slăvite vorbe, cuvinte demne de adevăratul Agamemnon! Şi care duc mult mai departe şi-n adânc ca vorbele ilustrului (şi aici stătu un pic pe gânduri, care naiba dintre tragicii greci o fi spus asta – şi-o dădu la nimereală)... ilustrului Sofocle: *nu e minune mai mare ca omul...*

Dar nu-i aşa – spunem noi – de când lumea nu mai e lume, fiind toate cu cracii în sus, de-a berbeleacul, de-a valma, de-a aiurea, fără ţel şi fără noimă, cine mai ştie dacă e nobil ce credeam pe vremuri că e nobil, de e demn ce credeam că e demn, de e frumos ce credeam că-i însuşi frumosul, de-i cinstit ce credeam că e cinstea şi dragoste ce credeam că-i iubirea, ori credinţă ce credeam

că-i credința. Încât poate că mulți vor zice cum zicea și primarul, iar alții altfel și nu vom găsi vreun Solomon între oameni, să ne spună care-i adevărul.

Socotind că o parte din lucrările de pe ordinea de zi au fost puse la cale, primarul se întinse iar în fotoliu, cu picioarele pe masă, uitându-se cu un soi de scârbă și ură cum fratele lui Mățoiu despachetează. Mățoiu îl înghionti atunci pe frate-său, iar fratele se uită la el cu ochii săi apoși, căutând să priceapă ce vrea. Mățoiu îl ghionti iar, făcând semn spre afară și tot șopticăind: la portbagaj, la portbagaj! Apoi, cu un zâmbet strâmb, îi spuse primarului:

— Am adus și trei sticle de la cramă, vechi de treizeci de ani, o duzină de sticle de coniac Murfatlar și câteva lăzi de vin de protocol, spuse.

— Da' whisky-ul unde e, întrebă primarul, fiindcă whisky-ul e băutura țopârlanilor... și noi din ăsta bem.

— O să fie și whisky când o să iau pe mână revista, că acum sunt doar șef la chioșcurile de difuzare și nu-i nici o scofală, nu pot organiza colocvii și simpozioane și n-am pe ce lua sponsorizări.

— Aha, înțelese Gică Rasol, adică vrei să-ți dăm ție revista!

Săracilor, cum sunt mai toți, o să le pară aiurea ca un primar să pună botul la câteva sticle de vin și coniac și whisky, și tocmai de asta sunt săraci, fiindcă ei nu știu, ca primarul, că prosperitatea nu vine doar din ce iei cu nemiluita de unde-ți cade sub labă, ci și pe calea mai măruntă a firmiturilor culese din drum. Dar, poate, și noi, scribul, greșim: a primi, orice, oricând, a cere poruncind să i se dea... să-i fi oferit primarului un sentiment senioral? Poate, în firea unor oameni se lăfăiește barbaria fie în ce secol al lumii ne-am afla, oricât am fi de cultivați și oricât de avansată ar fi civilizația umană!

Ca niște gemeni, vigilenți și drepți ca niște popândăi pe scaunele lor, domnul Nica și doctorul Mânzescu șopticăiau și rânjeau. Se pare că l-au deranja pe Triță Costin, pentru că își ridică nasul din geanta diplomat și îi apostrofă:

— Dacă aveți ceva de spus, spuneți cu voce tare, să auzim și noi!

— Iar a venit cu ploconul, zise domnul Nica și îl pufni râsul.

— Când vine omul și se ploconește, îl arunci afară? întrebă retoric Triță Costin.

— Întrebările retorice le folosesc cei care se cred superiori celorlalţi, vorbi domnul Nica la urechea doctorului Mânzescu şi privi chiondorâş la Triţă. Doar nu se crede ăsta mai deştept ca mine!

— Cum, se crede mai deştept? fu luat doctorul pe neaşteptate.

— Întrebarea retorică are în ea reproşul: uite ce prost eşti. De asta conţine şi răspunsul, vorbi apăsat domnul Nica.

Totuşi, Triţă nu se putu abţine să nu fie explicit şi vorbi mai departe.

— Nu, nu-l poţi da afară. Omul vine să se ploconească. Nu contează ce aduce. Totul e că şi-a frânt coloana în faţa ta, că s-a pus capră, cu botul în ţărână. Luaţi aminte la Măţoiu, dacă vreţi să căpătaţi funcţii!

Doctorul Mânzescu avu iar o criză de admiraţie faţă de prietenul său. Chiar dacă se certau uneori, iată, îl încânta când şi când cu formidabilele sale sclipiri de gândire.

Cugetând şi primarul, dar nu la nemurirea sufletului, ci la sticlele de vin şi de coniac pe care nu le va bea niciodată, fiind stomacul său ca o smochină dulceagă şi pungită, îi repugnă dintr-odată ideea lui Măţoiu de-a fi şef peste revista culturală a oraşului, îl privi câteva clipe dispreţuitor, dar muncise deja prea mult în acea zi ca să-i mai ceară socoteală. Trezit încă de la ora zece dimineaţa, se simţea acum extenuat, încât spuse, doar, spre pictor:

— Bă, voi nu ştiţi cât muncesc eu?

Pendula bătu, tocmai atunci, de ora douăsprezece din zi.

Auzind bătăile pendulei, poetul Porumbelu se clinti, după ce şezuse înţepenit într-o poză marţială, spre a se lăsa să fie admirat, cinci minute. Bătaia ceasului îi stârni pofta poeziei, amintindu-i ritmul troheilor, încât înaintă un pas, ridică o mână şi... din sforţare scăpă un pârţ.

— Măgarule! se răsti primarul şi ochii i se injectară, simţindu-se pe dată sufocat.

— Oh, spuse atunci Porumbelu, pârţul poetului e plăcut mirositor, aidoma unei arderi de tămâie. E aidoma pârţului unei codane: să te dai în vânt să-l amiroşi, nu alta.

La vorbele acestea, toţi rămaseră cu gurile căscate. Pictorul Măţoiu însă jubilă. Poetul călcase pe broască, broasca orăcăise, îşi

dăduse arama pe față, va fi privit de oamenii primarului cu vrăjmășie, drept ceva scârbavnic, răzgâiat. Dar nu fu așa.

— Eu îmi asum propria mea corporalitate, spuse poetul. Sudoarea, care se spune că ar fi a frunții, dar e sub brațe mai ales. Mirosul dosului, despre care se spune că ar trebui să aromească aidoma rozelor, dar hârtia igienică nu-i îndeajuns artistă și rozeta nu miroase a roză, ci aidoma ghiocului marin în care putrezește midia... și îmi asum duhoarea picioarelor, care duhnesc mai abitir pentru că își au rădăcina în dos. O, voi, Muze! strigă apoi, ridicând iarăși mâna și înălțând privirea spre tavan, cerând pesemne îndurare, că inspirație avea și fără ele.

Stupefiată, asistența nu scoase un cuvânt. Până și lui Gică Rasol și lui Triță Costin gândurile lumești le fugiseră din cap, pentru a fi înlocuite cu altele, din roata de moară a poeziei. Se întrebau ce măre vrea să spună poetul Porumbelu și dacă are dreptate. Puși în fața altui orizont, nebănuit până atunci de ei, se vădeau aidoma unor copii în fața unei minuni a lumii: gânduri noi, ale căror rost și greutate nu le știau, gânduri față de care se simțeau stingheri, narcotizați.

— Am venit aici, la acești doi mari oameni ai urbei, la primarul Gică Rasol, pe care oare cu cine contemporanii îl a-se-muie din istoria lumii, dacă nu cu însuși viteazul Agamemnon, dar e încă și mai și decât marele conducător al oștirilor, regele tuturor grecilor, iscusit și destoinic.

Doctorul Mânzescu, care o vreme ațipise, se trezi din pricina vocii înălțate a bardului când a spus vorbele „viteazul Agamemnon“ și căutând să se dumirească oare cine va fi acela, îl văzu pe primar slab, scofâlcit ca un degenerat, gălbejit de la vicii ascunse și nu se putu opri să nu gândească, adormit fiind încă și astfel lipsit de cenzură: Agamemnon? Mai degrabă Agamiță. Dar apoi fu speriat de îndrăzneala fără precedent și fără succedare a gândului său ce scăpase așa cum mai devreme poetului îi scăpase, involuntar, un duh mirositor, adică duhnitor.

...Iar celălalt mare om e Triță Costin, continuă rapsodul, iute și neînfricat ca însuși Ahil Peleianul, ba și mai și, un berbec ce sparge orice poartă, urmașul acelor viteji ce în istoria neamului nostru poartă numele de răzeși, de frații Buzescu ce-au luptat

până la moarte pentru Domnul lor, de Constantin Brâncoveanu ce n-a abdicat de la credință nici cu securea gâdelui la gât, ba și mai și. Da, Agamemnon și Ahile, ei sunt prototipurile celor doi eroi ai zilelor prezente, ai contingentului nostru încercat de vremuri, capabili să ducă pe umerii lor poveri de neînchipuit, să facă urbea să prospere... ba și mai și... am venit la cei doi eroi pentru a le spune că accept, dacă ei vor câștiga alegerile, să fiu director al revistei ce există din bugetul primăriei. Am refuzat atâta vreme cinstea asta, dar acum nu mai e chip, sub o conducere inteligentă a orașului n-aș mai avea justificare să mă sustrag datoriei mele de om de cultură, de poet, de mesager al meleagului nostru către întinsul patriei, ba și mai și. Sfârșind, poetul își șterse cu batista fruntea și aruncă, energic, un braț al fularului alb peste umăr.

Pictorul Mățoiu, auzind una ca asta, văzu negru înaintea ochilor. Se știa singurul candidat la postul de director al revistei și uite că se ivea concurența, acest bosconitor poet ce dădea din limba lui descântece gata să-i vrăjească pe oameni, să-i zăpăcească și să lingă caimacul. Triță Costin se încruntase, nu de alta, dar cine să fie Ahile acela, despre care vorbise poetul și, mai ales, n-o fi fost în bătaie de joc să-l compare, pe el, cu un berbec? Sunt eu un berbec, se întrebă Costin, dar spunându-și că poetul n-ar fi îndrăznit vreodată să-l ia în bășcălie, conchise că trebuie să fi fost o laudă din acelea cum le știu tămâia numai limbile întortocheate ale barzilor, înzestrate cu nu știu ce și nu știu cum, de parcă ar avea pe ele presărat un praf de limbuție prețioasă, un pospai de sibilă gata să străvadă viitorul și personalitatea omului, adevărata lui fire și însușirile cele alese, prin neguri ce altor ochi nu li s-ar vădi decât bezmetice – încât se destinse. Primarul, revenindu-i inima la loc, își spuse că e bine, oamenii încep să vină să ceară de la el ca de la un adevărat naș, încât orașul va ajunge curând o familie, o mare familie, strânsă în jurul lui, capul ei. Gândind acestea, îi veni în minte o scenă dintr-un film vechi, în care soțul, nevasta și copiii stau la masă, iar tatăl, înainte să înceapă cina, rostește o rugăciune. Încât, având asta în minte, spuse, fără a se ridica de pe fotoliu:

— Dar cine va spune rugăciunea?

I se păru că, astfel, e în ton cu poetul care atât le bălmăjea, încât cine să aleagă vreo noimă din vorbele lui? Dar cuvintele acestea

îl făcură pe Mățoiu să se îngălbenească și mai mult la față decât era, fiindcă se întrebă de nu cumva primarul voise să spună: dar cine va cânta prohodul? Iar lui Triță Costin îi amintiră, ca și primarului, de preotul Sorescu, care își ceruse, nu cu mult timp în urmă, fata înapoi, așa încât cei doi schimbară o privire iute. Apoi primarul socoti iar în minte. Ce îl bucura mai mult era că, iată, într-o societate deschisă concurența există, oamenii se vor bate pe posturi, iar când va fi să numească directori, cine va trage profit din lupta, cu tarif piperat, pentru ciolan?

— Voi știți cât muncesc eu, reluă propoziția sa favorită, redevenind el însuși. Ia, valea, strigă apoi, sătul de ei.

Toți o luară la fugă și se bulucíră spre ușă ca iepurii speriați de erete.

— Uitați-vă la mine ce animal sunt, strigă atunci primarul și se puse pe râs.

Din ușă, Porumbelu se întoarse și strigă:

— Și uitați-vă la mine ce geniu sunt!

Îi dau pe toți afară

— Suntem un biet orășel, spuse Gicu Mățoiu, dădu din cap cu înțeles, rânji. Își strângea vârful limbii între dinți, în vreme ce întărea, pe pânza de pe șevalet, conturul unei lumi paralele.

Fratele său, Matei Mățoiu, cocoțat, dar într-o poziție umilă, cocârjată, pe scaunul înalt de bar ajuns prin cine știe ce minune în atelier (de fapt nu printr-o minune, Mățoiu îl furase), îl aproba apatic. Era șomer de vreo trei luni și fusese mereu sărac, deși despre pictor se spunea că ar fi miliardar. Era atât de șters, atât de evaziv, de lasă-mă să te las, încât era privit nu, nu ca un obiect... mai degrabă ca o grămăjoară de haine ce răspândesc un iz duhnitor de stătut, mucegai și transpirație, încât nu-ți vine să te apropii de ele. Mirosul greu era semnul său de viață, dar poate și de apărare. Poate de aceea se spăla atât de rar, ca să-i alunge pe cei ce-ar fi vrut să-l abordeze. Nu suferea conversațiile, pentru că, în societate, toate îi fugeau din minte și, vid, nu avea de unde scoate pe limbă un cuvânt măcar. Altfel, în intimitatea gândurilor sale, era un adevărat vizionar, un erou nu mai prejos ca Ahile. Uneori

își spunea că lui i s-ar fi cuvenit talentul de pictor al fratelui său. Așa, ar fi putut lenevi în atelier ca într-un turn de fildeș, intangibil mizeriei și parșiveniei omnești, să picteze nimfe și oceanide. Dar reveria îi fu întreruptă de doamna Mățoiu, cumnata sa. Intră valvârtej în atelier. Se pare că era supărată. Rău.

— Da' bine, Guță (așa îl alinta), nu ți-a ajuns că ai pus mâna pe rețeaua de difuzare și până n-ai făcut-o praf nu te-ai lăsat? Acum îți trebuie și revistă? Aici nu mai e de glumă. Poetul Porumbelu te face cu ou și cu oțet prin oraș, cu gura lui spurcată. Îți strică reputația. Dă-mi voie să-ți spun că ai intrat în că-cat, dragule.

Pictorul ar fi vrut să spună ceva, ca să nu tacă, dar nu se încumeta să se ia în gură cu nevasta, mai cu seamă când o vedea cu mâinile în șolduri. N-avea sorți de izbândă.

— Ești ridicol, crede-mă, spuse ea, cu pretenția asta de a conduce o revistă culturală, că doar ești pictor, nu scribălău.

El, ridicol? Vorbele îl răniră (deși îi făcu plăcere să audă numele peiorativ al dușmanilor săi: scribălăii). Cum adică, el, ridicol?

— Draga mea, spuse, tu ce crezi, că fac eu de capul meu ce vreau? Numai mintea ta de muiere poate scorni una ca asta. Mai marii masoni, așa mi-au spus: vrei să intri în Masonerie, dar ce crezi tu, că primim orice neisprăvit? Pune mâna pe rețeaua de difuzare, am pus, ce-i rău aici? Că a falimentat, nu-i vina mea... tranziția. Acum, mai marii mi-au spus: pune mâna pe revista de cultură. Ce vrei, să stau mofluz ca să par mocofan?

— Gicule, Gicule, îl dojeni femeia, lasă minciuna cu masonii pentru alții, că ei te cred și îi impresionezi. Dar eu știu cine sunt masnonii tăi! Multă minte îți mai trebuie!

Veta știa că, dorind să ajungă mason, dar refuzat de fiecare dată, Gică inventa loji, confederații, Mistere, ritualuri simbolice și se declara pitagoreic, dar bunele moravuri îi lipseau, ca și dorința de a lucra pentru binele și progresul omenirii, simțul alegoric îi lipsea, iar marile simboluri le încurca atât de rău în picturile sale, încât păreau satire... și toate poveștile debitate despre prietenii săi masoni le încropea după aventurile găștii sale de cheflii.

Auzind că Gicu e ponegrit de Porumbelu, deodată, ca muștei proaste, lui Matei Mățoiu îi veni să ia apărarea fratelui său, dar

nu ştia ce mare spurcăciune să spună, spre a fi pe măsura poetului ce-i defăima frăţiorul:

— Să ştii, cumnată, că Loja n-are intenţii rele, gânguri el.

— Loja n-o fi având, dar nu-l cunoaşte, măi Mitică (aşa i se spunea în familie lui Matei), pe bărbată-miu. Ar fi în stare să falimenteze toată economia oraşului... şi economia ţării... şi-a lumii... dacă i-ar fi dată pe mână.

Pictorul se frisonă auzind cuvintele fratelui său. De unde naiba le-a scos Mitică? „Loja n-are intenţii rele", aşa a spus, iar astea erau vorbele preferate ale Maestrului Lojei... de fapt ale unui fost matelot azi pensionat, dar care purta costum de căpitan de cursă lungă şi se lăuda cu isprăvile lui pe cocoaşa oceanelor şi-n insule exotice sau fabuloase... Dar se strâmbă, luând seama ce-a spus nevastă-sa. Că doar el, Măţoiu, se cunoştea destul de bine, cât de cât, orişicât, şi chiar dacă făcea pe leul-paraleul strigând cât de capabil e, în adâncul lui se ştia de poamă! Doar că, spre deosebire de nevastă, ea fiind mai cu picioarele pe pământ, el îşi punea ratările şi falimentele pe seama ghinionului. Încât nu era departe de adevăr ideea Vetei de a-l îndemna, măcar acum, la luciditate.

— Nu de alta, zise nevastă-sa, dar au să-i facă să sufere pe mulţi, şi încă tocmai pe ăia nevinovaţi.

Dă-i dracului! îşi spuse în gând pictorul. Nu-i plăcea să i se amintească de smiorcăitele care i-au aţinut calea, gata să-l bată, fiindcă le-a lăsat fără slujbă, muritoare de foame, cu plozii, ţâncii şi hăndrălăii lor, că asta fac numai, puiesc, cu burta lipită de spinare. Nu-i plăcea să i se amintească, dar îi plăcea să rememoreze scenele în gând. Cum l-au huiduit, iar el a fugit strecurându-se prin spărtura gardului, pentru că femeile pichetau clădirea şi îl aşteptau la ieşire. Savura ura care se citea în glasul lor. Alţii au groază să se simtă urâţi, dar pe Măţoiu ura îl desfăta, îl hrănea, îl distra, îl făcea să simtă un adevărat triumf, aşa cum vedetele, ca Mike (Milk) Jagger sau David Bowie, de pildă, îl simt când sunt ovaţionate. Mizeria umană ieşea la iveală în ură şi Gicu Măţoiu iubea să scormonească mizeria umană.

— Dacă ţinem seama de ăi' mulţi şi proşti, n-o să mai progresăm în veci, replică el nevestei.

Deşi inimoasă, doamna Măţoiu avea o meteahnă, soţul ei o ştia şi o exploata, în situaţiile de criză numai, fireşte. Scoase sticla de palincă din dulap şi îi turnă nevestei cam un deţ, ea îl luă, îl dădu peste cap, expiră, se strâmbă.

— Ah, nu ştiu cum pot bea bărbaţii porcăria asta. Mai toarnă unul!

După vreun ceas, atelierul părea scena unui idilic tablou de familie – cu natură moartă, mă rog, apatică: Matei Măţoiu. În vreme ce Gicu râdea şi perora, roşu la faţă, povestindu-i nevestei, care se strica şi ea de râs:

— Ştii ce-am făcut? M-am dus în tabăra duşmanului, la ăi' de la revistă. Am băut cu ei, m-am conversat, am mâncat cu ei. Era una din sindrofiile lor prosteşti, la care se adună să-i bârfească pe cei care lipsesc. Nişte cocote masculine, toţi, Veto! Şi când au avut altă sindrofie, m-am dus iar. Am devenit un obişnuit de-al casei. Acum mă cred unul de-al lor. Mă vor sprijini să ajung şeful lor. Iar când voi ajunge ştii ce-am să fac?

— Le tăbăceşti curul! strigă Veta printre hohote.

Şi iar râsete de mai să se prăpădească înainte ca Măţoiu să reuşească să spună ce-are de gând să facă.

— Îi dau pe toţi afară, reuşi să îngăime hohotind.

— Da, mă, da' îi faci să sufere, săracii, spuse Veta ştergându-şi lacrimile de râs de pe faţa congestionată.

— Da, tu, dar hai să-ţi spun ceva, ca să ne împăcăm. Aşa-i făcută lumea noastră, dragă. Nu trebuie să construieşti ceva, doar să deposedezi pe cine poţi de ce poţi şi să ţii cu dinţii de ce-ai apucat. N-am făcut eu lumea aşa, Veto, n-am dreptate?

— Ai şi tu dreptatea ta, acceptă Veta, îşi şterse lacrima tristeţii, care cade după prea mult râs. Lovi amical antebraţul lui Gicu cu palma.

Calea firmiturilor

Primarul Gică Rasol se trezi cam pe la orele unsprezece dimineaţa şi, sfrijit şi slăbănog cum era, se întinse din încheieturile uscate, făcându-le să sune. Îi plăceau acele sunete, acele pocnituri scoase de oasele sale, de încheieturile lui sterpe. Le ascultă o

vreme și se întrebă de n-o fi bolnav cumva, vreo boală de oase puțin cunoscută, o boală bizară, fiindcă și el era un om special. Dar se simțea prea bine, prea plin de energie, ca să fie așa. Se simțea sănătos și era, fără îndoială, sănătos. Tun. În trupul său uscățiv nu se putea oploși boala. Și, mai ales, într-un psihic așa robust cum era al său. Intră în baie, dar numai ca să-și facă nevoile firave, după care uită să tragă apa, apoi îmbrăcă un halat, își luă târlicii în picioare și, fără să se spele pe mâini, pe față și pe dinți, după prostul obicei al poporului, plecă spre sufragerie, ori, cum îi spunea acesteia uneori, când se credea un adevărat Mazarin, spre *anticameră*. Citise, pe vremuri, când trăia la cămin, un roman furat dintr-o valiză: *Cei trei mușchetari*. Iar eroul său deveni, pe dată, cardinalul Mazarin, cu care își găsi asemănări. Pe D'Artagnan, Athos, Porthos și Aramis nu doar că îi dăduse uitării, dar nici măcar nu-i băgase de seamă la prima lectură. Erau plicticoși. Ba îl și bodogăni pe acel autor, Alexandre Dumas, fiindcă, așa nevolnic, n-a înțeles unde putea să stea tăria cărții și-a croit eroi de doi bani, când istoria îi oferea un personaj așa măreț ca Mazarin. Își amintea și de Richelieu, ba, în prima etapă a identificării sale cu un mare bărbat, îl preferase pe acesta, dar când a fost să-i românizeze numele, ca să-și aleagă unul aidoma mentorului său, n-a găsit decât versiunea modestă de Rașela, ce i se păru nepotrivită. Așa că numele de Mazarin, ce putea fi transpus în nume neaoș fără efort și dubii, ajunse să fie numele său. Devenind Mazarin, își amplifică personalitatea, încât în timp preluă și toate calitățile cardinalului Richelieu. În fine, isteria nu l-a ținut prea mult, fiind iute scârbit de litere, cărora nu le-a mai dat altă socoteală apoi.

De unde se vede că omul ce citește puțin se alege cu mult. Cel ce citește mult, pățește ca sărmanul Don Quijote, toate i se bulucesc în cap...

Dar cardinalul Mazarin i-a rămas în minte și acum, când mergea spre *anticameră*, nici nu era prea sigur dacă el se află în pielea cardinalului, sau cardinalul însuși se află în pielea primarului Gică Rasol, adică a sa. Oricum, purta un halat vișiniu, pe cap o imitație de mitră, iar de gât îi atârna cu lănțuc o cruce pectorală. Avea de gând să stea un pic pe sofaua sa albă, cu picioarele urcate

pe bordura havuzului şi, privind la tavan, să se reculeagă un pic. Dar fă ce vrei în casa ta! De cum deschise uşa, o rumoare gata să dea în gălăgie îl întâmpină, alături de mirosul de grătar, cartofi prăjiţi şi murături, ba, peste toate, detectă un firav miros de tutun, iar ăsta nu avea de unde veni decât de la doamna Mia, care sigur fumase un Kent lung în baia de serviciu, în timp ce şi-a băut cafeaua în fereastră din ceaşca aşezată pe micuţul pervaz. O mai prinsese primarul fumând în baia sa şi străduindu-se să dea fumul afară. Degeaba o apostrofase. Uite că iar fuma, nesocotind ordinul clar. Luă miasma în nări şi se scârbi de ea, dar închise uşa după sine fără să strige sau să vocifereze, fără să tune sau să fulgere, pentru că, pe de-o parte, ăştia erau oamenii lui şi trebuia nu doar să le treacă prezenţa cu vederea, ci şi să-i protejeze, deoarece, altfel, cine s-ar mai învrednici să creadă în el, cine l-ar mai urma? Oamenii nu urmează pe orice păcătos. Vin doar după acela ce lasă firmituri în urmă, după acela ce îşi poate permite să le ofere un mic dejun sau un prânz cu mina milostivă ce-o ai când oferi bănuţul unui cerşetor, sau afişând seniorala expresie a celui căruia nu-i pasă de pagubă, deşi îl roade la rărunchi. Dacă ar fi dat cuiva senzaţia că e păgubit când ceilalţi se înfruptă cu bunătăţi din frigiderul, din cămările sale, din beciurile sale, îndată ar fi fost abandonat. Primarul ştia asta, ba chiar a cugetat o vreme ce şi cum, iar teoria i-o destăinuise şi lui Triţă, numind-o *Calea firmiturilor*. De atunci, o urma. Ştia că forţa lupului stă în haită. Şi, oricum, pe seama ciracilor săi căpăta partea leului. Şi-apoi, se obişnuise cu şleahta acestor pezevenghi şi îi plăcea să-i aibă-n preajmă...

Hapciu

De cum intră, Gică privi spre fotoliul său alb, să vadă de nu cumva doamna Mia se aşezase-n el, cum avea obiceiul. Nu, fotoliul era gol, liber, în jurul său, respectul crease un halo, un balon luminos. Primarul îl privi cu drag, nu era nevoit să se înfurie şi să ia de craci pe careva, să-l arunce de-acolo. În sfârşit, acoliţii înţeleseseră că ăsta era fotoliul său, indiferent dacă se afla el de faţă sau nu. Deşi nu ar fi stat acum în fotoliu, ci mai degrabă la locul său

favorit, pe sofaua albă, se trânti totuşi în fotoliu şi se tolăni, cu gând să mai dormiteze un pic. Privi printre gene. Doamna Mia stătea pe scaun, într-o poziţie demnă, privind înainte, cu mapa sa albastră pe genunchi, iar pe mapă, cu grijă aşezaţi, stăteau ochelarii ei de prezbit. Domnul Nica şi doctorul Mânzescu stăteau pe două scaune alăturate şi şopteau unul la urechea celuilalt, râzând mânzeşte. Pictorul Măţoiu stătea şi el pe-un scaun, privind drept spre primar şi urmărindu-l, ceea ce-l enervă pe Gică, fiindcă se simţea spionat. Fratele lui Măţoiu, acel peşte apatic, cu ochi apoşi, stătea în picioare, sprijinit cu o mână de spătarul scaunului frăţâne-său. Poetul Porumbelu îşi făcea treabă cu o sticlă de şampanie, din care îşi turna când şi când lichidul foşnitor şi îşi înmuia buzele în el, destul de des. Nu renunţase la paltonul ce-i dădea prestanţă, aşa că se afla îmbrăcat, nu-şi scosese căciula de oaie măcar, sau fularul. Cumva, reuşise să găsească un loc pentru scaunul său, încât să se observe că nu s-a amestecat cu ceilalţi. Singular ca un luceafăr, sau mai degrabă ca un far, departe de mulţimea ce îl putea contamina cu micimea, cu deşertăciunea, cu zădărnicia ei. Triţă însă lipsea, unde-o fi oare Triţă? Iar lipsa lui era vizibilă. Mulţimea aflată în antecamera primarului era haotică acum, Triţă o polariza. Când era el aici, totul părea orânduit, stabil. Ba şi problemele erau clare şi el, Gică Rasol, putea lua hotărâri. Pe când acum, în loc de-un pluton, avea în faţă un buluc de oameni fără căpătâi, în loc de probleme punctate, o stare de confuzie. Vru să pună mâna pe telefon să vadă ce-i cu Triţă, dar se răzgândi, în vreme ce una dintre servitoare intra în mână cu un lighenaş din material ceramic, plin cu apă călduţă, cu briciul, cu spuma, cu şervete albe ţinute pe antebraţ, ca să-l radă. Primarul vru s-o expedieze cu un gest al mâinii, dar se răzgândi. De ce să nu se lase bărbierit, era, până la urmă, ceva plăcut. Femeia era bulănoasă, doar n-o angajase degeaba şi purta un halat alb, aidoma asistentelor medicale. Şi scrobit, aidoma halatelor frizerilor. În vreme ce-i spumă faţa cu pămătuful, primarul se prinse cu mâna de încheietura bulanului ei şi, când îi venea bine, îi atingea cu degetul mare Mons Pubis, aflat mai sus de partea ruşinoasă, sau mai degrabă a plăcerilor (că de ce ar fi vreo parte a trupului uman ruşinoasă?), făcând-o pe femeie să tresară.

— Acum gata, suntem cuminţi, îi luă ea mâna de pe piciorul ei şi i-o aşeză pe braţul fotoliului, când termină de pus spuma... şi deschise briciul.

Primarul se strâmbă la ea cu rânjetul unui tembel din Goya. Dar tăcu, temându-se de brici. Şi în vreme ce femeia îl rădea, ceva cutremură văzduhul. Cu un reflex teribil, Gică împinse mâna femeii, care brusc se panică şi rămase cu gura căscată. Primarul se întoarse în fotoliu şi privi în spate. Domnul Nica strănutase. Dar ce strănut! Ca un tunet. Acum, domnul Nica stătea servil pe scaun, spunând parcă: asta e, n-am ce-i face. Se vede că era un om educat, pentru că dusese mâna la gură şi acum nu ştia ce-ar putea face cu ea. O ţinea în aer, plină de un fluid vâscos şi galben. Cu cealaltă mână începu să-şi cotrobăiască buzunarele, dar nu găsi nici batistă, nici şerveţele, nici măcar un colţ de coală de hârtie – pe care avea obiceiul să scrie adrese sau numere de telefon, uita apoi de ele, până se făcea un cocoloş de astfel de hârtii şi, atunci, le arunca. Aşa că domnul Nica, spre care erau acum îndreptate toate privirile, luă hotărârea eroică de a-şi băga mâna cu mucii în buzunarul de la sacoul pestriţ. O şterse acolo şi dădu tuturor de înţeles că acum e curat. Îl salvă de priviri Triţă Costin, care intră val-vârtej în anticameră, flutură în aer geanta diplomat. O trânti pe măsuţa din faţa scaunului său. Era un scaun pe care de mult nimeni nu îndrăznea să se aşeze. Nici pictorul Măţoiu chiar, care, secondat de fratele-i apatic, se credea mai presus decât Triţă.

— E de rahat, spuse Triţă şi se aşeză.

Deschise geanta, dar nu scoase nimic din ea. Era un simplu reflex, ceva învăţat cu vreme în urmă, pe timpul comunismului, când participa la şedinţe. Dacă îşi deschidea geanta şi scotea câteva coli de hârtie, era pe dată luat drept vrednic de şefi. Păstrase acest reflex, deşi nimeni nu-l mai judeca. Nici primarul, care ura genţile diplomat, ura hârtiile, ura tot ce era scris pe hârtie. Dar se vede că Triţă fu deranjat de ceva. Se opri din muncă, îşi ridică privirea şi îl fixă pe frăţânele lui Măţoiu. Care îl privea cu ochii lui apatici şi cu gura deschisă.

— Ce te uiţi, măi păstaie? îl ameninţă Triţă.

Nu-i plăcea să fie privit, iar fratele lui Măţoiu se uita drept la el.

Primarul, auzind, se uită crunt la Triţă. Aşa era el poreclit în copilărie şi nu suferea să audă cuvântul „păstaie". Porecla o primise pentru că se credea Mazarin şi făcuse prostia să se laude că el este cardinalul Jules Mazarin, născut Giulio Raimondo Mazzarino, zis şi Mazarini. Dar cum nimeni nu ştia porecla lui, conchise că a fost o nimereală nefericită şi tăcu mâlc.

— Bă Mâţoi, continuă Triţă, tu n-auzi, nu te mai holba la mine.

Fratele lui Măţoiu, căzut parcă în prostraţie (şi în expectoraţie, că îl apucase-o tuse cu icneli), nu putea să-şi lase privirea-n jos. Triţă se ridică, se repezi la el şi-i plesni o palmă peste faţă. O lovitură uşoară, prietenească, dar care sună ca în biserică. În sfârşit, fratele lui Măţoiu se trezi şi-şi coborî ochii către podea. Triţă se întoarse la locul său, se aşeză pe scaun. Capul lui enorm se clătină.

— Astă-noapte, zise el, chioşcurile noastre de pe străzile lăturalnice şi de la periferie au fost doborâte cu buldozerul.

Primarul ciuli urechea. Era vorba de chioşcurile lui din reţeaua de difuzare a presei. Aduceau un bun spor averii sale. Dar treaba cu buldozerele era prea de tot.

— Eşti sigur? Cum dracu', zise el.

Triţă îl privi şi dădu din cap. Confirma. Primarul ştiu că nu mai puteau exista dubii. Oricât părea Triţă de mahmur, nu era omul care să greşească, să vină cu ştiri false.

— Ştiu că e de necrezut, spuse el, dar aşa e. Ăsta e adevărul. Am fost la faţa locului ca să verific.

— Dar cine dracu'... zise Gică Rasol, se ridică din fotoliu, luă un ştergar de pe antebraţul frizeriţei şi se şterse de spuma rămasă pe faţă, puse ştergarul la loc şi îi făcu semn femeii să iasă.

Începu să se plimbe cu paşi mari prin odaie. Când, dintr-odată, alt cataclism îl opri în loc şi-l făcu să tresară. Strănutase doctorul Mânzescu. Altădată, i s-ar fi părut hazliu, dar acum nu.

— Ce dracu' v-a apucat cu strănutatul? îi apostrofă el, cu un chip crunt.

— Cred că am luat răceala de la dumneavoastră, îndrăzni doctorul Mânzescu.

— De la mine, auzi, de la mine, se stropşi primarul.

Îl salvă pe doctorul Mânzescu interfonul, care sună.

— Răspunde, îi ordonă primarul și doctorul Mânzescu sări de pe scaun, vorbi la interfon.

— E de la autobază, spuse.

— Lasă-l să intre, ordonă Gică.

Curând, în anticameră intră un șofer, ținându-și basca ponosită în mână. Făcu vreo două plecăciuni înainte să vorbească.

— Astă noapte, spuse el, or fi intrat unii în autobază, au tăiat cauciucurile la mașini, au pus nisip în rezervoare. Nici o mașină nu mai merge... Orașul e paralizat.

Primarul se scărpină în cap. Nu se întâmpla des să fie luat prin surprindere. Dar surpriza nu era pentru el că i-au fost luate chioșcurile pe sus și i-au fost sabotate mașinile chiar în autobaza lui, fără ca paznicii să bage de seamă, ci se întreba cine să fi îndrăznit una ca asta și nu-i trecea prin minte cine-ar putea fi. În tot orașul, în tot județul, în toată regiunea, nu știa pe careva să aibă așa tupeu, așa coaie. Și doar îi cunoștea pe toți. Sau, cel puțin, așa credea. Privi la Triță. Se vedea că nici el nu pricepe, altfel ar fi vorbit deja... Aerul rece care intrase când doctorul Mânzescu i-a deschis ușa șoferului îi trecu peste ceafă și-i dădu un frison, dar mai tare îl gâdilă la nas. Inspiră de câteva ori și nu se mai putu abține, de data asta cataclismul veni de la el. Se îndoi de șale ca un arc și, hapciu! strănută.

— Noroc! spuseră cei de față în cor, fiecare rotunjind altfel vocalele. Până și fratele apatic al lui Mățoiu spusese, cu o voce stinsă și nazală și handicapată, „noroc".

Primarul își trase nasul de câteva ori, să vadă de nu-l apucă iar, dar nu-l apucă. Și tocmai când să spună ceva, sună iar interfonul. Cu un gest, îl îndemnă pe doctorul Mânzescu să vadă ce-i.

— E de la notariat, spuse doctorul și primarul făcu semn să fie primit și omul notarului.

Când intră, zgribulit, de parcă ar fi fost iarnă, Gică Rasol îl îndemnă, cu un gest, să vorbească.

— Hotelul... hotelul... în mare secret... m-a trimis... să spun...

— Dar spune dacului odată, se rățoi la el primarul.

— Notarul m-a trimis, să spun că au apărut acte pe terenul unde ați construit hotelul, în centrul orașului.

— Cum, mă, au apărut acte pe teren, le-a aruncat cineva acolo, se răsti primarul.

— Nu, cineva revendică terenul, are acte în regulă.

Primarul înțelese, în sfârșit. Cum notarul era omul său, îi trimitea în secret veste că terenul unde dărâmase un vechi hotel, chiar în centrul orașului, ca să facă pe acel loc un alt hotel, al său, avea un proprietar.

— Și proprietarul vrea, spuse omul notarului, să dărâmați hotelul, să returnați terenul și să plătiți despăgubiri pentru clădirea dărâmată, că era proprietar pe ea.

— Ei na, strigă primarul.

În sfârșit, se liniștise. Totul era anapoda. N-o fi cumva întâi aprilie? Deși nu prea ținea contul zilelor și nu cunoștea data curentă, totuși știa că nu e aprilie. Însă, și așa, părea mai degrabă să fie un vis. Se ciupi. Îl duru. Nu visa. Nu-i era că a fost atacat, că pierde bani. I se mai întâmplase așa ceva. Dar i se zădărniceau niște planuri, cineva i se punea de-a curmezișul și asta nu suferea. Trebuia să afle, urgent, cine a pus la cale planul de sabotaj. Era sigur că nu va dura mult. Dar nu mai voia să se gândească acum la asta. N-ar fi fost bine să facă așa cum simțise dimineața, să stea singur tolănit pe sofa fără să-și bată mintea cu ceva, să lenevească? Ei, aș, s-ajungă ca poetul Porumbelu, ca un scribălău? Nu, va da niște telefoane secrete.

— Triță, ia-i de pe capul meu, du-i undeva și planificați mai departe alegerile. Ai grijă tu de treaba asta.

Triță înțelese planul primarului, se ridică, își luă geanta diplomat și le făcu semn celorlalți să-l urmeze.

Poetul e atotștiutor

Trecuseră deja trei zile de când chioșcurile îi fuseseră devastate și microbuzele puse pe chituci și nu aflase cine-i poartă sâmbetele. Gică Rasol stătea întins pe sofaua din piele albă, aparent calm. Privi la domnul Nica, așezat demn pe scaun. Nu mai îndrăznea să flecărească, dar își așezase palmele sub fundul schilav și se bâțâia ca apucatul. Doctorul Mânzescu era roșu în obraji, se vede că se tratarisise din zori cu un șpriț, două, iar sprâncenele stufoase și nasul coroiat îl făceau să pară un vultur bătrân, flocăit. Doamna Mia privea drept înainte, parcă era Sfinxul, așa

cum stătea, cu lăbuțele lipite de mapa așezată pe genunchi. Din când în când, avea o ușoară zvâcnire a trupului spre stânga, ca o tresărire provocată de-un junghi. Poetul Porumbelu, deși acceptase să șadă pe scaun, nu părăsise atitudinea marțială și nici paltonul, nici căciula. Probabil gândea la ceva, dar nimeni nu putea ghici în ce lumi siderale a călătorit mintea sa. Câte-o clipă, Mățoiu îl tăia cu privirea, îl împungea, îl bușea. Primarul își luă ochii de la ei și privi spre havuz, de fapt mai mult în gol. Îl aștepta pe Triță Costin, care plecase din zori la procuror, să vadă de unde vin atâtea reclamații, de unde s-au ivit atâția mici întreprinzători falimentați ce-i atacau? Cum de prinseseră curaj, brusc, când, până acum, tăcuseră mâlc, chiar și când au fost agresați fără menajamente? Și cum ieșise la iveală faptul că el, Gică Rasol, cerea taxă de protecție patronilor de restaurante, de hoteluri, taximetriștilor, iar perceperea taxei a fost calificată drept acțiune mafiotă? Cine le-a insuflat tuturor curajul să reclame, să-i pună bețe-n roate? Nu se impacienta. Știa că va afla în curând cine îi poartă sâmbetele. Dar dacă opresiunea venea de undeva de sus? Nu-i nimic, va lupta. Adversar mare, mic, el, Gică, învinge mereu. O să dea cu adversarul său de pământ, de-a berbeleacul, o să-l vadă prăbușit de-a bușilea și atunci o să-și pună talpa pe spinarea lui, ca un vânător de lei pe coama trofeului său, ca leul pe gâtul hienei. E născut învingător. Totuși, nu câștigi nimic de-a moaca. Trebuia să facă un plan. Chiar dacă Triță era meșter în planuri, primarului nu-i plăcea cum gândește. Scara era prea mică, era prea prudent și prea amănunțit. În afaceri n-ai timp de pierdut cu precauțiile inutile, tot ce e mărunt dai la spate, trebuie să mergi direct la țintă, ca sfântul spre cer.

În sfârșit, Triță intră în anticameră. Își lăsă paltonul în mâna servitoarei care-l întâmpinase, își trecu mâna stângă prin părul răvășit, în vreme ce-și bălăbănea geanta diplomat din mâna dreaptă. Puse geanta pe masă, dar nu se așeză. Se vede că pregătise un discurs. Își drese vocea.

— Zilele astea s-au petrecut evenimente grave. Orașul întreg a fost cuprins de gripă. Și care sunt consecințele? Strănută domnul Nica, zdrang chioșcurile de difuzare jos. Strănută doctorul Mânzescu, zdrang microbuzele primarului cad înjunghiate: roți

împunse cu șișul, nisip în benzină. Strănută domnul Gică Rasol, hotelul din centrul urbei, abia construit, e gata să se surpe: apare proprietarul cu acte pe clădirea dărâmată de noi, cu acte pe terenul unde-am construit. Domnilor, gripa trebuie stârpită! Dar ca s-o stârpim trebuie să vedem de unde vine răceala și nu știm.

— Bine că nu-i gripă porcină, se trezi scoțând vorbe pe gură doctorul Mânzescu.

Poetul Porumbelu, impresionat de solemnitatea momentului, se ridică în picioare, își scoase căciula de oaie țurcană de pe cap și o coborî în dreptul sexului, ținând-o cu amândouă mâinile, de parcă ar fi fost vreun timid.

— Așa cum viteazul Ahile i-a cerut măritului Atrid Agamemnon s-o dea tatălui ei pe îmbujorata Briseis cea cu glezne subțiri, pentru a opri molima ce-i nimicea pe ahei, așa, acum, cutezătorul Triță Costin a cerut destoinicului nostru primar...

— Ajunge, spuse Triță Costin.

— Lasă-l să vorbească, se opuse primarul, care știa că Porumbelu aude gura târgului. Dacă are ceva de spus?

Porumbelu privi crunt la Triță Costin. Cum își permite ăsta, un netrebnic, un rahat cu ochi, să-l întrerupă? Își înălță capul în poza lui marțială. Dar tocmai atunci mațele îi ghiorțăiră sumbru.

— Bă, ce faci, îl apostrofă primarul.

— Cât trăiești, mațele te dau de gol, răspunse Porumbelu și primarul nu mai găsi vreo răutate ca să-l beștelească. Îl îndemnă doar:

— Hai, spune mai departe!

— Molima fusese trimisă aheilor de zei, de Apollo, zeul Soare. Și nu e tatăl fetei preot și nu-l cheamă Sorescu? Cine știe la cine-a apelat și ce sfânt și-o fi băgat azi nasul în treburile noastre.

— Să se fi rugat părintele Sorescu să ne trimită sfinții molima? întrebă doctorul Mânzescu, după capul lui.

Triță Costin, agnostic, sceptic, mizerabilist și minimalist, vru să-l oprească iar, dar se răzgândi, de vreme ce primarul voia să asculte.

— Ei, aș, ricană Porumbelu. Ce știu e că gripa vine de undeva. Și de unde ar putea veni, dacă nu de la singurul om destul de puternic din oraș, care s-ar putea încontra primarului? Și cine e cel mai bogat om oraș? Nimeni altul decât Pitic Orfeanu.

— Las-o moartă, spuse primarul dezamăgit. Nu s-ar pune Pitic Orfeanu cu mine. E prea laş pentru asta.

— Ba nu, spuse mândru poetul, sumeţindu-şi capul chel, dar cu şuviţă. Doar nu vorbesc doar din deducţii, ci şi din auzite. Pitic Orfeanu e unchiul Mirunei, fiica preotului Sorescu! Iată mobilul!

Triţă şi primarul se priviră, dar nu cu subînţeles astă dată, ci având scrise pe chip ciudă şi uimire.

— De unde mă-ta ştii tu de fiica preotului Sorescu, întrebă primarul.

— Poetul e atotştiutor, zise Porumbelu şi îi lasă cu gura căscată.

— Răspândiţi-vă prin oraş şi aflaţi dacă-i adevărat, le ordonă primarul.

Ajută-i, Doamne, pe români

Domnul Nica şi doctorul Mânzescu treceau, chercheliţi, pe trotuarul staţiei din apropierea Bibliotecii Judeţene. Prieteni la cataramă în ultimul timp, din câte se părea, erau nedespărţiţi. Tocmai ieşiseră din cârciumioară de la nea Băligaru, pentru că nea Băligaru mai păstrase ceva pelin din toamnă şi făcea nişte hamsii de să-ţi arunci căciula după câini. Dar de n-ar fi fost hamsiile şi pelinul, ar fi găsit alte delicatese. Nu s-ar fi dat în lături de la tochitura cu două, trei bateriì de Pinot gris, că le plăcea şi dulcele, nici de la plăcinta dobrogeană cu brânză şi stafide din belşug şi stropită cu Chardonnay de la crama din Castelul, cel mai mieros şi mai parfumat vin din toată lumea, ba le-ar fi priit şi-un meniu cu cârnaţi ceheşti (deşi, preparaţi de bucătari autohtoni, păreau mai degrabă polonezi) şi bere neagră, ori câţiva păstrăvi la ţiplă, bine săraţi şi însoţiţi de-un Riesling sec. Ce e drept, băuturile nu le alegeau după mâncare, nici nu dădeau cu banul să vadă de-o fi cap sau pajeră, ci, de e s-o spunem mai de-a dreptul, luau pileală cum se nimerea, după pofta inimii, iar mâncare cereau orice aflat în oale şi tigăi prin bucătărie, fără pretenții, pofticioşi să-şi umple maţul. Cum întrecuseră măsura cu pelinul, domnul Nica, după fire, perora şi, din când în când, de mirare la un om distins ca dânsul, un bunic ce-şi ducea nepoţica la şcoala şi-o plimba uneori prin

parc, își lovea pumnul mâinii drepte de palma stângă, amenințător, ca și când ar fi vrut să bată pe cineva, pe loc. Doctorul Mânzescu nu-l prea lua în seamă, dar, din spirit de solidaritate, nu-l contrazicea. Ba chiar se și temea un pic, când își vedea amicul așa năbădăios. Acum, domnul Nica se opri în loc și doctorul Mânzescu crezu că vrea să admire clădirea bibliotecii, însă domnul Nica pufăia din răsputeri de indignare, se oprise să privească la niște fetișcane care sporovăiau.

— Uite, ia, na – nu-și mai găsea el cuvintele – câte belciuge pe ele.

Fetele aveau agățate pe blugi, atârnând, un soi de lanțuri, poate că din argint, cine știe, ceva la modă atunci, din câte se pare.

— De unde-o mai fi apărut și generația asta, întrebă el, iar lumea din stația de autobuz, oameni către vârsta a treia, ponosiți, îmbrăcați cu o eleganță sleită și posomorâtă, părură să-i dea dreptate, dar fereau din calea lui, ghicindu-l drept un ins periculos.

— Ajută-i, Doamne, pe români, lua-i-ar dracu'! strigă domnul Nica, dar apoi luă seama la doctorul Mânzescu, care, înclinat într-un fel hazos și cu o mutră rugătoare, făcea semn cu degetul la buze, fără a reuși să mascheze cât e de pilit. Scotea un soi de șuierat, de sâsâit.

— Ce-i? întrebă domnul Nica.

— Aia-i fata domnului primar, spuse doctorul Mânzescu și, privind mai atent, domnul Nica o recunoscu pe Amelia între fetele cu belciuge. Porni, glonț, spre detunata, ca să nu fie zărit de tinere și doctorul Mânzescu îl urmă, parcă împins de taifun. A dracu' băutura. Abia după ce trecură de unitatea de pompieri și mai încolo, pe la colțul bulevardului, când nu mai zăreau oamenii din stația bibliotecii, domnul Nica se calmă și spuse iar, plin de sine:

— Sunt un tigru!

— Dacă dumneata ești un tigru, eu sunt un mânz bengalez, taxă doctorul Mânzescu pretenția ridicolă a prietenului său, ce nu putea fi mai mult decât un țâr, ce se consumă uscat și sărat.

Era a doua oară când Amelia ieșea cu Ovidiu. Nu dorea să rămână și fetele cu ea. Avea chef să plece numai cu Ovidiu și să bată faleza, privind, de sus, râpa mării spumegate. Asta din cauză că

n-avea chef de vorbă, iar Ovidiu nu era prea vorbăreţ. Oricum, nu ca fetele şi, în orice caz, n-ar fi flecărit despre modă, ci despre biofizica lui. Aşa încât Amelia îşi luă la revedere de la prietenele ei şi porni cu Ovidiu spre mare, spre plaja Trei Papuci...

— Ajută-i, Doamne, pe români... să-i ia dracu'! spuse din nou domnul Nica, în timp ce-l împingea pe doctorul Mânzescu pe-o străduţă lăturalnică, fiindcă văzuse înainte pe Triţă Costin, care le lua faţa şi n-avea chef de vreo muştruluială. Pe şefi e bine să-i ocoleşti pe stradă, în parcări, în magazine... că una două îţi trag un perdaf.

— *Aquila non capit muscas*, spuse doctorul Mânzescu, nu i-ar fi păsat lui Ahile de noi.

— Aş, îl contrazise domnul Nica. Acvila nu-nghite muşte. Aşa nici Triţă nu ne-ar înghiţi să ne vadă. E bine să-i ocoleşti pe şefi în locuri publice, că pe dată te umilesc. Altfel, să te ţii de coada lor, să faci sluj, să le cauţi în coarne, dar a te întâlni cu ei pe stradă e *pericoloso sporgersi*. Dacă din nebăgare de seamă cumva, dai nas în nas cu el, e bine să te trânteşti îndată cu nasul în ţărână şi să stai aplecat până trece. Noroc că nu ne-a văzut. Acvila nu vede musca.

— Vulturul nu prinde muşte, îl corectă doctorul Mânzescu.

Domnul Nica îl împingea încă pe doctorul Mânzescu spre plajă, spre mare, şi după ce Triţă se pierduse în ceaţă, până trecură, pe strada aceea dosnică, de coşmelia coşcovită a Poliţiei, unde se făceau paşapoarte. Dar doctorul Mânzescu i se împotrivea, pe bună dreptate, din instinct: în acea direcţie, spre Trei Papuci, nici vorbă de vreo cârciumă. Şi fără cârciumă, de unde libaţii? Iar doctorul Mânzescu simţea nevoia unei libaţii, urgent. Nu era aşa cu picioarele pe pământ, ca domnul Nica, nici uns cu toate alifiile ca el. Domnul Nica simţea pericolele şi o cotea, când da de vreo primejdie, fie beat criţă să fi fost. Ba chiar era din ce în ce mai vigilent cu fiecare păhăruţ băut în plus. Devenea extrasenzorial, recepţiona ameninţările din aer şi puţin îi păsa că unii îl cred paranoic. Îndată le servea un proverb: paza bună trece primejdia rea! Chiar dacă, în atare situaţii, adică în context, proverbul acesta părea inexpresiv, domnului Nica puţin îi păsa. Cum nu se

considera obsedat sau paranoic, pentru el proverbul își păstra forța plastică, grăitoare. Împingându-l pe doctorul Mânzescu, care se împotrivea, spre Trei Papuci, domnul Nica fu surprins de brusca înfruntare, de-a dreptul sfidătoare, a amicului său, fără veste întors cu spatele față de direcția de mers. Geaba îl împingea, doctorul Mânzescu fornăia ca un cal recalcitrant, cu gura larg deschisă, și horcăind, de parcă n-ar mai fi avut aer. N-o fi cumva un infarct? se întrebă domnul Nica, dar îndată apoi, privind înainte, o zări pe Amelia, fiica primarului, cea cu nădragii cu belciuge, urmată de amorezul ei, încât domnul Nica făcu stânga-mprejur cu pas gimnastic, îl lăsă pe doctorul Mânzescu în mijlocul drumului și-o tuli, ștrengărește, înapoi spre bulevard, fie de s-ar fi întâlnit acolo nu doar cu Triță Costin, ci și cu însuși Gică Rasol. Domnul Nica se temea de Amelia mai rău ca de primar, de taică-său. Și cum naiba o fi luat-o fata asta pe scurtături, de le-a ieșit din nou în cale? Anatema! Sit! Scuipă domnul Nica înaintea lui, congestionat la față și injectat la ochi. Doctorul Mânzescu alerga în urma lui, cu mișcări dezmembrate, dar nu-l putea ajunge. Domnul Nica era iute ca fulgerul. Tocmai când să iasă-n bulevard, telefonul domnului Nica sună. Domnul Nica împietri. Stopând brusc, se trezi cu doctorul Mânzescu mototol peste el.

— Dobitocule, îi strigă.

Scoase imensul său telefon mobil, cât o uzină (râdea de sărăntocii cu telefoane mici), îl duse la ureche.

— Alo, șopti cu precauție... Da... îndată... imediat mă prezint... Da... sunt cu doctorul Mânzescu... da... îl aduc... cum nu?

O emoție vie i se citea pe chip. Una mult prea vie pentru ca telefonul să fi fost de la primar. Până și doctorul Mânzescu, cât era de aburit, își dădu seama. Și cine altul ar fi putut să fie? Cu siguranță, numai Pitic Orfeanu putea avea un astfel de efect. *Harpistul*, cum era poreclit. Nu pentru că ar fi scris un Cânt al harpistului (se bucura prea mult de viață). Ci fiindcă pe vremuri, în liceu, făcuse doi ani harfă la Școala Populară de Arte și Meserii și tare iubea harfa, deși nu apucase să cânte la ea, ci, îndobitocit de vremuri, după cum afirma, cântase la keyboard synthesizer prin cârciumi, apoi își sporise instrucția și-o vreme a cântat la Boss Bass synthesizer, care, zicea Orfeanu, impresiona mai în adânc

femeile. Şi muzica, o fi ea de sorginte divină, dar fără un folos pe lumea asta, la ce bun? Orfeanu era un prestidigitator. Oh, dar nu, nu pentru aşa ceva era respectat. Ci, îşi descoperise, îndată după revoluţie (care va să zică revoluţia antiproletară din decembrie '89, cum o numea), un talent nebănuit, deşi unii spuneau că-l bănuiau demult: să facă avere, să adune bani cu nemiluita. Cum-necum, de la bişniţa stradală trecuse la un biet butic şi-apoi ajunse mare armator. Cine-l cunoscuse-n vremea începuturilor, spunea că îşi ţinea dolarii de o sută în saci de hârtie împrăştiaţi prin birou şi, cum era darnic, mai miluia pe câte unul: ia, mă, şi tu, din sacul ăla câteva hârtii. Aşa se făcuse iubit. Şi cum, întotdeauna, un om iubit e şi temut, impunea respect în târg. Politică nu prea făcea, decât numai cât să ungă roţile economiei. Nu era avid de putere, singura lui plăcere era să adune bani. Chiar avea geniu, spuneau unii, încât adunase mai mult decât primarul, chiar. Nu intraseră însă în conflict, fiindcă Gică Rasol se temea să-l înghită, deşi făurea planuri: socotise ca, mai întâi, să înghită plevuşca şi apoi abia să-i dea lovitura fatală Harpistului. În târg, oameni ca domnul Nica şi doctorul Mânzescu, erau extrem de precauţi. Se gudurau lângă primar, dar ochiul lor belit sta pe Orfeanu. Mai ştii, dacă-i sună Harfistului chemarea într-o zi, după vreo noapte petrecută într-o rână şi, sculat cu faţa la cearceaf, îi vine gândul să capete puterea? Era singurul ce-l putea înfrânge pe Gică. Un om ca el, nu-l ignorai. Cum să nu se emoţioneze domnul Nica, auzindu-l la telefonul său cât o uzină? Sigur că s-a emoţionat. Ba, chiar, s-a şi îmbujorat, putea să jure doctorul Mânzescu. Nu însă atât pentru că fusese poftit la ordin. Ci pentru că, mergând la Orfeanu, de auzea primarul, putea să considere vizita un act trădător. Şi-atunci să te ţii! Pe unde scoţi cămaşa, dom'le Nica?

— Ei, na, pe unde scoţi cămaşa, spuse doctorul Mânzescu, iar domnul Nica se încruntă, se strâmbă, se scârbi, trecu în rictus, scălâmbări din picioare şi trup, îşi beli ochii, din care parcă ieşiră lacrimi de arlechin. Cum de ghicise doctorul ce gândea?

— Harfistul locuieşte pe Lenin, spuse el, pardon. Pe bulevardul ăsta – şi arătă cu mâna înainte, ca şi când ar fi dat o indicaţie de partid, cum dracu' s-o fi numind acum, de ce i-or fi schimbat numele, suna aşa bine, Lenin, aşa sugestiv... în fine, nu-i departe

şi porni în viteză, cu doctorul Mânzescu la remorcă. Doctorul, abia se ţinea după el.

— Regina Elisabeta, preciză doctorul, dar domnul Nica n-avea timp să-l asculte.

Un deliciu artistic

Pitic Orfeanu nu părea deloc un om încrezut. Ba mulţi chiar spuneau că-i „de gaşcă". Nu ofensa pe nimeni niciodată. Era mieros în vorbe, pentru că vorba sa nu suferea împotrivire. „Ia, fă, domnule Nica, treaba asta", spunea dulce şi-o făceai, nu aveai încotro. Ţinea, ca şi primarul, în jurul său, o şleahtă de neghiobi, dar toţi se simţeau la el ca acasă la ei. Nu stăteau ca pe spini, aşa cum stăteau la Gică Rasol. Orfeanu nu avea un fotoliu preferat. Nici o sofa. Fiecine se putea aşeza oriunde în livingul lui. Ba, unii mai intrau şi-n dormitoare. Să tragă un somn, un pârţ, ori, cei mai imprudenţi, să facă sex, că năzdrăvanele din port mişunau pe acolo. Pitic Orfeanu nu le uitase, ba chiar avea slăbiciune la ele. Îi aminteau de anii tinereţii, când era protectorul lor – şi le proteja mai departe, tot fără foloase băneşti. Însă, graţie fetelor, doi senatori îi erau debitori. Nişte parlamentari, nişte capi ai Poliţiei din câteva judeţe, nişte şefi de partid. Datori cu probe, fiindcă lui Pitic Orfeanu îi plăcea să se joace cu aparatul de filmat la camera ascunsă. Avea filme cu toţi: parlamentari, prefecţi, primari, poliţişti, ba şi cu artişti, deşi de la ei n-avea ce căpăta, dar să fie. Nu ceruse nimănui socoteală morală, Doamne fereşte, aşa că toţi o luau ca pe-o glumă. Mic de stat, cu ţeasta largă învelită în şuviţe gălbui aduse de la ceafă, roşcovan şi pistruiat, zicea, cu moliciune-n glas, când era apostrofat:

— E arhiva mea, dragilor, am şi eu o slăbiciune.

Şi arhiva sa, deşi pitită, stârnea un profund respect tuturor şi solicitudine oricând, orice dorinţă exprima, fie de-o făcea doar în joacă, ori cu jumătate de glas. Nu l-ai fi auzit o dată să spună: „Bă, eu sunt Pitic Orfeanu" – adică să se dea mare. N-a spus în viaţa lui lungă: „bă, sunt un animal!". Însă recunoştea, modest: „sunt un porc!". Parcă nu ar fi avut orgoliu. Ai fi zis că i-a fost extirpat. Cum extirpi un organ bolnav. O glandă nevoiaşă. O codiţă ata-

vică! Orgoliul apărea uneori, totuşi, dar numai când venea vorba de marea lui podoabă masculină. Vorba nu venea ea de la sine, e drept, ci o aducea Pitic Orfeanu.

Acum, dânsul se află într-o zonă a livingului, numită „sera". Era plină de flori stufoase ce adumbreau odaia oricum întunecată, din pricina termopanelor polaroid. Povestea ceva unor inşi şi cucoane. Asta da, îi plăcea să povestească!

Domnul Nica intrase, urmat de doctorul Mânzescu, în acel clar-obscur al imensului living. Nici urmă însă de Orfeanu. La început domnul Nica a fost agasat: de ce Pitic Orfeanu îl chemase, pentru a-l ignora? Şi de ce l-a chemat cu atâta popor la vedere şi-n aşa hărmălaie? Cum să dezbaţi aici o taină? Ochii domnului Nica aruncau scântei şi-n stomac simţea pornirea agresivă sub forma unor bule ce parcă voiau să-i iasă pe din dos. Dar nu era dânsul vreun prost-crescut, să-şi dea drumul la supapă, chiar dacă nu l-ar fi auzit cineva în vacarm. Alţii cu siguranţă o făceau.

— Bule şi flatulaţii, spuse cu glas tare domnul Nica, ştiind că nimeni nu-l aude în vacarm.

Dar căută să se calmeze, să-şi stingă iritarea, să nu se arate zădărât, pentru că aşa e la reşedinţe mari. Mereu petrecere, iar afacerile se fac în treacăt, dai din sprânceană, din degetul mare şi te faci înţeles. Şi, ca să nu pară cumva sărăntoc, aidoma unei rude proaste nimerite la masă şi care nu ştie cum se foloseşte furculiţa, a luat un pahar de şampanie şi-o limbă de pisică. Înmuia „limba" în băutură şi-o ronţăia. Doctorul Mânzescu dăduse deja peste cap câteva cupe de şampanie, de pe tava unui picolo ţinut cu meşteşug de vorbă lângă el. Nu-l lăsa să plece cu nici un chip la alţi meseni. Domnul Nica l-ar fi tras de mânecă de la bun început, dar se temea să nu-l apuce pandaliile şi să-i spună vorbe grele, ori, mai rău, să se dea pe lângă vreun grup de oameni, să perooreze. Domnul Nica se dorea o prezenţă cât mai discretă în casa lui Pitic Orfeanu. Privi în jur. Asta e România Mare, îşi spuse, aici se află ţara noastră, nu afară. Cine i-ar fi auzit gândul, ar fi gândit că e un apropo la Orfeanu: Pitic făcuse, cândva, parte dintr-un partid cu acest nume. Dar nu era aşa. Lumea pestriţă din jur, o lume de rataţi iredentişti ai fostului patrimoniu pcr, îl

stimula să și-o imagineze. Lumea românească, lumea unei țări căzute sub democrație. Ce povară! După domnia proletariatului, ce putea fi mai rău decât democrația? Ce puteai să faci cu libertatea? Îți umplea libertatea strachina de pe masă? Îți asigura libertatea mijloacele de trai? Hm, domnul Nica își scuipă în sân. Iată că și dânsul mai avea nostalgii. Și nici nu intrase bine aici, între nostalgicii vechiului regim. Se pare că ambianța te îndemna la dor de alte vremuri. Era un mediu familiar. Parcă începea să se simtă în largul său. Dar ia te uită, Porumbelu (domnul Nica se frecă la ochi și se întunecă pe dată), stătea lângă directorul ziarului local, domnul Nicodim, doi inși crezuți de neîmpăcat. La vederea lui Porumbelu, neliniștea l-a cuprins iar. Știa că Porumbelu nu-și ține gura. Ia să fugă. Dar lângă poet ceva lucea și ducea spre tavan o lumină de spot. Domnul Nica se ridică pe vârfuri și văzu că proiectorul este chelia lui Orfeanu. Ce era de făcut? Dacă voia să-l vadă pe Orfeanu, o să dea nas în nas cu Porumbelu.

Cum ar putea scăpa de gura poetului și mai ales de versul lui (că mai incondeiase și pe alții în epopei), cum l-ar putea șantaja să nu-l pârască? Să-i dea un subiect inedit, gras, asta-i calea. Și, cum îl chinuia stomacul cu bule și efervescențe, gândi la ce nu s-a mai scris vreodată: *Odă sfincterului.* Poetul va înțelege măreața temă. Măreață ca umbra lui Mircea. Dacă sfincterele nu ar avea tărie, vă dați seama cum am conviețui în societate. Așa că sfincterul să aibă tăria brațelor lui Ștefan. Altfel ar scăpa prin el un duh mortal, ca duhul regelui Hamlet. Să fie scrisă oda în stil alexandrescian, adică al lui Grigore Alexandrescu. Nu i-a apărut lui Umbra, când se afla la Cozia și „fantoma face semn... dă o poruncă“, încât de spaimă „ungurii se înarmez“. Ce-ar fi să facem azi la fel, să-i ruinăm pe unguri obligându-i la cheltuieli militare, înspăimântați de bomba românească?

Da, ia să apuce taurul de coarne și să urmeze pilda țiganului. Mergând într-o noapte întunecoasă pe-un drumeag lângă pădure, țiganul tremura de frica lupilor. Tufele mișcau, vorbeau: „te mânc, te beu! te mânc, te beu!“, încât țiganul s-a aruncat într-o tufă, strigând: ia, lupule, țigan de-a gata! Tot așa, domnul Nica porni drept spre grupul lui Pitic Orfeanu, unde se afla, îmbrăcat în palton și cu căciula de miel pe cap, Porumbelu cel tare la vorbă. Of, nu

mare mi-ar fi mirarea, își spuse domnul Nica, în timp ce înainta lent, ca Porumbelu să-și bată joc de toți și asta să-i fie singura menire. Dar, apoi, își retrase ideea, fiindcă nu-l putea suspecta pe poet de-o atare înaltă conștiință.

Își făcu loc, cu „pardon" și cu cotul, prin grupul câtorva bătrânei înțepați – îi știa pe unii din vedere – îmbrăcați aidoma unor dricari, negri din cap în picioare, în costume rigide. Cu ceva vreme în urmă i-ar fi huiduit, fiindcă fuseseră pe vremuri demnitari. Dar nu ura față de comunism ar fi fost pricina huiduielii, pentru că iubea comunismul, ci pofta de a se delimita astfel de ei, de cei căzuți în dizgrație, de cei duși, de cei morți. El era viu, și cât de viu, încă. Altfel nu avea nimic cu dânșii, nici nu-i ura, pentru că au dus-o mai bine ca el, nici nu îi respecta, deși fuseseră mai marii lui. Iar pe vremuri, nici nu se întâlnise cu vreunul din ei nas în nas, la o adică, ei fiind cu treaba lor, el cu-ale lui. Totuși, gândul la ei îi făcu iar bule în stomac. Un fel de silă, de neliniște. Și era ostatic între tentaculele lor. Abia înainta. Prinse frânturi de fraze. Vorbeau despre politică, despre viitoarele alegeri. Nu s-au dat ușor din calea lui, dar și-a făcut el loc până la urmă, deși aduna priviri dantești. Muzica în surdină nu-l deranja, dar nici nu-l bucura. Părea un soi de jazz, de café concert, dar toți știau că Pitic Orfeanu pune la agape doar muzică de el compusă. O înregistrase, pe vremuri, pe benzi de magnetofon și pe casete, iar după apariția computerului, plătise un tânăr să-i transpună capodoperele pe suport digital. Domnul Nica nu putea spune de-i o muzică bună sau rea, ba îl durea în cot, la o adică. Bine că nu era dată tare, ca în crâșme, să te-asurzească. Așa, în surdină, puteai crede orice despre muzica asta și despre orice muzică. Ca și despre vila lui Pitic Orfeanu, calificată de stăpânul ei astfel: am o vilă modestă, cu numai douăsprezece dormitoare. Și, un pic de orgoliu îi ghiceai, dar nu pentru numărul dormitoarelor, ci pentru amenajările interioare. Pitic Orfeanu se considera un artist și-și ornase singur casa. Domnul Nica nu putea spune dacă bine sau rău: era aidoma muzicii în surdină.

— Ce să-i faci, sunt un fost muzician, auzi, în sfârșit, domnul Nica, glasul lui Orfeanu, când se alătură grupului său.

— Cum, cum un fost, sări îndată la harță Poetul... poetul Porumbelu. Întocmai așa cum poetul se naște, nu se face, și muzicianul

se naşte, nu se face. Dumneata eşti un artist din naştere şi n-ai să poţi spune vreodată că eşti un fost muzician, mă-nţelegi, cum nici despre mine nu se va putea spune în vecii vecilor că am fost poet!

Pitic Orfeanu zâmbi galeş, primi cu modestie tămâierea.

Domnul Nicodim, patronul unui ziar local, un ins sârmos ca un mistreţ, dar roşcat, cunoscut pentru limba vioaie, nu se putu abţine:

— Ei, dar ce de-a dreptul le spui, boierule. Numai că de data asta ai nimerit-o.

— Aşa mi-a mers buhul în târg, că sunt om dintr-o bucată, ricănă Porumbelu.

— Dragii mei, dragii mei, îi luă pe cei doi de după umeri Orfeanu şi, cum era mic de stat, deşi masiv, parcă fusese răstignit. Să nu tulburăm selecta noastră societate, unde domneşte arta... să n-o tulburăm cu polemici! Haideţi mai bine să vă spun o poveste din tinereţea mea, continuă Orfeanu.

Acum să te ţii, îşi spuse domnul Nica. Ştia cam ce are să urmeze!

Şi Pitic Orfeanu începu să povestească despre vremea când cânta într-o tavernă aflată lângă una din porţile portului şi era, pe-atunci, protectorul fetelor. Nu, nu era un proxenet, un peşte. Le ajuta pe gratis, din larga-i inimă filantropească. O fată proaspăt venită-n teritoriu, de undeva, dracu' ştie de unde, i se înfăţişă într-o noapte, când el era în pauza de sintetizator şi, ca tot artistul, şedea la masa lui olimpiană să lingă un Napoleon de şapte stele şi să înghită un cabanos, doi, trei, cinci... cu cartofi pai, *French chips* (Orfeanu ştia romgleza). O pofti să şadă. Oricum, nu-l băga nimeni în seamă când nu cânta. De asta şi era singuratic. Când se ridica din faţa clapelor, era un ins oarecare, un anonim. Porumbelu, auzind că Orfeanu ar putea fi anonim, protestă. Harpistul primi cu modestie tămâierea.

— Mă bucur, spuse el poetului, că mă consideri un egal al tău, deşi lumea ştie că eşti cel mai mare poet de la Eminescu încoace...

— Ba poate şi mai şi... spuse în cor asistenţa.

— De la Ovidiu... Ovidiu Nasos... adăugă domnul Nicodim, din fire mai răutăcios, patronul cel ca un mistreţ al unui ziar local.

— Ei, dragii mei – continuă Orfeanu. Cum vă spun, cântam pe atunci la bufetul de la intrarea în port, la Poarta 1, nu oriunde, eram cunoscut, iubit şi respectat.

Barbugiu şi bătăuş, un zurbagiu, gândi domnul Nica. Dar Orfeanu nu fu tulburat de aceste gânduri negative îndreptate împotriva lui. Continuă.

— Fata se aşeză la masa mea şi-mi povesti jumate din viaţă. I-am oferit cabanosul meu, fiindcă era lihnită. Oful ei era unul mărunt. Voia să intre în port să-şi vândă giuvaerul, dar grănicerul de la poartă i se împotrivea. „Se rezolvă, draga mea", i-am spus şi, ca s-o liniştesc, am mângâiat-o pe bust. „Dar eu cu ce mă aleg?" am întrebat-o. Fata era pregătită şi, îndată ce-am spus vorbele, făcu semn spre toaletă. Am urmat-o. Chelnerii, cum nu aveau clienţi, îşi dădeau coate, se hlizeau...

Odată ajunsă povestea aici, domnul Nica se încruntă. El era un om onorabil. Cum oare a ajuns într-o societatea larvară? El era un om respectabil, ce stătea la lumină, avusese slujbe onorabile şi nici ca pensionar nu s-a dat în stambă, ci, voind să mai muncească, şi-a ales tot şefi pe sprânceană. Se pare că renumele lui Orfeanu m-a orbit, îşi spuse el şi se jură să nu-i mai calce pragul. Chestiile cu iz sexual îi repugnau la fel de mult ca şi cele cu substrat religios. Crescut în comunism, în societatea luminoasă, orice obscuritate şi obscurantism îl dezgustau. Comunismul ţine omul la lumină, asta e, îşi spuse el şi de aceea regreta vechiul regim şi purta dorul dictaturii. Oamenii ca Orfeanu erau puşi, pe-atunci, la locul lor. Nu ca acum, când toţi hoţii, escrocii, mafioţii, sodomiţii umblă liberi prin lume, ba mai mult, ei o conduc. Domnul Nica se ştia un om fără prea multe scrupule, dar totul avea o limită: să rămâi om fără pată. În chestiuni politice, puteai încăleca pe bec: libertatea acţiunii era necesară. În cele sexuale şi religioase însă... domnul Nica făcu iar rictusul, dar îl mască sorbind şampanie. Era acrişoară, cu o fină aromă de piersică. O şampanie ieftină, la o adică, îşi spuse el. Degeaba i-a mers buhul lui Orfeanu că la el se bea numai şampanie. Ăsta era vin spumos!

— Ei, dragii mei – continuă Orfeanu, încă răstignit pe umerii poetului şi-ai ziaristului... Am intrat în budă, m-am dezbrăcinat şi mi-am scos-o. Iar când mi-a văzut-o, numai ce-o aud pe fată, uimită, cu ochii holbaţi: „Ce mare-o ai!" La care eu am replicat: „Dar ce credeai tu, fă?!"

Asistenţa se puse pe râs, ce e drept, cu un pic de lene. Fiecare râdea pe altă limbă, din altă pricină. Poetul Porumbelu fiindcă

nu înţelegea tâlcul, dar nu voia să-l ia careva de prost, văzându-i faţa de om nedumerit. Aşa că râdea forţat, în hohote, cu gura până la urechi, urmărindu-i pe ceilalţi ca să vadă când se opresc. Domnul Nicodim, patronul cel sârmos ca un mistreţ al unui ziar local, fiind un om cu simţul ironiei, râdea de însuşi Orfeanu, ce-şi proslăvise sula. Domnul Nica râdea silit. Pe lângă că povestea îl scârbise, nu-i găsea nici o noimă, dar, învăţat să urmeze direcţia mulţimii, care prin număr înaintează democratic spre victorie, îi ţinea isonul. Însă cu privirea căuta împrejur, să vadă, nu cumva doctorul Mânzescu s-a pus pe sfadă şi turbură lumea artistică din vila lui Orfeanu? Aş, domnul Nica îl reperă. Dormea pe-o laviţă, sub scara ce ducea la etaj şi sforăia. Peste murmurul vocilor şi muzica în surdină, sforăitul lui se auzea clar, mai ales atunci când, după apnee lungi, relua horcăitul cu un răget de leu, parcă, de n-ar fi fost atât de jalnic.

Orfeanu, se vede că mândru de spusele lui, îşi bombă pieptul, sau burta, cine ştie, încât carnea îi ieşi în ciucuri groşi, cum e carnea trasă în ventuze, din costumul alb, italian, prin cămaşa căscată între nasturi.

— Dragii mei, spuse el efuziv, se înălţă pe vârfuri şi se întinse ca să mângâie ceafa, ca semn de tandreţe şi preţăluire, a celor doi companioni de care stătuse sprijinit. Poetului nu-i mângâie decât căciula. Apoi, revenit pe picioare, făcu un gest discret, amical, domnului Nica, sugerându-i că va veni şi vremea lui. Domnul Nica se scărpină în creştet. Vai, să nu-i fie luat ticul nervos drept semn mason. Cercetă împrejur, dar nu erau masoni acolo. Acum, pe estradă, urcau doi bătrâni slăbănogi, în nădragi crem strânşi pe pulpe şi cămăşi albastre strânse pe trup.

— Moda anilor şaptezeci – vorbi cu satisfacţie Pitic Orfeanu. Ce muzicieni! – şi dădu din cap a pagubă după acele vremuri şi acei muzicieni. Bătrâneii urcaţi pe estradă, se vede că artişti (născuţi şi nu făcuţi), sau, cum gândea răutăcios domnul Nica, muzicanţi, meştereau la fire şi amplificatoare. În sfârşit, unul se aşeză la sintetizator, celălalt la valvă, pardon, harfă, fiindcă acestea erau cele două instrumente ce se aflau acolo. Pitic Orfeanu porni şi el spre scenă, urcă, luă microfonul din suport. Asistenţa se îngrozi. Nu cumva îşi descoperise Orfeanu talent de vocalist (de gurist, gândi domnul Nica)? Nu, el vorbi doar:

— Dragii mei – şi tuşi, să-şi dreagă glasul –, ca modest compozitor (asistenţa protestă, dar domnul Nica nu pricepu împotriva căruia dintre cuvinte: modest, ori compozitor?)... aceşti doi domni muzicieni, prietenii mei Costăchel Dună, la sintetizator şi Virgil Seferis, după numele său de artist, vor interpreta modesta mea compoziţie, ultima mea compoziţie, ce poartă numele *Helios*, închinată Zeului Soare, vechilor corăbieri şi mării cu hulă albastră.

Puse microfonul în suport şi vru să coboare de pe scenă, când o voce din mulţime îl interpelă:

— Maestre, dar dumneata nu cânţi?

Orfeanu reveni la microfon, bombă pieptul, se ridică pe vârfuri.

— Eu nu mai sunt decât un modest compozitor, dragii mei. Nu mai interpretez. Dar casa mea va fi necontenit deschisă artei, artiştilor.

„Autentici“, a uitat să spună „autentici“, gândi domnul Nica.

— Ar fi vremea să schimbăm numele de „Harpistul“, sări pe dată Porumbelu cu panegiricul, în „Compozitorul“, nu-i aşa? Şi nu doar pentru că draga noastră gazdă e un compozitor de muzică. Aş! Nu pentru serenade. Ci pentru că a devenit un Arhitect, un Constructor al lumii în care noi vieţuim.

Domnul Nica, îmboldit de nelinişte şi ură, cugeta ce spirit nobil are Porumbelu... de vreme ce poate molfăi atâtea laude. Dar tocmai atunci muzicanţii începură să cânte, iar el, domnul Nica, nu putu spune nici de astă dată dacă muzica era bună sau rea. Îşi reprimă de câteva ori căscatul cât ţinu tălmăcirea în sunete a notelor scrise pe portativ de Orfeanu. Şi, cum tot privea în jur, la început examinând din ochi pe doctorul Mânzescu, să ştie dacă doarme şi-i de invidiat (sau de dispreţuit, ar fi zis Porumbelu, fiindcă nu urma chemarea artei), îşi dădu seama că, deşi era zi, doamnele aveau toalete de seară, sclipind de paiete, de parcă s-ar fi aflat la un bal, iar domnii erau în costume bine întreţinute, deşi se vădea croiala altei epoci. Ce-mi pasă mie – îşi spuse. Poate oamenii ăştia stau până mâine aici şi la noapte fac bal. Treaba lor! Harfa, greu încercată de sunete piţigăiate, îl enervă, încât îşi aminti că, la bodegă, cârciumarul nu-i dăduse rest. Se cătrăni cumplit, în sine. Mai ales că Grecul, după cum îl porecleau, fiindcă avea ceva sânge de urmaş al aheilor în venele genealogice, văzuse că vrea

cu dinadinsul restul. La fiecare bere Grecul lua banii din mâna întinsă a domnului Nica, însă când acesta întindea mâna și după rest, Grecul îi spunea apăsat: „Mulțumesc!". Până la urmă, nedumerit, domnul Nica nu reacționase, cherchelit fiind, dar acum îi urcau umorile la cap. Va merge mâine negreșit la Grecul și va cere de băut și va bea cu doctorul Mânzescu cât vor putea. Iar la sfârșit, îi va spune Grecului: „Mulțumesc!". Iar dacă Grecul va îndrăzni să caște gura, o să i-o taie de la obraz: ieri ai luat bani pe ‚Mulțumesc", azi beau pe „Mulțumesc"! În cârciuma asta „Mulțumesc" e o bună monedă! Dar punându-și ideea în gând, tot nu se calmă, știind că, până la urmă, va plăti consumația. Dacă-și chema Grecul odraslele, pe derbedeii ăia doi umflați cu pompa, umflați de steroizi, parcă, vestiți ca bătăuși? Domnul Nica nu voia să-și închipuie. Dar își imagina... și avea o imaginație puternică, cam cum l-ar fi snopit în bătaie derbedeii, da, imaginație bogată, gânguri în sinea sa, deoarece domnul Nica nu putea recunoaște că e fricos – era sub demnitatea lui. Dar scena cu „Mulțumesc!" o va face, măcar ca învățătură să-i fie Grecului. Oricum, se simțea umilit, și de Grec, iar acum de Pitic, care prea îl lăsa să guste arta. De ce l-o fi chemat? Să piardă vremea? Doar ca să-i asculte compoziția? Și tocmai pe când nutrea gânduri nimicitoare, muzica se opri, aplauzele explodară și apoi rumoarea, printre clinchete de pahar, se porni ca sunetul unei cascade. Domnul Nica se simți atins pe umăr. Un picolo îi spuse șoptit:

— Domnul Orfeanu vă așteaptă...

Domnul Nica se întoarse să-l urmeze. Și, întorcându-se, dădu nas în nas cu doamna Leopoldina, nevasta lui Gică Rasol. Pentru o clipă simți că se sufocă, apoi luă o gură de aer, dar ca și când s-ar fi aflat în valuri, înecat, înghițind picătura fatală. Mașinal, salută cu ‚sărut-mâinile", iar doamna Leopoldina îi zâmbi și îl opri o clipă:

— Nu vă știam un iubitor al artelor – și îi atinse brațul, în semn de aprobare și încurajare.

Domnul Nica blestemă, în gând, toți sfinții și arhiereii știuți și neștiuți, că nu-i dăduseră harul de-a gusta arta. Așa, ar fi privit, cine știe, cu alți ochi la cei din jur. Poate că oamenii de aici erau de bună credință. Erau chiar firi poetice, firi de artiști și nu se aflau acolo pentru blestemății, ci pentru artă.

Asudat acum, domnul Nica prindea fărâme de discuţii.

— Şi cum ai vrea dumneata, domnule dragă, să rezolvi problema minorităţilor, întrebă o doamnă opulentă, cu evantai în mâna stângă vânturat pe sub bărbia triplă, iar în acea doamnă domnul Nica o recunoscu pe nevasta prefectului.

— Dar aici nu e vorba câtuşi de puţin despre problema minorităţilor, replică un domn masiv ca un bursuc, cu păr creţ, ce-şi însoţea cuvintele cu gesturi lente, vrând să dea impresia că ar fi aristocrat. Unul al ideilor, aşa cum sunt aristocraţii din zilele noastre, pentru că unde mai găseşti adevăraţi aristocraţi după domnia proletară? Toţi au fost schingiuiţi, reeducaţi şi, în final, suprimaţi. Bine le-a făcut, se trezi gândind domnul Nica, dar de ce să le fi făcut bine, snopindu-i în bătăi prin puşcării, nu mai ştia răspunde, dar aşa apucase ideile în acea vreme de veche amintire, când însuşi domnul Nica îi condamna în discuţiile cu amicii ocazionali de pahar: sunt burghezo-moşierimea, *mon cher*, sunt chiaburii, sunt duşmanii poporului. În fine, ce mai conta acum, aristocraţii au fost stârpiţi şi le-au luat locul acei intelectuali capabili să devină aristocraţi ai spiritului. Nu, nu mai conta, dar pe domnul Nica îl cuprinsese în balonul ei efervescenţa cerebrală din jur şi se visa şi dânsul participant la niscaiva dezbateri. Însă tăcea mâlc, pentru că nimeni nu-l lua în seamă, îl cunoşteau şi îl dispreţuiau, pentru că ei erau puternici, pe vremea când el era un sărântoc. Era sub demnitatea lor să discute cu el. Domnul Nica îşi strânse pumnii. Tare le-ar mai fi stâlcit mutrele. La Gică Rasol nu întâlneai astfel de oameni, toţi erau ca şi dânsul, oameni dintr-o bucată, fără prejudecăţi şi fără izmeneli. Ce căuta aici? Ei, da, uite, asta i-a fost slăbiciunea. Urmărind ca un copoi un os de ros, se gudura cum auzea un „cuţu-cuţu". Asta e, n-a ştiut să se impună. Deşi viteaz şi feroce, n-a avut cu cine da piept, pentru că totul se făcea pe la spatele lui, pe ascuns. Dar dumneata unde te aflai, domnu' Nica? De ce nu te aflai cu javrele care ştiau şi adunau şi împărţeau? De ce nu erai între ei? Era în anticameră, aştepta să-i arunce alţii un cotlet, în loc să ia întreg porcul. Aştepta de la alţii un antricot, în loc să ia întreg viţelul. Îi azvârlea unul şi altul un dumicat, iar el le lingea mâna. Asta a fost dânsul, un maţe-fripte, un linge-blide. Pentru că a fost prost. Uneori realiza

ce inteligenţi sunt ceilalţi. Ei, şi ce? El şi-a păstrat onoarea, şi-a păstrat demnitatea, poate sta cu fruntea sus. De parcă i-ar folosi la ceva. Nu mai bine să se fi născut şi el şmecher, în loc să se nască integru? Domnul Nica scoase un mârâit. Frustrările îl urmăreau şi la această vârstă, spune-se a serenităţii. Dar putea fi dânsul seren într-o lume... Ce lume? Mama mă-sii! Îşi aminti cum îl cheamă pe acel domn creţ, cu aere aristocratice, dar ce mai conta, că doar domnul Nica îl ştia ce poamă e. Activist de partid încă din vremea lui Dej, apucase să pună umărul, dar mai cu seamă pumnul, în procesul complicat al colectivizării. Urcase cu încetul în rang până ce nu mai avu unde să urce, că de s-ar fi înălţat încă o treaptă, dădea de umărul lui Ceauşescu. La sfârşitul domniei tiranului, se afla şef de cabinet în unul dintre ministerele vitale ale ţării. Om de încredere al vechiului regim, o fesenise şi sub cel nou, ajungând deputat. Ins fără elan însă, fusese rejectat de sistem şi braţele posturilor teritoriale TV i se deschiseră atunci şi îl îmbrăţişaseră ca analist politic... De ţiganii sadea e vorba aici, nu de naţionalităţi – perora el. Noi ne străduim să-i educăm, dar ei nu vor să fie educaţi. Noi ne străduim să le construim şcoli, dar ei consideră învăţătura o povară... În sfârşit, domnul Nica trecu de ei şi fu nevoit să traverseze alt grup... De parcă alfabetizarea le-ar da o şansă ţiganilor. Când nici românii super-instruiţi nu au vreuna, îşi spuse el, considerându-se însuşi un român bine şcolit.

— O scamatorie! vocifera un alt bătrân, la fel de sobru sau sumbru îmbrăcat ca şi cel dinainte, cu un costum identic, parcă tras la indigo. Domnul Nica nu-l cunoscuse direct, dar ştia că e fostul şofer al unui fost secretar judeţean. Altceva nu auzise despre el şi chiar doctorul Mânzescu de-ar fi fost întrebat, n-ar fi ştiut cum să-l deoache. Unele secrete se păstrează cu sfinţenie... E o scamatorie! spunea domnul. Cum de au acceptat oamenii ca într-o ţară liberă ca a noastră, să existe o lege prin care Preşedintele Patriei să nu aibă dreptul decât la două mandate? Cum să ai stabilitate dacă nu ai un Preşedinte ales pe viaţă? Regii nu domneau o viaţă? Nu vedeţi, e cusută cu aţă albă! Vor să-l elimine pe Tătuţul cu orice preţ. Nimeni nu ţine seama că poporul îl vrea. E ca şi când ai zice că votul oamenilor nu are valoare, de vreme ce

vor să-l voteze și nu sunt lăsați! Nu era și înainte tot democrație? Nu se făceau alegeri și înainte de optzeci și nouă? Doar că nu se bagateliza, ca acum, acest act. Legea nu mai ține azi cont de voința poporului. Elimini omul care nu-ți convine, un mare om politic și apoi așezi în fața alegătorilor pe niște neica-nimeni. Pe cine să aleagă bieții oameni? Ei nu aleg, de fapt. Pun doar o parafă pe unii deja numiți. Asta nu-i democrație, domnilor, trăim într-o țară de scamatori!

— „Rău e când domnitorii sunt mulți; doar unul trebuie să fie-ntre oameni cârmuitor și stăpân", vorbi domnul Nica.

Din memoria sa de elefant țâșnise citatul homeric fără voie. Că doar nu-i venea dânsului să intre-n vorbă cu acei mocofani! Netoții au o cultură aproximativă, își tot spunea în gând și toți cei de acolo aveau o cultură aproximativă. Singur dânsul, domnul Nica, avea o cultură solidă: putea să citeze fără greș.

Deși se băgase în vorbă, răsuflă ușurat când nu-l mai auzi pe șofer. Nu pentru că propriile-i idei ar fi fost prea departe de ale lui. Dar ideile șoferului aveau ceva putred în ele. Adică, ăsta ar vrea ca tot ăia de dinainte să roadă carnea de pe ciolan! Mai va! Ideea nu se potrivea cu ce voia domnul Nica. Ia să mai vină și oameni noi. Unul ca el, care n-a apucat... Ce n-a apucat? N-a apucat țâța patriei, s-o stoarcă! A fost sărac mereu – dar cinstit! Asta e. Ești cinstit, mori sărac! Însă uneori domnul Nica avea îndoieli că ar fi, într-adevăr, un om cinstit. Nu-l prea dădea pe el cinstea afară din casă. Și în astfel de clipe, când își făcea mea culpa și se autoevalua, își spunea: poate nu sunt cinstit, ci doar prost. Ăia mai deștepți s-au ajuns. Însă înlătura repede ăst gând. Ce s-ar mai fi așezat dânsul, aidoma unui bebeluș hulpav, la țâța țării, s-o sugă, de s-o secătuiască! Unii ar fi zis că, trecut de șaptezeci de ani, și-a trăit traiul, și-a mâncat mălaiul. Hai sictir! Avea încă vlagă și nu i-ar fi stricat să aibă putere și avere. Dar tot ăia de dinainte trăgeau și acum cu dinții de ele. Iar el, domnul Nica, un om elevat, școlit, inteligent și cu o memorie excepțională, cu o cultură categorică, nu aproximativă, era nevoit să tragă mai departe motanul cel castrat de coadă, așa cum făcuse toată viața... Acaparat de gânduri, domnul Nica nici nu-și dădu seama când Picolo îl introduse în biroul lui Pitic Orfeanu, un birou decorat spre a semăna

cu o cârciumă. Domnului Nica, acest birou îi aminti de vivariile văzute odată la muzeele de științele naturii. Totul părea mort și împăiat. Pe-un perete stăteaa timona unei corăbii, mare cât trei roți de car. Din tavan cădeau, ca falduri, plase pescărești. Oale și blide de lut erau agățate ici-colo, într-un aranjament cu gust, cică. Borcane cu murături erau așezate în firide, sau pe mici stelaje prinse de pereți. Șiruri de ardei iuți, ceva tufe de mentă uscată, niște papură ce ar fi vestit, de-ar fi fost vie, vremea mustului. Era și o estradă și de pe ea coborî Pitic Orfeanu și făcu un gest teatral, îndemnând pe domnul Nica să cuprindă în sine tot ce se afla în jur.

— E o replică fidelă, spuse, a cârciumii în care am cântat, „La marinarul vesel".

Îl apucă pe domnul Nica de braț și-l mână către o laviță așternută cu broderii, îl forță să ia loc și se așeză însuși el, un pic într-o rână, întors către companionul său. Drace, ce putere are piticul, își spuse domnul Nica, frecându-și brațul de care-l strânsese Orfeanu.

— Ăla e primul meu *muck synthesizer*, spuse gazda, arătând spre estradă.

Domnul Nica, neștiutor în ale modei muzicii, privi spre nasul lui Orfeanu. Chiar văzu un muc uscat ieșind-i harfistului din nas.

— Am un adevărat muzeu aici, continuă Harfistul. Sărmanul „Mariner vesel". N-am aflat la timp că a fost cumpărat de o bancă și făcut sediu bancar... și nu l-am putut salva. Banii ne osândesc, nu-i așa, domnule Nica?

Domnul Nica dădu aprobator din cap, dar într-un mod mecanic. Să ne osândească banii? Aud? Adică? Nu putea înțelege una ca asta. Mai ales când era spusă de Pitic Orfeanu. Ce cuget adânc ar putea sta în acest ins ce semăna cu Napoleon sau, mă rog, mai degrabă cu Danny DeVito. Ceva între acești doi, doar că grotesc, datorită șuvițelor sale de păr vopsite într-un portocaliu roșcat. Nu înțelegea domnul Nica de ce banii ne osândesc, deși, în ora petrecută în vilă, începuse, parcă, să priceapă, până și menirea artei: ea slobozește sufletul încătușat al omului. Iar dacă omul gustă o dată arta, nu mai are leac de vindecare, bine simțindu-se cu sufletul slobod. Cine știe, deși se jurase să n-o facă, poate va mai reveni aici. Fără nici o obligație, fără nici o datorie, doar ca să existe stând. Asta înseamnă arta! Fără planuri croite în cap și

fără gânduri, părăsindu-se pe sine însuşi în vraja contemplării. De fapt, poate că tocmai asta i-a transmis doamna Leopoldina, nevasta lui Gică Rasol. Şi domnul Nica se burzului în sine. Nu cumva face panegiricul artei tocmai fiindcă a întâlnit-o pe marea doamnă a urbei şi se temea şi se nelinişte a, iar acum încerca să găsească o noimă nepericuloasă prezenţei ei şi-a celorlalţi acolo? Câte nu se pot ascunde, doar, în dosul artei... Încă de dimineaţă îi mersese rău. Se enervase cu Grecul, trăsese spaimă cu Amelia, fiica primarului, îi ieşise în cale Triţă Costin şi, ca să pună capac, primise telefon de la Pitic Orfeanu, un telefon ce-l punea în postura de trădător. Iar aici, la Orfeanu, să dai de gura slobodă a lui Rimbaud, cum era poreclit Porumbelu, parcă n-ar fi fost de ajuns, ci-ţi mai răsare-n cale şi doamna Rasol! Sit! Anatema! Domnul Nica socoti în gând. E marţi – îşi spuse cu subînţeles. Fiindcă marţea, se ştie, sunt trei ceasuri rele, în loc să fie Trei Graţii, mult mai plăcute gustului său. Şi-au fost pline ceasurile rele astă-dată, ba, vorba lui Rimbaud, şi mai şi! Chiar depăşiseră măsura. Domnul Nica nu îndrăzni să se uite la ceas de faţă cu Orfeanu, de teamă ca gazda să nu interpreteze. „Dragul meu, dar unde te grăbeşti?“, i-ar fi putut reproşa, blând, Pitic cel roşcovan, fără a şti că domnul Nica îşi priveşte ceasul doar ca să vadă de-au trecut orele nefaste. În sfârşit, Orfeanu veni, brusc, la subiect, dar mai bine ar fi uitat de el.

— Ia zi-mi, dragă domnule Nica, începu Orfeanu şi faţa lui, atât de calmă şi binevoitoare până atunci, se înăspri şi se strânse. Ce-mi poţi spune despre nepoată-mea Miruna, fata părintelui Sorescu, cumnatul meu, că pentru ea fac moarte de om! Să nu-mi vii cu bazaconia că-l trădezi pe primar dacă-mi spui.

Domnul Nica se fâstâci.

— Nu ştiu, nu ştiu... strigă dânsul. Nu ştiu nimic despre Miruna. E drept că fac parte din anturajul primarului, că stau ziulica întreagă în casa lui, dar nu primesc decât informaţii politice şi injurii. Nu-i deloc uşor, domnule Orfeanu. Ce viaţă de câine, auzi dumneata? La o adică, şi de-aş vrea, n-aş avea ce trăda. Ca să trădezi, trebuie să fii, totuşi, cineva. Nu orice pârlit poate trăda, iar eu sunt un pârlit. Aş trăda, dar n-am ce... şi pe cine. Nu-mi spun ei mie tainele lor.

Domnul Nica se simţi, după aceste vorbe, dintr-odată, mărunt... de nici nu-şi putea imagina cât de mărunt e... mai mic ca o furnică... de unde, până abia în urmă cu un ceas, şi mai cu seamă după convocarea la Orfeanu, se crezuse o persoană însemnată, impozantă. Acum, îşi dădea seama că e doar un pion. Un pion e un ins orb, care doar execută, într-un angrenaj, un mic efort şi asupra lui se exercită o mică presiune exterioară, dar nu el pune ceva în mişcare. Ar putea, foarte bine, să dispară şi mecanismul nu s-ar opri, ba nici n-ar băga de seamă că el, domnul Nica, a fost scos la mezat. Ca pionii în şah. Nişte infanterişti... trimişi înainte... mulţi dintre ei sacrificaţi... Ştia că e doar un pion, dar tot spera... că într-o zi... împins... şi iar împins tot mai departe, va ajunge pe ultima linie. Şi atunci se va transforma... În ce? În regina balului? Viaţa nu-i ca şahul, cugetă domnul Nica. De fapt, îşi spuse, aş putea să dispar şi totul ar merge mai departe fără să ia aminte cineva că eu nu mai sunt. Inspiră adânc gândind asta şi parcă prinse un pic de curaj. Câţi oameni nu mor, ba încă uneori unii de vază şi pentru doar atât, lumea nu se opreşte în loc. Nu avea ce trăda, deşi, chiar de-ar fi avut, oricum îşi punea fermoar gurii. Aşa să ştiţi!

— Hai, dragă, spuse Pitic Orfeanu, ţi-a mers vestea că ştii tot. Şi nu doar din cele trecute şi prezente, ci şi din cele viitoare. Eşti, într-un anume fel, aidoma lui Calchas, profetul. Fă o prorocire, te rog.

Sub aparenta amabilitate, domnul Nica simţi la Orfeanu o mare răutate şi, cum tăcerea i-ar fi adus osânda, preferă să-l aburească.

— Miruna e iubita lui Alecu, fiul lui Gică Rasol, spuse el, de parcă ar fi făcut vreo scofală rostind ceva ce ştia toată lumea.

— Ei, ei, ei, îl domoli Pitic Orfeanu. Toate fetele au iubiţi, dar nu dispar de-acasă. O ţine copilul ăla sechestrată? Sau primarul? Şi ce zvonuri s-au împrăştiat, cum că Triţă Costin, afemeiatul ăla, ar fi cântat prohodul feciorie ei?

Domnule Nica, ai intrat în bucluc! Ce e drept, se zvonise prin ziare ceva în legătură cu Triţă Costin şi Miruna.

— Nici pomeneală, luă domnul Nica apărarea lui Triţă Costin. Lui Triţă îi plac bărbaţii. (Na c-am spus-o, îşi trecu domnul Nica palma peste gură). Da, într-o zi, când m-am dus la el trimis de

primar să iau urgent un act, l-am surprins, purta portjartier, purta perucă blondă de muiere, avea botul uns cu ruj ca duduițele și gene rimelate ca paparudele. Iar în fundul odăii, deși încerca să se ascundă, se afla un bărbat doar cu un suspensor pe el. Să mă credeți: n-am văzut ceva mai scârbavnic în viața mea!

— Important e că omul e nevinovat, spuse Orfeanu. Domnule Nica, să te emancipezi și dumneata. E urât să spui că e scârbos un poponar. Fiecare cu orientarea lui. Unii de dreapta, alții de stânga... și puțini de mijloc. Dar dumneata mă duci cu vorba. Eu am auzit cu totul altceva, zise Pitic Orfeanu și îi cuprinse domnului Nica umerii cu o mână, săltând în șa, parcă. Era un gest protector, sau amenințător? Domnul Nica mai degrabă se temu decât se simți protejat. Părea că Regele Maimuțelor, King Louis, îl cuprinde prietenește pe Mowgli în brațele lui noduroase.

— Acum spune-mi, unde mi-e nepoata? continuă Pitic Orfeanu.

Gura domnului Nica se pungi. Să spună că nu știe? Așa încrâncenat era să nu divulge marele secret, încât credea sincer că e neștiutor. Să-și tragă o minciună, nu putea. Minciuna ar fi ieșit iute la iveală. Mai ales că Orfeanu avea mulți polițai la picioare și, deși polițaii nu se puteau atinge de primar, îl puteau informa pe Harfist de tot ce mișcă-n lume. Dacă Harfistul nu știa, era semn că nici polițaii nu știu. Atunci cum să divulge el secretul? Tocmai atunci în încăpere năvăli doctorul Mânzescu. Profitând de ocazie, domnul Nica strigă, șuierat:

— Nu știu, chiar nu știu!

— Iată-vă, chiui doctorul Mânzescu, se vede că bine aghesmuit și se îndreptă către ei.

Părea tare bucurat că-i vede. Privind în jur, turui:

— Ăsta-i „Marinarul vesel“! Aici mâncam ciorbă de burtă cu oțet și ardei iute și smântână. Făceau o ciorbă de burtă grozavă, de să dai cu...

Se pare că doctorul Mânzescu știa multe despre bodega replicată în casa lui Orfeanu. Și mai știa ce-i place gazdei să audă. Știa să tămâieze, dar o făcea pieziș. Doamne-feri să fi spus, ca Porumbelu, ceva despre măreția și talentele omului. Îi lăuda realizările, știind că-l fericește. N-o lua razna. Chiar dacă nu era uns cu toate alifiile politicii, ca prietenul său de pahar și hamsii, își avea și el

înzestrările lui. Domnul Nica își frecă rădăcina nasului, săltându-și ochelarii și zâmbi larg, lăsând să i se vadă dinții falși, gălbui. O sfeclise. Chiar dânsul îi spusese doctorului unde se află fata. Doctorul știa și iată-l... gata să stropească, nu se putea abține. Știa cam tot ce se petrece în târg, era un soi de biograf al tuturor și-al fiecăruia în parte. Câte puteai auzi de la el, Doamne-păzește! Unii ziceau că vorbele-i sunt înflorite, dar știau că, mereu, un miez de adevăr există. Orfeanu o știa. Dacă era vreun muritor care să știe ce s-a întâmplat cu Miruna, apoi doctorul era acela. Alt om mai nimerit nu găseai în oraș.

Domnul Nica aștepta. Dacă Pitic Orfeanu va pune întrebarea și doctorul Mânzescu dă răspunsul, pe unde să scoată cămașa? Ar fi ajuns pe rug, că doar pe el l-ar fi învinuit Gică Rasol, chiar mai mult ca pe doctor. El reprezenta rațiunea în ochii celorlalți. Doctorul Mânzescu era un terchea-berchea, incapabil să se țină singur în frâu. Dar el, domnul Nica, putea fi acuzat că l-a dus la Orfeanu. Cum l-ai dus, mă dobitocule, la Orfeanu, îl putea întreba Gică. Bine măcar că nu era groaznic, cum îl credea Pitic Orfeanu, acel secret. Au violat-o? Au omorât-o? Au sechestrat-o? Bârfele băteau scuturând oamenii, aidoma vântoasei Mării Negre arborii, palmierii din Mamaia mai ales, puși în butoaie, fiindcă alți copaci abia de mai găseai prin parcurile trecute, și ele, în planurile de sistematizare urbanistică ale lui Gică Rasol. Sistematizate, însemnând că erau preschimbate în mall-uri. Îl auzise o dată domnul Nica pe primar: să fie rase cu buldozerul parcurile, că nu aduc nici un profit. Pitic Orfeanu nu întrebă, dar doctorul Mânzescu auzise întrebarea și tocmai de aceea venise, voind cu tot dinadinsul să răspundă.

— Miruna, nepoata dumneavoastră...

Dar abia apucă să scoată vorbele, că domnul Nica îi trase un cotoi în fluierul piciorului pe sub masă. Doctorul Mânzescu îl privi mai întâi năucit, dar, deși învăluit de aburii alcoolului, se lumină. Să tacă mâlc, asta îi comunica lovitura de catâr a prietenul său. Iar domnul Nica nu dădea degeaba cu copita, nu era un oarecare, să nu știe ce face. Cu siguranță avea un motiv întemeiat. Așa că își înghiți cuvintele și, ghiorțăind grohăit și prefăcându-se mai beat decât era, repetă:

— Miruna, nepoata dumneavoastră... fată frumoasă...

Orfeanu îl privi crunt. Fusese sigur că-i va fi dezvăluit misterul. Şi când colo, cu ce se alegea? Se îndreptă spre doctor. Doctorul se dădu înapoi. Auzise el multe despre Pitic. Mic la stat, dar lat cât doi, putea să dărâme cu pumnul un bou.

— Miruna... ştiu... răcni doctorul.

Orfeanu se opri şi îl susţinu din mâini cum susţine un dirijor orchestra.

— Miruna, nepoata dumneavoastră, nu-i nici cu Alecu Rasol, nici n-a fost sechestrată de primar, nici Triţă Costin nu s-a atins de ea, dar a rămas gravidă şi-a fugit la Techirghiol la bunică-sa, de teama părintelui ei, preotul Sorescu, spuse dintr-o suflare doctorul.

Domnul Nica, disperat că n-a apucat să-l cotoiască iar pe doctor ca să tacă, răsuflă voios. Doctorul, aflat sub presiune, îndrugase o minciună. O minciună respectabilă. Nu foarte departe de adevăr. Miruna chiar era însărcinată cu Alecu. Şi se afla în Techirghiol, însă nu la bunici. Când Orfeanu îl va lua la bani mărunţi pe doctor, doctorul se putea scuza uşor: eu aşa am ştiut.

Dar Orfeanu îşi umflă obrajii. În lumina celor abia cunoscute, era nasol. Se luase de primar şi primarul era inocent. Se apucă să calculeze consecinţele. Făcuse nenumărate pocinoage. Adusese prejudicii celui mai puternic om din urbe. Iar colateral, i-a produs daune şi lui Triţă Costin. Harpistul, când era vorba de familia lui, era aidoma mistreţului din munţi. Altfel bonom şi de-o amabilitate vicleană, îl apuca nebuneala când unul de-ai lui era primejduit. Se repezea să sfâşie.

— Acum nu mai pot da înapoi, strigă, trăgând uşurel de şuviţele de păr aduse pe ţeastă de la ceafă.

Era semn că gândea năuc. Ştia că primarul nu-l va ierta.

— Acum totul e: ori el, ori eu, spuse.

Domnul Nica pricepu. Orfeanu mizase pe faptul că nepoata lui e sechestrată şi avea o scuză să-l atace pe Gică. Acum nu mai avea. Căzuse de fazan. Bătălia cu mişcări strategice se preschimba în una pe viaţă şi pe moarte. Şi domnul Nica se apucă să estimeze cum să facă şi să dreagă, ca să pară că e de partea fiecăruia.

De-ar fi câştigat Orfeanu, să aibă de la el un ciolan, ori de-ar fi câştigat Gică Rasol, să rămână mai departe omul lui. Încropi în

forţă un plan, pe care gândi că-l va pune curând în aplicare. Mai bine era ca el să rămână mai departe cu Gică, iar pe doctorul Mânzescu să-l plaseze lângă Pitic. Aşa... unul din ei va fi în tabăra învingătoare... şi vor ticlui ei tertipuri să-l aducă şi pe celălalt la troacă. Păi da, la troacă, gândi domnul Nica, că doar nu pentru a băga botul în zoaiele din troacă facem politică? Nu-n zeama aia stau mărgăritarele? Aruncate acolo de popor, mă rog, electorat.

Planul pus la punct îl mulţumi pe domnul Nica. Părea atât de bun, încât îi aminti nişte versete. Şopti unul din ele, pentru a-şi încerca memoria:

— Şi Dumnezeu a văzut că lumina e bună.

Se compara cu Dumnezeu, creatorul luminii.

Acum, de unde atâta lumină la Orfeanu? Pesemne că învăţat cu viaţa de noapte în crâşmele pe unde cântase (ziua dormea cu storurile coborâte), nu-i plăceau decât clarobscurul, penumbra, umbrele. Gândind aşa, domnul Nica îşi spuse că probabil de aceea toţi cei aflaţi aici au haine de seară. Pitic Orfeanu preschimba viaţa diurnă în viaţă nocturnă.

Domnul Nica se crezuse o clipă pierdut, iar acum, văzând că a scăpat, ca un ins rostogolit într-o vâltoare, ce-a prins un cap de funie, îşi corectă ţinuta. Îşi îndreptă spatele, îşi bombă pieptul, deşi avea un piept plat ca un biscuit, îşi trase de poalele hainei s-o îndrepte. Rotindu-şi privirea, dădu cu ochii de doctorul Mânzescu. Crescuse enorm în ochii lui. Dânsul era păstrătorul tainei. Dânsul căra, într-un efort supraomenesc, ca Atlas globul pământesc în spinare, taina. Căra taina, ferindu-i de ea pe el şi comunitatea lor gentilă şi toată omenirea, bună, rea. Ce statură mitologică, un gigant.

Pitic Orfeanu, după ce respirase o vreme gâfâit, părea a se fi calmat.

— Simţiţi-vă bine, îi invită pe cei doi şi plecă abătut, dar cu pumnii încleştaţi şi fălcile strânse.

— Şi eu sunt muzician, strigă în urma lui doctorul Mânzescu, în vreme ce dădea un păhăruţ peste cap.

— Şi la cine ţii mai mult, la Peter Gabriel sau la Jack Daniels, îl întrebă cu obidă domnul Nica şi îl apucă de mâneca hainei şi-l trase după el.

Asta aşteptase domnul Nica, să plece Orfeanu, ca s-o zbughească afară, să scape. Şi, ca acum două ceasuri pe stradă, porni cu doctorul Mânzescu la remorcă. Însă, când trecu din bucătărie în salon (singurul loc pe unde putea ieşi), lumea era într-atât de bulucită, ca în cazanul din iad al dracilor, încât nu era chip să te strecori. Aplaudau, cu un soi de râvnă plictisită, dar asurzitor, sfârşitul unui concert compus de Orfeanu. Iar când cei doi muzicieni, sau muzicanţi, ce l-au interpretat, coborau de pe estradă, fără ca aplauzele să fi contenit, cine-mi urcă în bătaia reflectoarelor, cu siguranţă că în afară de program? Nimeni altul decât bătrânul bard Porumbelu, în palton şi având căciula de oaie ţurcană îndesată pe cap. Luă microfonul şi vorbi:

— De unde cred oare unii dintre preacinstiţii oaspeţi că vine numele de „Pitic Orfeanu“? Fără îndoială că v-aţi gândit toţi la asta. Unii au crezut şi poate mai cred, că „Pitic“ vine la acea făptură fabuloasă, mică de stat şi bătrâncioasă, grasă cât un berbec şi la fel de fudulă. Se înşală. Şi în ce hal se înşală! Ci vine de la Jocurile Pitice, căci strălucita noastră gazdă, Pitic Orfeanu, e un strălucit, un adevărat urmaş al lui Apollon, cel numit şi Pithius, zeul soarelui. De la Pithius, printr-o translatare în grai neaoş, vine numele Pitic, au ce credeau unii? Iar „Orfeanu“? Ar fi trebuit să fie clar de mult pentru fiecare că vine de la cine altul, dacă nu de la cântăreţul zeiesc al harfei, Orfeu, fiul zeului Apollo... şi el stăpânea prin muzică animalele şi natura, le supunea, le îmblânzea. Aşa e slăvita noastră gazdă. E un soare! Ale cui sunt animalele? Nu ale Soarelui? Nu avea Soarele cirezi de boi nemuritori? Şi cum îmblânzeşti animalul? Cu lira! Cu harfa! Aşa cum face şi slăvita noastră gazdă!

Şi panegiricul se lungi, nu glumă, în gura aurită a poetului. Dar nimeni nu observă, gândi domnul Nica, încruntat, că asistenţa apare, în gura poetului, drept cireada lui Orfeanu? Dar cât timp dură elogiul, domnul Nica, secondat de doctorul Mânzescu, fu obligat să stea în loc. Nu se putea mişca prin acea mare de trupuri asudate, înţepenite, printre oamenii purtând costume în culori întunecate şi printre matroanele cu piepturi opulente, cocuri, sulemeneli, podoabe şi ochi languroşi, de parcă ar fi privit telenovela anului. Mirosul de sudoare era amestecat cu discrete parfumuri, dezinfectante şi deodorante...

Şi, neavând ce face, pe domnul Nica îl apucă gândirea asupra unor lucruri de care nu avea habar. Îşi aminti, gândule, de spusele lui Gică Rasol, repetate acum de Porumbelu: n-o fi arta îmblânzitoarea fiarelor? Fiindcă iată-l pe el, Nica Petre după nume, în lumea artei, aşa cum trebuie să fi fost Alice în Ţara Minunilor. Era un cu totul altul şi nici măcar nu ştia dacă mai mare sau mai mic, mai important sau insignifiant. Gândi, oare care o fi adevărata Românie, cea din casa primarului Gică Rasol, unde se luptă pentru supravieţuire îndârjit şi pe faţă, iar dincolo de supravieţuire, pentru bogăţii şi putere şi unde colcăie mulţimea paraziţilor oportunişti, sau adevărata Românie e cea larvară din casa lui Pitic Orfeanu, în care ziua se preschimbă în noapte, deşi gazda şi-a luat numele Soarelui însuşi, în care simulacrele artei s-au preschimbat într-un neaşteptat drog şi unde colcăie mulţimea rataţilor aflaţi în aşteptarea a încă unui ev de înălţare? Domnul Nica avu un soi de premoniţie, aidoma cu a unui profet, a lui Calchas ori Tiresias, că primarul Gică Rasol va câştiga confruntarea cu Pitic Orfeanu. Pe ce se baza, nu-şi dădea seama. Ştia doar că, analizând la rece faptele, după cum credea el, Gică Rasol va câştiga fiindcă în jurul lui stau oameni ce se înalţă cu el şi cad cu el, oameni legaţi cu fire de nerupt şi toţi, lucrând la înălţarea lor, trudesc întru înălţarea primarului. Iar asta pentru că primarul îşi adjudecă domeniul public, populat de funcţionari, făcându-l o moşie a sa, deci a celor aflaţi lângă el. În timp ce Pitic Orfeanu e-un singuratic, hoţ în umbră, şantajist şi înconjurat de nostalgici ai fostei lor înălţări, ce nu se vor mai înălţa niciodată şi care şi-au adjudecat, acum, ce, se întrebă domnul Nica şi răspunse cu dispreţul şi sarcasmul cerute de-o comparaţie sau de-o metaforă: „lumea artei“! Apoi sări în sus, strigând: „lunea artei, ca să diminueze întregul la o zi, să reducă eternul la vremelnic“. Chiar se întrebă: n-o fi luni azi, când Pitic Orfeanu îşi ţine cenaclul? Ba nu, e marţi, trei ceasuri rele. Ce aşteptau toţi de aici, din casa lui Orfeanu, afară de câţiva naivi sau pierde-vară, ca doamna Leopoldina, de la Pitic? Harfistul promisese că face un partid. Dar nu se încumetase încă. Se împotmolise la statut şi reguli interne. Cei din salonul lui Pitic Orfeanu, erau lumea politică ratată şi cum să lupte ea cu puternicii domeniului public, reprezentaţi de Gică Rasol?

Tocmai când gândurile domnului Nica ajunseseră la această adâncime (alții jură că e vorba, de fapt, de înălțime – au ajuns gândurile sale sus, acolo unde proslăvim elevația spirituală), poetul Porumbelu își înălță iar glasul:

— Au oare nu e casa scumpei noastre gazde, Pitic Orfeanu, o cetate, însăși Troia cu ziduri nerăzbite, la chemarea căreia vin la război zeleienii, adrasteienii, pithienii, tereienii, percotienii, pelasgii, ciconii și tracii... paionii, pephlagonii, emeții... alizonii, mysienii? Și carpatinii. Da, întocmai așa este.

Domnul Nica gândi, în acea clipă, de nu cumva Porumbelu vorbește cifrat. Iar tracii... și pelasgii... și dracii... numiți de poet mysieni (oameni cu misiune), n-or fi niscaiva barosani ai urbei, stăpâni peste niscaiva faună pedestră, ce ar veni sub steagul lui Orfeanu? Și bătălia s-ar încinge... epopeic? Ori tot ce spunea poetul era dor bălmăjeală, sminteală poetică, fără cod, fără taină, adică lipsită în miezu-i de orice adevăr? Și domnul Nica zâmbi, la gândul că ar putea urca el însuși pe scenă, să-i ia microfonul poetului din mână și să înșire el însuși vorbe. Armatele lui Gică Rasol: arcadieni, asanți, beoțieni și danai, până la micenieni, perhabi, spartani și triccieni. Că doar și el era om cult și avea o memorie fabuloasă. Astfel, două armate ar sta față în față și războiul ar deveni un act de bărbăție, nu o petrecere în pijamale. Numai că războaiele la noi, în societatea românească, își spuse domnul Nica, nu se dau pe față, ci pe ascuns, cu un sârg al prefăcătoriei și minciunii ce nu cer strop de vlagă trupească și cutezanță, ci doar minte vicleană, răutate și lipsă de scrupule. Prefăcătorie, ipocrizie, duplicitate, fățărnicie – și toate celelalte sinonime potrivite, a toți procleții României, țara mea de glorii.

În sfârșit, Pitic Orfeanu, deși bucuros de laude, văzând că slăvirea ce i-o făcea poetul nu mai contenește, urcă pe estradă și descleștă, cu forța-i uriașă, mâna lui Porumbelu de pe microfon, îi mulțumi pentru frumoasele cuvinte și îl pofti să coboare între invitați.

— Dragii mei, spuse el. Mulți știu că din fragedă junețe am studiat harfa. Dar cum în vremurile de tristă amintire oamenii nu erau lăsați să-și împlinească harul, am fost nevoit, ca mulți alții, spre a-mi câștiga firmiturile de pus pe masă zi de zi, să cânt

la *keyboards* – la *keyboard synthesizer* şi apoi la *boss bass synthesizer*, care impresionează mai adânc femeile. Deşi vremuri grele, recunosc, uneori le ducem dorul. Nu se mai poate juca azi măcar un barbut, fără zaruri măsluite, ca pe vremea aceea, fiindcă azi nu mai există aşa mari caractere ca pe-atunci, nu mai e atâta curaj, spiritul de sacrificiu a fost uitat. Vă spun eu asta, un om pe urma căruia alergă vorbe grele, unele chiar sfruntate. Un om care a absolvit zece clase primar, obligatorii pe atunci! Dar şcoala nu e mare lucru. Modestele mele puteri şi talente m-au dus spre alte zări. În anul de graţie una mie nouă sute optzeci şi şapte, în plin comunism, dragostea pentru harfă şi electronică a îndreptat sărmanele-mi puteri spre o invenţie. Divină. Eu am inventat harfa electronică – iar asta valorează în ochii mei mai mult ca toată şcoala idioţilor ăştia de se şcolesc până ajung garizi. Căci de pe urma şcolii cu ce m-am ales? Abia de ştiu ceti! Pe când invenţia mea valorează cât zece doctorate! Mai mult chiar. Cât becul lui Edison, aflat în fiecare casă. Harfa electronică, dragii mei! De nu ar fi fost inventată de mine, aş spune că e un instrument epocal. Cum însă eu l-am inventat, îmi asum modestia şi las pe scumpii mei oaspeţi să-i aprecieze valoarea, puritatea sonoră, nu ştiu dacă nu invidiată de însuşi Orfeu, dacă ar auzi-o. Am vrut să-mi patentez plăsmuirea, dar nu a fost chip. Biroul de invenţii şi brevete m-a dus doi ani cu vorba şi, din câte am auzit, harfa mea fusese sortită să fie ofrandă fiului dictatorului, Nicuşor, fiindcă aşchia nu sare departe de gard şi, întocmai mamei lui, savanta de renume mondial de care abia s-a auzit până-n Berceni, savantă prin lucrări furate de la alţii, şi el, Nicuşor, se pusese pe furat plăsmuiri ale minţii şi zidiri ale spiritului. Râvnea epocala mea invenţie. Dar a venit Revoluţia şi măreaţa mea harfă electronică a scăpat de-a face faimă dictatorilor, însă nici omologată nu a fost. Dar ea există...

Şi, sfârşind de vorbit, cu vorbe ce pregăteau apoteoza, Pitic Orfeau făcu un semn şi lumina în salon scăzu de tot, iar un reflector se aprinse, bătând pe o uşă care s-a deschis şi pe ea cinci vestale-n robe albe intrară încet, trăgând în urmă-le un mic car, pe care sta o harfă. În lumina reflectorului apăru apoi un cortegiu ce urma carul, cinci bărbaţi şi ei în robe albe, ce ridicară harfa

când carul se opri, o suiră pe scenă şi se apucară a meşteri la ea, înfigând mufe în locaşuri aurite şi legând-o astfel la amplificatoarele de sunet.

În acea clipă poetul Porumbelu, cu palton şi căciulă de oaie ţurcană, urcă pe scenă iar şi luă din mâna lui Pitic Orfeanu, se vede că neatent, microfonul.

— Priviţi acest car, despre care am putea spune că e un car alegoric...

Atât apucă să spună, până ce Harpistul, având alte planuri, fiindcă socotise cumva altfel impactul programului său, se repezi la Porumbelu şi-i descleştă, cu forța-i renumită, mâna de pe microfon, i-l luă şi-l împinse înapoi în mulţime.

— Dragii mei, zise el, râzând nervos, pentru că modesta mea invenţie nu e omologată şi nici un muzician n-a studiat acest zeiesc instrument, sunt nevoit ca eu, nevolnicul, să interpretez la el propria-mi compoziţie... şi când auzi aceste vorbe, domnul Nica sări peste orice bun-simţ şi, îndârjit, cu coatele, cu palmele asudate, cu antebraţele, porni să-şi croiască loc prin mulţime, pe lângă perete, printre oamenii ce întorceau spre el priviri încărcate de un adânc reproş şi dispreţ. Doctorul Mânzescu îl urma, zâmbind larg şi salutând amabil pe cei dislocaţi o clipă de domnul Nica din masa compactă a iubitorilor de artă. Îl opri, pe domnul Nica, din drumul său, un obiect luat pieptiş, un obiect greu, un corp de mobilă sculptată. Îşi lipi palmele de suprafaţa sa şi, trăgând, simţi deasupra lui un mic lucruşor moale. Nu-i scăpau domnului Nica asemenea ocazii, şi băgă lucruşorul în sân. Şi iar îşi croi drum prin mulţime, cu puteri înzecite. Doctorul Mânzescu, vrednic bărbat, neprihănit la chip, se ţinea destoinic după el. Şi se văzură, curând, la lumină.

Când au ieşit, domnul Nica se miră că afară era zi. Interiorul casei lui Orfeanu te făcea să crezi că pe lume nu e decât noapte. Domnul Nica simţi ceva la sân şi-şi aminti de obiectul furat. Ia să vadă ce capturase! L-a scos din haină. Mare dezamăgire! Era o carte. O privi pe faţă, pe spate şi vru s-o arunce. Dar recunoscu fotografia autorului, era Homer, aşa cum a rămas el cunoscut, ca orb. Deschise la întâmplare cartea şi găsi un ţânţar strivit. Din memoria sa de elefant, domnului Nica îi ţâşni în amintire de ceaslovul lui

Nică Apetrei. La asta folosea Orfeanu cartea. Merita, ţânţarul, sacrificiul lui!

Cu *Iliada*-n spinare... un deliciu artistic.

Gripa

Singurul care venise la primar în acea dimineaţă era domnul Nica. Aşezat pe un scaun, stătea fără gânduri, sau, oricum, dacă gânduri îi treceau prin cap, nu le lua în seamă, spre a nu fi simţit de ceilalţi că ar gândi. Era periculos să fii catalogat „cugetător" în cercul lui Gică Rasol. Ciudat la dânsul era însă faptul că, din largile-i buzunare ieşeau, ca o corolă de hemoroizi, colţuri de batiste. Îşi luase mai multe cu el. Nu din cele de hârtie, de unică folosinţă, ci batiste în toată regula, ca ale conţilor, ba nu chiar, că nu văzuseră mătasea, erau din bumbac, călcate şi scrobite, cum se purtau pe vremuri, fiind dânsul un om de modă veche. Când simţea gâdilici pe la nări, scotea una în grabă, îşi făcea nasul batiscaf, apoi o ducea la gură şi strănuta cu foc. Triţă Costin stătea în fotoliul său şi, bălăbănindu-şi capul mare, lucra. Pe măsuţa din faţă aşezase servieta diplomat, larg deschisă şi plină de hârtii. Avea o figură oarecum tâmpă, poate că somnul nu-i priise şi nu se odihnise suficient. Pe el nu-l cuprinsese febra strănutului, însă căsca din când în când. Livingul primarului părea aşa pustiu, fără obişnuiţii acoliţi, încât Triţă Costin trăia senzaţia sfâşietoare de sfârşit de tabără şcolară, prurit nostalgic, spleen, melancolie (ca într-un neurastenic cântec de Gabriel Dorobanţu): după o săptămână de vacanţă nebunească, locul plin de viaţă se pustieşte, iar vântul capătă întâietate şi poartă de ici-colo, şuierând, cocoloaşele de hârtie ale pachetelor de biscuiţi şi ciocolată mâncate de copii, aruncate-n drum, ba şi câte-un prezervativ lărgit şi prăfuit. Parcă şi auzea şuierul vântului, dar nu erau decât un şuierat spălăcit ce ţâşnea din pieptul de aramă al domnului Nica şi un susur ce venea de la apa din havuz. În sfârşit, primarul veni. Avea în jurul gâtului o eşarfă, de parcă l-ar fi putut feri de gripă şi strănut. Avea ochii cârpiţi şi se vedea că, abia ridicat din aşternut, a tras un halat pe el şi, fără să mai treacă prin baie să se spele, a venit la vecernie. Mă rog, era abia dimineaţă, dar avea sentimentul unui

amurg al ființei. Făcu semn lui Triță să nu-i spună nimic, să nu-i dea raportul, simțind că-i crapă capul, de parcă ar fi fost mahmur după beție grea, el, care nu punea alcool în gură. Se trezise cu greu și purta în sine o senzație de vlăguială. Privind pe fereastră, văzu, în plină zi, fiind aproape ora unsprezece, luna plină pe cer, ca un disc de argint. Se așeză pe sofaua lui preferată, îi veni să caște, dar nu reuși, căscatul îi cerea prea multă energie. Scoase doar un scurt scâncet, ca al unui pui de cățel.

— Care e situația – reuși, în sfârșit, să îngăime, cu o voce guturală. Unde-mi sunt oamenii?

Faptul că acoliții lui lipseau îl nedumerea și îl îngrijora. Nu se aflau acolo nici poetul Porumbelu, nici frații Mățoiu, nici doctorul Mânzescu și nici multa plevușcă de paradă ce ardea gazul urbei și nici doamna Mia măcar.

— S-au topit, spuse Triță Costin. Am sunat la doamna Mia și-mi spune că-i bolnavă și că zace la pat. Poetul Porumbelu zice că-i mahmur după sforțări bahice săvârșite azi noapte.

Triță dădu a neputință din umeri, adăugă:

— Astea sunt vorbele lui. L-am sunat și pe Mățoiu, zice că e în tabără la Năvodari, tabără de creație, ce-o fi aia, nu știu, de-ale artiștilor. Toți și-au găsit o scuză să nu vină.

Triță Costin vorbea, fără să se simtă câtuși de puțin stânjenit. De parcă anunța știrile meteo. Nu intuiește, se întrebă primarul, gravitatea situației? Ba bine că nu, își spuse el, că doar are o minte sănătoasă. Se miră însă că acea capacitate de-a se înțelege cu el doar din priviri, părea acum nulă. De parcă acoliții creau acel mediu bun conductor al fluidului comunicării, iar absența lor îi făcea pe ei, pe Gică și Costin, orbi și muți.

— Spune dumneata, domnule Nica, zise Triță Costin. Dumneata ești un adevărat Calchas, un profet, ce știi?

Domnul Nica își drese de două-trei ori glasul, dar parcă îi pieriseră cuvintele. Trecut prin atâția ani de presă scrisă, citise de profetul Calchas și căuta să-și aducă aminte cine este. Accesă fișierele memoriei sale de elefant și făcu „ah“, găsise ceva... cu greu, la început, un articol corectat pe vremuri, în care se vorbea de Calchas, dar mai apoi memoria lui recunoscută ca excepțională, îl lumină. Calchas era profetul din tabăra aheilor din

vremea războiului Troiei. El desluşise motivul mâniei lui Apollo ce a trimis molima peste războinici şi cunoştea cum ar putea fi îmbunat zeul, dar nu voia să spună. Era implicată o căpetenie de oşti. Şi nu oricine, ci însuşi Agamemnon. Şi-a tăcut mâlc, până când Ahile i-a jurat că îl va apăra, oricine ar fi vinovatul. Calchas n-a avut încotro şi-a vorbit: regele Agamemnon să înapoieze tatălui ei, preotul Hrises, pe îmbujorata Chryseis, răpită de acasă ca pradă de război. Chiar îi veniră nişte versuri în cap, citate de autorul referatului, dar le ţinea minte doar în proză: „Calchas, feciorul lui Testor, ghicitor neîntrecut, ştiind tot ce se întâmplă, ce-a fost şi ce va fi". Domnul Nica se cunoştea destul de bine pe sine spre a nu ridica asemenea pretenţii, la o adică ridicole. De le părea, dânsul, altora, aidoma vestitului profet, era doar pentru că se informa cu grijă şi ştia tot ce mişcă în târg. Puţini îl întreceau. Dar el descoperea mobilurile acţiunilor şi astfel putea face previziuni pe termen scurt, având o minte destul de ascuţită. Nu, nu era un om deştept, ştia asta după aşa amar de vreme cât trăise pe lume, dar era dezgheţat la cap, cum se spune în popor. Calchas tălmăcise mânia lui Apollo şi din acea tălmăcire venise cearta dintre Agamemnon şi Ahile. Ei bine, întreaga tărăşenie cu molima răcelii, ce spulberase tabăra lui Gică Rasol, pare că vine de la preotul Sorescu, tatăl Mirunei, fata sechestrată de Gică Rasol. Sau cel puţin aşa se credea, că a fost răpită şi zeberită de primar.

Domnul Nica ştia că n-a răpit-o el, însă Gică avea cunoştinţă unde este. Altfel, de ce i-a rânjit în faţă preotului şi i-a spus: „Ne vom încuscri!". Gică Rasol ştia şi nu avea cum să n-o ştie, de vreme ce-şi ţinea familia sub papuc, sub observaţie şi sub control, ca să nu-i dăuneze, vreun fapt blamabil făcut de-ai lui, carierei sale administrative. Se pare că încuscrirea cu preotul Sorescu nu l-ar fi deranjat, ba dimpotrivă. Pe de-o parte, preotul era un om iubit şi respectat în urbe şi înrudirea cu el i-ar fi adus capital de imagine. Pe de altă parte, dacă l-ar fi însurat pe Alecu şi l-ar fi aşezat la casa lui, dându-i griji de soţ şi de tată, poate l-ar fi pus pe calea bună şi-ar fi scăpat de multe belele ce i le aducea pe cap fiul său narcoman (cel puţin aşa se zvonea, dar poate era doar gura lumii

slobodă). Ei bine, domnule Nica, poţi să-i spui dumneata lui Gică Rasol că vinovat de răspândirea molimei este chiar el, primarul? Aşa încât îşi căută cuvintele cu grijă. Se gândi întâi să dea vina pe tatăl Mirunei, părintele Sorescu... de-o fi avut cumva niscaiva trecere la sfinţi... şi ei au intervenit pe pământ. Dar era gogonată. Cine mai crede azi în puterea lor izbăvitoare, sau osânditoare? Aşa încât îşi drese glasul şi vorbi astfel:

— Toate se trag de la Pitic Orfeanu, începu domnul Nica. L-am infiltrat pe doctorul Mânzescu în tabăra lui şi am primit deja informaţii. Pitic Orfeanu e unchiul Mirunei Sorescu şi ţine la fată ca la ochii din cap.

— Asta-l face periculos, spuse Triţă Costin.

Iar primarul se strâmbă. Cât era el de mojic şi fără scrupule, avea o fărâmă de inimă în el. Se gândi că oare cum le-o fi brodit Dumnezeu încât un om ca părintele Sorescu să fi ajuns rudă cu Orfeanu? Apoi rânji. Prin femeie. Soaţa părintelui, coana preoteasă, e sora lui Pitic Orfeanu. Răul în lume a intrat prin femeie, cum spune Biblia, şi tot prin ea este dus mai departe. Dar mai ştii, că doar frate cu frate nu seamănă, darămite frate cu soră? Adică Orfeanu şi coana preoteasă. Or fi ei fraţi, dar de-a lui soră se auzeau doar lucruri bune. Era pioasă, generoasă, mizericordioasă. Cumsecade, îngăduitoare, blândă.

— Da, aprobă domnul Nica pe Triţă Costin. Îl face periculos. Fata a rămas însărcinată şi-a fugit de acasă, iar preotul Sorescu a crezut că a fost sechestrată... de noi.

— Bine, bă, asta ştiam – zise Gică Rasol. Dar vezi ce slobodă e gura târgului şi câte ne pune în spinare? Vezi, vezi, băi, Nica? Cum se petrece una rea, cine-i de vină? Eu! Gică Rasol!

Domnul Nica se înclină, schiţând un gest actoricesc de neputinţă. Se simţea voios în acea dimineaţă: îi părea că se află ca vioara întâi în orchestră. I se năzărea că este egalul celorlalţi. Bine, nu al coteilor, nu al viţeilor... ci egalul şefilor mari, al boilor cu greutate. Ba chiar ceva mai presus decât Triţă, care ştia să polarizeze poporul, dar nu ştia să-l şi adune. Îl aduna primarul. Se bucura că şeful Gică este vesel. Când se plângea aşa, pungaşul, o făcea ca să se laude şi ca să fie lăudat. Domnul Nica nu pierdu ocazia.

— Un om clement, blând, filantrop, aşa cum sunteţi dumneavoastră, unde să mai găseşti? Poporul, pe lângă că e trândav, e şi ingrat. Nu ştie mulţumi binefăcătorilor săi. De aceea e şi numit prostime. În nici o limbă a pământului nu există un atare sinonim.

— Gata, lasă periatul, îl opri, modest, Gică Rasol. Spune mai departe cu nepoata.

— Bun, continuă domnul Nica. Preotul Sorescu i-a zis lui Orfeanu că nepoata i-a fost silnicită şi se află sechestrată undeva, în puterea domnului primar.

— Ce ziceam eu? întrebă Gică. Uite câte netrebnicii îmi pun în cârcă, de parcă alea făptuite cu vârf şi îndesat de mine, n-ar fi de ajuns!

— Acum înţeleg, interveni Triţă Costin, de ce Pitic Orfeanu s-a repezit ca un mistreţ, să sfâşie tot ce-i iese în cale şi nu mai ştie de frica haitei noastre. Nici dacă era încolţit n-ar fi avut aşa curaj. Mă mir de el că ţine la familie.

— Îşi iubeşte nepoata ca pe ochii din cap, preciză domnul Nica. De familie îi pasă mai puţin. Ba chiar cu-al său cumnat, părintele Sorescu, e la cuţite, pentru că preotul, cum îi este harul şi năravul, l-a aghesmuit ca pe-un borfaş.

Triţă îl privi crunt, dar vorbi mai departe fără să-l ocărască. Ochii săi bulbucaţi, de brotac, beliţi deasupra ochelarilor, mustrau destul, ca două cepe curăţate. Domnului Nica îi dădură lacrimile.

— El i-a dat bani unuia Simionescu, moştenitor, să revendice terenul din centru, pe care-am construit hotelul. De unde să fi avut altfel amărâtul buget pentru aşa amplă acţiune? E drept că e fiul fostului proprietar, naţionalizat. Dar, ca mulţi alţii, n-ar fi putut revendica nimic, din pricina sărăciei. Patronilor de mici restaurante, pe care i-am falimentat în ultimii doi ani, obligându-i să ne dea o taxă de protecţie, nimica toată, tot el le-a insuflat curajul să ne atace în justiţie.

— Numai să găsească probe, că doar taxa de protecţie n-o primim cu chitanţă, spuse Gică Rasol degajat şi dispreţuitor.

— Şi tot el, Pitic Orfeanu, spuse domnul Nica, a pus la cale atacuri asupra reţelei de chioşcuri şi-a atacat autobaza. Tot el a îndemnat micii întreprinzători să acţioneze împotriva noastră pe căi legale.

— Vorba vine, spuse Triţă Costin. Orfeanu are la picioare pe mulţi oameni din poliţie şi din justiţie, dar pe căi legale n-ar avea nici o şansă. Avem acoperire. Doar forţează nota, ca să ne sâcâie, însă cine ştie ce conjuncturi vor apărea după alegeri şi ne putem trezi că facem puşcărie. Pitic Orfeanu a fabricat probe, că altfel noi n-am lăsat nimic în urmă, ca să putem fi agăţaţi.

Domnul Nica îşi drese iar glasul, din pricină că îşi pierduse firul, dar îl regăsi.

— De curând, Pitic Orfeanu a aflat că nepoatei nu i s-a întâmplat nimic rău. S-a căit pentru prostia lui, dar acum, de vreme ce-a pornit războiul, nu mai poate da înapoi.

— Ba ar fi bine să-l sfârşească, spuse Triţă Costin.

— L-ar sfârşi, zise domnul Nica, dar ştie că nu va fi iertat şi n-are altă cale decât să meargă mai departe. Se teme de domnul primar. Dar am putea cumva să-i sugerăm să se retragă discret, după ce plăteşte pagubele, dacă asta vă e dorinţa.

— Nici pomeneală, schelălăi ca o hienă Gică Rasol. Ar lua-o drept un semn de slăbiciune şi ne-ar merge buhul în târg că suntem laşi. Trebuie să-i dăm la gioale până-i rupem toate oasele.

Sentinţa fusese pronunţată. Domnul Nica ar mai fi încercat concilierea, dar se temea să nu-l ia Gică la tivit.

— Eu semne de slăbiciune nu dau, grăi Gică Rasol, parcă pentru a confirma temerile domnului Nica.

Se aşeză în fotoliul său alb, îşi trecu degetele prin părul răvăşit şi dintr-odată se calmă...

— Dar de ce lipsesc oamenii mei, ha? Unde-i baba aia sclifosită, Mia? Unde-i Măţoiu, care deunăzi mi-a jurat... şi mi-a pupat inelul, în genunchi şi cu lacrimi în ochi, supunere veşnică? De Porumbelu nu mai zic, că nu-l plătesc şi prost nu-i, ştie că nu-l pot pune şef la revistă. Unde-i Mânzescu, că nu-l puteam scoate nici cu poliţia de-aici? Unde-i Nae, că de băgat râtul de porc la grătare cine-l întrece? Unde-i Ionescu, că se pironea gras pe scaun şi nu-l clinteau nici huiduielile? Unde-i Ciumatu? Unde-i ăla spălăcitu', un pic şchiop, cum îi zice?

— Dar unde sunt zăpezile de altădată, debită pe loc domnul Nica un vers citit într-o zi într-un ziar şi păstrat în sine de memoria sa de elefant. Dar apoi o sfecli, vorbele îi puteau fi luate în nume de

rău. Şi, oricum, versuri nu puteau să încapă decât în gura poetului Porumbelu.

Tocmai atunci uşa se deschise şi, ca din senin şi providenţial pentru domnul Nica, poetul Porumbelu se ivi, intră, închise uşa după el şi se propti în poza-i marţială în care se abandona spre a fi admirat. Stătu aşa secunde bune, cam până ce socoti că surpriza a trecut şi vreunul dintre admiratori ar putea deschide gura, nu de adulare şi uimire, ci pentru huiduieli. De nepermis! Luă însuşi cuvântul, privind spre tavan, aşa cum ar privi un credincios spre cer şi făcându-i, pe cei mai proşti, să privească şi ei tavanul. Întrebă:

— Dar unde sunt zăpezile de altădată?

Gică Rasol se încruntă. Nu care cumva poetul Porumbelu îşi bătea joc de el? Dar, ca deunăzi Triţă Costin, când poetul îl făcuse berbec, nu putea fi sigur că a fost luat în balon. Dădu astfel timp domnului Nica să se-adune şi să răspundă la obiect ultimei întrebări:

— Mândrescu!

— Cum, întrebă Gică, fiindcă uitase inşii înşiraţi, de care-şi amintise, în pomelnic.

— Nu, domnul Nica, spuse Triţă. Mânzescu. Doctorul Mânzescu...

— A, nu, se scuză domnul Nica. Eu spuneam de insul şchiop.. spălăcit. Mândrescu!

— Da, şi Ciumatu unde-i? întrebă Gică Rasol.

Ciumatu era un om important în tabăra lui Gică, se ocupa de presă. Sarcina lui era să nu lase să scape prin ziare cuvinte de ocară împotriva primarului. Când un ziar o lua razna, Mândrescu primea bani din fonduri secrete şi-l cumpăra. Aşa ajunsese Gică şi magnat de presă.

— Sunt bolnavi, asta e, îndrăzni Triţă.

— Nu mă luaţi de prost, spuse primarul. Doar nu s-au îmbolnăvit toţi, doar nu e pandemie şi n-au sfârşit toţi de-o ciumă!

— Ba chiar de molimă s-ar putea să sfârşim, spuse poetul Porumbelu, fiind el atoateştiutor. Au oare nu strănutăm toţi? Nu avem gripă toţi?

— Chiar la ei voiam să ajung, răspunse domnul Nica primarului, fără a lua seama la intervenţia poetului. Nu degeaba l-am infiltrat pe Mânzescu în tabăra duşmană!

Spunând acestea, nu-i era cât să-l laude pe doctor, ci să tragă spuza pe propria lui turtă. Apărea drept om cu mintea la cap, în stare de planuri bine ticluite.

— Orfeanu şi-a făcut o schemă, spuse el. Ştie că noi suntem o echipă şi că în jurul domnului Gică Rasol stau oameni ce se înalţă cu el şi cad cu el şi toţi, lucrând la înălţarea lor, lucrează la înălţarea domnului primar, singurul în stare să dea trăinicie cuceririlor. Şi atunci, ce şi-a zis Orfeanu? Hai să-i înlătur pe oameni de lângă Gică Rasol. Şi aşa a făcut. A dat telefoane şi-a ameninţat. Am primit şi eu telefon. M-a întrebat, mieros, de nepoată, că tare-i frumuşică. Şi-a întrebat dacă e atentă când traversează strada, să nu dea, Domne-feri, vreun camion peste ea. Mititica! Mi-a făcut şi alte urări de bine. Dar pe mine nu mă sperie cineva cu una cu două! Nici când e vorba de nepoata mea iubită. Eu nu cedez în faţa şantajiştilor, nu cedez la ameninţări. Sunt tare ca America. Am principii. Dar nici pe ceilalţi, care se tem, nu-i putem condamna. Oameni sunt şi ei.

— Hai, băi, au americanii principii! îl luă la rost Gică pe domnul Nica. De ce nu ruşii?

— Aşa am văzut într-un film, explică domnul Nica.

Gică Rasol avu un rictus de câine care mârâie. Oamenii lui s-au lăsat intimidaţi de Orfeanu. Iată ce inşi cară după el, îi urcă la putere.

— Sunt scârbit, spuse.

Triţă Costin, surprins de libertăţile ce-şi lua domnul Nica, făcând pe secretarul, dar pe moşia cui, îşi miji ochii:

— Pitic Orfeanu e mafiot. Nu doar că are la mână sumedenie de suflete sus-puse, şantajate cu dosare, filme compromiţătoare şi fotografii osânditoare, dar are la mână o întreagă armată de hoţi, de borfaşi, bătăuşi, găinări şi tot ce-a mai putut scorni, penal, omenirea. De fapt, ce zic, lumea interlopă e a lui. Nu ne putem pune cu el la rele. E în stare să trimită, în plin sezon, în hotelurile noastre sau în discotecile noastre, cete de mardeiaşi înarmaţi, ne poate pune bombe în maşini, ne poate omorî copiii. Şi de-ar fi numai asta. Dar îi are la mână pe şefii locali ai tuturor partidelor

politice şi n-o să avem nici un sprijin, de nici unde. Nici acum, nici la alegeri. Toţi – poliţie, prefectură, partide – vor fi împotriva noastră. Nu-i putem face faţă.

— Dar nici de cedat n-o să cedez şi să-i trimit bezele-n semn de pace, spuse Gică plin de obidă şi pe chip i se înăspri cunoscuta-i îndârjire.

— Atunci? întrebă Triţă cu subînţeles, că doar nu-şi bătuse gura de pomană. Avea ceva în gând. Voia de multă vreme să-l împace pe Gică Rasol cu idolul său politic, Protectorul.

— Da, o să merg la Protector, oricât mi-ar fi de urât! Şi după aia să-i convoci pe toţi, dar cu invitaţie specială, unul să nu lipsească, nici mort!

Gică La Bombănel

Gică Rasol nu-şi suferea protectorul, pe Bombănel, cum era poreclit în popor, pentru că bombănea mereu. Să fi arătat ca Triţă Costin, ar mai fi mers. Triţă parcă ar fi profesor universitar, are prestanţă, figură nobilă, de academician. Pe când Protectorul arăta ca un om obişnuit de pe stradă, iar când vorbea graseia, fălcile le avea prea mari, iar pielea prea albă, părul rărit. Dar ce îl enerva mai tare pe Gică erau ironiile protectorului strecurate fără răgaz cu o voce dulceagă, fiindcă omul se credea spiritual, nişte ironii de prost gust, subtile şi savante, iar nu ca ale proletarilor, directe şi vulgare, bine stăpânite şi de Gică. Erau, adică, nişte ironii lascive, poponăreşti. Dar cel mai mult îl enerva aerul de superioritate ce-i emana din fiecare gest şi vorbă. Lasă că o să vină vremea să-i bag sula în coaste, sau mai bine pe gât, îşi spuse Gică Rasol. Nu suferea mai ales obiceiul lui Bombănel de-a-şi arunca bomboane în guriţă. Avea mereu în buzunar bombonele...

Protectorul intră, se vede că grăbit, în camera unde aştepta Gică. Gică se ridică, strânse mâna, cam flască şi grăsuţă, care îi fu întinsă. Îşi aminti în acea clipă de Naşul, de Marlon Brando, de mâna grăsulie oferită spre a fi sărutată şi se îngreţoşă. Dacă ar fi trăit în alte vremuri, când moravurile erau mai barbare şi gusturile fără emancipare, ar fi fost, probabil, nevoit, ba chiar ar fi nutrit

dorința de a săruta mâna protectorului său. Bombănel își aruncă în gură o bomboană.

— N-am prea mult timp, spuse apoi... Uite de ce te-am chemat. (Gică făcu un rictus. Acest „te-am chemat“ suna exact ca și când i-ar fi zis: „ți-am ordonat să vii“, și ordinul a fost să vină grabnic, fără vreo împotrivire, de parcă Protectorul uitase că de fapt el, Gică, i-a cerut „audiență“.) E un plan mare ce-am pus la cale – și rezolvă colateral și problemele tale, le știu, Orfeanu-și dă în pe-tec. Mucles, din ce-ți spun, o vorbă să nu scape. Ce-ai să afli acum, știm eu și tu. Orașul o să fie în curând al tău. Tu nu ești membru de partid, ai candidat independent. Mâine, chiar mâine, te duci, te înscrii în partid. (Gică încercă să facă un gest de refuz cu mâna, ca să arate că el independent vrea să rămână; Protectorul se în-cruntă.) Lasă naibii ideea asta cu independența politică. Nimeni nu e independent, nimeni nu e curat – că de n-ai fi mânjit, cine s-ar încrede în tine? (Asta o știa Gică mai bine ca oricine.) Nimeni nu-i de capul lui în politică. Știi că ai dosar, că poți sta douăzeci de ani în pușcărie. (Gică știa. Protectorul îl salvase de pârnaie. Atunci, de altfel, făcuseră și pactul. Renunță să protesteze.) Așa, fii deștept. Săptămâna următoare am organizat alegeri la voi. Bine, la voi și în toate județele, că vreau să pun oamenii mei peste tot. O să-i dau jos pe toți vechii șefi de filiale. Te fac șeful partidului acolo... Abia acum Gică înțelese că nu e de glumit. Șefii filialelor erau oamenii Marelui Șef, Capo di tuti Capi, Tătuțul. Protectorul dovedea un curaj nebunesc. Dacă nu reușea, dacă nu ajungea Președintele țării – lui Gică îi era clar acum dedesubtul loviturii pregătite, era un fel de lovitură de stat – Protectorul ar fi un poli-tician ras, un om terminat, pentru că nu va fi cruțare pentru el, Tătuțul nu-l va ierta.) Orașul va fi al tău, continuă Protectorul, e, deja, acum, al tău, faci ce vrei acolo, nimeni n-o să-ți pună bețe-n roate, nici corpuri de control, nici gărzi financiare, poliție, pro-curatură. Doar te scarpini și-l arunci pe Orfeanu în colb. Ești șef, tu tai și spânzuri în oraș, zise Protectorul și-și mai aruncă o bom-boană în gură, o înghiți nemestecată. Nici nu trebuie să-ți bați capul cu Orfeanu. De un singur lucru să ai grijă apoi, că vor fi alegerile mari acuși. Tu să ieși primar, eu să am voturile la func-ția la care candidez.

Protectorul nu făcuse public faptul că va candida. Urmau alegeri la „funcţia supremă în stat“, cum o numea uneori, cu vechiul limbaj de lemn. Declara, public, sus şi tare că rămâne pe tuşă, că nu-l interesează, dar lucra din umbră, îşi pregătea terenul, şi toată lumea ştia că de fapt va fi principalul candidat la preşedinţia ţării, însă vorbele lui de refuz îi derutau pe destui oameni, care-l considerau un ins simpatic şi modest şi erau gata să-l voteze.

Gică ştia exact ce vrea să spună Protectorul, acest om care, probabil spre mirarea întregii naţiuni, îl va face, mai ceva ca la bâlci, peste noapte, pe el, pe Gică Rasol, mai marele partidului în urbea de la mare, când el nici membru de partid nu era. Oamenii de rând îşi vor spune că, de!, schimbarea şefilor filialei partidului din urbea lor e urmarea unei strategii la vârf, pusă la cale de Tătuţul însuşi, pentru că vrea, în buna tradiţie patriarhală românească, să transmită puterea cuiva, cuiva anume, iar acest cineva anume era Daniel Bombănel, mâna dreaptă a Tătuţului şi protectorul lui Gică Rasol.

Şi Gică mai înţelese ceva. Anume că voturile trebuie măsluite, dar bine de tot, fără vreun scrupul. Şi era pregătit să măsluiască, dar, privind spre colţul camerei, unde cine ştie cum ajunseseră câteva stanioluri de bomboane de brad de Crăciun, Gică îşi spuse în gând, ei, na, dar prost e ăsta, crede că am să le măsluiesc şi pentru el?

În sfârşit, deşi spusese că se grăbeşte, Protectorul îl invită pe Gică să stea. Se aşeză şi el într-un fotoliu în care de-a dreptul se cufundă, părea relaxat, ca un om fără griji.

— Mie îmi plac locurile joase, spuse, comode, alţii preferă scaunele înalte, crezând că de acolo domină, dar de fapt acolo pot fi văzuţi şi ţintiţi.

Gică Rasol mai să se înroşească la faţă, uite că-i freacă şi ridichea acum, îi dă de înţeles că a produs cam multă agitaţie în oraş, că s-a purtat brutal şi toţi ochii sunt pe el, că ar fi bine să stea mai în umbră, de unde să urzească iţele fără să se dea în stambă. Putea să considere o jignire recomandarea asta, dar nu-şi putea permite acum să facă pe viteazul, o să aibă grijă, când o să vină vremea favorabilă, să regleze conturile. Doar nu-l crede Protectorul pe el,

Gică Rasol, vreun oarecare, vreun văduvoi a cărui putere vine numai de la Protector, vreun ratat gata să stea în umbră, incapabil să ia hotărâri şi să le execute. Făcu o sforţare să nu spună o vorbă în doi peri. Reuşi până la urmă şi se apostrofă în gând, doar nu era, aici, printre ai lui, cu Triţă Costin, doamna Mia, domnul Nica şi doctorul Mânzescu, ca să spună orice-i vine pe limbă. Se abţinu, dar calmul protectorului său îl agasa, prea era senioral, îl umilea, îl aşeza într-o poziţie clară de subaltern.

— Uite ce-am să-ţi spun, începu, în sfârşit, să vorbească în clar, Daniel Bombănel. Am de gând ca în fiecare judeţ să schimb şefii locali ai filialelor partidului. La tine în oraş, fără îndoială, ai să fii tu. Câştigi alegerile şi-ai să ajungi primar... apoi îţi dau dezlegare să cumperi câteva posturi în Senat şi Parlament pentru ai tăi. Ai bani, nu? Nu eşti un sărăntoc. O să-ţi faci fratele senator şi amicii parlamentari. (Lui Gică îi plăcu ideea, să aibă o gaşcă de parla-mentari. Ia să-l vezi pe domnul Nica, pe doctorul Mânzescu coco-ţaţi în scaunele Parlamentului! Ce priviri ar fi aruncat. Şi ce vorbe!).

Dar Gică Rasol se şi încruntă iar. Mare podoabă mai era omul ăsta! Toţi îl credeau fidel Tătuţului şi el i-o trăgea pe la spate. Îi decapita organizaţia, un partid născut şi crescut de însuşi Marele Boss, actualul preşedinte al ţării. Gică îşi dădu seama că Tătuţul habar nu are ce pune la cale Bombănel. Protectorul său făcea totul de capul lui, fără ştirea mai-marelui, dar multă lume, multă vreme, va crede că Bombănel are sprijinul Tătuţului şi-l va susţine, şi-l va vota. Gică rânji. Nu ştiu dacă-i va merge, îşi spuse el. Dar dacă îi merge, va avea ţara la picioarele lui şi nimic nu-l va opri... însă oare din ce nu-l va opri? Bombănel nu dovedise nici ambiţii politice prea mari, nici mare poftă de putere, dar se prefăcea. După informaţiile adunate de Gică, Bombănel părea a fi mai mult un găinar, unul ce pune botul la mărunţiş şi poate fi cumpărat cu te-miri-ce. Şi chiar asta avea de gând Gică, să-l cumpere pe Bombănel. E drept, Bombănel îi era protector, fiindcă avea putere mare în mâini, dar puterea lui venea de la Tătuţul. De ce să nu-l facă, el, Gică, pe Bombănel, o slugă de-a lui? Gică Rasol se ştia uns cu toate alifiile şi îi spusese lui Costin într-o zi: „să nu-mi spui mie Gică, dacă n-o să-l fac sluga mea!“. Oricum, vedea acum că Bombănel, cumintele Bombănel, lua frâiele în mâini,

acţiona cu fermitate, vedea că era mult mai ambiţios decât crezuse şi parşiv, o lichea, la urma-urmei, nu un netot căruia să i-o tragi când vrei, dar Gică era tot mai sigur, deşi fără informaţii precise, că Bombănel nu l-a trădat pe Tătuţul din proprie iniţiativă, ci în spatele lui se ascunde un om puternic, care-i planifică mişcările. Un om puternic? Cine ar putea fi, se întrebă primarul. Îi venea cineva în minte, dar era greu de crezut, Magnatul era un liberal. Dar cine ştie dacă, din interes, nu joacă la două capete, că doar pare să nici nu cunoască prea bine doctrina liberală? Puterea lui Bombănel venea de la Tătuţul, iar acum vine de la Magnat! Niciodată n-a avut o putere a lui... insul era doar o fantoşă... Dar poate altul e susţinătorul. Îi veni în minte alt om putred de bogat, da, e posibil să fie acela. Mai trecu vreo doi în revistă, dar îi respinse uşor: Ion, care e prieten cu protectorul, nu s-ar băga în politică. El doar profită de pe urma corupţiei politice, ştie să iasă la fileu, să servească şi tot el să returneze mingea, de parcă ar fi în ambele terenuri, cumpărând politicienii pe nimic. Gigi? Ăsta e de-o naivitate cruntă, stupid şi îngâmfat, el zice că face politică de unul singur şi n-are nevoie de nimeni, ba, încă, se crede Voievod. Gândind asta, Gică se frisonă: au oare nu cumva el însuşi seamănă cu Gigi, nu-i de aceeaşi teapă, dorind să fie „independent“? Dar Protectorul îl întrerupse.

— O să câştigi mandatul şi am un plan. Cine ţi se pare ţie că ni se opune în ţara asta?

Gică se miră de întrebare. Cine dracu' să li se opună lor? Nu era nimeni în stare să li se opună. Poate să le pună beţe-n roate, da, or fi unii, însă nu pentru multă vreme. Că doar ei aveau puterea şi puteau face, *Eu fac!*, după cum suna sloganul, pe oricine voiau... Protectorul continuă, înainte ca Gică să-şi ducă la capăt ideile şi asta îl agasă.

— După ce cumperi posturi de senatori şi parlamentari...

Dar nu apucă să termine ideea. Şoferul Protectorului (care era şi şef al gărzii când ieşeau la plimbare, şef de salon când se aflau la masă, valet când erau în locuinţă – la români şoferul e vechilul moşiei, intermediar între Marele Şef şi subalterni, ca sfinţii între Dumnezeu şi oameni... fiind păstrătorul tainelor şefului)... şoferul îşi strecură capul prin întredeschizătura uşii şi şopti:

— A venit!
Bombănel se ridică în grabă.
— Intră, îi ordonă şoferului şi şoferul intră, se proţăpi, un pic crăcănat şi cu mâinile încrucişate pe piept, în stânga uşii, privind fioros peste nasul spart, de fost boxer, de sub arcade largi şi păroase ca ale unui neanderthalian, la Gică Rasol, crezând că Şeful i-a ordonat să-l ţină sub observaţie pe invitat.
— În regulă, îi spuse Protectorul lui Gică, e limpede totul. Se apropie de fotoliul lui Gică, Gică se ridică, îşi strânseră mâinile în grabă şi Protectorul ieşi pe uşa pe care intrase şoferul-boxer, spunându-i acestuia în trecere:
— Condu-l!
Cine dracu' o fi venit la Protector, se întrebă Gică, în timp ce străbătea holurile şi apoi aleea pietruită a curţii casei vechi. Îi plăcea casa asta, de fapt nu casa ci curtea, arborii ei bătrâni, umbroşi. În Constanţa, în Dobrogea, nu puteau să existe asemenea copaci, asemenea desişuri, iarbă grasă şi flori. Stepa. Măcina totul... Dar, în timp ce admira locul ce-i rezona în inimă, cerceta fugar cu privirea maşinile, Volvo acela lăsat să intre în curte, care probabil e blindat, de care stau sprijiniţi trei bodyguarzi îmbrăcaţi la costum, trebuie să fie maşina celui venit la Protector. Dar Gică nu recunoscu nici un însemn. Dar şoferul-boxeur ştia.
— A cui e maşina aia tare? căută Gică să-l ia prin surprindere.
— Nu ştiu, răspunse sec şoferul, cu un rictus dispreţuitor, aproape fără să se obosească să arate că parează.
Gică ieşi din curte. Privi, pe străduţa aceea, maşinile luxoase adunate parcă în grabă, cu şoferii stilaţi fie stând la volan, fie rezemaţi de capotă şi fumând o ţigară, fie adunaţi în bisericuţe la taclale. Un Mercedes-jeep se strecură printre ele şi intră în curte... Ia uite, a fost lăsat să intre, îşi spuse Gică şi se încruntă. Maşina lui era parcată hăt, tocmai la colţul străzii, unde găsise şoferul său loc. Se simţea umilit. Şi-ar fi dorit să fie el şeful tuturor şi uite că, totuşi, un altul e Protectorul, un altul e Şeful, un altul adună caimacul, un altul trage sforile. Gică îşi scoase ţigările din buzunar. Nu-i era de fumat. Dar băgând ţigara în gură, scoase bricheta şi făcându-se că vrea să ferească flacăra de vânt, se întoarse să privească prin poarta rămasă deschisă cine coboară din Mercedes. Îl

văzu o clipă și îl recunoscu. Îl știa din vorbe. Era omul care făcea *colecta* pentru șef. El aduna „cotizațiile“, cum erau numite, din toată țara. Fănuș – așa se numea colectorul – venise acum două săptămâni în Dobrogea, să adune banii de la viticultori, de la producătorii de vinuri. În Dobrogea, lui Gică nu-i scăpa nimic. Știa exact cât bănet s-a dus spre Protector. Cifra era de-a dreptul astronomică. Asta ca să nu mai spună despre colecta din sistemul sanitar, făcută în aceeași vreme. Dar, de la inspectorii piețelor și de la sanepid și de la salubritate, Gică nu aflase cât s-a adunat pentru Protector. Încât, în vreme ce flacăra brichetei aprindea țigara și Gică trăgea nerăbdător un fum, își jură, în gând, două lucruri. Să facă și el un sistem de colectă, chiar dacă n-o să fie, ca al Protectorului, la nivel național, și să pună în sistemul sanitar un om de-al lui, ca să nu-i mai treacă altădată banii printre degete. Bineînțeles, era doar un fel de-a spune că o să-i schimbe pe cei din sistemul sanitar. De fapt, trebuia să pună peste tot oameni de-ai lui. Așa, va avea controlul asupra tuturor faptelor... resurselor...

Un poet genial nu are nevoie de Muze (sau: Doar mă dreg)

Domnul Nica grăbea spre grădiniță, să-și ia nepoata. Cu geanta lui mare din piele în mână (roasă pe alocuri, ca semn de nobilă vechime, de pe vremea când era tipograf și căra în ea tuș tipografic și te mai miri ce-i cădea sub mînă), făcând pasul mare, părea un lord. Era binedispus. Așa își impusese: ca bunic, de câte ori dă ochii cu fetița, să fie blajin, răbdător, fermecător. Cine îl cunoștea, cu greu ar fi crezut că în pieptul său încape iubire, dar domnul Nica își iubea nepoata. Blondă cu zulufi, cu ochi albaștri, o apela în fel și chip, dar fără imaginație: îngeraș, îngerela, dulcea mea domniță, iubită copilă... și-i făcea voile. Se uită la ceasul său de mână, un Pobeda vechi cam de cincizeci de ani, cumpărat la ceva vreme după război. Al doilea mondial. Mult timp acel ceas fusese pentru domnul Nica un motiv de propagandă pro-Răsărit: uite ce lucruri bune fac sovieticii, spunea el. Îl curățase o singură

dată, la domnul Popovici, un amic ceasornicar. Apoi aflase de la cineva, dacă acela n-o fi minţit, că, după ce-au cucerit Berlinul, sovieticii au furat fabricile de la nemţi, câte-au putut, cu tot cu mâna de lucru. O fi scriind Pobeda pe ceasul său, dar era, de fapt, un ceas nemţesc. Că doar şi Popov descoperise primul radioul, dar sub patul lui Marconi. Domnului Nica nu-i plăcea să-şi amintească de vremea războiului, pentru că nu avea amintiri plăcute. Copilărise undeva în preajma Ploieştiului şi americanii bombardau sistematic rafinăriile, dar nu asta îl înspăimântase cel mai mult, ci foamea. Foamete cumplită la vreme de război. Când căpăta un coltuc de pâine din paie, se credea în rai. Chiar dacă vomita apoi, pentru că omului nu-i priesc paiele, chiar coapte în cuptor fiind. Amintea tinerilor, când avea ocazia, de acele vremuri. „Ia să fi trăit voi războiul, atunci să vedeţi“! îi apostrofa, când tinerii se arătau nemulţumiţi de confort, sau făceau nazuri la mâncare. Vouă nu v-au supt sângele păduchii, spunea. Amintirea războiului îl ajutase să treacă mai uşor peste tranziţie. Tranziţia de la comunism... la ce? Democraţie? Se vădeau semnele instaurării altei dictaturi, dictatura societăţii civile. Prea erau multe manifestări de stradă. Domnul Nica dădu a lehamite din mână. De ce i-ar păsa? Trecuse prin vremuri mai grele. Sărăcia din anii de după Revoluţia din decembrie ’89 nu fusese, totuşi, aşa cumplită ca sărăcia la vreme de război. Orişicât, nu te bombarda nimeni. Oamenii câştigau câte ceva... patruzeci, cincizeci de dolari într-o lună şi tot puteau să pună pe masă o pâine, chiar dacă de întreţinere şi haine nu le ajungea. Acum, nivelul de trai crescuse, cât de cât, oamenii câştigau echivalentul a 200-300 de dolari lunar şi, chiar dacă nu se lăfăiau cu bunătăţi şi nu-şi puteau construi o casă sau cumpăra maşină, de foame nu mureau. Bine, gândi domnul Nica, partea proastă e că am trecut printr-un capitalism sălbatic, s-a furat ca în codrule, codruţule, cu nemiluita, încât bogaţii sunt prea bogaţi, iar o pătură mijlocie nu există. Totuşi, dacă era întrebat, domnul Nica afirma că face parte din clasa mijlocie, pentru că avea o pensie de peste opt milioane şi mai câştiga trei milioane lucrând pentru Gică Rasol, iar cu asta făcea un total de 250 dolari. Ca pensionar îi era de ajuns, ba chiar îşi putea duce nepoata la cofetărie ori îi putea cumpăra

o ciocolată. Cum nu era risipitor, nici pretenţios la bunătăţi, se descurca. Se ştia un om onorabil, cu demnitatea neştirbită, cinstit şi sobru. Poate prea sobru uneori, deşi existau zile când adevăratul său temperament şi proasta educaţie răbufneau. Din păcate, oamenii îl judecau după acele răbufniri şi imaginea ce-o aveau despre el era alta decât o avea el însuşi despre sine. Dar lumea e nedreaptă... Privind ceasul, constată că pornise la drum ceva mai devreme decât se cuvenea şi va fi nevoit să-şi aştepte nepoata circa un sfert de oră. Nu se impacientă din astă pricină, ci gândi că ar fi bine să intre în bodega lui nea Băligaru, aflată în drumul său, pentru a da pe gât un ţap de bere. Zis şi făcut. Când ajunse la cârciumă, n-o ocoli. Îl zări, prea târziu, pe poetul Porumbelu, ce sta boem să bea un coniac, iar pe masă avea coli de scris. Albe toate, ca dovadă că Muzele îl ocoleau în acea zi. Muştele nu şi pagina de sus era ideografiată de punctuleţe de rahat ca un scris ancestral. Poetul căuta să îl traducă. Prost era că, atunci când îl ocoleau Muzele, poetul nu scria, dar vorbea. Îl văzu pe domnul Nica de cum a intrat şi îi făcu semn să se apropie, să stea la masa lui. Până la urmă, domnul Nica îşi spuse că tot răul e spre bine, deoarece bodega domnului Băligaru era plină de cheflii şi n-ar fi găsit altfel loc la o masă, decât dacă se vâra cu vulgul la taifas. Şi nu-i era pe plac. Ştia că Porumbelu bea numai tărie, de preferinţă coniac.

— Coniacul e nobil, nu ca vodca, spuse Porumbelu. Are o culoare şi-un buchet al lui, are personalitate. În plus, reţeta e de provenienţă franceză, e o băutură rafinată, nu una de mojici. Şi, dacă încălzeşti fundul paharului, aromele alcoolului îşi farmecă sufletul şi mintea.

Domnul Nica îşi păstră însă hotărârea cu care intrase şi ceru chelneriţei o bere, ţap. Oricum, coniacul poetului era vinars, sau pe ardeleneşte jinars.

— Ce faci, domnule Nica!? îl întâmpină Porumbelu. Pari asudat.

E prea frig ca să asuzi, gândi domnul Nica, dar îşi închipui că poetul a vrut să-i sugereze că e ostenit. Firesc, după atâta alergătură după treburi.

— Da, sunt în drum să-mi iau nepoata de la grădiniţă, spuse el, am intrat doar cât să ling o bere... şi îşi strânse geanta în braţe, deoarece jos n-o lăsa, ca să n-o uite la plecare.

Când era părăsit de Muze, poetul Porumbelu vorbea despre orice, politică, sport, ştiri, cultură – indiferent de subiect. Domnul Nica ştia însă că trebuie să fie îndeajuns de abil, încât să nu-l lase să apuce să spună ceva despre sine, despre ce epopei a scris.. şi ce genial este. Că, atunci, na belea, nu te mai lăsa să te ridici, să pleci la treburile tale... până nu-şi făcea autopanegiricul în amănunt. Iar domnul Nica nu avea vreme decât să bea o bere şi să plece. Aşa că alese iute o temă depărtată.

— Trăim nişte vremuri în care toţi trădează şi doar interesul contează, spuse el, încântat că a găsit o rimă, ca să fie pe placul poetului, deşi ritmul era cam răpănos.

— Ehe-hei, ştii dumneata multe, domnule Nica. Eu am scris treizeci şi şapte de epopei, fiecare cât *Iliada*. Dar ce te faci că azi nici bătălii pe faţă nu mai sunt, nici eroi nu mai sunt, ca să-i lauzi, nu poţi face decât parodie. Mare noroc pe Caragiale! Spiritul lui s-a potrivit neamului românesc. Altfel, ar fi fost un oarecare. Poţi fi genial ca Homer, dar ce-ai avea de scris? Scamatorii. Iar eu sunt cel mai mare poet de la Eminescu încoace, ba poate şi mai şi, numai că obligat mă aflu să stau în pielea unui nenea Iancu.

— Nu-i o piele rea nici asta, aprecie, binevoitor, domnul Nica.

— *Iliada* se termină cu înmormântarea lui Hector, continuă poetul, netulburat. Unde găsesc eu un Hector?

Domnul Nica băuse jumătate de halbă şi gândi că îndată cealaltă jumătate se va duce şi ea. Cum să facă să plece elegant, fără a stârni împotrivirea bardului?

— Dar de ce ai nevoie de un Hector? De ce nu iei un om din zilele noastre? întrebă domnul Nica.

— Dumneata eşti un om cult, domnule Nica, spuse Porumbelu. Ce dramatism, ce tragism, ce tensiune ar mai avea poema mea dacă aş înmormânta pe-un Gică Rasol sau pe-un Pitic Orfeanu?

— Eu nu cred – se împotrivi domnul Nica – să fie greu asta pentru dumneata, că ai talent.

— Geniu! ricană Porumbelu, fiindcă nu-i plăcea să fie cântărit cu doar jumătate de măsură.

— Poţi face o poemă tragică şi cu un om din zilele noastre? e de ajuns să invoci Muzele, întări domnul Nica ideea.

— Aş scrie un bildungsroman, spuse Porumbelu, dar ăştia – şi arătă spre românii din crâşmă – nu-şi cunosc nici mamele, darămite străbunicii!

Din vecini se auzi un sforăit.

Un domn cu păr bogat şi creţ, grizonat, adormise cu capul pe masă şi avea mâna, în care ţinea un chiştoc de ţigară, lăsată moale în scrumieră. Domnul Băligaru, stând în spatele tejghelei, cu un şorţ alb imens pe burta şi mai şi decât şorţul, ştergând nişte pahare, să lucească, îl auzi şi el, dar nu se gândi să-l deranjeze, ci doar îi făcu semn fetei să vadă de ţigară, să nu fi rămas aprinsă, Doamne-feri! Nu era. Sforăitul insului îi rupse domnului Nica firul discuţiei din minte. Nu mai ştia despre ce vorbeau. Parcă de *Iliada*. În tinereţe a avut o memorie excepţională. Mulţi îl invidiau. Şi se ţinea bine şi-acum, îşi amintea cam orice din trecut, dar timpul prezent se secţiona de multe ori şi în el apăreau goluri. Ceea ce îl mira. Era clar că avea memorie bună, de vreme ce-şi amintea fapte vechi şi cum de le uita pe cele din prezent, proaspete? Oricum, era departe să se fi sclerozat, iar momentele de uitare erau rare. La cei 74 ani ai săi, mulţi îl invidiau pentru cât de bine se ţine. Ce e drept, n-a dus o viaţă depravată. Trăise la fix, după program, fără excese, ca alţii. Iată secretul sănătăţii şi longevităţii!

— Eşti şi dumneata convocat la cinci la primar? îi întrerupse gândurile Porumbelu.

— Da, sunt, confirmă el şi se miră că Porumbelu era aşa paşnic. Cu siguranţă, îl stima. Domnul Nica fusese, să zicem, ziarist, şi mulţi credeau, chiar, că a fost. De fapt, era un soi de om de legătură, de curier. El căra articolele la tipografie, dar colaţiona, cu ajutorul unui alt coleg, textele, îndrepta unele greşeli, să nu apară, Doamne-feri, vreo bazaconie, să işte boroboaţe şi răspundea de calitatea tipăririi. Sistemul comunist nu permitea greşeli în ziare şi domnul Nica se achitase de sarcină aproape fără greş. L-au trecut de câteva ori sudorile, pentru scăpări mărunte, dar a ieşit basma curată, cu o excepţie, dar nu e locul a o povesti aici. Nimeni nu-l putea suspecta că ar fi făcut-o dinadins. Oamenii aveau încredere în el, şefii adică, ştiau că se pot bizui pe consecvenţa lui şi pe fidelitatea lui. Citise cu nemiluita articole din varii domenii şi aşa îşi încropise o cultură. Nu era un chinez

oarecare... Sorbi ultima înghițitură de bere din halbă. Poate nu-s nici eu mai breaz ca Porumbelu, își spuse. Iată ce părere bună am despre mine! Dar acum, când să plece, deveni curios. Cum de l-a întrebat Porumbelul dacă e convocat la cinci la Gică Rasol? Înseamnă că el însuși, poetul, a fost convocat. Să deducă, domnul Nica, de aici, că primarul o să-i ofere poetului directoratul revistei? E bine de știut. Să se pună în relații bune cu Porumbelu pentru că, fost om de presă, domnul Nica putea să-i fie mâna dreaptă. Oricum, rău nu stătea în relația cu poetul. Îl lăudase totdeauna, nu-l ironizase și nu-l ridiculizase pe față, chiar dacă îl gândise de rău. Iar Porumbelu îl stima și de ce nu i-ar fi găsit un mărunt loc la revistă, să se ocupe, de pildă, de difuzare, să mai asculte ce vorbesc redactorii între ei și să-i dea de știre... În fine, avea multe de făcut – și ar fi luat un ban în plus. Dar nu îndrăzni să întrebe pe față. Iar asta dintr-o rațiune practică, dar pe care nu o putea exprima. Simțea doar că de-ar fi întrebat: „Vești bune? Ajungi șef la revistă?“, Porumbelu n-ar fi avut nimic sigur de spus, ci ar fi speculat. Ba, încă, întrebându-l, i-ar fi dat speranțe mari, fiindcă poetul îl crede pe domnul Nica om de bază în echipa primarului. Dar Gică Rasol era imprevizibil. Spuse doar:

— Un poet genial nici nu are nevoie de Muze.

— Poate, răspunse Porumbelu cam nesigur, dar m-a durut groaznic ficatul astă-noapte.

Domnul Nica vru să-i spună că un poet genial nu are nevoie de ficat, nici să fie director de revistă, îi e de ajuns geniul în care se scufundă și din care saltă ca delfinul în mare, însă gândi că Porumbelu va lua vorbele lui drept o aluzie că Gică Rasol nu vrea să-l facă șef. Iar domnul Nica nu știa, chiar nu știa, ce are de gând primarul sau Triță Costin.

Porumbelu nu avea decât 67 de ani și se ținea și el bine. Domnul Nica abia acum îi înțelese apatia. Ficatul nu te doare de pomană.

— Mai puțin coniac, îl sfătui.

— Doar mă dreg, spuse Porumbelu. Am avut și-un coșmar.

(Coșmarul lui Porumbelu)

În acea noapte poetul Porumbelu visase că era să moară într-un accident de avion. Se făcea că stătea la el în balcon, era soare și senin și privea către cer. Zări avionul și îl urmări cu aceeași poftă

cu care îi urmăreşti zborul când eşti copil. Apoi, nu departe de acesta, văzu alt avion, dar care nu strălucea aşa tare. Cu siguranţă, îşi spusese poetul în vis, e un elicopter... Deoarece sunt rare şi zboară mai jos, fiind mai vizibile, dar şi pentru că au o înfăţişare specială, elicoptere le sunt mai apreciate de copii. Aşa că Porumbelu începu să-l urmărească din priviri, mai ales că îl vedea tot mai clar, fiindcă se tot mărea. Dar realiză curând că nu era helicopter, ci avion. Aşa se petrec lucrurile în vis, încâlcit. Şi când avionul fu ceva mai aproape, bardul îşi dădu seama că un motor era în flăcări. Ca după o explozie, flăcările deveniră şi mai mari. Poetul avu un moment de panică. Nişte oameni vor muri acolo şi el n-avea cum să anunţe pe nimeni, nici măcar nu ştia unde-ar putea să sune şi să explice situaţia, poate la pompieri, să urce cu scara în cer, sau la turnul de control de la aeroport... şi oricum, era prea târziu, avionul ardea, flăcările incendiau cerul, universul, flăcări ca din iad ţâşneau din trupul lui, stelele ardeau pocnind, soarele ardea în vâlvătăi, planetele erau pară de foc şi... era tot mai aproape, se mărea cu fiece secundă şi poetul îşi dădu seama că vine drept spre el. Unde să se ascundă? Încotro s-o ia la goană? Gânduri haotice îi duceau mâinile spre dreapta, spre stânga. Nu se putea hotărî. Dar şi când se hotărî, nu putea alerga. Pământul îi fugea de sub picioare, de parcă era în vis. Sări pe loc de câteva ori ca o lăcustă, gata să-şi lovească scăfârlia de tavan. Holbă ochii. Universul incendiat venea spre el, gata să-l înghită. Focul gâlgâia şi parcă bobotaia hohotea sardonic: al meu eşti! Iar el stătea în loc ca hipnotizat, paralizat. Şi nu i-ar fi fost de alta, că nu se temea el de moarte, dar de patru luni avea o nouă iubită şi nu se săturase încă de nurii ei. Aşa că avu iar o pornire s-o ia la goană şi, poate fiindcă făcuse exact ce trebuia, se trezi. Răsufla greu şi, urmărit încă de vis, se săltă cu greu din pat, se apropie de masă, îşi turnă un coniac şi dădu paharul peste cap ca pe apă. Luat pe stomacul gol, coniacul îl arse cu foc pe dinăuntru, dar îl şi umplu de inspiraţie poetică. Îşi deschise stiloul, luă o coală şi se apucă să scrie un încâlcit poem despre Îngerul Morţii, musai Negru, care cobora din Cer să-i aducă vestea înveşnicirii. Nu scria poemul chiar de florile mărului. Spera ca prin el să abată soarta, dacă visul va fi fost cumva premonitoriu. Deşi crezuse mereu că lui o vestală îi va vesti sfârşitul.

— Atunci, plec după nepoată, spuse domnul Nica, de parcă vorbele acestea ar fi fost consecința firească a tot ce discutaseră mai înainte.

— Drum bun, îi ură Porumbelu și își strânseră mâinile ca doi buni camarazi.

— Dar spune-mi, se opri din drum domnul Nica, dacă primarul te pune director la revistă... n-o să-ți mănânce din timpul de creație?

Porumbelu își dădu ochii peste cap. Nu-i prea venea bine la socoteală. S-ar fi vrut el director, dar să nu se atingă nimeni de timpul lui de compus epopei.

— Tare mi-e că revistei i se cântă prohodul, spuse el, că n-are măcar sediu.

Domnul Băligaru interveni, în timp ce ștergea un pahar cu poalele șorțului său alb:

— Orașul are o singură instituție culturală... și treizeci de partide politice.

Domnul Nica îl privi și înțelese cam ce vrea să zică. Dar tocmai când să plece, intră în cârciumă pictorul Mățoiu, iute ca un jder în mișcări. Îi zări și încercă s-o ia la sănătoasa, dar Porumbelu îl văzuse. *Am scăpat de nevastă și-am dat de tac-su*, își spuse Mățoiu și fu cât pe-aci să-și scuipe în sân. Acum, să nu creadă cineva că Porumbelu i-ar fi socru lui Mățoiu. Ci, în ochii pictorului, dacă nevastă-sa era dracul, Porumbelul era Tartorul și n-ar fi vrut să dea nas în nas cu el în ruptul capului. Pe de altă parte însă, dacă patima poetului era să înșir'te mărgărinte despre sineși și isprăvile-i literare ce făceau pigmee epopeile homerice dacă le comparai, Mățoiu suferea și el de-o dandana de-a firii: adora să-și etaleze cunoștințele despre ce se bârfea prin târg. Iar acum avea una de să-i lase cu gurile căscate și bale pe la colțurile buzelor. Ba ar fi lăsat cu gurile căscate și babele de pe la colțurile străzilor vechi, unde stau să bârfească pline de obidă, cu mâinile în șolduri. Așa că se apropie de masa poetului, se așeză pe scaun, îl apucă pe domnul Nica de mâneca paltonului ca nu cumva să plece și vorbi:

— Bă, dat dracului Orfeanu, ce spuneți? A lovit în Triță!

— Criminală chestie, bombăni domnul Nica, grăbit să plece să-și ia nepoata de la grădiniță.

Ce-i păsa lui de Triță Costin, poate să dea și faliment din partea lui, îl doare undeva! Dar tocmai atunci intră în cârciumă doctorul Mânzescu. Se apropie de ei radios, cu brațele deschise, dar nimeni nu-l îmbrățișă.

— Ce ziceți de Orfeanu? întrebă Mățoiu, ofuscat că dezvăluirile lui n-au dat pe nimeni gata.

Porumbelu, prea mahmur să-i pese, strâmbă din nas, fiindcă nu avea destulă energie să spună ceva urât.

— Mare scofală, bodogăni el. Doctore, strigă apoi, parcă întremat. Vino cu urechea încoace să-ți spun taina!

Doctorul își coborî urechea spre buzele poetului, poetul îi spuse ceva și amândoi izbucniră în râs. Mățoiu îi privi suspicios, oare nu cumva îndrăznesc să râdă de el? Sigur n-ar cuteza. I-o fi spus ceva de băuturi și beții, că amândoi cam trag la măsea.

Însă domnul Nica fu uluit. Avea dânsul o bănuială. Prietenul său de hamsii și vin pelin, doctorul Mânzeascu, atrăgea tainele. I s-a mai spus o taină. El este păstrătorul tainei. Carnea de pe obraz i se crispă, de parcă ar fi primit o veste tulburată. Oricât ar fi fost luat doctorul drept flecar și gregar și oricât ar fi fost bombardat cu știri false, el totuși atrăgea tainele. Adevăratele taine. Era păstrătorul tainelor. Dar când privi la ceas, domnul Nica văzu ce târziu s-a făcut. Poate că nepoata lui îl așteaptă, abandonată în zloată în fața porții grădiniței. Așa că o zbughi pe ușă, lăsându-l pe poetul Porumbelu, pare-se că reînviat, să povestească despre epopeile sale.

Domnul Nica în familie

— Hai să mănânci un orez cu legume, îl îndemnă fiica lui pe domnul Nica atunci când ajunse cu nepoata acasă. Fiica lui, Ileana, scăpase mai devreme de la slujbă și apucase să gătească două feluri de mâncare.

Orezul era apetisant, cu ceapă călită, ardei mult, roșii zdrobite, piper, sare, o lingură de măghiran și bucăți de piept de pui. Cum aburea și aromea, îți lăsa gura apă. Dar domnul Nica și-ar fi dorit mai mult supă și asta ceru. O supă cu găluște galbene bine brodite, cu un pui fiert în ea, cu morcovi mulți tăiați felii. Era

prea fierbinte. În bucătăria mică, domnul Nica se așezase pe un scaun în spațiul dintre frigider și masă. Era locul lui favorit, unde nu stătea în calea nimănui. Locuia nu departe, așa se nimerise, doar două blocuri mai încolo. De fapt, el găsise (fiind al unor cunoscuți plecați la muncă în Italia) apartamentul în care locuia fiica sa. O îndemnase, pe vremuri, să-l cumpere și ea l-a cumpărat... pe dolari... șase mii... dolari luați pe bani împrumutați de la bancă... și cu dobânda, aveau de plătit, ea și Costel, patruzeci de milioane lei în douăzeci de ani. Până la urmă s-a dovedit curată pomană, pentru că acum apartamentele au ajuns la patruzeci, cincizeci de mii de euro. Și, era sigur domnul Nica, prețurile vor crește în următorii ani, încât un apartament mai răsărit va fi o sută de mii de euro. N-au avut bani să pună gresie, faianță, termopane și parchet laminat, să spargă pereții ca să redefinească spațiul, așa cum face tot românul din rahat bici, dar măcar aveau unde sta, iar Costel îl văruise singur, vopsise lemnăria, dresese ușile, ferestrele, baia. Arăta bine, era curat – și planificaseră modificări când le va permite bugetul. Domnul Nica avea de gând să-i ajute, în caz că va câștiga mai mult. De aceea se gândise să-l susțină în fața lui Gică Rasol pe poetul Porumbelu, doar-doar va căpăta un post. Mățoiu nu l-ar fi angajat în veci la revistă. Nici nu-l suferea domnul Nica pe Mățoiu. Mățoiu îi făcea silă. Ba îi mai ajunsese la urechi că pictorul l-a mai și ponegrit. O lepădătură, nu alta! A spus despre el că ar fi o cutră masculină. Mai că-i veni, domnului Nica, să-și facă semnul crucii, dar nu era învățat. Cum să învețe, când a trăit în comunism și i s-a repetat la nesfârșit, încât ajunsese s-o spună și dânsul altora, că religia e opiul popoarelor și Dumnezeu nu există?

— Merg să schimb fata, spuse Ileana și ieși din bucătărie.

Domnul Nica încercă să soarbă o lingură de supă, dar nu se răcise. Așa că se ridică și el, ieși din bucătărie și se opri în ușa sufrageriei. Cea mică, dulcea lui nepoată cu zulufi, se așezase în fața televizorului, să vadă desene animate. Mama ei o îmbrăca în vreme ce fata își tot rotea căpșorul, ca să nu piardă acțiunea filmului și făcea, când și când, mici nazuri, încercând să refuze să bage mâna pe-o mânecă.

— Obrăznicătură! o alintă mama ei și-o sărută.

— Dulcea mea domniță, o alintă domnul Nica. Blândă și suavă ca o garofiță!

— Și cu-o mie de hachițe, completă mama fetei.

— Lia, Lia Cosânzeana, plusă domnul Nica.

— Știi că a murit doamna Braia? o întrebă domnul Nica pe fiica sa.

Ileana întoarse capul spre el.

— Vai de mine, sărmana!

— Ieri a murit. Alaltăieri venise să-i împrumut cinci milioane de lei și n-am avut decât două să-i dau și-a mai împrumutat de la Dobrescu încă trei.

Ileana copilărise în blocul, în apartamentul tatăl ei și cunoștea pe toată lumea.

— Acum probabil o să rămân fără bani – continuă domnul Nica. Noroc că n-am avut decât două milioane.

— Din cauza diabetului a murit? întrebă Ileana.

— Poate că diabetul i-o fi grăbit sfârșitul, zise domnul Nica. Era pe picioare și părea sănătoasă cu o zi înainte. Și ieri, pe seară, am văzut doliu la ușa ei și un coșciug în casa scării la etajul lor.

— Gata, frumos! îi spuse Ileana fiicei ei și-o sărută. Trecu apoi, împreună cu domnul Nica, înapoi în bucătărie și-o lăsară pe Lia să vadă desene animate.

Domnul Nica oftă și spuse:

— Am descusut-o un pic pe Lia... azi i-a dat unei colege cu un cub în umăr. Putea s-o nimerească în cap. Am întrebat-o de ce și zice de colega ei că e obraznică și n-o lasă în pace. Educatoarea m-a beștelit și i-am spus că-ți aduc la cunoștință ce s-a întâmplat și că tu o să iei măsuri.

— Știu, Mioara o cheamă pe fata aia care n-o lasă în pace. O s-o cert pe Lia, să se dezvețe să mai fie așa impulsivă.

În vreme ce vorbeau, domnul Nica sorbea din delicioasa supă, iar fiica lui, ce terminase de spălat niște vase, ștergea cu o cârpă blatul. Domnul Nica era mulțumit că Ileana se împacă bine cu Costel și nu e tristă ori înciudată, iar asta îi asigura o bună sănătate. Era harnică și ageră ca o veveriță și nu se plângea niciodată, ca alte femei, de soarta ei: mâncare, casă curată... copil... bărbat îngrijit... spălat rufe... și pe deasupra zâmbet și bună dispoziție!

Domnul Nica mâncase supa şi se uita la ceasul său Pobeda, cu cadran îngălbenit de vreme.

— Vrei şi o porţie de orez? întrebă Ileana.

— Nu, mulţumesc, a fost grozavă supa cu găluşte, refuză domnul Nica.

Mai avea circa jumătate de oră până să fie la Gică Rasol şi se gândi că abia de mai are vreme să tragă o fugă la frizer să se radă, că îi crescuse o brumă de barbă. Mai trecu pe la nepoţică s-o pupe şi plecă.

Bărbieritul îl relaxa. Merita şi el o clipă de tihnă, nu-i aşa? Se aşeză pe scaunul domnului Tiron, frizerul şi îi spuse vorbele folosite de fiecare dată:

— Dintr-o faţă de maimuţă, să faci fund de bebeluş!

Jocul puterii

La Gică Rasol parcă era paranghelie, atâta lume se-adunase! Deşi ameninţaţi de Orfeanu, fiind convocaţi telefonic la oră fixă, oamenii primarului veniseră de-a fir în păr. Nu li s-a permis împotrivire. Însuşi Triţă Costin îi sunase, în parte – şi ia fă pe nebunul şi caută scuze să nu vii! Ţi-ai găsit naşul cu Costin. Şi oricum, de vreme ce intraseră în joc, erau obligaţi, oricare ar fi fost evenimentele, să creadă în steaua norocoasă a primarului şi-n puterea lui de-a spăla gioarsele şi-a le parfuma cu Lenor şi-a ieşi la liman.

— La ce să ies, bă, strigă Gică, sărind de pe divan.

Dar azi, la el în living erau şi mulţi „necunoscuţi“, vorba vine, adică nu erau oamenii săi obişnuiţi. Domnul Nica se strâmbă. Ăştia nu sunt în solda lui Gică, de ce i-o fi adus? Nu se vor pune şi ei, acum, pe lins la ciolan? Oare câtă carne flendurită cred inşii ăştia că stă pe un os? De câţi poate fi felat un boldan? Îl vor goli, îl vor albi! Îl vor toci. Şi nasol mai e un ciont tocit! Umed de saliva tuturor! Iată, în colţul acela se află... oamenii partidului de guvernământ, ăştia ştiu să sugă şi să lingă... până la os... ba înghit şi osul.

— Ce-aţi înghiţit, bă? strigă Gică Rasol aşezându-se la loc pe divan.

— Hm, mormăi doctorul Mânzescu spre urechea domnului Nica, dacă Gică a adus partidul acasă la el, înseamnă că mai are ași în mânecă.

— Nici nu mă îndoiam, spuse, marțial, domnul Nica.

— Asta dacă n-o bagă pe mânecă, se aplecă spre ei poetul Porumbelu.

Oamenii partidului nu erau niște oricare, ci crema urbei. Lipsea doar șeful filialei, în rest se aflau toți acolo, de la vicepreședinți la secretară.

Vicele, domnul Botez, se apropie de Gică Rasol, care stătea întins pe sofa, în poziția lui favorită, americănește, cu picioarele pe masă.

— Ședința ar fi trebuit să aibă loc la sediul partidului, îi strecură vorbele printre dinți domnul Botez primarului și toată lumea așteptă să vadă cine-i mai tare-n testicoaie.

— Mă piș pe sediul vostru, îi închise Gică gura vicelui, vorbind cu glas tare, ca să fie auzit de toți. De acum sediul vostru e aici, adăugă el. Și-n rest să taci, că acum te pun capră. Eu fack! îi strigă Gică vicelui și se bătu în piept ca o gorilă. Bă, ce animal sunt!

Brutalitatea vorbelor și-a tonului făcu să se oprească o clipă rumoarea.

Domnul Nica privi spre verandă, să vadă dacă și acum fata care făcea grătare se află acolo. Nu era. Dar îndreptându-și un pic spinarea și înălțându-se, văzu în grădina acoperită cu sticlă și încălzită, ca să poată înota Gică și iarna în piscină, mai multe fete îmbrăcate aidoma ei, în rochii roșii, scurte, ce nu le acopereau goliciunea și mai văzu doi tineri cu tricouri polo și pantaloni negri, care învârteau, pe jarul gros al grătarului, un berbec cât un mistreț, aproape rumenit deja. O adevărată hecatombă, își spuse domnul Nica, înțelegând din asta că primarul câștigă în fața lui Orfeanu și va oferi, celor apropiați, un chiolhan de pomină.

Triță Costin se ridică în picioare din fotoliul său aflat în fața măsuței de sticlă, pe care îi stătea geanta diplomat, deschisă. Bătu cu un creion în masă și se făcu liniște. Figura sa impunătoare îndemna la respect. Părea emoționat, dacă acel cap de bou putea să producă emoții.

— Pentru cei care nu ştiu, zise el, de ieri domnul Gică Rasol este membru în Partidul Spoliatorilor (orice asemănare cu vreun partid real e pură speculaţie, forţată aiureală şi vine din aceea că, uneori, ficţiunea seamănă cu realitatea). Şi eu m-am înscris tot ieri. Şi toţi cei de aici, vechii şi bravii tovarăşi de arme, sunt, de ieri, membri, deşi nu ştiau încă asta, dar tocmai au aflat.

Domnul Nica rămase cu gura căscată. Se considera apolitic. Fusese membru al partidului comunist, în vremurile de tristă amintire şi cu asta basta. Nu voia alt partid. Nu voia să trădeze peste timp cauza. Rămânea un comunist convins. Teama, viaţa în suspiciune, simularea gândirii partinice îi cimentaseră convingerile. Dar, poate, era doar o greşeală, sau o exagerare, deoarece nici nu semnase vreo hârtie. Sau, cine ştie, o provocare de-a lui Triţă, că mai făcuse de astea, dorind să „vază" cine e loial cauzei apolitice (gaşca primarului fiind apolitică) şi cine trădător.

— Cei care n-au apucat încă să-şi pună semnătura vor trece pe la doamna Mia şi vor semna, spuse mai departe Triţă Costin. Asta o să le aducă nişte avantaje. Noi ne gândim la oamenii noştri. Iar primul drept e dreptul la vot.

— Aşadar, spuse doamna Mia, sunteţi de acord ca vechiul preşedinte al Filialei să fie demis din funcţie şi exclus din partid pentru abstinenţă şi indecizie?

O grămadă de mâini se ridicară.

— Pentru absenteism, îi şopti Costin la ureche.

Vicele sări în picioare.

— Domnule, dar nu aşa se procedează!

— Lasă gălăgia, că ştim noi ce avem de făcut, interveni Gică Rasol. Consideraţi că vechiul preşedinte a fost scos din funcţie şi acum e nevoie de unul nou. Doamna Mia, să te ocupi de hârţogăraie, să fie totul legal pentru şobolanii ăştia – spuse arătând spre vice. Sunt şi ei nişte animale, dar mici. Altfel, ce atâta zarvă, ce atâta birocraţie. De asta partidele omoară ţara, că staţi să vă sfătuiţi şapte ani şi până să vă hotărâţi, uitaţi de la ce aţi pornit. Hai, Costin, zi mai departe, scumpule şi scuză-mă de întrerupere.

— Acum vom face alegeri, îşi reluă vorba Triţă Costin. Sunteţi de acord ca domnul Gică Rasol să fie preşedintele Filialei?

Îşi ridică privirea spre oamenii lui şi văzând că privesc tâmp, îşi încreţi fruntea şi desfăcându-şi palmele spre tavan, le făcu

semn din degete, ca un dirijor, să ridice mâinile. Neînțelegând, ei săriră în picioare.

— Proști mai sunteți, spuse Triță ca pentru sine, cu voce joasă și îi dojeni cu o privire și un gest dezaprobator. Și urâți!

Și îndată, pricepând, oamenii ridicară mâinile. Triță își coborî privirea pe hârtiile din fața lui, bifă.

— Deci, în unanimitate, îl alegem pe domnul Gică Rasol președinte al organizației.

— Și cu asta basta, spuse Gică Rasol. Fără prelegeri, fără cârâieli, fără câcâieli. Că doar era clar, domnilor, totul, încă de când ați venit aici, se adresă el vechiului staff al filialei.

— Alegerile pot fi anulate, spuse vicele. E un viciu de procedură...

— Putoare, numai încearcă tu să le anulezi, îl întrerupse Gică.

Se auziră râsete.

— Puți a rahat, îi strigă Gică, rânjind ca un clovn, încurajat de râsetele acoliților.

Toți cunoșteau teoria lui Triță despre aceste vorbe. Spusese că sunt distrugătoare. Și într-adevăr, vicele făcu ochii mari sub ochelari, își strânse borseta la piept și, cu gura strânsă pungă, porni spre ieșire ca teleghidat, ieși, pierzându-se în bezna anonimatului definitiv.

— Doamna Mia! strigă Gică.

Doamna Mia ridică așa brusc capul, de mai să facă scurtă la gât. Se afla la datorie.

— Lucrează cu vechea secretară, învață și tu de la ea... cum se fac treburile la un partid și dați zor cu un comunicat de presă, să știe toată lumea cine e șef acum.

Gică se ridică de pe sofa.

— Vechii membri de partid pot pleca acasă, la treburi. Cei proaspeți, admiși ieri, să rămână aici, să semneze și să treacă în grădină, spuse el.

Triță își drese vocea.

— Dintre vechii membri pot să rămână cei care ne jură credință, spuse el și se aplecă să-și adune hârtiile în geanta diplomat.

Se porni îndată gălăgia. Noii membri rânjeau, își trimiteau bezele, se pupau chiar, se felicitau reciproc. Dintre membrii vechi,

cei dotaţi cu un instinct ce-i făcea să cadă mereu în picioare au înţeles că s-a schimbat macazul şi milă nu mai pot avea acum decât de la Gică Rasol, aşa că au rămas. A plecat doar vicele, prea fudul să se dea cu parveniţii şi vreo doi acoliţi fideli, adică proşti. Că în politică să fii loial, principial, e urmarea prostiei. Mă rog, prostia etică. Aţi văzut om cinstit să fie bogat? Gică râse. Ştia şi el ce ştiau rămaşii, îl privi pe Triţă cu înţeles şi ridică a satisfacţie din sprâncene.

După această lovitură de teatru, era clar pentru toată lumea că multe cariere politice se vor curma şi, cu siguranţă, vechii şefi ai filialei, ştiind că vor fi înlăturaţi curând, trăiau o dramă. Gică Rasol nu avea cum să le audă plângerile, dar le intuia şi se bucura de ele.

Ştiau toţi că nu au nici o şansă. Debarcarea atât de energică, pentru a nu spune violentă, a preşedintelui de filială, era un semn clar că Gică lucrează cu încuviinţare de sus. Probabil de la Tătuţ. Deşi părea paradoxal ca Tătuţul să-şi decapiteze partidul, să-şi trădeze oamenii, să-i dea la o parte, după ce încropise cu atâta efort organizaţia. Însă vicele aflase ceva, anume că Daniel Bombănel îl sprijinea pe Gică şi cum Bombănel nu-i ieşea Tătuţului din vorbă, era clar că interesele de partid s-au coagulat, în zona lor geografică, în jurul lui Gică Rasol, cel mai de perspectivă om politic, capabil să aducă voturi pentru partid la următoarele alegeri. Interesele de partid poftesc victorie în alegeri. Iar când interesele de partid o cer, ce mai contează scrupulele?

Când au trecut în grădină, lui Măţoiu îi sticleau ochii. Nu la bucuria gândului că se va înfrupta din berbec, nici din plăcerea că vede fetele frumoase, bălaie, brune şi roşcate, ce preparau bucatele şi le serveau şi nici măcar din desfătarea că era aşa arătos şi deştept între atâţia urâţi proşti. Ci era încântat deoarece îşi spunea că învăţase ceva în acea după-amiază. Îşi găsise mentorul, iar acesta era Gică Rasol. Aşa voi sta şi eu, cu picioarele cocoţate pe birou şi voi închide gura orişicui va vrea să clămpăne. Voi da ordine şi n-am să accept împotrivire. Asta e cu adevărat democraţia. Să-l faci pe prost să se simtă fericit când faci cu el şmotru pe jos. Să-l foloseşti drept cârpă, iar el să-ţi mulţumească, încântat că e băgat în seamă şi are şansa ca într-un târziu să capete ceva.

Gică Rasol îl văzu că jubilează și se luă de el:

— Ce te bucuri ca un câine, bă, că ai văzut niște mâncare? Mâncarea e un rahat încă netrecut prin mațe.

Mățoiu făcu ochii mari și-l podidiră lacrimile. La o așa apostrofare nu se aștepta. Ce, era el mâncător de rahat? Sau, dacă era, se delecta cu lingurița doar, nu ca alții cu polonicul.

— A dracu' viața asta, îi spuse domnul Nica doctorului Mânzescu, care rânji și, cum părul său alb era zburlit, părea un șoim cu ochi iscoditori. Domnul Nica știa însă că e cam chior. Deși, aidoma șoimului repera tăvile cu băuturi... A dracu' viața, continuă domnul Nica, uneori te înalță fără s-o vrei! Doctorul Mânzescu știa că la Gică se referă partenerul său de hamsii.

Porumbelu era și el pe-acolo, dar, cum suferise cu ficatul, se înfrupta doar cu privirea, mai cu seamă din nurii fetelor, fete confundate, pasămite, cu Grațiile, de nu cu Muzele. Tăcea mâlc și tare se mai bucura Mățoiu, văzând că e așa apatic. Se așteptase ca poetul să nu piardă ocazia de-a se da în stambă și-a rosti un discurs triumfal, ce-ar fi atras atenția asupra staturii sale de statuie ecvestră. Dar, își spuse înciudat Mățoiu, de ce nu mă ia nimeni în seamă? Era încredințat că toată lumea îl admiră și-l pândește, subtil, cu coada ochiului ca pe-o vedetă, însă i-ar fi plăcut să fie lăudat mai din topor.

Primarul venise în grădină, cu un pulover de lână tricotat pe el, alb bătând în crem și cu capul descoperit. Vorbea cu Triță Costin.

— Uite că până la urmă am fost obligat să ajung președinte, spuse el. Chiar mă gândesc dacă nu cumva atacul lui Orfeanu a fost comandat de Bombănel, ca să accept. Dar cred că nu, pentru că Orfeanu nu era așa prost să se sacrifice. Că doar știa ce-l așteaptă dacă se pune cu mine.

— Da, aprobă Costin. Oricum, e o măgărie să ne oblige să fim politici, pentru că noi eram independenți.

— Ăsta e jocul puterii, spuse Gică Rasol. Ascultă la mine. O să fim cei mai tari din târg o vreme, dar puterea o să ne tragă în rahat. Ca independenți înaintam, ne retrăgeam, fandam, săream după cum cerea momentul și nimeni nu ne putea face nimic. Acum suntem țintă fixă. Dar privește în jur. Jocul puterii e un

compromis şi datorită lui, viaţa devine un compromis. Ce, crezi că le convine tuturor ăstora de aici să se umilească în faţa mea şi a ta, iar nouă ne convine ca la rândul nostul să fim umiliţi de cei mai sus-puşi? Îl vezi pe Măţoiu? Ca să-l ung şef peste-o revistă, e mieros ca o cocotă. E de-ajuns să-i zic: „Curul!“ şi se pune capră să i-o trag.

Domnul Nicodim, patronul cel sârmos al unui ziar local, interveni:

— Asta mi-ar fi plăcut s-o scriu pe vremea când eram redactor, la rubrica mea „Grozăvii de duminică“!

Gică Rasol se uită câş. De unde ducă-se-pe-pustia a apărut domnul Nicodim, poreclit de unii Mistreţul, după înfăţişare, de alţii Hoitarul, după caracter. Că doar ei, Gică şi Mistreţul, erau într-o vreme la mare concurenţă. Amândoi aveau câte-un ziar. Gică însă, cu mult mai abil şi mai ambiţios, nu s-a mulţumit cu atât, în vreme ce oponentul său n-a avut alta a face decât să rămână ziarist, fiind lipsit de talent pentru afaceri. Până la urmă Gică se dumiri. Când intri în politică şi urci într-un partid din mers ca într-un tren, te pricopseşti şi cu tot soiul de indivizi, care mai de care şi, de ajungi şef, oamenii trec în grija-ţi! Însă Mistreţul prea făcea pe egalul cu el şi lui Gică asta nu-i plăcu.

— Băi, tu du-te-n mănăstire, că până mai ieri erai cu Orfeanu. Poţi sta pe-aici, dar să nu-mi sari în ochi.

Domnul, Nicodim deşi om de lume şi orgolios din fire, se îndepărtă, gândind că ar avea prea mult de pierdut să se încontreze cu primarul. Îl înjură în gând şi privi de jur împrejur să vadă dacă a auzit vreun acolit ocările. Se pare că, în harababura generală, nimeni n-a băgat seamă. Onoarea îi era salvată. S-a îndepărtat cât a putu de Gică şi de Triţă, să nu mai paţă cumva alt afront.

— Ştii care-i cea mai mare teamă a lui Măţoiu? îşi reluă Gică ideea.

— Da, că nu-l bagă nimeni în seamă, răspunse Triţă.

— Ăştia sunt oamenii, râse primarul. Vor să fie în centrul atenţiei. Iar ăia care stau ascunşi şi când le dai apă la moară spun că fac aşa din principiu, nu-s mai breji. De fapt, nu ies la luptă pentru că n-au coaie. De asta, dintre toţi, îmi place Porumbelu. Când are chef de vorbă dă din gură de nu-l mai opreşti, când nu are, tace şi

impune tăcere. Face pe grozavul, însă doar de ochii lumii, altfel știe exact câte parale face. Sigur, afară de poemele lui, pe care chiar le crede geniale. El este cu adevărat independent. Vrea revista, dar nu i-ar conveni dacă i-aș da-o. Face numai gălăgie și-mi place că-l oftică pe Mățoiu.

— Evident, cum ar putea să creadă că obține revista, când e pensionar de ceva ani! spuse Triță Costin...

Cheful la primar se încețise. Oamenii făceau bisericuțe și se vedea că se simt bine.

— Merită și ei niște oscioare. Mai ales acum, înainte de asalt, spuse Gică.

— Da, acuși vin alegerile, punctă Triță.

— Și Nica... – spuse mai departe primarul, care se pare că-și trecea în revistă efectivele. E prin excelență *Trădătorul*, dar nu are niciodată atâta minte încât să aibă pe cine trăda. Ferească-l Dumnezeu pe cel pe care-l voi trăda eu vreodată – zise și, ca pe-un ecran, în aburii minții sale se adună, tridimensional și scălâmb, Bombănel, Protectorul. Trebuie să-ți așezi bine victima și abia apoi s-o lovești. Dar Nica trădează orice...

— Are și el meritele lui, îi luă apărarea Triță.

— Da, are nas pentru calea cea mai avantajoasă. E singurul care-a venit aici după ce mi-a amenințat Orfeanu oamenii – îl aprecie și primarul. (Dar nu știa de jocul dublu al domnului Nica). Faptul că era aici mi-a dat siguranță. Așa cum hienele au nas pentru leșuri, Nica miroase victoria. Și e mereu lângă cel care va câștiga.

— Era de față când ai spus că te duci la Protector, îl contrazise Triță.

Lui Triță nu-i plăcea să-i fie loviți oamenii (domnul Nica făcea și el parte dintre oamenii lui, pentru că, la o adică, toți erau oamenii lui, Gică fiind doar patronul lor ce nu dădea o para chioară pe ei), însă și mai puțin îi plăcea să-i fie lăudați. Din pricina asta le lua apărarea când erau bălăcăriți, dar îi făcea de ocară când îi prețuia cineva.

— Habar nu are cine e Protectorul, nu acceptă Gică să fie contrazis. Se bizuie pe instinct, e ca un animal de pradă sau ca un vânat, după nevoie: și unul și altul își au armele, adaptările, ferocitatea și lașitățile lor.

În ciuda ulcerului, Gică îndrăznise, stând cu oamenii lui, să bea o gură de şampanie. În târg, poate din cauză că era aşa slab, gurile rele spuneau că are cancer. Privi la cei din jur şi avu impresia că planează deasupra panoramei ce conţinea grădina lui acoperită, cu puzderia de oameni adunaţi în ea. De fapt, îi apărea ca o grădină zoologică. Adăpostea felurite animale, de la micile rozătoare la elefanţi şi de la viermi la păsări: păsări răpitoare, păsări proaste domestice şi păsări migratoare.

— Eu merg să mă odihnesc, îi spuse Gică lui Triţă Costin. Mai rămâi tu cu ei.

Tocmai atunci doamna Mia, care pasămite terminase de făcut hârtiile cu secretara de la partid, intră în grădină şi se izbi de Triţă Costin, făcându-l să-şi verse paharul de şampanie pe costumul alb, pe cămaşă.

— Toanto! o apostrofă primarul.

Doamna Mia, îngrozită, nu mai ştia ce să facă, ce să dreagă, dădea din mâini fără să-şi găsească un ţel.

— Ce te fâţâi ca o handicapată? o întrebă Triţă, supărat rău, în timp ce încerca să înlăture cu degetele băutura de pe reverele hainei.

Porumbelu, care se dresese un pic, văzând agitaţie, se apropie de ei.

— În totala apatie dinainte de alegeri s-a petrecut o dramă? voi să ştie el, dornic fiind de drame şi nu doar de glume, de sarcasme şi de voioşie. Drame, drame – vituperă apoi, ironizându-se, parcă. La vârsta mea am chitit că românii nu au predispoziţie pentru dramă, nu au simţ tragic. Pentru că nu au sentimente de ajuns de puternice, vise de ajuns de măreţe, pofte de ajuns de intense spre-a ajunge la jertfa de sine! Orice posibilă jertfă, la români se preschimbă în compromis.

Triţă însă nu-l băgă în seamă pe poet. Prea era cătrănit şi-i purta sâmbete doamnei Mia.

— Uite la ea, spuse Triţă lui Gică, măsurând-o din cap în picioare. Vedeţi de ce nu m-am însurat? Femeile n-au griji pe lumea asta şi nici o noimă, nici o treabă. M-a împroşcat şi ce face? Bâiguie o scuză şi cu asta basta. Bărbatul, prost cum e, o iartă. Aşa s-au învăţat! Doamne, ce n-aş da să fiu femeie! îşi ridică el ochii spre cer. Doar să încurci lumea... bine-i de ele!

Doamna Mia, auzindu-i că vorbesc între ei și știind că, de-ar mai zăbovi, Triță ar șterge podeaua cu ea, se cără ușurel și se pierdu printre fraieri, mulțumind Domnului, dar în gând, pentru că a scăpat așa ușor.

Triță misoginul

A doua zi după chef, când să iasă din așternut, Triță Costin simți niște furnicături ciudate în trup. Nu era binecunoscuta mahmureală, cu asta era obișnuit. Cumpărase de ceva vreme și taman le folosise, un cearceaf de plapumă și două fețe de pernă cu dragoni brodați și gândi că de la ele i se trage. Dar când deschise ochii, constată că nici măcar nu era în patul său. Și nici în al altcuiva. Ci se afla la volanul jeepului său Grand Cherokee. În starea de confuzie în care se trezise, îi veniră pe buze niște versuri deșucheate și le recită fără să vrea: *Și dacă ramuri bat în cap, / Ți se zguduie mintea*... Dar făcu îndată din mâni, așa cum ai face de-ar fi să alungi niște muște, sperând că astfel vor pleca versurile de la el. Dar ele nu plecau. Și nu suferea stihurile. Sunt ceva muieresc. Distrug fără zăbavă și tăgadă demnitatea unui bărbat. Pentru bărbați demnă e proza, deși nici ea de-ajuns. Tot literatură se cheamă... Triță Costin privi cu teamă-n jur. Rândul trecut când adormise la volan la o trecere de pietoni, după ce se întâlnise cu amicul său sri-st Victor, îl dibuiseră ziariștii și-au chemat și poliția. Polițaii, mă rog, au răspuns vocii publice și-au venit, dar nu spre a lua partea ziariștilor, ci ca să-l apere pe el. Dădeau roată și țineau mulțimea departe. Și uite așa îi mersese buhul de bețiv în târg, deși el nu era mare băutor. Fără a se pricopsi cu meteahna, suferea de consecințele ei drastice pe nedrept. Se îmbăta repede, asta da... Privind în jur, părea că e salvat. Nu roia lume lângă mașina sa. Răsuflă cu ușurare. Dar când să întindă mâna spre cheia din contact, constată că degetele îi sunt cam slăbite, scurte și, Pârdalnice din Iad (care e un fel de pârcălab al diavolilor scuipători de foc), ce unghii lungi și ascuțite avea, iar de parcă asta n-ar fi fost nimic, erau vopsite, sidefate și-nstelate cu sclipici! Duse mâinile spre gât să-și lărgească nodul cravatei care parcă-l sufoca, dar se poticni de pieptul său, care părea un munte mișcător.

Se cutremură pieptul său când îl atinse și, uimit la culme, nu-și putu opri un țipăt ce-i ieși din gât subțire, de-ar fi distrus onoarea până și-a unui găligan, darămite a unui bărbat de rând, fie el și-un Triță Costin, de l-ar fi auzit cineva! Așa că prinse oglinda și-o întoarse spre sine, să-și vadă chipul. Ce oroare! Din oglindă îl privea... o femeie. Vopsită blond, cu zulufi, cu ceva bujori făcuți din fond de ten, cu gene false clipitoare, cu buze groase bine sulimenite, pardon, bine movate, că erau mov, cu ochi mai mari decât e nevoie ca să vezi... cât două cepe... mă rog, o minune a naturii, în asta se preschimbase Triță! Femeie!? Eu, femeie? strigă el și vru să-și smulgă buclele, dar constată că-l doare când trage de ele. Așa că se lăsă păgubaș. Și de le-ar fi smuls, tot femeie-ar fi rămas. Soarta lui fu cruntă astă dată. Dar nu de tot. Își așeză zulufii și constată, Triță, că nu e lipsit de farmec în avatarul său feminin. Ba chiar era drăguț. Sau drăguță? Nu, nu s-ar fi putut obișnui să-l denumească femininul, asta nu. Tot bărbat era, cu fire de bărbat, chiar dacă, printr-un accident cosmic, ajunsese, fără tăgadă, în pepții unei rochii. Și privind mai jos, răsuflă ușurat că nu era ca a patra femeie:

A patra fată cred c-avea
Vreo patru tone și ceva
Din fusta-i strâmtă de nailon
Făceai trei huse la camion!

Nu, era bine. Circa un metru și șaizeci, la circa cincizeci kilograme. Poate că ar fi trebuit să slăbească un pic, dar pornea onorabil, fără prea multe kilograme în plus. Ideal era, după cum el însuși aprecia femeile, să aibă, la un metru șaizeci, cam 45-46 kilograme. Mai mult însemna: supraponderală! Grasa-căcăcioasa! Moby Dick! Așa le striga. De la o vârstă, doar în gând.

Dar cum paștele mă-sii ajunsese femeie? În minte îi năvăli amintirea scenei cu doamna Mia. Când se izbise de el, n-o apostrofase așa?: „Femeile n-au nici o grijă, Doamne, ce n-aș da să fiu femeie!". Și uite că Dumnezeu i-a copt-o. Sau nu Dumnezeu, că nu el se ocupă cu pricopseli d-astea. Cum s-a aflat mai târziu, de la părintele Sorescu, primind el unele vești de la părintele Arsenie

cel dus între sfinți, diavolul, auzind cuvintele lui Triță, s-a prosternat la tălpile Domnului și l-a rugat:

— Doamne Dumnezeule, ai ascultat vorbele mocofanului Triță? L-ai auzit ce bălmăjește? L-ai ascultat zicând că femeia n-are griji? Că treaba ei sunt doar genele și sprâncenele, bujoreii-n obrăjori și buzițele și că toate-i sunt roz? Și cu atâta ponegreală nici că s-a mulțumit și-a poftit a fi femeie. Blagoslovește-l, Doamne, și împlinește-i ruga!

Iar Domnul, ca altădată împotriva pârâtului Iov, i-a dat mână liberă Ispititorului și uite-așa, mândrețe de bărbat, Triță Costin, ajunse să fie femeie. Ba, când privi mai jos, văzu că are un buchet de roze roșii așezat în poală! Luă florile, le aruncă scârbit. Nu se simțea femeie, ci mai degrabă poponar. Ce să facă acum? Încotro să pornească. O fi având o casă? O fi având un soț? O fi având copii? Parcă-l bătuse cineva în cap. Nu știa nimic despre viața-i de femeie. De parcă și avea de unde! Când el, cu bună credință, adormise bărbat la volanul Cheroke-ului său, după ce se îmbătase la chef la primar. Ar fi recunoscut acum că a fost beat, numai bărbat să fie. Ar fi preferat să-i roiască ziariștii în jur. Și-ar fi pus cenușă în cap, dar ca bărbat. Își umflă obrajii și oftă cu obidă. Mai ales când își privi ceasul și văzu că e abia cinci dimineața!

Ce să facă? Căută în torpedo, doar va găsi vreun document. Chiar găsi. Un penis vibrator. Și-un permis de conducere. Din poză îl privea o blondă galeșă. Se uită în oglindă, el... mă rog, ea... era. Silabisi numele: Pârcălab Veta. Avea 39 de ani. Divorțată. Doi copii. Aha, nu-i a bună! El n-a avut copii. Ce știe el despre plozi? Doar că orăcăie, fac pipi și cer mâncare. Cum să crească el un copil? Ba încă doi! Apoi găsi actele mașinii. Erau pe numele Orfeanu Piticar. Adică? Cheroke-ul lui era acum al lui Orfeanu? Cum asta? Dar când privi mai bine, nici măcar nu era în Cheroke, ci într-un mic Peugeot cu două uși. „Cadou de la iubitul tău de 8 Martie!", semnat: Pitic, citi ea pe-o felicitare. Adică mașina asta era cadou de la Orfeanu și nici măcar nu era trecută pe numele lui? Al ei? Începuse deja să se încurce. Parcă nu mai știa cine e. Cum nu știa unde locuiește, Veta hotărî să meargă la Pitic Orfeanu, să afle ce și cum. Își lipi buzele una de alta ca să uniformizeze rujul, își aranjă zuluful rebel, învârti cheia în contact și porni.

Ajunse cam pe când ultimii musafiri ai piticului părăseau cetatea Artei. Altfel inexpungnabilă, Orfeanu avea cheile Creativității și oferea Florilegiul ei cu dărnicie, în porții mici, degustătorilor (deși ei s-ar fi servit cu polonicul). Triță, pardon, Veta, trecu pe lângă potentați, căutând să-și ascundă chipul după un dosar cu șină. Oamenii aceia crezând că e contabila lui Pitic, vrednică sosind în zori ca Ana lui Manole la biserică, sau mai știi, ca Ofelia îndemnată de Hamlet, la mănăstire, îi dădură, cu jumătate gură, sărut-mâna. Dar Veta nici nu apucă să intre bine în casă și Orfeanu, aflat în prag, ca să le facă musafirilor cu mâna la plecare, se și legă de el, pardon, de ea, ca un golan. Îi pipăi fundul și-i puse o mână pe țâțe.

— Derbedeule! îl apostrofă Triță, dar fără succes.

Harpistul avea zel sexual în sine și nu-i dădea pace. O pipăia în tot locul, ba îi băgă mâna și la puță. I-ar fi dat cu poșeta în cap, în alte circumstanțe. Dar, din câte știa, era iubita hahalerei. Și nu-i poți da iubitului cu poșeta în cap când te-asaltează. O face, zice-se, din pasiune.

— Mi-e drag de tine, îi gângurea Orfeanu aproape de ureche, ridicându-se pe vârfuri.

Lărguța

Până la urmă, Triță își dădu seama, prea târziu, că Orfeanu l-a tras în dormitor. Și avea putere piticul, nu glumă! Și era greu, parcă turnat din plumb. Iar el, Triță, era femeie! Așa că nu se putu împotrivi când nanistul, giugiulind-o fără încetare, o împinse și Triță se împiedică de margine patului și căzu pe spate, izbind cu mâinile date în lături, ca un crucificat, așternutul. Dar nu scăpă nici așa poșeta din mână, deși zornăiră în ea rujuri și forfecuțe, perii de păr și farduri. N-o scăpă, gândind că la o adică s-o folosească drept măciucă. Răstignit pe jumătate în pat, avea tălpile încă pe dușumea. Iar Pitic Orfeanu ce-i făcea? Cu o îndemânare de maimuță îi săltă rochia și-i trase jos chiloții, apoi se băgă cu capul între cracii lui... cracii ei, că era femeie acum! Triță vru să se ridice, dar nu se știe cum, Harpistul se așezase cu palmele pe șoldurile lui și nu putea mișca. Dar când vru să-l ia la-njurături,

își aminti că, de fapt, era bărbat, și ce-i făcea lui acum Orfeanu? Aud? Când i-o spune piticului, bă, știi... hă-hă-hă... ce-o să zică piticul atunci? Ei, ia lasă! Las' să sugă, las' să lingă, își spuse Triță și începu să miște din șolduri, pre cât putea. Dar nu apucă bine să se învețe cu ideea, când Pitic se ridică în toată măreția lui, își dădu, dintr-o mișcare hotărâtă, jos nădragii cu tot cu chiloți și înfățișă un smârdan învârtoșat, cât pisălogul din poveste, sări pe ea și i-l băgă în piuă și se apucă să piseze. Geaba dădea din cap Triță și se perpelea. Cine să-l audă? Și după ce-l ciomăgi bine cu măiagul, Piticul mugi ca un bou și se curbă de spate și dădu ochii peste cap și iar mugi. Apoi căzu lat peste el, peste Triță Costin, care-acum era Veta. Veta Pârcălab. Nu mai putea mișca, nanistul. De parcă își pierduse toată vlaga. Încercă să-l dea jos pe pitic de pe ea, dar nu avea putere. Harfistul adormise și sforăia crunt. Se cutremura casa. Îi ieșea și-un fir de bale din gura largă, de căpcăun. Triță... Veta Pârcălab, îl împinse cu mâna. Mai va! Căută să se răsucească sub el și să se tragă afară. Nici așa! Până la urmă, disperată, îl apucă de păr și-l zgâlțâi. În sfârșit, Orfeanu, cu un horcăit de parcă și-ar fi dat duhul, se trezi. Săltă buimac, cu pumnii gata de bătaie. Dar când își aminti unde era și ce făcuse, își regăsi aplombul, demnitatea masculină și stăpânirea de sine. Își aranjă gulerul cămășii, deși de sub poalele ei i se vedea un pic din scula flască, în prelungirea cravatei. Făcu vreo doi pași prin dormitor și se opri în loc, privind la Triță.

— Fato, ceva nu-i în regulă cu tine. De când ești așa largă? Ar trebui să-ți spun Lărguța.

Lui Costin îi sări muștarul auzind una ca asta. Doar n-o lărgiseră golanii, că se știa fată cuminte. Așa impertinențe trebuie să suporte o femeie de la un bărbat? Doar bădărănii să audă? I-ar fi dat una peste bot ipochimenului, dar aflat în trup de femeie, Costin Triță, mă rog, că acum îl chema Veta, știa că e mai slab și ar fi suportat consecințele punerii pe hartă. Dar să-i zică piticaniei ceva de bogdaproste, se cădea? Să-i arunce în obraz că-i a lui pipernicită? Aș, se calmă. N-ar fi avut sorți de izbândă. Pămpălaie sau plăpândă, bărbații sunt toți mândri de scula lor. Și nu e ofensă mai mare, nici să-i înjuri de mamă, decât să le spui ceva rău de sulă. Injurie mai gravă nu există. Așa că Veta își brodi cu

degetele buclele, înghiţi în sec, se strâmbă şi-l stuchi pe Orfeanu ca o mâţă.

— Să-ţi fie învăţătură de minte, zise, pregătită să-l zgârie de ar fi urmat represalii.

Auzi tu, Lărguţa! Paştele mamei lui de haimana! Dar apoi îşi aminti că nici el, pe când se afla bărbat, nu era mai breaz ca Orfeanu. Piticania însă nu-l bruftului. Pasămite se temea şi el, deşi bărbat, de femeia lui. Nu-i şagă să-i ieşi mândruţei din graţii. Te poţi trezi lipsit de favoruri când ţi-e lumea mai dragă! Poprit la nuri. Iar dacă nu te temi de asta, găsind vreo rezolvare, te temi de gura ei mai rău ca dracul de agheasmă. Zise:

— Vetuţo, doar nu eşti pusă pe harţă cu mine! Ia vezi! N-o lua şi tu acum în nume de rău. Aşa sunt bărbaţii, vorbesc mai fără perdea.

— Numai ăia prost crescuţi, spuse Triţă-Veta şi cu asta se răcori şi se dădu iar lângă Pitic şi-l giugiuli o ţâră sub bărbie şi-l alintă:

— Piticarul meu!

Nu-i dădea mâna să rupă cu pramatia, că altfel cine l-ar mai fi susţinut în lumea asta aşa coruptă? Deocheată chiar! În care nimeni nu-i dispus să-ţi dea un capăt de aţă! Nici Orfeanu, ce-i drept, nu-i dădea de pomană. Îşi avea partea lui de plăceri de la ea. Care alta, tânără, drăguţă, s-ar fi dat cu el? Ea era obligată. Avea doi copii de crescut şi nefericitul de Culiţă, fostu-i soţ, fugise în Germania şi n-a mai auzit de el. Ce pensie alimentară? A zis mersi şi-aşa, că a scăpat de beţivan, măcar nu-i mai fura bani din poşetă ca să-i prăpădească la crâşmă. Şi apoi să vină acasă s-o şi bată!

În fine, luă frâul în mâini, îşi află adresa şi, făcând bezele piticului, plecă.

Ajunsă acasă pe la şapte dimineaţa, Veta răsuflă uşurată că, în sfârşit, se va odihni după atâtea nesăbuite întâmplări. Dar cum să se odihnească, nu trebuia să plece la slujbă? Grabnic, încă. Ba da! Pe lângă asta, în mintea ei se afla unul Triţă Costin şi el nu-i dădea pace. Uite ce dezordine, gândi Triţă, văzând prin colţurile casei jucării, pe canapeaua din sufragerie aruncate un halat

și-un tricou verde, pe masă o rolă de scotch, un ceas de damă, câteva pliante de la bancă, dar și o lingură mare, parcă având mălai pe ea. Aha, își spuse Veta, Mihnea și-a făcut iar zahăr ars. Mirosi în aer. Într-adevăr, mirosea a zahăr ars, deși ușa de la balcon era deschisă. Înseamnă că stricase și ibricul. Fetița era mai cuminte, sau măcar, îngeraș la chip, așa te ducea în ispită să crezi. De fapt, îl întărâta pe Mihnea, știa ea cum s-o facă, de ieșea război. Ba, uneori, îl și ciupea, dar așa rău, că-i dădeau lacrimile sărmanului copil, iar de te uitai la ea, privea în zări, cu ochi serafici. Veta îi iubea ca pe ochii din cap, îi certa, îi beștelea, dar până la urmă îi lua la pupat și-mbrățișat, puii mamei! Dar acum nu erau acasă. Mihnea era la grădiniță, Daria la școală. La ce oră trebuia oare să-l ia pe Mihnea? Veta nu-și amintea. Parcă o pâclă i-a încețoșat mintea și nu se putea concentra. Iar pâcla aceea se numea Triță Costin, unul ce-i intrase ei în minte ca un duh și îi dubla personalitate. Ce naiba caut eu în trup de femeie, spunea Triță Costin, în timp ce Veta evalua sinistrul orelor de joacă ale copiilor. Cărți de colorat ciopârțite, creioane rupte, ciorapi mititei ghemotoc, cuburi – zăceau răzlețite pe te miri unde. Iar când intră în baie, Mihnea desenase cu rujul ei, pe oglindă, ceva ce aducea a... Doamne iartă, aducea a organ masculin? Cum nu avea talent, putea fi un dirijabil, un trabuc abia aprins, un morcov abia mușcat... Se luă cu mâinile de cap! Ce să facă mai întâi? Pesemne se simțea așa rău din pricina surmenajului. Simți că amețește și se sprijini de dulap până-i trecu. Dar și o durere o săgetă în pântec. Când își reveni, parcă i se înturnă un pic și memoria. Cum ajunsese să doarmă la volan, la semafor, în Peugeot-ul ei? Astă noapte Mihnea vărsase și cum nimic din ce-i făcuse n-a dat rod, a pornit cu el la urgențe. Doctorul de gardă, un vechi amic de-al lui Orfeanu, l-a consultat și l-a internat, ca să-i facă analize în zori. Apoi, Veta a urcat la volan cu gând să ajungă acasă. Adormise, pesemne, la semafor, se mai întâmplă... Iar în somn, vreun zeu o lovise, paradindu-i memoria. Și uite așa își pierduse întreaga dimineață, forțându-se să-și amintească oare cine era... Și-o mai pisălogise și Orfeanu!

Se privi în oglindă. Cearcăne căcănii i se umflau sub ochi. Sprâncenele erau cam groase, nu se mai pensase, hăt... Pielea feței... o

pată ici-colo... o îmbujoreală de cuperoză... un coş pe nas... La naiba! Îmbătrânea. Îşi cremui colţurile ochilor, ca să distrugă laba gâştei. Şi tocmai când se masa, unul Triţă Costin veni în mintea ei şi spuse: am ajuns de-mi frec creme pe faţă ca femeile? Şi Triţă se şterse cu prosopul, se spălă pe ochi, dar când se privi în oglindă, ei bine, din oglindă se holba la el Veta Pârcălab. Sit! Nu mai scăpa de ea? Chiar se transformase în femeie? Era femeie? Oricât de rău ar fi, câte păcate-ar avea, nu-i faci una ca asta unui bărbat. Triţă se revoltă. Şi, când se privi în jos, purta fustă. N-o avea femeia asta, Veta, nişte blugi? Îşi scoase fusta şi-o azvârli cât colo. Tocmai atunci îl tăie pişarea. Ba mai rău, o durere îl săgetă în pântec. Se pare că l-a prins pântecăraia. Dar ce naiba, înjură Triţă Costin. Când vru să-şi scoată sula, ia-o de unde nu-i. Avea puţică de femeie! Şi când se aşeză pe budă să-şi dea drumul, văzu că din el curge sânge.

— Am ciclu! strigă jalnic Triţă şi se apucă să plângă, gura i se încreţi, nasul i se strânse într-un boţ.

Cum oare să oprească sângerarea? Îşi aminti că femeile foloseau un tampon. Căută pe-acolo şi găsi nişte ob-uri, nişte *Discreet*-uri şi, în sfârşit, dădu de ceva mai mare, un *Always*. Şi-l puse. Acum, când se pipăia, parcă avea un pic de sulă. Măcar aşa! Ciclu! În ciuda dezastrului, Triţă răsuflă uşurat. Veta... Bine că nu era însărcinată. Că se putea şi una ca asta. Cum i-ar fi fost să care în pântec un copil? Să se îngraşă cât batoza, să-i fie greaţă, abia să se târască. Şi să ajungă la maternitate. Să-şi bată mamoşele joc de el. Să-i facă injecţii. Şi apoi, bebeluşul să nu-l lase să doarmă, să urle toată noapte, să-i caute sânul şi să sugă din el, din Triţă, iar când mai creşte, să-i muşte, cu dinţii abia iviţi, sfârcul, până-i dau sângele şi lacrimile.

După ce rezolvă problemele ce nu sufereau amânare, Triţă ieşi din baie. Căută în dulap nişte blugi. Dar când să-i ia pe el, trăgea de mai să-i rupă. S-a îngrăşat. Vreo două kilograme. Cură de-acum. Abia să guste din mâncare, altfel... Triţă se luă cu mâinile de cap. Îşi dădu două palme. E un coşmar, îşi spuse, să mă trezesc, ce naiba, prea s-a lungit. Dar nu se trezi. Era tot acolo, în mijlocul unei camere străine, trăgând de blugi şi nu se lăsă până nu-i

îmbrăcă. Se privi apoi în oglindă. Mergea. Strânşi pe el, nu se vedea că e gras. Dar unde trebuia să plece, că aproape uitase? A, da, la serviciu. Luă cheile de pe masă şi porni.

Veta coborî din maşină. O parcase, de bine, de rău, e drept că strâmb, dar fără a lovi pe nimeni. Adică, bine pentru o femeie, gândi Triță, aflat în capul Vetei. Cu cheile de contact şi telecomanda uşilor încă în mână, se apropie de clădire şi intră. Aici lucra, după cum văzuse în acte. Portarul o întâmpină cu un rânjet şi-o ridicare din sprâncene, o urmări apoi cu privirea. Triță-Veta începu să-şi caute biroul citind numele de pe uşi. La parter nu erau decât vreo trei. Aşa că urcă la primul etaj şi avu noroc, se descoperi, Veta Pârcălab. Pe o listă de nume de pe-o uşă, intră. Şeful stătea aşezat cu-o bucă pe biroul său, bea o cafea, fuma o ţigară, vorbea la telefon. Când Veta trecu pe lângă el, şeful încercă s-o ciupească de buci, dar ea reuşi să se ferească. Şeful acoperi receptorul cu podul palmei şi strigă după ea:

— M-ai fentat! Când ţi-o trag?

Auzi tu, neam de ţaţă, îşi spuse Triță enervat la culme. Dar Veta căută să-l calmeze. Aşa sunt bărbaţii, porci, îi transmise ea consolator.

— Vezi să nu-ţi trag eu una peste bot, băi sulică! îi strigă Triță şefului prin gura Vetei.

De la biroul dinspre geam, Gavrilă îşi ridică ţeasta pleşuvă când o văzu că trece, spuse:

— Aşa, nu-i da veveriţa, păstreaz-o pentru mine!

Triță-Veta socoti de l-ar nimeri în moalele capului, dacă i-ar arunca poşeta în chelia lui de prost şi măgar. Trecu, totuşi, mândră, fără gesturi belicoase. Dar când ajunse la biroul ei, constată că o aşteaptă inspectorul Sandu, pensat, parfumat, afemeiat, cu părul lui creţ bine tuns, cu buzele lui groase şi vocea mlădioasă, cu batistuţă la buzunarul de la piept şi floare roşie la butonieră. Numai de el n-avea chef, aşa că îl înjură în gând, anume să-i facă pocinogul gurii mă-sii. De vreme ce venise singur, fără ditamai corpul de control, era clar că se afla aici de capul lui şi era clar de ce-a venit. Şi cu noaptea în cap, încă! Triță o îndemnă pe Veta să-i spună:

— Băi sulică, ți s-a sculat în zori?

Dar Veta nici nu vru s-audă. Nu așa se tratează cu bărbații. Ea voia să facă pe niznaia și era obligată să-i intre în joc, punându-l cu botul pe labe diplomatic, nu de-a dreptul. Cum să dea ea, femeie slabă, cu bâta-n baltă? Că altfel, n-o repetase chiar Triță de mii de ori? Ăsta e jocul puterii: cel puternic i-o trage celui slab. Și cum să scape Veta de inspector, dacă nu promițând, tergiversând, zâmbind și flirtând? Că doar nu făcea asta cu gând să-i fie trasă, că doar cui, bărbat, femeie, îi place să fie luat la sulă? Începu să se gudure și să se prefacă, plescăind din limbă în timp ce vorbea, ca și când ar fi mâncat o înghețată:

— Se pare că registrele mele contabile, mă rog, fișierele din computer, că acum nu mai avem, ca pe vremuri, hârțogăraie, nu se află tocmai în regulă.

— Nu-i nimic, spuse inspectorul Sandu, de asta sunt aici, să regulez tot ce nu-i în regulă.

Veta își dădu ochii peste cap, în vreme ce-și făcea treabă curățind de sub o unghie un muc imaginar.

— Ce mai face doamna dumneavoastră? întrebă ea. Parcă am văzut-o la piață când veneam spre birou.

Inspectorul Sandu se încruntă. Nu-i plăcea să fie adusă vorba de nevastă. Își băgă nasul în monitor și se apucă de treabă, să reguleze conturile. Dar nu cu totul absorbit de muncă. Așa se face că, în vreme ce stătea pe scaunul Vetei la computerul ei și-o apostrofa amical, iar Veta sta alături în poziția drepți, în mână cu un creion al cărui capăt îl băga în gură când și când și-l ronțăia, inspectorul îi puse o mână pe-o bucă. Triță vru să sară în sus din sperietură, dar Veta îl liniști, se întâmplă altele mai rele și nu care cumva să sari, că vor râde toți cei din birou de tine și vor glumi pe seama ta spunând că ai avans. Așa încât se abținu și se propti mai bine pe picioare, rămânând pe loc cu fermitate, chiar și când degetele inspectorului îi intrară între buci. „Nemernicule, porcule, jigodie, căcatule!" îl apostrofă Veta în gând, dar îl gratulă cu o privire galeșă. Cine știe în ce bucluc o putea băga inspectorul ăsta dacă se punea cu el. Oare tot așa răbdau și doamna Mia, și doamna Rodica și toate femeile pe care le știa el, Triță? Nu le punea și el mâna pe dos uneori? Poate că nu toate, dar cele mai

multe răbdau, neîndoielnic. Femeia nu poate să dea cu pumnul, e mai fragilă fizic, aşa că trebuie să fie diplomată şi, atât cât o duce mintea, să-i manipuleze pe bărbaţi. Dar gândind aşa, Triţă, mă rog, Veta, îşi aminti avansurile şefului şi apoi ale colegului ei chel de cum intrase în birou. „Oare câte găuri cred ăştia că am?" se întrebă ea, obidită. De-ar fi fost măritată, alta era situaţia: N-ar fi îndrăznit nimeni să se lege de ea, aşa, fără perdea. Şi nu e măritată cu Pitic, din pricină că piticul nu vrea să se lege la cap luând-o de nevastă. Că de-ar şti inspectorul că e femeia lui Orfeanu, nu i s-ar mai scula doi ani de zile după ce-a luat-o brambura. Dar femeia singură e altfel privită. Cine s-o apere, sărmana? Toţi bărbaţii se gândesc cum să-i tragă o ştangă, o cârjă. Şi-ar spune ea că-i femeia lui Pitic Orfeanu, numai că Doamne feri să faci publică astfel de informaţie! Nu-i de ajuns că gura lumii e slobodă? Deşi n-ar mai fi călcat-o nimeni pe bombeu, ar fi gândit despre ea, cu mic, cu mare, că-i o curvă, nu altceva! Aşa-i croită lumea, îşi spuse Triţă, după ce făcu aceste socoteli, dacă nu misogine, triviale.

În vreme ce-i palpa bucile, inspectorul le strigă celorlalţi bărbaţi din birou:

— Oameni buni, ştiţi că am descoperit eternul feminin?

Toţi se întoarseră spre el, crezând că l-a descoperit atunci, pe loc, la Veta. Dar uite ce cugetări profunde avea inspectorul. Oamenii îşi aminteau că povestise într-o zi despre cărţi. Citea, din când în când, un roman. Nu pentru ce spunea romanul, dar întotdeauna găsea, oricât ar fi fost de proastă trama, o vorbă de duh, o idee. Iată-i recompensa pentru greaua lectură. Dar acum toţi stăteau cu gura căscată, aşteptând să le fie dezvăluită taina ce de milenii n-a fost dezlegată: care este eternul feminin?

— E vata! Vata, strigă inspectorul şi se puse pe-un râs sănătos la gluma lui.

Şi Triţă... Veta se zăpăci. Cum, Doamne iartă-mă, ar fi mai bine? Să-i lase pe toţi mitocanii s-o pipăie la dos, ori să se spună în ascuns că-i curva lui Orfeanu? Nicicum nu-i bine... bărbaţii sunt căcănari... sunt altă specie decât femeile... n-au nimic în comun... bărbaţii vor doar veveriţă... şi putere, avere, maşini... pe când femeile se vor împlinite ca femei... vor un copil... doi... deşi le e atât de greu să-i aibă... când bărbatul una-două te părăseşte şi

fuge după vreo altă veveriță, că-i mai tare, mai strâmtă, mai proaspătă, mai nu știu cum. Uite, până și Orfeanu i-a reproșat că-i largă, e un semn, vrea ceva nou nemernicul. Veta răsuflă din greu, își scoase din poșetă gumița cu mentă, o aruncă în gură ca să-i facă respirația ușoară și se puse pe mestecat, în vreme ce spatele i se cocârjă puțin. Degeaba își spunea în gând: eu sunt Triță Costin, nu Veta Pârcălab!

În sfârșit, după acea zi năucitoare, ajunse acasă. Nu-i a bună să fii femeie, își spuse Triță. Privea în inima Vetei.

Inima ei era ca oceanul. Păstra în ea comori și putregaiuri. Iubiri, suferințe, bucurii ca niște galioane cu sipete de aur scufundate de uragane, sentimente vii din ziua de azi ca pești, alge și corali... inima ei era o imensă cuprindere de viață și moarte, de prezent și trecut... de vise și eșecuri.

Și se așeză în genunchi la marginea patului. Nu mai făcuse asta niciodată. Nici nu știa prea bine cum să-și împreuneze mâinile, nici unde să-și adune privirea: în tavan, în poală, în dușumea? Da, nu se mai rugase în viața lui. Și oare cui să se roage? Nici asta nu știa. Însă în vremuri de restriște, omului îi vine să se roage. Deși ruga aduce mântuire în cer, nu salvare pe-astă lume. Și iată-l pe Triță, în chip de blondă cu gene răsucite și ochi de sfântă, căutând să-și împreuneze mâinile, până crezu că reuși. Apoi gândi că s-ar putea ruga Domnului. Dar l-ar asculta Domnul pe el, un mocofan? Să asurzească urechile lui Dumnezeu cu lamentațiile lui, să-i mănânce din timp – că doar timpul înseamnă bani! Mai bine lui Isus, pentru că Isus a fost o vreme om și cunoaște ce-i aceea suferința, ba încă mai mult ca nimeni altul. Dar Isus, ce ghișeft ar avea să-i asculte lui bălmăjeala? A dat el, Triță, vreodată de pomană? I-a șoptit numele în ceas de taină? L-a privit cu venerație? I s-a făcut cumva milă de patimile Lui? I-a urmat povețele vreodată? Nici pomeneală. Atunci mai bine să se roage Maicii Preacurate, fiindcă auzise el că Maica, dacă aude rugăciunea unui păcătos, pe dată îi ia vorba și se roagă pentru el Tatălui și Fiului cu înmiită putere. Stingher la început, Triță Costin se apucă să turuie.

— Maică Preacurată, mulțumesc pentru toate câte mi le-ai dat... Dar se opri o clipă. Oare era bine să spună așa: pentru toate câte mi le-ai dat? Că doar ce, îi dăduse Maica pizzeriile, benzinăriile, brutăriile? Nu le făcuse el, Triță, cu sudoarea frunții, sau... mă rog... cu talentul ce-i fusese dat la naștere de Dumnezeu? Să nu-i ia Maica vorbele în nume de rău. Dacă-i greșită ruga: mulțumesc pentru toate câte mi le-ai dat și-o supără? Să te lingi pe bot de iertare, atunci. Ba nu. Maica e bună. Și chiar de va spune el bazaconii, ea-l va ierta. Fiindcă Maica știe sufletul omului și acolo, la sufletul lui se uită ea, nu la vorbele din gură, prostești, fiindcă nu e om pe lume să știe calea celor sfinte. Fie cât de deștept ar fi, fie și de zece ori mai deștept decât Triță, tot prost e când se roagă, neștiutor fiind. Dacă ar sta sfinții să ne măsoare vorbele, văzând că toate ne sunt anapoda, n-ar mai exista mântuire. Noroc că ei nu ascultă vorbele noastre, ci ne măsoară sufletul. Și un suflet pios capătă iertarea. Dar cum să-și facă el, Triță, sufletul pios, că doar nu simțise în viața lui pioșenie. Sau nu-și amintea să fi simțit.

— În fine, spuse el cu glas tare, mai bine mă rog și cu asta basta. Pasămite ruga nu e decât pentru ca sfinții să vadă că depunem strădanie spre cele sfinte și că nu suntem doar niște nesimțiți.

Și se apucă să spună:

— Preabună Maică, de rugat nu m-am mai rugat. Nici Domnului, nici Fiului, nici sfinților. Dacă acesta o fi un păcat, cadă asupra mea. Dar ascultă-mi, rogu-te, acum, spusa, că sunt aidoma oii rătăcite gata să vină înapoi la turmă. Nu jinduiesc bogății, că am destule. Nu-ți cer să am copii, pentru că așa cum sunt acum, femeia cu numele Veta, am doi. Iar ca bărbat, la ce mi-ar trebui? Voievod nu sunt, ca să le las lor țara moștenire.

Dar se opri iar. Avea el căderea să ceară? Cine se credea el, ca să ceară? De vor fi sfinții adunați la vreun praznic în cer, auzindu-l, s-ar strica de râs! Ba nu, să nu gândească așa. Ci să creadă. Dacă el nu crede în rugăciunea lui, atunci cine să creadă? Și, urcându-și iar privirea cu gene clipitoare în tavan, spuse mai departe.

— Preabună Maică, vezi în ce hal am ajuns. Sunt femeie! Îmi retrag toate vorbele despre femei. O zi ca femeie și mi-a ajuns o viață!

Şi zicând, Triţă se puse pe plâns cu suspinuri. Îşi scoase batistuţa parfumată, îşi tamponă lacrimile, năsucul.

— Mă rog cu lacrimi în ochi, spuse el, gândind că lacrimile impresionează nu doar bărbaţii, ci şi pe Maica Domnului, te rog să mă faci înapoi bărbat!

Şi nu se ştie cum şi de ce, dar ruga i-a fost ascultată. Triţă redeveni cel ce-a fost, bărbat adică, sau măcar aşa îi plăcea lui să creadă, că e bărbat. Asta fiindcă despre oamenii de sex masculin se crede că ar fi bărbaţi. Şi pe dată simţi că îl jenează ceva între picioare.

Ce dracu' am făcut, se căină el apoi. Cât fusese femeie, suferise un fel de amnezie, că doar nu-şi mai vedea capul de griji. Dar acum începea să-şi amintească. Cum de se îmbătase? Când cheful la Gică, unde nu băuse prea mult, se spărgea, l-a sunat Victor Sereistul. L-a invitat la o cafea. L-a îmbătat! Victor Sereistul a profitat de el? Şi cum a profitat? Nu, nu cu scula şi sexula, ca Orfeanu, ci l-a îmbătat bine şi Triţă s-a lăsat prostit, a dat tot afară pe guşă. Pe Gică nu-l scotea, când îi povestea lui Victor, din „cretin bălos" şi l-a ridicat în slăvi pe Protector, ce mâini frumoase are, albe şi mari ca un aluat bine dospit, ce gene lungi, de cosânzeană, cum numai femeile au şi ce voce subţire... şi i-a mai spus: Victore, ştii, ajută-mă să intru în politică... senator... şi-am să fiu omul tău, dar Victor s-a tras înapoi, noi în politică nu ne băgăm, dar te pot trimite la Bruxel, cu artiştii... şi ne spui despre ei... ce fac... ce dreg.. ce spun... n-o fi printre ei vreun terorist? Asta e în ziua de azi, suspectăm pe toată lumea, dar nu ne băgăm... decât cu dovezi. Tu să aduci dovezile... şi-o să fii omul meu. Dar Triţă nu a vrut, cum, el cu artiştii? Să se înjosească într-atât? Cu ăia de-l joacă pe Hamlet în egări strânşi pe copane şi ţin în mână craniul spunând: a fi sau a nu fi! Păi ce, el este, nu se mai pune întrebarea! El este Triţă Costin şi nimeni nu se poate îndoi! E tare ca un bivol.. Ce mai, şi-a dat toate sentimentele pe faţă, sentimente ce le ascunsese chiar şi de sine însuşi până atunci. Asta e, bărbaţii sunt idioţi, le cade cineva cu tronc, aşa cum i-a căzut Victor lui Triţă.. şi pe dată îl cred pe acela prieten de-o viaţă şi dau pe guşă tot ce au în tărtăcuţă, îi mărturisesc tot, ba l-ar duce şi acasă, să-l culce

în pat cu nevasta. Noroc că nu era însurat. Își dădu câteva palme, ușoare, peste față, așa cum învățase pe când se afla în pielea Vetei și se îmbujora în obrăjori. Își dădea ochii peste cap, idiot, asta sunt, își spuse... dar se pocni cu palma peste gură... era o aluzie nefericită la femei... și... nimic de rău despre femei... doar se jurase... Dacă puterile divine, văzându-l iarăși nerespectuos, îl întorc în pielea Vetei și Orfeanu îl ia din nou la ciomăgit cu măiagul? Ar mai rezista încă o dată rușinii? Spera totuși ca Victor să tacă mucles, să fie un adevărat cavaler și să nu-i spună primarului cum l-a încondeiat, „cretin bălos care se crede leu". Chiar îl urăsc pe Gică, își spuse Triță... chiar îl urăsc...

Dar îndată ce trase un somn și sensibilitatea feminină se disipă în cele patru vânturi sau spre cer... sau cine știe unde, redeveni el însuși... neșovăielnic. Era din nou bărbat... cu cap de bou... cu prestanță... Triță Costin... așa-l chema, nu Veta... Ia să-i mai pună careva mâna pe buci! Cancerul l-ar mânca! L-ar sfredeli cu coarnele. Și nici nu se trezi bine bărbat, că viața îi trecu pe dinainte, așa cum se spune că-i trece condamnatului la moarte într-o clipă... și-și aminti veștile uluitoare primite cu ceva vreme în urmă.

Avea și el mici afaceri. Vreo zece pizzerii răspândite prin oraș, însă nu apăreau în acte pe numele său. Nu-i plăcea să se expună. Să pozezi în om sărac, chiar dacă nu sărman, e de râvnit în România. Nimeni nu te ia așa la ochi. Fiscul... e fentat... iar cu fiscul nu te joci, bă! Ba învățase de la Gică să-și plaseze banii într-un cont elvețian, prin intermediari plătiți procentual, dădea o mie euro la un milion transferați. Ca să nu apară cu bani în băncile noastre. Chiar dacă și băncile românești își țin pliscul, ziariștii află orice. Mai rău, în caz de vreo anchetă, anchetatorii pot obține hotărâri judecătorești prin care să-i fie dată în vileag averea. Iar el era milionar! În euro. Nu ca domnul Nica în lei! Chiar dacă leul rage mai tare, el preferă euro. Păi ia spune dumneata, domnule Triță, de unde ai banii? Din salariul de consilier? Dacă n-ai fi cheltuit nici un șfanț vreme de o mie de ani și tot n-ai fi adunat atâția! Păi cum de unde, ar fi dat-o din clapă-n clapă ca Orfeanu la muck synthesizer-ul lui.

Lumea ştia că Triţă are mai multe milioane... de euro... dar nimeni nu putea să dovedească. Iar hoţul neprins e negustor cinstit. Însă acum, iată, cineva atenta la sudoarea frunţii lui. Că doar muncise pentru bani. Nu ţi-i dă nimeni de pomană. Avea el şi alte afaceri, dar cel mai mult ţinea la pizzerii. Controla nouăzeci procente la firmele de termopane din oraş, controla parte din sistemul sănătăţii publice, lua şi o arvună de la firmele de transport urban, afară de cele deţinute de Gică. Dar cum făcuse primul milion de dolari? Da, dolari, pentru că pe vremea aceea nu existau euroi. Pur şi simplu avusese noroc. Însă norocul nu vine la oricine. La el venise ca întreprinzător. A vrut să facă o porcărie, sau cum se zice mai academic, o fermă de porci. Aşa că din banii câştigaţi ca bişniţar de valută în anii grei ai comunismului, a cumpărat teren cu trei cenţi metrul pătrat nu departe de Constanţa. Porcăria n-a fost în stare s-o pună pe picioare. N-avea el stofă de porcar. Dar când să se dea de ceasul morţii că a rămas calic, preţul terenului a început să urce. Şi-a urcat, a tot urcat, Triţă s-a văzut, din bagabont, bogătan. Pe terenul lui sunt acum vile... una şi una... ale chiaburilor din toată ţara... Asta da fermă de porci!

Apoi s-a împrietenit cu Gică, mai sărac ca el pe atunci, dar mai capabil ca nimeni altul să dea tunuri. Au făcut o vreme afaceri împreună, până ce Gică l-a întrecut cu mult în bogăţie, dar au rămas prieteni de interese. Ba chiar Gică l-a învăţat câte ceva, şi nu doar să-şi pună banii pe şest la adăpost în bănci elveţiene, ci să investească peste mări şi ţări, pe alte continente, că de l-ar paşte puşcăria, să aibă unde fugi fără să fie extrădat. Şi uite că acum cineva atenta la agoniseala în care investise! Triţă nu tolera. Taur ca zodie, l-ar fi luat în coarne pe agresor, numai să ştie cine e. De fapt, de ştiut, ştia. Cine altul, dacă nu Orfeanu? Îşi amintea şi-acum măiagul lui. Un coşmar. Orfeanu i-o trăsese pe când el, Triţă, era Veta. Îl ura. Voia să se răzbune. Dar nu se putea el pune cu Orfeanu. Era prea tare, ca stânca Gibraltarului, ca Simplegadele, ca muşchii lui Popey. Hotărâse să-l monteze pe Gică împotriva lui, încă de când a aflat de pizzerii. Iar acum, după ce-a fost şi pisat de pitic cu smârdanul în piua Vetei, urla pofta răzbunării în el. Însă nu-l montezi tu pe primar ca pe-un prost. Că nu-i prost. Ba e mai deştept decât toţi. Îi trebuiau dovezi. Aşa, o să-i dea

Harpistului un cap în gură. Ceva dovezi găsise el, dar prea puține. O să mai fabrice. Să-l înfurie pe Gică. Gică e răzbunător... Planul îl avea el de mult. Dar acum avea și hotărârea necesară. Iată ce înseamnă să fii o zi femeie! Știi că răzbunarea nu suportă amânare. Dar își dădu cu palma peste gură. Nu cumva era misogin, deși el se credea iubitor de femei?

Războiul troian dura de multă vreme

— Acum, că am câștigat și alegerile pentru postul de primar, cine se mai pune cu noi? întrebă Gică Rasol și se întinse în fotoliu-i alb.

Întrebase retoric, dar fără s-o știe. Că doar cine dintre oamenii cinstiți s-ar fi pus cu el, cine-ar fi intrat în hazna?

— Nimeni, e sigur că nimeni, interveni domnul Nica, gata oricând să dea o limbă ca să se pună bine cu cei tari.

— Ei, nu mai fii tu așa sigur, îl apostrofă Triță Costin cu un ton dezgustat. Gata, știe el!

Triță cercetase, în modul lui aproape științific, cam tot ce se petrecuse în timpul alegerilor și adunase informații din tot locul despre ce se întâmpla după. Întocmise un raport amănunțit și, cu toate că nu se simțea în formă în acea dimineață, din cauza păhăruțelor de whisky date peste cap în seara precedentă, se pregătea să-l debiteze. Dar nu păhăruțele băute erau cauza răului, ci un vis straniu. Se făcea, în vis, că e femeie... și nu e nimic de spus mai mult. Însă Triță, spartan cum era, nu ținea seama de starea de rău, un rău ce doar pe-o femeie ar putea s-o încerce! Era, la o adică, un profesionist, singurul, după câte credea, în șleahta aceea de coțcari, iar un profesionist nu ține seama de stările de spirit și nu cultivă mofturi de copilă de pension.

— Mai întâi voi prezenta situația privitoare la hotelul din centrul orașului, dărâmat anul trecut prin Ordinul no. 32 semnat de domnul Gică Rasol, pe atunci viceprimar. Acum, în sfârșit, îi putem spune lui Gică „domnule primar!“, pentru că e adevăratul primar!

Triță făcuse această divagație cu bună știință, vorbind despre „domnul primar“ ca despre adevăratul primar nu pentru a-l tămâia pe Gică. Ba chiar nu suferea să tămâieze, fiind prea orgolios.

Însă voia prin asta să dea două subînţelesuri. Unul, că ei, el şi Gică, deţin puterea deplină şi numai să-i dea care cumva cuiva prin cap să se pună cu ei, că pe dracu' îl vede! Iar pe de alta, să arate că supranumele de „domnul primar", supranume ce la o adică era în substanţa lui peiorativ, aşa cum îl dai vreunui golan cu ifose, e acum în totul legitim. Se află, adică, el şi Gică, în perfectă legitimitate, conform normelor, nu tocmelilor, conform codurilor de legi, conform ordonanţelor de urgenţă sau de amânare ale guvernului, conform corpului diplomatic al ţării, conform armatei, conform securităţii... conform cui o vrea şi cui n-o vrea... prin acordul electoratului.

— Electoratul l-a pus pe Gică Rasol primar! spuse Triţă, ca să-şi întărească spuse.

Doctorul Mânzescu şi domnul Nica se strâmbară reciproc şi cu subînţeles unul la altul, fiindcă ştiau ei cât ajutaseră electoratul să-l aleagă pe Gică. Electoratul în lectura celor doi, cum s-ar zice. Mai degrabă lectorat decât electorat.

— Ei, e clar acum, continuă Triţă. Dacă au fost împotriviri şi Orfeanu ne-a băgat beţe în roţi... ştiu, se zice în roate, dar parcă nu-i corect aşa, preciză el..., acum dăm cu ei de pământ şi gata! Am dres pelteaua. Cineva revendică vechiul hotel ras de buldozere şi terenul. Dar ce să revendice, dacă hotelul nu mai este? A cerut despăgubiri. Ei şi? Justiţia în ţărişoara noastră e potentă, deja am vorbit, un jude va soluţiona chestiunea, în trei zile terenul ne va fi acordat şi-l vom primi de-a gata descărcat de sarcină arheologică.

Gică îşi frecă palmele auzind una ca asta.

— În al doilea rând, să discutăm problema revistei, spuse Triţă şi privi în jur, căutând pe Porumbelu din ochi. Nu-l găsi... Bine că Porumbelu nu se află aici, spuse el.

Auzind asta, Măţoiu căscă ochii-i exoftalmici (însă nu erau ca ai lui Triţă, ochi de bou, ci bulbucaţi... de papagal). Concurenţa lipsea şi asta tocmai când se hotăra mult aşteptata soartă a revistei culturale a oraşului. Tuşi, încercă să spună ceva, dar gura îi era aşa uscată, că abia scoase din gât un ghiorţăit.

— Eu zic, spuse Triţă, că dacă nu-i Porumbelu aici, să vorbim pe faţă! Bă, se adresă el lui Măţoiu, ia ieşi aici, şi făcu ferm semn cu degetul unde să vină şi să stea drepţi Măţoiu.

Mățoiu ieși la interval. Era cam amețit din cauza evenimentului. Nici nu era prea sigur ce se-ntâmplă. Va primi revista, sau un șut în dos? Una sau alta, se purtă cu stoicism. Măcar să pară îndrăzneț și dârz, dar poate chiar era. Și demn. Dar demn nu era.

— Bă Mățoiu, spuse Triță, bă, ce crezi tu despre noi? De ce-am primit noi telefoane de sus pentru tine, ia spune? Au tu crezi oare că ne poate comanda cineva ce să facem? Au tu crezi oare că ne poate cineva influența în hotărâri?

Mățoiu bâigui o negație.

— Să-ți fie clar asta. Dacă te punem, e pentru că noi vrem așa. Și dacă te punem, apoi tu cui o să-i porți recunoștință? Știi tu ce-i aia fidelitatea?

Mățoiu scoase un „da" sec. Întrevedea deja un succes. Și chiar dacă Triță făcea gât, ce conta, telefoanele acelea de sus au fost hotărâtoare, știa el, Mățoiu. Dar îl lăsa pe Triță să-și facă numărul.

— Știi ce? zise Triță adresându-se lui Gică. Hai să-l punem pe Mățoiu șef la revistă.

— Mă doare-n dos cine-i șef, ricană primarul. Singurul lui atu e că falimentează orice instituție pe care pune mâna și cine dracu' are nevoie de revista aia? Hai să i-o dăm și să scăpăm de ea în doi-trei ani. O să cadă din interior și nimeni n-o să ne mai poată acuza că am zdrobit noi cultura!

— Ei, nici chiar așa, vorbi Triță. Avem nevoie de revistă. Prin ea putem rula niște bani. Ne putem plasa niște oameni. Eu zic s-o ținem... Bă Mățoi, ești director, îi spuse Triță pictorului. Din câte știu, revista n-are sediu.

— O să găsesc sediu la un liceu.

— Bravo, bă, ești vrednic, îl lăudă ironic Triță. Să stai la liceu pân-ajungi fată mare! (Dar își dădu cu palma peste gură: nimic rău despre femei). Numai că în curând va fi gata clădirea de birouri din centru a domnului Gică Rasol și o să te muți în ea cu chirie.

Mățoiu rămase cu gura căscată.

— Dar nu câștigă revista aia cât să plătim chiria, spuse el suspinând.

— Bă, tu ești prost? Revista asta a cui e, nărodule? interveni primarul, încruntat.

— A mea! spuse cu mândrie Mățoiu.

— A ta pe mă-ta! spuse Gică Rasol. E a Primăriei, boule. Şi eu o să-ţi dau fonduri să plăteşti chiria, pricepi?

Măţoiu, isteţ, pricepu, în sfârşit. Va primi bani de la buget, ca să intre în buzunarul lui Gică apoi, cum nu? Rânji. Deşteaptă chestie!

— Până acum două minute erai pentru mine un zero absolut, îi spuse primarul lui Măţoiu. Acum ai crescut în ochii mei de trei ori.

— Hai, fugi la locuşorul tău, îi ordonă şi Triţă şi îl alungă fâlfâind degetele. Eşti director de azi.

Măţoiu, ameţit, trecu pe scaunul lui.

— Stai un pic, spuse Gică, ne mai gândim.

Dar parcă ghicind ce se petrece, Porumbelu năvăli în încăpere. Cum dracu' s-a strecurat înăuntru fără să sune la poartă? Ar trebui ca dobermanii să fie lăsaţi în curte şi în timpul zilei, deşi ar fi periculos. Se perindă multă lume pe-acolo. Însă uite cum vin nepoftiţii. O breşă în securitate. Primarul bănui că şoferul i-a deschis. Sau vreo femeie din personalul vilei. Nu mai stătu să cerceteze însă, deşi în alte circumstanţe, să fi avut ceva timp, ar fi făcut-o. Era o chestie disciplinară şi e bine să întăreşti disciplina, să bagi frica în oameni, să-i timorezi. Că doar ce-ar fi să intre aici fiecare ca la mumă-sa acasă? Şi numai frica păzeşte bostănăria.

Porumbelu nu ştia nimic din ce se hotărâse. Se scuză pentru întârzierea la şedinţă şi se postă în picioare lângă cuierul ce-l concura în rectitudine, fără să-şi scoată paltonul elegant în altă eră şi căciula de oaie ţurcană, niciodată elegantă, dar utilă.

— Ce palton demodat, se trezi vorbind Măţoiu, ca să arate că şi el ştie să ia în tărbacă pe cineva.

— Un palton bine croit este ca poezia, nu se demodează niciodată, îşi sumeţi capul Porumbelu, privind cu un aer superior şi zdrobitor la pictor.

— Hai, lăsaţi vorba, le ceru Gică.

Aşa că discuţia fu reluată. Luase o turnură cam serioasă. Dar când Triţă vru să-şi continue raportul, sună cineva. Primarul, săltându-şi mâna ca un arc, gest ce-i trăda nervozitatea, dădu de înţeles, din ochii scânteind, domnului Nica, să răspundă cu o înjurătură. Domnul Nica merse la interfon.

— E vicele, anunță el.

— Dă-i drumul, spuse primarul umflându-și obrăjorii.

Domnul Nica apăsă pe buton și nimeni nu mai spuse nimic, așteptând să intre vicele, care sosi pe dată și le dădu bineţe.

— Prietene, îi spuse Gică Rasol lăţindu-se în fotoliu și întinzându-se ca un om amorțit după atâta muncă, tu ești acum coleg de partid cu mine, dar noi mai bine am face niște partide de poker. Ce pricepi tu din politică? adăugă Gică, vrând să-i taie vicelui avântul, dacă venise cumva la el cu avânt.

— Domnule, luă vicele vorba ca într-o ședință, am trecut până acum cu vederea faptul că procedurile formale ale ședințelor și hotărârilor nu au fost respectate.

— Păi și ce, de-acum o să faci altfel? se hlizi Gică.

— Nu, și n-am spus nimic, pentru că așa e mai operativ. Însă doctrina partidului nu se poate să n-o respectăm și nu se poate să nu conducem filiala împreună, în consens și să împărțim atributele...

Când auzi de împărțit, de împărțeală, Gică pricepu pe dată unde bate vicele, bată-l vina! Și chiar avusese în prima clipă un impuls să-l invite să ia loc, adăugându-l șlehtei lui de pezevenghi. Dar mai apoi își spuse că un coate rupte ca el, de ce să primească firmituri, că doar ce bine poate face? Nu-i vicele la mâna lui? Degeaba se dă țanțoș. Amenință ca un administrator de bloc, dar nu știe că zilele-i sunt fripte? Mai bine să găsesc o cale, gândi Gică, să-l elimin, să pun în locul lui de-ai mei.

— De vice eu cred că ar fi mai bun domnul Nica decât tine, îi spuse Gică vicelui.

Vicele pricepu unde bate Gică și gândi cum și-ar putea sălta cartea, salva pielea, dar nu-i venea nimic în minte. Așa că îi curseră pe limbă, ca un venin, ca o bală, ca să nu tacă, niște vorbe de mult cunoscute și le slobozi la vale:

— Și ce dorești dumneata de fapt, tovarășe? Dorești cumva să revenim la limbajul libertin din perioada burghezo-moșierească? Află că dumneata te-ai autoizolat în afara liniei partidului și de acolo, din turnul dumitale de fildeș, critici pe nedrept activitatea noastră.

Auzind de libertinism, de burghezo-moșierime, de linia partidului, domnul Nica făcu pe dată drepți, într-un acces de reflex

pavlovian, dar Porumbelu, un răzvrătit, de când se ştia, contra autorităţii, se simţi dator să intervină şi ţâşni în faţă.

— Asta e dogmă, spuse poetul.

Auzind cuvântul „dogmă", Gică sări în sus. Ştia de „dogma comunistă" şi nu-i pică bine, fiindcă îi amintea de orfelinat, când primea dojeni contondente şi sfaturi inventate de partidul comunist pentru cei prost integraţi social.

— Auzi tu, strigă primarul, ăsta vrea să mă dogmeze pe mine! Nu m-au dogmat ei comuniştii şi-o să mă dogmezi tu?

Îşi scoase pantofii, îi aruncă aiurea şi-şi urcă picioarele pe masă. Adulmecă în aer.

— Put! A dracu' ce put! zise el plin de încântare şi mirosi profund. Parcă-s alune. Ba nu, ciuperci. Sau a ce naiba o fi, dar put a dracu'!

— Şefu', dar de ce e aşa bine să miroase picioarele, întrebă doamna Mia, cu totul inocentă, dar cu stomacul întors pe dos.

— Da' proastă eşti! Ia spune-i tu, măi! se adresă el domnului Nica.

Domnul Nica se umflă pe loc în pene pentru aşa onoare. Îşi ridică o sprânceană şi îi explică doamnei Mia, cu un zdrobitor accent:

— Dacă nu-ţi put picioarele, n-ai nici o şansă de succes în politică!

— Dar de ce? întrebă cu o candoare neprefăcută doamna Mia.

Primarul rămase cu gura căscată la întrebarea asta. Era prima oară că doamna Mia îl lua prin surprindere. Domnul Nica se sfii să răspundă. Nu de alta, dar poate primarul se va supăra, zicând că-l terfeleşte. Precauţia e sănătoasă. Fiindcă, vorba aia, „prostul cel mai mare, îl cunoşti după picioare". Dar uneori mai mare prost e ăla care-o spune. Aşa că pasă sarcina, gândind că vicele, deja pângărit, a intrat în şleahta lor, a devenit unul de-al lor:

— Spune dumneata, domnule maior, fiindcă te pricepi mai bine la doctrine, îl îndemnă el cu voce mieroasă, apelându-l anume cu vorba „maior", ca să-l încânte, amintindu-i de trecutul său ca militar.

— Ba eu nu mai stau o clipă aici, strigă vicele întărâtat şi porni spre uşă, ieşi.

Între timp, Gică se înveselise. Îi plăcuse episodul cu vicele, cu limbajul de lemn, cu apostrofarea, cu abandonul cu coada-ntre picioare. Biruise iar.

— Îmi place ura lui, spuse Gică. Dar nu ştiu de ce mă urăsc oamenii ăştia!

— Invidia e măsura succesului, spuse Porumbelu, păţit şi el, genial fiind. Şi pe mine mă urăsc mulţi.

Binedispus fiind, primarul hotărî să-i tragă una peste bot, în glumă, doamnei Mia, ca să se amuze de ceva, dar tocmai când se gândea la ce să spună, doamna Leopoldina, soţia sa, pătrunse în casă, urmată de-o ceată de servitoare guralive, încărcate de cumpărături. Se pare că şi doamna Leopoldina era binedispusă, dar văzând-o, primarului îi pieri buna dispoziţie. Venea aici să facă pipi, că avea beşica slabă.

— Vai, Gicule, începu să sporovăiască doamna Leopoldina, nu mai termini cu şedinţele? Nu mai laşi oamenii ăştia să meargă şi acasă?

Vorbind, le făcu semn servitoarelor să lase pachetele sub cuier şi se îndreptă val-vârtej spre toaletă. Servitoarele lăsară pachetele jos, chicotind.

— Despre ce vorbeam? întrebă Gică Rasol, dintr-odată mohorât.

Cum nimeni nu-şi mai amintea despre ce vorbiseră până atunci, afară de Triţă Costin, care tăcea însă, părându-i că de-ar dezbate mai departe problemele grave le-ar vulgariza acum, cu femeile astea de faţă (dar îşi dădu cu palma peste gură, nimic rău despre femei), domnul Nica, pentru a salva situaţia, aduse şi el o vorbă în vânt, despre ce-i căzu întâi pe limbă.

— Cel mai faimos episod literar al lumii, spuse el, este cel al Calului troian. Însă, paradoxal, acest episod nu apare în *Iliada*. L-a inventat Vergiliu... în *Eneida*. Este un episod scornit de poetul latin. Şi el a făcut înconjurul lumii.

— Vergiliu a făcut înconjurul lumii? întrebă Porumbelu, neştiind ce să creadă.

— Şi ce treabă avem noi cu calul bălan? întrebă Gică. Tu vorbeşti de literatură acum? Ia-te de mână cu Porumbelu!

Porumbelu, auzind una ca asta, ar fi sărit pe dată la harţă, însă tocmai îşi scobea cu limba o măsea cariată şi nimerise nervul. Du-

rerea îl făcu să caşte ochii, să lăcrimeze, iar maxilarele i se încleştară. Uite-l cum suferă pentru literatură, gândiră unii. Altfel, i-ar fi zis vreo două lui Gică, oricât era el de primar, de să-l pomenească.

— Stai o clipă, îl întrerupse Triţă pe Gică. Adică dumneata ce vrei să zici, domnule Nica? se adresă el domnului Nica. Te gândeşti la o cale cum să-i facem felul lui Orfeanu?

— Pe onoarea noastră că da, răspunse în locul domnului Nica doctorul Mânzescu, care moţăise o vreme şi tocmai se trezise, plin de avânt.

— Atunci zi mai departe, îl îndemnă Triţă pe domnul Nica.

Domnul Nica, pentru a mai câştiga timp, îşi drese vocea. Se băgase singur în rahat ca musca. Ce să spună? Nu avea nimic de spus, dar acum trebuia să inventeze. Nu putea trăda încrederea ce i se acordase. Ce să inventezi însă, când sub ţeasta pleşuvă creierul e pustiu – din prea multă creativitate, pentru că aşa ştia dânsul: creativitatea te face visător şi când visezi nu-ţi vin idei. Aşa că spuse doar, ca să nu tacă:

— Mare pramatie Pitic Orfeanu!

În timp ce spunea vorbele, doamna Leopoldina ieşi din closet, însoţind-o zgomotul apei trase şi un iz pestilenţial.

— Cum poţi să vorbeşti de rău un om atât de talentat, un artist, un adevărat artist, Gicule! Urâtă e invidia! În loc să admiraţi un asemenea om pentru harul dat lui de Dumnezeu, voi îl urâţi! Nimic mai mizerabil. Nici n-o să mai vorbesc cu tine, Gicule.

Gicu rămase cu gura căscată. La una ca asta nu se aştepta. „Artistului“ Pitic Orfeanu îi lua apărarea soţia sa, doamna Leopoldina. Ce să-i fi şoptit Pitic Orfeanu la ureche de-i lua apărarea? Auzi, soţia lui să se dea cu Pitic Orfeanu! Auzise el nişte zvonuri cum că doamna Leopoldina l-ar vizita pe nanist... naist... pe pitic... onanist... Dar astea sunt fumuri de muiere. Muierea are nevoie de „Salon“ şi Pitic Orfeanu le oferea doamnelor Salon. Mai ceva decât salonul de înfrumuseţare, pentru că la înfrumuseţare cea mai înaltă activitatea a spiritului se emană în bârfă. Pe când la Orfeanu... arta... adevărata artă. Până şi Porumbelu îl frecventa şi se ştie cât de năzuros era poetul. Înfumurat chiar, încât nu trecea pragul nici măcar al marilor cenacluri de literatură ale urbei, considerându-le sub condiţia lui.

— Of, urât mai trăiți, domnilor, continuă doamna Leopoldina.

Sub impactul doamnei Ledopoldina, lui Gică i se năzări că ei, acolo, în salonul său, sunt ca alcoolicii anonimi la un centru de reabilitare.

Dar doamna Leopoldina o văzu pe doamna Mia și se îndreptă către ea, o prinse de mâini, o făcu să salte în picioare și o îmbrățișă. Se cunoșteau de multă vreme și chiar erau prietene, într-un fel. Îl cunoscuse și pe tatăl ei, actorul și îl admirase într-o vreme. Și o admira pe doamna Mia, pentru că și ea a fost actriță. De roluri episodice, ce e drept, fiindcă n-o dădea talentul afară din casă, ci mai degrabă din teatru, sau jos de pe scenă.

— Uite, am un dar pentru tine! spuse doamna Leopoldina, se îndreptă spre cuier, scotoci într-un pachet și scoase un parfum... și i-l oferi doamnei Mia. *Eu...phoria Blos...som*, silabisi doamna Mia. Numele ăsta nu-i spunea nimic, dar calul de pomană nu se caută la dinți. Însă de ce cade mereu ghinionul pe ea? Când desfăcu cutia, găsi o sticluță ca o ventuză, sau, mă rog, ca ștampila aia deformată ce-o poartă Triță Costin în geanta diplomat. Mai silabisi doamna Mia pe cutie un *Calvin Klein* și se mai liniști. De ăsta parcă auzise. Însă ea știa două și bune parfumuri, cu care se dădea mama ei și le lăuda foarte pe vremuri: *Dior* și *Chanel*. (Ca să vezi cum funcționează reclama!). Uitându-se în sacoșa din care doamna Leopoldina a scos parfumul, doamna Mia văzu altă grămadă de pachete: *Paco Rabanne 1 Million*, *Prada*, *Thierry Mugler*, *Sarah Jessica Parker*, *Boucheron*, *Bvlgari*... Toată lumea știa că doamna Leopoldina, chiar dacă nu iubea parfumurile cu dinadinsul, iubea cumpărăturile. Să cumpere era pentru ea un tic nervos. Lua orice-i cădea sub ochi, numai scump să fie.

— Hai să-ți arăt ce cumpărături am făcut, o invită doamna Leopoldina pe doamna Mia.

Doamna Mia se fâstâci, stânjenită. Nu știa cum să reacționeze. Se temea de Gică, să nu spună ceva de rău, însă pe de altă parte nu putea s-o refuze pe doamna Leopoldina, mai ales că însuși primarul tăcea în fața ei. Iar acum se ridicase de la locul lui și-i spunea ceva doctorului Mânzescu la ureche. Așa că, înghițind în sec, doamna Mia fu martora a zeci de sticluțe de parfum ce ieșeau din pachete, a zeci de creme de față, de mâini și de corp,

a sute de articole de lenjerie intimă, a câtorva rochii unicat. Doamna Leopoldina le întindea pe scaune, pe fotolii, pe sofa, pe măsuțe – spre a fi admirate. Și spunea despre fiecare ceva. Cât a costat fiecare, înainte de toate. Cum miroase? – și-o îndemna pe doamna Mia să încerce fragranța – de era vorba de parfum sau de cremă. Îi pulveriza la încheieturile mâinilor câte-un strop. Din ce material e făcut, de era vorba de rochii sau lenjerii. Cât de nou e modelul – și așa mai departe, tot tacâmul.

— Hai, adu și sacoșa aceea, o îndemnă doamna Leopoldina pe una dintre fete.

Doamna Mia căută să citească de pe sticlele și borcanele din pachet și alese unul. *Bruno Vassari, instant cleansing milk.. Blise, Color Shine / Protect Express-Rapair-Conditioner*... Păi înțelegea. Că doar engleza seamănă cu româna mai ceva ca italiana! „Color“, e culoare. „Shine“, dracu' știe. „Protect“, protecție. „Express“, ceva iutea, ca trenurile de pe vremuri. „Conditioner“, o condiție... Sau latina. Mare brânză latina. „*Ave Caesar, morituri te salutant*“: salut, Cezar, murăturile te salută.

— Elena, spuse Gică, deja enervat, apelându-și totuși soția cu numele cu care-o alinta. Te rog să nu exagerezi!

Dar când venea vorba de cosmeticale și veșminte, doamna Leopoldina nu avea frâu. Mai ales că acum o făcea înadins, fiindcă auzise vorbele de rău pentru Harpist. Și una ca asta nu tolera. Prostia agresivă, adică. Doar ce altceva era Trință Costin, dacă nu un *prostalău* agresiv? Și oricum, cine ajungea, din societatea anonim-banală a soțului ei, de alcoolici anonimi, la degetul cel mic al harfistului? Noroc că alarma mașinii doamnei Leopoldina se declanșă. Trezi câinii cartierului, care începură să latre și să jelească.

— Iar ai parcat aiurea, spuse Gică, în barbă, ca să nu fie auzit prea departe.

Supărată de cât de tare sună alarma, doamna Leopoldina își aminti ceva, parcă, le ordonă servitoarelor să ridice pachetele și plecă la fel de precipitată cum venise, fără să-și ia rămas bun măcar de la doamna Mia. Între timp, domnul Nica apucase să-și adune gândurile și își dădu seama că vorbele spuse despre Calul troian erau dintr-un articol citit într-o vreme, din care debitase

fără știință, salvând crunta atmosferă a momentului, când nimeni nu avusese de spus ceva. Acum își amintise întreg articolul, cu lux de amănunte, și îl putea cita în voie.

Doctorul Mânzescu, care se furișase afară cât timp doamna Leopoldina făcuse prezentarea modei, se întorcea acum. Primarul îi zâmbi de la distanță și făcu din degete semnul victoriei. Doar Triță, frate siamez cu primarul, pricepuse că Gică l-a trimis pe doctor afară ca să clatine mașina doamnei Leopoldina și să-i declanșeze alarma.

— Domnilor, luă cuvântul domnul Nica, Vergiliu spune că... și mai scoase vreo două vorbe idioate, dar cu aerul că s-ar lansa într-o lungă tiradă.

Noroc că, după vizita doamnei Leopoldina, Gică Rasol părea căzut sub povara unor servituți astrale și nu-l întrerupea. De fapt, primarul își savura farsa și râdea în sine. Scăpase de nevastă. Un alean astral exista totuși în sufragerie. Însă numai doamna Mia știa cauza.

Era singura, dintre cei de acolo, care citise horoscopul zilei și, în bună consecință, era singura care înțelegea motivul acelei căderi în transă a bieților ei concetățeni, a acelor viteji, dacă nu și a întregii națiuni, a dragilor ei compatrioți, fiindcă întreaga națiune română era cuprinsă de torpoare în acea zi. N-a scos însă un cuvânt despre ce aflase ea din horoscop și nu știm nici în ziua de azi ce-a fost, pentru că noi nu l-am citit, iar prin arhive nu umblăm. În orice caz, oamenii aceia adunați ca într-un club select, de n-o fi fost cumva cuibul pierzaniei, păreau adormiți. Și nu oricum, ci adormiți la minte. Nu metaforic, ci la propriu. Cineva a presupus că izul ce ieșise cu doamna Leopoldina din closet i-a adormit. Alții, că picioarele descălțate ale primarului. Dar oricui i se poate întâmpla să adoarmă. Să nu-i învinovățim. Numai că, vezi dumneata, i se face lene unuia sau altuia, nu tuturor la un loc, ca acum. S-o ia orologiul lumii razna și să li se brodească asta tuturor, atâtor bărbați aprigi, tari de cap și virtute, așa sfruntată pătăranie, bună de pomenire, nu s-a mai auzit! Unii vor crede că le-o fi strecurat Pitic Orfeanu în cafea vreun drog. Dar cine va îndrăzni s-o și spună? Că Pitic Orfeanu l-ar putea lua pe sus, auzind. Doar nu sunt dragele noastre personagii contemporanii

noştri? Ba sunt! Personajele noastre sunt contemporanii noştri! Te-ai fi aşteptat ca doamna Mia, dată fiind situaţia, să ţâşnească în picioare, să dezlege misterul. Şi, poate că ar fi ţâşnit, dar era timorată. De atâtea insulte i se acrise şi ei, biata, şi nu voia să tragă altă spuză rea pe turta ei bună. Domnul Nica se bâlbâia şi tot repeta nişte vorbe... ca un disc stricat.

Noroc cu Porumbelu, el îi salvă. Durerea nervului măselei îl ţinuse treaz. Iar acum, că durerea trecea, îi veni chef de vorbă. Se îndreptă spre mijlocul salonului, unde stătuse nu cu multă vreme în urmă Măţoiu şi porni să vorbească:

— Domnilor! Războiul troian dura de multă vreme. Începuse să ningă şi se făcuse zloată şi nici o tabără nu-şi dovedea duşmanii. Aheii, din pricina atâtor greutăţi, erau gata să plece spre casă. Când, la sfat, Ulise, bătrânul rege al Ithacăi, se ridică şi propuse un plan. Să construiască un imens cal din lemn, pe care să-l lase la porţile Troiei. Dar în burta calului să se afle cei mai buni oşteni. Aheii să se urce pe corăbii, făcându-se că pleacă. Dar să se întoarcă noaptea, când oştenii din burta calului le vor deschide porţile cetăţii.

— Da, un plan, ne trebuie şi nouă un plan la fel de bun, să cucerim cetatea lui Orfeanu. Domnule Nica, ocupă-te de asta, spuse Triţă Costin şi declară şedinţa încheiată. Vor continua mâine...

PARTEA A II-A

Planul războiului

— Acum avem și puterea politică și puterea administrativă, spuse Gică Rasol, îndată ce intră în sufragerie. Îl așteptau acolo mai toți colaboratorii, afară de Triță Costin, pornit cu treburi grabnice prin urbe. Dar asta nu-l deranjă. Dimpotrivă. Se bucura că Triță pornise, ca un vajnic Ahile, să lovească dușmanii. Descoperea sau fabrica dovezi împotriva suporterilor lui Orfeanu și îi zvârlea, cu amenințări și șantaj, de pe scenă. Pe unii îi momea, pe alții îi smintea. Gică se trânti în fotoliu. Când absenta Costin, domnul Nica îi lua locul. Nu fiindcă i se dăduse rangul, dar toți îl considerau un soi de secretar. Rolul de secretar e unul veșnic. Cine e secretar, e secretar pe viață și oriunde s-ar duce, în slujba oricui ar fi. Un secretar e nebăgat în seamă, le e indiferent tuturor, niciodată temut, privit cu oarece condescendență, dar nimeni nu îndrăznește să-l atingă, să-i spună vreo vorbă urâtă, să-i taie macaroana, să se ia cu el de șireturi. Un secretar e aidoma pantofului șefului, o măruntă prelungire impersonală a sa și ia cutează să-ți calci șeful pe bombeu! Sau să-i muți papucii din loc. Când șeful știe că și i-a lăsat undeva și de acolo vrea să-i ia când se încalță altădată.

Domnul Nica știa asta, însă în acea dimineață o pâclă îi nimba mintea. Ca pe vremea când era fumător și tutunul îl istovea. Nu prea avea chef să împartă sarcini, să diriguiască atribuții, să coordoneze dezbateri, să copuleze idei, să tragă concluzii. Însă de la o vârstă, omul se cunoaște pe sine. Domnul Nica știa că în astfel de zile, creativitatea sa e sporită. Dar tocmai creativitatea îl

bloca. I-ar fi plăcut să moțăie și să-și lepede gândurile în văzduh fără frâu. Ele ar fi zburat ca fluturii și s-ar fi așezat, unii pe umărul lui Porumbelu, alții pe piciorul doamnei Mia, câțiva pe nasul lui Mățoiu și, poate, un stol va trece razant pe lângă urechile lui Gică și îi vor răcori tâmplele grizonante. Dar simțea și un amar regret. Era mâhnit că e un secretar de tip clasic, capabil să conducă o ședință doar după rigori formale, cum se făceau ședințele pe vremuri: „Declar deschisă ședința, dragi tovarăși și pretini!". Dragi, de ce dragi, dar pe atunci tovarășii erau întotdeauna dragi. Nu-și dăduse seama până acum de ce. Abia azi realiza. Pe vremuri simțise în acest cuvânt indiferență, dar acum simțea amenințare. Dragi, ia îndrăzniți să nu ne fiți dragi, parcă spunea cel care pronunța cuvintele. Pe cei dragi îi ocrotim cum își ocrotește cloșca puii. Nu ieșiți de sub aripa noastră! Dar ei, oamenii primarului, erau mai degrabă ca niște ciori. Ciorile nu-și ocrotesc puii. L-ar ocroti Gică pe el, pe domnul Nica, de-ar fi la ananghie? Aș! Nu i-ar păsa. El, domnul Nica, n-are o zi rezervată în calendar, ca marțea ciorilor, în marțea din ultima săptămână din câmelegi. El, domnul Nica, e mai puțin decât o cioară. Ar fi vrut să semene azi, când era nevoit să-și ia în primire rolul de secretar, cu Triță Costin. Să știe să împartă ghionți, priviri fixe de să-l bage în răcori pe cel privit și să arunce succinte vorbe de duh grosier, puturoase ca pârțurile.

— Bă, îi întrerupse reveria Gică, parcă am trăi într-un sat fără câini. Ia să-mi faceți un plan să-l dăm pe burtă pe Orfeanu. Că m-am săturat de hazul lui.

Poetul Porumbelu, în palton și cu căciula de oaie țurcană pe cap, rămas în picioare aproape de cuier, își luă atunci poza sa marțială și rosti:

— Pisicile cad în picioarele, pinguinii pe burtă. O să-și murdărească fracul domnul Orfeanu.

— Hai, bă, chiar așa, spuse Gică, dar era nedumerit de vorbele astea și nu știu ce să spună mai mult.

Atunci Porumbelu plusă cu o vorbă auzită la crâșmă:

— Capra nu-i animal și nu-i poziție – e o tradiție.

Domnul Nica îl privi cu invidie pe poet. Găsise să-l compare pe Orfeanu cu un pinguin și câtă dreptate avea! Omul-pinguin –

văzuse domnul Nica de curând un film cu omul-liliac, cu omul- păianjen... și cu omul din Slatina. Ce animale! Dar tot nu-l întreceau pe Gică. Și domnului Nica i se năzări să-l întrebe pe Mățoiu: bă, tu ești animal? Că Mățoiu nu-i prea părea animal. Mai degrabă gândac. Dar tăcu, în vreme ce-și săltă sprâncenele cu subînțeles. Nu era bine să se pună rău cu directorul revistei, poate, cine știe, căpăta și dânsul un post, să tragă cu urechea la ce spun redactorii.

Mățoiu își drese vocea, își ridică o bucă de pe scaun, încât toți crezură că vrea să spună ceva. Dar nu spuse nimic, doar se holbă mirat de ce e țintit de priviri. Gândi că gestul său de a-și ridica o bucă să fie de vină, fiindcă sugera poziția celui ce vrea să tragă un vânt. Fratele său, cu ochi de pește în acvariu, aflat în spatele scaunului, cu o mână rezemată pe spătar, înghiți în sec. De parcă la el ar fi privit toți. Apoi îl îndemnă pe Gigu Mățoiu, fratele său, împingându-i umărul cu palma și vorbindu-i șoptit:

— Ai zis în atelier că-i spui, spune-i!

Mățoiu se întoarse spre el și-l privi crunt cu ochii bulbucați brusc umeziți. Da, în atelierul său era un Sfarmă-piatră, dar cum ieșea afară, se transforma în căcăcios.

— Hai, spune-i să-ți dea revista, c-a promis-o!

— Măi prostule, mi-a dat-o deja! Dormeai?

Mățoiu își întoarse bustul spre asistență și luă o poză marțială, să-și întreacă rivalul, pe poetul nepereche al urbei.

— Hai, elaborați un plan, îi îndemnă Gică Rasol și nu mai știu ce să facă. De-ar fi fost femeie, și-ar fi scos din geantă forfecuța și pila și s-ar fi ocupat de pielițe și unghii. Dar își dădu cu palma peste gură, amintindu-și ce a pătimit Costin de la misoginie. Așa că mută niște începuturi de gânduri de ici, colo, fără să le dea de capăt, darămite să le poată șlefui.

Domnul Nica oftă. Înțelese că pe el a căzut măgăreața. Își drese vocea aidoma lui Mățoiu și pentru că îi curgea nasul, și-l forcoti, îl fornăi. Îl priviră cu toții încordați. Nu va strănuta, oare? Dar domnul Nica își văzu mai departe de treburi, fără a sesiza. Privi în jos. La piciorul scaunului se afla geanta sa jerpelită. Nu se compara cu geanta diplomat a lui Triță Costin. Era sărăcăcioasă, tocită de vreme. Nici nu avea, aidoma lui Costin, o măsuță de sticlă în față. De voia să-l imite, ar fi fost nevoit să-și ia geanta în poală.

Hotărî că una ca asta nu se cade. Ar fi semănat cu doamna Mia – şi ce prestigiu ar mai fi avut?

— Domnilor, se hotărî brusc să vorbească, suntem într-un moment de cotitură. Revoluţia e revoluţie, cotitura – cotitură. Dar nu noi o dăm cotită, ci Pitic Orfeanu. N-o să încep cu o dare de seamă, pentru că toţi ştim cum stă problema. Ea e la ordinea zilei. Şi treaba stă aşa. Trebuie să dăm de pământ cu Orfeanu. Mai mult nici nu vă zic. Nu e ca şi cum ai da din coate. E mai greu. Să punem...

Gică, deşi dus în gândurile lui, auzise totuşi vorbele domnului Nica.

— Mă dobitocule, baţi câmpii? Ia uite la el! Bă, nici o idee în mintea aia a voastră chioară? Ia să auzim. Măţoiu, tu ce zici?

Măţoiu o fi fost el tare în maşinaţii, dar tocmai scăpase un fâs... pe ascuns, aşa cum făcea el totul, tăinuit, enigmatic, ocult... şi în juru-i plana un aer pestilenţial, care ar fi curmat şi ideile genialului Einstein, dar'mite pe ale unui biet măţoi. Ce e drept, nici nu le avea. Emana doar când mânca fasole. Se foi un pic pe scaun şi înjură în gând. Au oare cine se crede ăsta, Gică Rasol, de-l ia pe el de sus? Că Gică nu-i ajunge nici la gleznă. Măţoiu nu se considera doar artist, ci şi înţelept. Iar cu înţelepciunea nu te pui tu, un Gică Rasol. Înţelepciune înseamnă că eşti mai deştept decât toţi. Chiar dacă e degeaba, pentru că în lumea noastră alandala, banii vorbesc. Că în gura înţelepţilor cine se uită? Dacă ar fi pe drept, Gică Rasol n-ar fi demn nici să-i facă ghetele. Cum Măţoiu tăcea cu îndârjire, că nu era vreun orator, ca să dea el din gură, Gică îl îndemnă din mâini, cum îndeamnă dirijorul un elev afon să cânte, ca să-l bage-n corul şcolii.

— Hai, hai, ştiu că poţi să fii behement!

— Vehement, îl corectă pe primar Porumbelu, care nu suporta stâlcirea splendorilor limbii româneşti.

— Behement, bă, strigă Gică Rasol. Ce animal e Măţoiu între noi? Oaia, el e oaia! Nu îl auzi ce jalnic behăie?

— Behement, behehe, fu pe dată Porumbelu încântat.

Dar cum Măţoiu tăcea mâlc, pierit, primarul se luă iar de domnul Nica. Doar cine-mi era secretarul?

— Hai, spune, moşule! Monşer!

Domnului Nica nu-i păsă de jignire. Avea replica: „un moşneag, da, împărate", însă preferă să tacă. Era şi el dus în lumea lui. Probabil vremea de afară, că dădea lapoviţă cu fulgi mari, fleşcăiţi, dintr-un cer cu nori cufuriţi, ce-şi târşeau burta de pământ, să fi fost cauza. Domnului Nica îi veni un gând ciudat: nu este drept ca vremea să influenţeze nişte oameni politici! Asta-i corupţie. Poliţia! Daţi cu vremea de pământ! Dar ştia că astfel de idei, de le-ar rosti, i-ar pune cruce carierei politice, ba chiar şi carierei de secretar. Cine să ţină un secretar bătut în cap? Era musai să se concentreze. Să-şi pună mintea la contribuţie. Să n-o lase în voia ei, ca pe-un murg la păşune, că un cal ce alta ştie-a face, decât doar a se băliga? Aşa că-şi scotoci prin creieri, ca şi când ar fi scobit cu un băţ în bălegar, pentru-a afla nişte idei de-a gata, ca pe nişte gândaci de grajd. Dar domnul Nica nu găsi vreuna în cap. Tăcerea dură minute-n şir. Să fi fost Triţă, ar fi sfârâit toţi, ca puşi pe plita încinsă. Dar Triţă nu era. În subconştientu-i insondabil, se stârni un zvon. Domnul Nica îl struni. Venea din articolul, citit cândva şi rămas într-un pliu de memorie, al unui împătimit de Iliada. Acelaşi articol din care citase copios cu vreo două zile în urmă şi Triţă apreciase vorbele. Aşa că domnul Nica se precipită să ia cuvântul.

— Domnilor, cel mai faimos episod literar, spuse el, este cel al calului troian. Însă, paradoxal, acest episod nu apare în *Iliada*. Mulţi cred că Homer l-ar povesti în *Odiseea*, unde întâmplările războiului troian îşi au zvon. Însă nici aici nu-l aflăm. Despre calul troian scrie Vergiliu, în *Eneida*. Este un episod scornit de poetul latin. Şi el a făcut înconjurul lumii.

Aşa bine îşi amintea domnul Nica articolul, încât îl putea debita aproape cântându-l, ca un diacon.

— Bă, tu ai spus asta şi la şedinţa trecută... tu sau Porumbelu, sesiză Gică Rasol. Ţi-am zis să te iei de mână cu poetul.

Măţoiu zâmbi. Rivalul său primise o directă. Drept în bărbie. Se clătina acum. De fapt, nici vorbă. Porumbelu, auzindu-se depreciat, vru să sară în mijlocul grămezii de neputincioşi ca un tigru în mijlocul unei târle de oi, gata să le sfârtece maţele. Şi chiar se pregătise să strige: „Nu mor caii când vor câinii!", dar nu putu scoate un cuvânt: tocmai atunci îşi scobea iar cu limba

măseaua cariată și iar nimerise nervul. Era cam masochist. Durerea îl șfichiui și-l făcu să caște ochii și să lăcrimeze. Altfel, i-ar fi zis vreo două de pomină lui Gică. Domnul Nica se bucură că a mai câștigat timp. Ca să câștige și mai mult, își drese iar vocea, tușind baritonal. Ce să spună mai departe?

— Domnilor, Vergiliu spune că... lui Ulise...

— Băi, eu am senzația unui *déjà-vu*, spuse Gică. Parcă suntem în *Matrix*.

— Realitatea se rescrie din pixeli, strigă atunci Porumbelu.

Iar această idee îl făcu să-și revină. Și, cum era vorba despre epos, el, care-a caligrafiat epopei de două ori mai ample decât *Iliada*, se simți îndreptățit, pe tarlaua lui fiind, să povestească. Și bine că i-a dat prin cap una ca asta. Deoarece pe el, Gică Rasol n-a îndrăznit să-l întrerupă. Și de ce e bine că nu l-a întrerupt? Fiindcă din povestea calului troian, domnul Nica a scornit planul cum să-l atace pe Orfeanu. O dovadă vie că domnul Nica, atunci când s-a apucat de povestit, îl avea deja în minte, dar planul se afla în creierii săi doar în stare latentă. Era nevoie de un ajutor ca să-l extragă. De-un tirbușon, dacă i-am compara capul cu o sticlă, iar planul cu un dop, sau de-un desfăcător de conserve, dacă i-am compara capul cu o cutie de sardele. Și o dovadă despre creativitate, că e bâjbâirea în căutarea adevărului. Că adevărul iese la lumină, fără să știi ce faci, doar povestind. Cel puțin la domnul Nica, dacă nu cumva și la alții, așa era. Încurcate sunt căile creativității! Și uite așa, domnul Nica crea, fără a ști. Creativitatea îl ducea drept la țintă. Ca pe domnul Jourdain: vorbea, fără a ști că face proză. Porumbelu ieși doi pași înainte, pentru a se afla în centrul scenei. Cum reflectoare nu erau, se mulțumi cu lumina piezișă a ferestrelor și lumina venită de sus a plafonierelor. Ridică un braț și rosti, cu voce reținută *prima verba* (*acta non verba!*, *Verba docent, exempla trahunt*):

— Domnilor!

Apoi istorisi din nou, dar de data asta cu lux de amănunte, peripețiile războiului troian închipuite de Virgil. Despre cum războiul dura de multă vreme și nici o tabără nu-și dovedea dușmanii. Bătrâni, bolnavi, tiranici și fără adăpost, cu adidașii rupți, cu blugi ponosiți și găuriți, aheii aproape hotărâseră să plece

spre casă. Ulise, ramolit, dar încă iscusit în vicleanie, nu vru să se care de la poarta Ilionului cu buzele umflate şi nici ca aheii să se facă de baftă dând bir cu biruiţii. Aşa că scorni, cu mintea sa isteaţă, un plan. Anume, să cioplească un cal din lemn de cedru din Liban şi, în pântecu-i meşterit cu dibăcie, să îndese pe cei mai destoinici războinici.

Ajuns aici, poetul Porumbelu fu întrerupt de soneria de la poartă. Domnul Nica, vajnic secretar, făcu semn doctorului Mânzescu să răspundă. Era vicepreşedintele partidului de guvernământ, al Partidului Spoliatorilor (orice asemănare cu vreun partid real e pură speculaţie şi vine din aceea că lumea românească trăieşte sub teroarea electoratului), fost căpitan, azi maior în rezervă, cel care, în urmă cu vreo două zile, plecase cu coada între craci. Ce-o mai fi vrând? Îşi reconsiderase poziţia?

— Îi dau drumul? întrebă doctorul Mânzescu, frecându-şi nasul roşu, borcănat.

Gică Rasol aprobă. Dar nu-i plăcea când erau întrerupte şedinţele. Abia ce-şi stârnise oamenii la lupta tezelor! Când e să se nască vreo idee, fie ea şi anemică, să faci pauză poate fi fatal. Dar era şi el, însuşi el, în acea zi, pradă unei pofte-a leneviei de nebiruit.

Vicepreşedintele intră. De data asta se arăta în adevărata-i lumină. Cedase deci. Era un om destul de bătrân, cu părul albit, dar aerau destui ca el aerul ţării, aşa cum aerează balegile aerul de la ţară. Nu atrăgea atenţia prin ceva. Stârnise zvonul că e fost militar, însă urbea ştia că a fost avocat. Oricum, nu mai profesa, zdruncinat de anii comunismului, în care luase prea mult timp apărarea poporului, după cum afirma – şi asta îi tocise nervii.

— Buna ziua, salută el.

Ceilalţi îl salutară şi ei, afară de Gică Rasol, răvăşit de întrebarea „ce caută iar ăsta în sufrageria mea“? Emotiv cum era uneori, îşi băgă un deget în gură şi-şi ronţăi o unghie. Domnul avocat al poporului, iar acum, că era democraţie, al lui însuşi, ţeapăn în macferlanul său negru (folosit de dânsul pentru deghizament în alte vremuri), părea că uitase pentru ce a venit. Domnul Nica îl sfredeli cu privirea. Ştia că domnul Măruntescu (aşa îl chema) era şi el secretar. Iar cum un secretar e secretar pe viaţă, doi

secretari nu pot încăpea într-o aceeaşi gaşcă. Se exclud reciproc. Iar dacă nu pot reciproc, atunci cu pumnii. Domnul Nica nu sări însă la bătaie. Se abţinu. Să vază poporul întâi ce vrea domnul Măruntescu. Domnul Nica ştia că domnului Măruntescu i-a pierit glasul, fiindcă nu se aştepta să dea de atâţia labagii acolo. Dar într-o urbe mică, poţi să nu te izbeşti de ei la tot pasul? Aşa că, folosind un gest poruncitor, ca să ştie domnul Măruntescu cine e adevăratul secretar în acel loc de pomină, domnul Nica îl îndemnă să-şi slobozească gura.

— Domnule Gică Rasol, spuse avocatul Măruntescu şi îşi roti umbrela aidoma unui dansator de step, apoi o propti cu vârful în duşumea. Eu sunt doar un emisar. Oamenii din partid sunt încurcaţi. Sunteţi membru al partidului abia de trei zile. Şi deja preşedintele filialei. Cu siguranţă nu cunoaşteţi doctrina care stă ca un fundament inviolabil şi inextricabil la temelia partidului nostru. De aceea noi cu toţii vă invităm, luni, la orele paisprezece, la o şedinţă unde vom discuta chestiunile doctrinare ce ne privesc.

Porumbelu, de ciudă că a fost întrerupt pentru atâta lucru, îşi luă poza marţială, îşi săltă sprânceana dreaptă şi îşi încreţi fruntea.

— Ce dor mi-era de dicteul automat, zise el. Îl credeam al poeziei, dar îl găsesc în adevărata-i splendoare în politică.

Primarul rămase cu gura căscată. Porumbelu îl lua iar prin surprindere. Ce dracu o fi ăla dicteu automat? Şi, ca de obicei, ca să nu rămână cu buza umflată, căută din ochi calul de bătaie şi se pregăti să-i spună vreo două cuvinte spurcate doamnei Mia. Dar nu apucă, din pricina lui Măruntescu, care, neîntrebat, se băgă ca musca în lapte, pentru a-şi cere scuze.

— Să nu mi-o luaţi în nume de...

Gică nu suportă ofensa.

— Să ţi-o luăm noi ţie? Ia să mi-o iei tu mie, Măruntelule, cum vrei, şi cară-te apoi acasă, că avem alte priorităţi!

Domnul Măruntescu îşi luă tălpăşiţa, cu umbrela băgată-ntre picioare ca o coadă.

În timp ce Măruntescu ieşea, intră Triţă Costin. Toţi răsuflară uşuraţi. Lumea lor se organiză îndată ce-l priviră cum

înaintează, sigur pe picioare şi-n priviri şi-n fudulii, spre fotoliul său directorial, pe care nu îndrăznea cineva să-l ocupe... şi cum îşi aşează pe măsuţa de sticlă geanta diplomat, cum o deschide fără grabă şi cum se lasă rezemându-se de spătar şi priveşte în jur, îndemnându-i să-şi expună în continuare tezele. Dar ce ar fi putut şleahta lor continua, când doar se repetaseră, fără a scorni o idee, oricât de anemică? Văzându-i aşa nedumeriţi, spuse:

— Să trag eu concluzia?

Se auzi murmurul unui „da".

— Cred că deja e gata planul, l-aţi elaborat deja. Să-l rezum?

Din nou un cor de şoapte, voci pline de speranţă.

Triţă porni să vorbească şi nu se opri până când planul împotriva lui Orfeanu, întreg, fără rest, fu scos la lumină, cu lux de amănunte.

Şleahta răsuflă uşurată. Idioată maşinaţiune... dar cum ea pornise din geniala creativitate a domnului Nica, ia îndrăzneşte să spui ceva în contra secretarului. Dar Porumbelu, ce nu recunoştea alt geniu scriitoricesc, în afară de el, decât pe I. L. Caragiale şi umbla, după recomandare, cu carnetul de însemnări după el, ca să-şi noteze fraze expresive şi câte şi mai câte judecăţi şi prinţipuri dă viaţă ce-i dau românaşului prin creier la crâşmă, după ce zvârle peste cap unu, două, cinci deţuri de tărie... şi consemnase în amănunt planul lui Triţă, nu de alta, dar să-l asezoneze *Iliadei* sale contemporane, observă că Triţă nu ţinuse seama de recomandări, nici de cele ale domnului Nica, nici de cele abordate de el însuşi, marele poet, ci tocmise un plan mai degrabă potrivit mafiei siciliene, iar nu respectabililor titani de epopee Dar tăcu şi el, nu de alta, dar să nu şi-l facă duşman pe al doilea om după primar, căci ar fi avut de pierdut, când se va numi un director la revistă. Nu aflase că Măţoiu a fost uns şi spera încă.

Închisă în autobază

— De ce să nu avem şi noi contemporanii noştri, exclamă Pitic Orfeanu aplecându-şi căpăţâna diformă, imensă faţă de trup şi schimonosindu-şi faţa într-un zâmbet ce parcă ar fi vrut să fie paravanul unei mari dureri.

În astfel de momente, Pitic Orfeanu chiar părea un pitic. Adică o ființă neliniștitoare în bătrânețea și perfidia ei, amenințătoare. Însă, aflată în salonul lui, doamna Leopoldina nu vedea în harpist o căşunare rea a naturii ce-l brodise slut la trup și la minte, ci pe valetul artei, înzestrat cu necurmate și depline puteri creatoare, un fel de Prospero capabil să țină în stăpânire stihiile și să le reverse peste lume îmblânzite, sub forma divinelor tonuri, armonice vibrații ale strunelor harfei. Ce e drept, asistența, vrăjită, nu sesiza că piticul se acompania singur la besafon de câte ori cânta. Uimită de cuvintele artistului, căută să le afle înțelesul, dar el nu-i venea, nu i se revela, însă, la urma urmei, cine era ea ca să priceapă vorbele înaripate ale unui patriarh al gândirii? Câți oare l-au înțeles pe Dante? Câți pe Dali? Câți pe poetul Porumbelu? De ce ar fi Pitic Orfeanu mai prejos? *Contemporanii noștri*– repetă în gând de câteva ori aceste vorbe doamna Leopoldina, cu o bucurie interioară intensă, pentru că în ele îi părea a sta vesta filozofală îmbrăcată de Mila Sa Divină Brahmaputra Sayonara, ce ținea, de o vreme, conferințe pe litoralul Mării Negre, plăcându-i lui, se pare, apele murdare și urât mirositoare, aducându-i ele aminte de Gange. Se minună doamna Leopoldina de această descoperire a ei, venită pe loc și neprevăzută prin ceva: Marea Neagră e Gangele românilor! Mila Sa Divină afirmase că omul e *Nimic*, iar atunci când conștiința ta realizează acest ultim și de obicei impenetrabil adevăr, pe dată te-ai eliberat din strânsoarea, ca un pumn încleștat pe niște boașe, a vieții asupra bietului om muritor. Iar când afli, te podidește pe nas desfătarea supremă, pentru că sclifoselile sinelui nu te mai pot răpi bucuriei de a ști că nu ești. Doamna Leopoldina rectificase un pic filozofia Milei Sale Divine, mai ales când poporul aflase că insul ce-o propovăduia nu era indian get-beget ci sirian, convertit la budism și apoi la hinduism, spunând ea, cu adânc înțeles, că omul nu se poate să fie chiar nimic, de vreme ce dă zvon de existență din stomac prin goarna anusului! Poate ceva este omul, doar că nu mai mult ca un vierme. Întocmai aceeași imensă bucurie o simțea doamna Leopoldina acum, repetând cuvintele lui Pitic Orfeanu: de ce să nu avem și noi contemporanii noștri?

Până când doamna Leopoldina trecuse prin mașina de tocat a minții aceste cugetări, Pitic Orfeanu își revenise din grimasă și

reluase figura lui senină și încrezătoare. Privi la cei din jur: magnați ai presei, șefi de poliție, SRI-ști, întreprinzători particulari cu state de pe vremea bișnițăriei pre-revoluționare, găinari mari și mici, șefi de restaurante, șefi ai agențiilor de pază și protecție, foști comuniști nostalgici așteptând descoperirea Graalului în revenirea vechiului regim și în resurecția viitorului de aur, și care nu credeau că a fost împușcat Ceaușescu, ci sosia sa și mai sperau încă în restaurarea șefului suprem... și multe doamne, foarte multe doamne, care, ele, se aflau cel mai aproape de adevăr, preamărind arta și pe reprezentantul ei pe pământ, pe el însuși adică, pe Harpist.

Of, își spuse cu obidă doamna Leopoldina, de ce nu va fi avut și Gicu al ei un pic de har. Iată ce diferență, la Pitic Orfeanu te prinzi cu mâinile de frânghia sublimului și urci pe ea la cer, în vreme ce la Gică, în salonul lui Gicu... ce afli? Ședințe seci, inși de doi bani, pragmatici, obosiți de viață, fără vreun impuls spre gustul frumuseții și-al încântărilor gândirii. Aici, la Orfeanu, metaforic vorbind, puteai spune că e fântână, din care își ostoiește setea, se adapă drumețul ostenit, pe când la Gică... un deșert. Când iei o gură de ceva, iei o gură de nisip roșcat, iar când respiri, în loc să simți parfum, te sufoci de parcă ai fi înghițit aer încins, ieșit, cu sfară și negreală de arsuri, din mațul lui Mățoiu. Doamna Leopoldina strâmbă din nas. Nu avea un nas prea mare, dar nici prea mic. S-ar putea spune că era potrivit. Dar oricum, chiar dacă lui Pitic Orfeanu îi plăcea nasul ei sau nu-i plăcea, tot nu-l interesa. Coborât din cuburile înalte ale artei (sferele nu-i plăceau, ați văzut zaruri sferice, întreba sfidător, cum să joci un barbut?), harfistul se plimba printre oameni cu mâinile la spate, ca un Napoleon (și doamna Rasol nu accepta că-i un Napoleon de bâlci, cum îl gratula Gică). Da, harpistul se plimba printre ei, ca Dumnezeu coborât pe pământ, ba chiar schimba câte-o vorbă cu fiecare, dar nu se amesteca vulgului. Cum să-ți păstrezi puritatea spiritului și-a ideii, dar mai ales demnitatea, dacă asculți ce spune prostimea? Lipsiți de har, invitații săi la Salon ce puteau fi alta decât mărunte târâtoare, făpturi retorice ce nu puteau percepe Adevărul, pe cel universal, când nici măcar la cel particular nu avea ghes gândul lor? Pitic Orfeanu tocmai terminase de

cântat la harfa electronică o celestă compoziţie creată de el însuşi sieşi. Renunţase la principii, graţie cărora refuzase mult timp să cânte pe podiumul artistic, biruit azi de rugăminţile invitaţilor săi, avizi să asculte răpitoarele sale acorduri, asemuite unei păşuni din rai. Iubiţii săi invitaţi păşunaseră bine, iar acum, în semiobscuritatea încăperii, rumegau, întârziind cu duhul la întretăierea căilor ce unesc pământul de cer. Se împotrivise, e drept, mult timp, să urce treapta scenei, dar implorat până la răzvrătire de compatrioţii săi lihniţi de artă, se felicita acum că o făcuse, deoarece, e drept, cu piciorul urcase măruntul nivel al unui podium, dar de acolo se înălţase, săltând dincolo de zenit, până la pronia divină. Ca un păstor, îi luase cu el, pe aripile idealei interpretări, în tărâmul slavei supreme, pe aceia ce altfel n-ar fi ajuns acolo în ruptul capului: pe ardenţii săi adepţi. O, da, era sigur că făcuse prozeliţi şi că alta nu şi-ar fi dorit nimic cei prezenţi, afară de a cânta aidoma lui. Însă pofta, ca toate jinduirile, nu se împlineşte în glorie, afară numai dacă ai har. Şi cei ce-l ascultau, nu aveau. Poate de-ar fi avut, nu l-ar fi ascultat. Lăsând pe doamna Leopoldina să-l admire cu gura căscată, Pitic privi în jur, căutând pe Porumbelu. Acum era momentul ca poetul să-l glorifice cu un discurs înaripat de-al său, în care proslăvirea să-şi afle împlinire în Pegasul cuvintelor. Elogiul tăcut al invitaţilor săi nu-i era de ajuns, azi, lui Orfeanu. Dar ia-l de unde nu-i pe Porumbelu. Imprevizibil cum era, preferase, probabil, în locul societăţii săţioase a Salonului, să se înfunde în vreo crâşmă şi să dea pe gât, în locul şampaniei spumoase, vreun rachiu neaoş, puturos. Văzând una ca asta, Orfeanu hotărî să umble printre oameni, ca altădată Dumnezeu pe pământ, ca să-i lase să-l vadă, să se umple de preaplinul măreţiei lui, primind aşa o recompensă nu mai prejos decât renaşterea Fiinţei în destrăbălata lume românească. Era sigur Orfeanu, cine avea norocul să-l privească, se primenea: reînviat, renăscut, cârpit, tămăduit, tălpuit, retuşat, remaiat, depanat, înzdrăvenit, recondiţionat – devenea alt om, primind un titlu de onoare, o distincţie absolută. Chiar şi urmaşii celor ce l-au privit o dată, oricât ar fi fost de netrebnici şi pociţi, tot s-ar fi înfruptat din miracol peste timp şi Olimp, prin lanţul ADN al străbunilor. Lanţul, îmbibat de artă, s-ar fi transmis progeniturilor. Miracol

demn, la o adică, în alt plan, de Duhul Sfânt. Şi cine ştie, poate că măreţia lui nu venea din vanitate, ci de la preotul Sorescu, care-şi pomenise cumnatul, în ultimele săptămâni, în rugăciunile sale neîntrerupt şoptite zi şi noapte. Utilă pomenirea, chiar dacă nu prin ea te urci la cer. Trecând printre convivi, Pitic Orfeanu lua parte, ici-colo, condescendent, la discuţii. De ce să nu-şi dea cu părerea despre rromi, acolo unde se vorbea despre rromi? Să fie ei o spiţă a indienilor, nomazii luri? Care ceruţi de regele persan Bahram Gur, pentru a coloniza ţinuturile mănoase ale ţării, au primit vite, grâne şi animale de povară. Dar în loc să lucreze pământul, ei au mâncat darurile şi, izgoniţi, au pornit într-un lung drum, ajungând în Valahia, unde s-au aşezat pentru vecie. Valahii, mult mai primitori ca persanii, nu i-au izgonit, dimpotrivă, i-au hrănit bine şi îi hrănesc şi în ziua de azi, când Valahia se numeşte România... Dincolo, invitaţii vorbeau despre naţionala de fotbal a ţării. Cum să nu intervină Orfeanu şi aici? Mai ales că regele Gică de pe meleagul lui se trage. Şi nu chiar el, Orfeanu, i-a prezis lui Gică Hagi, încă de pe când era junior mic şi învârtea mingea ca sfârleaza, că va fi genial? Dar nu mai este echipa din ziua de azi ce era pe vremea Regelui! Gică a fost un Maradona. Unde mai găseşti unul ca el? Azi şi oricând? Hagi a dus echipa în sferturile de finală. A învins Argentina cu 3-2. Dar domnul Nicodim, patronul cel sârmos ca un mistreţ al unui ziar local, nu fu de acord.

— Prin ce-i mai proastă echipa de azi decât cea de atunci, întrebă el. Uite că anul ăsta am făcut la Euro 2000 egal cu Germania şi-am învins Anglia cu 3-2.

Însă Pitic Orfeanu nu suporta să fie contrazis.

— Haidade! ricană el şi zâmbi iar strâmb. Numai un netot n-ar vedea că suntem în declin. Ţi-o spun eu, ăsta e cântecul de lebădă al naţionalei. Tu n-ai clarviziunea mea.

Profeţind amarnic, unii ar zice că împotriva slavei naţionale – ce atentat fioros! – Pitic Orfeanu trecu la alt grup. Se vorbea de politică. Mandatul lui Emil Constantinescu era pe sfârşite, aşa că se făcea un bilanţ. Opiniile erau dispersate.

— Imensă eroarea liberalilor să-l numească pe Constantinescu candidat. Manolescu era adevăratul lider, el ar fi trebuit să

candideze – spunea domnul Cosma, un fost demnitar local comunist, acum la pensie.

— Vă spun eu care-i tărăşenia, interveni domnul Crişan, bătrânul lider liberal al urbei. Am fost la şedinţa secretă în care s-a luat hotărârea. Colegii mei liberali au spus că Manolescu a trădat, mergând cu delegaţia lui Iliescu în China. Şi nu l-au mai vrut. Alternativa a fost Constantinescu.

— Să nu mai aud de el, interveni domnul Lascăr, un lider PRM, a dat Basarabia ucrainienilor de parcă ar fi dat din buzunarul lui. O bucată din sfântul trup al ţării!

Pitic Orfeanu nu se pricepea la politică, dar ştia el una şi bună, aşa că vorbi, ameninţând cu degetul ca o institutoare copiii neastâmpăraţi.

— Să vedeţi voi, o să fie ales tot Iliescu. Ăsta da om, pe vremea lui mi-au mers afacerile full. Ştia să nu se bage. Făceam tot ce voiam, nimeni nu mă împiedica. În ăştia patru ani de când e Constantinescu preşedinte, era să dau faliment. Nu mai poţi fur... face bisnis în ţara românească! Vă spun eu, Iliescu o să fie ales anul ăsta. Îl susţinem toţi, cu mic, cu mare. Să renască vremurile bune!

— Legea îi interzice să mai candideze, spuse domnul Lascăr hotărât.

— Auzi tu, lege în ţara românească, râse Orfeanu de el. Ce, nu putem înlocui legea de ieri cu aia de alaltăieri?

Zâmbi iar strâmb şi plecă mai departe, ca bună gazdă, atent să aprindă discuţia acolo unde lâncezea, s-o tempereze unde era prea fierbinte, să ofere subiecte apaticilor, dar mai ales să complimenteze doamnele, cu reverenţe de artist, ca pe scenă, când îşi ascunde plictiseala prea multelor bis-uri sub eticheta omului bine crescut. Unii ar fi crezut, văzându-l, că Orfeanu are cei şapte ani de acasă.

— Vai, Doamne, spuse soţia domnului Crişan, ţara geme de copii ai străzii şi de copii handicapaţi. Am ajuns o naţie de oameni fără suflet. Ca să nu mai zic de cei care îşi vând copiii la străini pentru un codru de pâine.

— Dragă Elisebeta, m-am gândit şi eu la asta, interveni doamna Plopeanu, dar nu crezi că o vor duce mult mai bine ţâncii ăştia vânduţi unor familii apusene, decât le-ar fi la ei acasă?

— Da, presupunând că ajung la oameni cumsecade, deşi mă îndoiesc, sări doamna Crişan la hartă. Eu cred că sunt cumpăraţi pentru exploatare, mai ales sexuală. Însă chiar şi dacă le-ar fi mai bine, nu te gândeşti la sufletul lor, departe de părinţi, de fraţi, de surori, de ţară? Închidem ochii, spunând că o vor duce bine, când ar trebui să fie condiţii la noi s-o ducă bine.

Văzând-o aşa înfierbântată pe doamna Crişan, Pitic Orfeanu zâmbi, ca să destindă atmosfera şi căută să le ofere un subiect nou, care să nu stârnească atâtea pasiuni. Chiar azi auzise vorbind pe cineva despre aderarea României la Uniunea Europeană şi, chiar dacă nu fusese prea atent, reţinuse că la începutul anului, Comisia Consiliului European începuse negocierile de aderare cu biata noastră ţărişoară, cum o alinta uneori Orfeanu.

— Ce credeţi, când vom intra în Uniune? întrebă el.

Dar se vădi că doamna Crişan cunoaşte destul de bine subiectul, probabil de la soţul ei. În loc s-o îmblânzească, o stârnise.

— Da, exact, domnule Orfeanu, ai adus bine vorba, este exact ce a recomandat Comisia: să rezolvăm problema copiilor instituţionalizaţi. E normal să se gândească mai mult occidentalii la copiii noştri decât o facem noi? Ar fi bine să facem acţiuni caritabile, oamenii bogaţi ca dumneata să ofere pentru tinerii ăştia câteva sute de milioane, şi aşa vom putea rezolva problema.

Auzind, Pitic Orfeanu zâmbi ca doctorul Mânzescu. „Mai bine şi-ar fi înghiţit limba", îşi spuse el în gând. Ideea de acţiune caritabilă îi părea dezgustătoare şi îi provoca nervi. Nimic nu era mai străin firii lui decât să dea. Să dai de pomană ceva, încălca drastic principiile după care se călăuzise în viaţă. Pomanagiii nu-i plăceau, nu-i suferea, ce mai. Adică să trăiască pe spinarea lui, fie că e vorba despre copii? Ce, sunt şeptelul lui copiii ăştia, îi sporesc avutul, îi fac vreun bine, îi dau vreun ajutor? Adică statul se spală pe mâini de ei şi o fi el mai idiot decât statul? Adică de ce i-ar hrăni el?

— Cu regret spun, zise el, căutând să dea un argument zdrobitor, ca să distrugă pentru totdeauna ideea de caritate şi nimeni să nu mai aducă vorba despre ea, măcar în prezenţa lui – regret... privitor la progeniturile amintite de doamna Crişan... n-aţi fost pe stradă? Nu mai poţi umbla prin oraş, îţi aţin calea... Vine un

puradel şi te trage de pulpană... şi se milogeşte... dă şi mie... dă şi mie... şi eu îi spun atunci adevărul... Bă, du-te la tac-tu să-ţi dea! Ce, te-am făcut eu?... Nu-i aşa? Ţiganul îl face şi românul îl creşte. Iar când creşte, îţi dă în cap. Noi ar trebui să ne vedem de-ai noştri tineri, nu?

Cuvintele lui avură efectul scontat, pentru că toţi plecară capul, probabil ca să asimileze cât mai bine teza.

— Iar despre intrarea în UE... Eu sunt artist, nu mă pot exprima decât metaforic... Mimează dumneata, domnule... – şi Orfeanu privi în jur şi se lumină la chip când îl văzu – ... domnule Nica, mimează cuvântul, hai să zicem, steag.

Domnul Nica, ca să-i facă pe plac, începu să-şi fâlfâie mâinile, să facă extensii, aplecări. Ştiind despre ce cuvânt e vorba, pricepură că e vorba de un steag bătut de vânt.

— Ei, vedeţi, spuse Orfeanu, toţi am înţeles, pentru că ştiam cuvântul. Dar acum... şi se apropie de domnul Nica şi îi şopti alt cuvânt la ureche şi domnul Nica arătă ceva ca un cerc, apoi se gheboşă şi porni şontâc, părând să care un sac în spinare. Nimeni nu ghici cuvântul şi se hliziră toţi. Jocul lui Orfeanu le plăcu şi începură să-şi spună cuvinte la ureche şi se scălâmbăiau în toate felurile. Râdeau ca unii când le arăţi un deget. Orfeanu îi lăsă o vreme şi apoi spuse:

— Ei, asta e, cam aşa ne vom înţelege cu Comisia de aderare. Naşpa!

Însă nimeni nu-l mai asculta. Jucau mim ca proştii.

— Minunată alegorie, exclamă Orfeanu privindu-i, dând cu deziluzionare din capul său ce părea imens, aşezat cum era pe un trup de pitic. O să mimăm şi noi şi Uniunea.

Dar nimeni nu mai era atent la el, prinşi în joc. Aşa că îl apucă pe domnul Nica de braţ, îi făcu semn domnului Mânzescu să-l urmeze şi îi conduse la *Marinarul vesel*, mă rog, în încăperea ce imita cârciuma nu de mult falimentată. Domnul Nica se lăsă dus, dar parcă nu de bunăvoie, deşi nici nu se împotrivea.

— Dragă domnule Nica, spuse Orfeanu, nu mi-am găsit nepoata la Techirghiol, aşa cum m-ai asigurat. Trebuie să scot de la voi informaţii cu cleştele? O să le scot cu forcepsul, dacă va fi nevoie, ştiţi asta. Nu-mi place că vă împotriviţi. N-am fost eu

întotdeauna o bună gazdă pentru voi? Nu v-am ţinut uşa deschisă să intraţi la mine oricând? Nu v-am primit cu inima deschisă? Eu nu sunt orator. Nu ştiu să înduioşez omul, ca Gică Rasol. Sunt doar un om cinstit. Deschis. Cu suflet bun.

Şi zicând acestea, se apropie de-o policioară şi o vânzoli după un algoritm ştiut de el, în sus, în dreapta, iar în sus şi în stânga şi, în partea cealaltă a încăperii, un perete începu să se mişte. Era un perete fals, cu o plasă pescărească pe el, nişte stuf şi câteva ulcele. Se descoperi uşa unui seif. Orfeanu îl deschise. Doctorul Mânzescu, curios din fire, se apropie să privească, dar nu văzu nici aur, nici pietre preţioase, nici bonuri valorice, nici dolari. Doar casete video, multe casete video. Pitic Orfeanu alese una şi merse cu ea la un player. Ia uitaţi voi aici! Tehnologie veche, dar mai valoroasă ca tot aurul lumii. Domnul Nica făcu feţe-feţe când văzu imaginile. Recunoscu unul dintre momentele de care nu-i plăcea să-şi amintească. Nu pentru că ar fi avut de ce se ruşina. Fusese toată viaţa un om integru. Nu umblase la femei, nu furase... decât mărunţişuri, nu dăduse în cap nimănui... decât pe la spate. Dar fusese o vreme când oferea informaţii unui securist... ca tot românul doritor de propăşire. O făcuse cu inima deschisă, era pentru binele patriei. Însă în ziua de azi oamenii nu mai înţeleg aşa ceva, i-ar lua-o în nume de rău, l-ar numi delator. Pe când el, ca şi acum, nu a fost, nici în vremea comunismului, decât un bun cetăţean. Atent la valorile morale ale societăţii. Cine le încalcă, nu e pasibil de pedeapsă? I-a miruit ca să-i îndrepte din greşeală, nu de alta.

— Minunat, spuse domnul Nica, gândind acestea. E prea mult dacă vă rog să-mi faceţi şi mie o copie după casetă? continuă, parcă gudurându-se.

— Da, şi mie, spuse domnul Mânzescu, care găsise o sticlă pe jumătate plină şi îşi turnase într-un pahar, continuând sforţările bahice cu care se canonea încă din zori, ca să se dreagă şi tot nu se întremase încă.

Văzând că domnul Nica priveşte crunt la el, îşi miji ochii şi râgâi, pardon. Pitic Orfeanu scoase caseta din aparat, o duse în seif, îl încuie şi rulă peretele fals înapoi la locul lui. Cineva bătu la uşă. Orfeanu îi spuse, mieros, să intre. Era bucătăreasa.

— Sunt gata! Vă aduc?

— Da, aprobă Orfeanu.

Bucătăreasa ieşi şi se întoarse peste puţin timp cu un castron aburind cu ardei umpluţi.

— Delicios, spuse Orfeanu şi se apucă să mănânce, dar cu o poftă de-ţi venea să leşini. Sorbea din zeamă şi mânca nemestecat, ca leul din munţi, în vreme ce domnul Nica şi doctorul Mânzeascu stăteau drepţi în faţa mesei.

— Tare dor mi-a fost de ardei umpluţi, spuse el plescăind, aplecat cu faţa în aburii ce ieşeau din castron. Domnul Nica înghiţi în sec. Deşi nu era gurmand, nici pofticios măcar, mirosul de ardei umpluţi îl aţâţaseră... şi saliva.

— E o mâncare prea plebee, spuse Orfeanu, ca să vă invit şi pe voi. La români, mâncarea nobilă e grătarul din ceafă de porc cu cartofi pai şi murături. Asta-i mâncarea naţională azi. Mâncarea proletarului, visul salahorului. Mâncarea naţională în comunism şi după comunism. Pe vremuri era mămăliga cu brânză şi jumări. Mămăliga pripită, fierbinte, cu lapte rece. Şi mămăliga cu sarmale. Sarmale peste care torni câteva linguri de smântână. Dar acum, nu. Românul s-a emancipat. Grătarul cu cartofi pai! Dacă te gândeşti şi la câţiva castraveţi muraţi, îţi lasă gura apă. Suntem nişte bădărani, nu?

— Da, nişte castraveciori nu mi-ar strica, spuse doctorul Mânzescu. M-aş drege.

Domnul Nica ţâţâi din buze dezaprobator, scoţând acest sunet de parcă şi-ar fi supt o măsea.

— Ei, dar să lăsăm pălăvrăgeala, spuse Orfeanu. Până acum mi-aţi spus tot felul de năzbâtii despre nepoata mea şi eu nu ştiu încă unde e. Doctorul mi-a îndrugat minciuni. O minciună gogonată. Fata nu-i la Techirghiol, la bunici. Credeţi că după asta mai scăpaţi cu viaţă? Unde... unde-i fata? Ia spune, strigă Orfeanu, se ridică în picioare, îşi smulse baveţica de pe piept şi-o aruncă jos.

— E închisă la autobaza primarului, spuse doctorul Mânzescu dintr-o suflare, fără să aştepte ca Orfeanu să se şi încrunte.

Sărman doctorul Mânzescu! Credea că spune adevărul. Habar n-avea că face jocul primarului, că a căzut în capcana planului ticluit de Triţă Costin. Şi n-ar fi căzut dânsul aşa, ca musca în

rahat, dacă prietenul său, bunul său prieten, domnul Nica, nu l-ar fi manipulat. Domnul Nica i-a mărturisit, cu mărturie mincinoasă, ceva mai devreme, când veneau spre vila lui Orfeanu: ştii, Miruna, nepoata lui Orfeanu e închisă la autobaza primarului, dar să taci mâlc, o vorbă să nu scoţi. Aşa l-a îndemnat, însă domnul Nica îşi cunoştea amicul: doctorul Mânzescu nu putea ţine un secret. În el secretele stăteau ca urina în beşica udului după ce te-ai îndopat cu pepene: rezistă cât rezistă, te ţii cât te ţii, dar până la urmă... n-ai ce-i face şi-i dai drumul. Însă doctorul Mânzescu habar n-avea că prietenul său, bunul său prieten, i-a copt aşa ceva. Astfel, l-ar fi scos din catastiful prietenilor săi. Şi-ar fi rămas gol catastiful, pentru că alt prieten nu avea. Sunt puţini oameni pe lume care merită să-ţi fie prieteni. Minţind fără voie, având conştiinţa împăcată, doctorul Mânzescu băgă lingura adânc în castron.

Domnul Nica tuşi reprobator, ca şi când doctorul Mânzescu ar fi divulgat un secret şi nu se cădea.

— Ei, domnule Nica, acum ce ai de spus?

Domnul Nica îşi drese vocea.

— Dacă aşa spune doctorul...

— Dă-mi detalii, neicuşorule, să pot face un plan, ceru Orfeanu, cu o voce atât de calmă, că părea ameninţătoare.

Domnul Nica se apucă să vorbească şi spuse totul întocmai aşa cum îl învăţase Triţă Costin. Şi îl sfătui pe Orfeanu să meargă împreună cu garda sa de corp, într-o noapte, să-şi elibereze nepoata.

Domnul Orfeanu renunţă la ardeii umpluţi. Nu mai avea poftă de mâncare, se emoţionase subit.

— Dom'le, ameninţă el cu degetul şi, apropiindu-se de domnul Nica, se ridică pe vârfuri şi-l cuprinse de după umeri, în semn de superioară amiciţie. Să-mi faci o schemă a autobazei, să ştiu pe unde intru, pe unde ies... fiecare morman de gunoi... fiecare bancă... ghereta paznicului... tot!

— Ştiu eu o spărtură în gard prin care se intră aplecat, îşi arătă cunoştinţele şi iscusinţa doctorul Mânzescu, spre a-şi dovedi ataşamentul faţă de Orfeanu.

— Domnul Orfeanu nu trece prin găuri în garduri, băi nătărăule, îl apostrofă domnul Nica, gândind că doctorul Mânzescu a

scos o gogomănie pe gură, ce n-ar fi pe placul piticului. Dar se vădi că lui Orfeanu îi plăcu ideea:

— Ba, pentru nepoata mea intru și în orificiu de șarpe, ba trec și prin urechile acului, pe unde nici cămila n-a trecut, hotărî el.

Domnul Nica scoase din geantă hârtie, creion, se apucă să deseneze câmpul de bătaie, marcând tranșeele, Linia Maginot, gardurile electrificate, vălătucii de sârmă ghimpată, terenurile minate, poziția tunurilor din Navarone și mlaștinile bălegoase, mă rog, toate câte sunt într-un război și schiță o legendă, așa cum văzuse că se face pe harta unui cartograf austriac din secolul trecut. Când fu gata, înmână harta lui Orfeanu.

— Acest „X“ marchează spărtura în gard, preciză domnul Nica.

Domnul Orfeanu privi, până se dumiri, acel „X“, încruntat într-un mod fioros, încât ochii i se încrucișară. Îi lăsă pe cei doi acolo și plecă, spunând, din mers:

— Chiar în noaptea asta mă duc!

Se opri o clipă în loc și, mărinimos...

— Serviți, îi invită el, cu un gest larg din mâini, la ardeii rămași în strachină.

Dar când Orfeanu izbi ușa batantă, cui era să-i rupă nasul, dacă nu doamnei Leopoldina? Când o zări, domnul Nica vru s-o ia la detunata, dar era prins, ca lighioana, în capcană. Nevasta lui Gică Rasol trăsese cu urechea! Să te ții! Dar apoi, domnul Nica realiză că nu căzuse în păcat și jubilă. Nu Triță l-a trimis aici? Nu la ordinul primarului a venit, ca să-l inducă în eroare pe harpist? Învățat așa multă vreme cu trădarea, domnul Nica nu se dumirise de la bun început că acum era fără pată. Nu-l putea acuza nimeni. Jubilând, se așeză mai bine în raza vederii doamnei Leopoldina. N-avea decât să-l pârască această doamnă grasă și fălcoasă și făloasă... și bășinoasă! Totuși, domnul Nica o simpatiza pe doamna Leopoldina. Îl salvase și pe el într-o zi de furia primarului, când Gică l-a apucat de ceafă cu colții lui de leu ca pe-un vier. Și degeaba guița ca apucatul domnul Nica, ar fi fost sfâșiat fără intervenția doamnei. „Domnul Gică – va spune el cu modestie și un ton ironic. N-a fost nici o trădare la mijloc. Urăsc trădarea“.

Însă doamna Leopoldina păru că nu-l ia-n seamă. Prinse mâna lui Pitic Orfeanu în mâna sa, în semn de compătimire și,

plecându-se apoi din mijloc și privindu-l galeș drept în ochi, îi vorbi piticului, pardon, harpistului.

— Dragă domnule Orfeanu, am auzit, din întâmplare, tot ce s-a discutat aici! Negreșit voi merge la noapte cu dumneata la autobază!

Pitic Orfeanu, ținând-o de mână, o asculta atent și, cum voia să ajungă în salon, o porniră înainte, ieșind din raza auditivă a domnului Nica și înciudându-l, pentru că domnului Nica îi plăcea să asculte și acum nu mai avea ce.

— S-au lepădat de noi, spuse el și se repezi la ardei, luând seama că doctorul Mânzescu se înfrupta, hulpav, deja, gata să nu-i mai lase!

Doctorul Mânzescu, auzind vorbele doamnei Leopoldina, ridică niște ochi bleojdiți spre domnul Nica și, cu gura plină, stropind împrejur, spuse:

— Ai auzit ce-a spus doamna Leopoldina? Eu n-am auzit nimic, nu știu nimic!

— Nici eu, replică, sec, domnul Nica.

Să-i fi spus lui Gică de doamna Leopoldina, că va fi cu Orfeanu la autobază, ar fi fost un mesager mort.

Peștele a înghițit momeala

Când domnul Nica duse vestea că Orfeanu va călca autobaza în chiar noaptea aceea, se făcu brusc liniște în salonul lui Gică Rasol. Pezevenghii înmărmuriră, chiar și primarul. Ba și Triță, dar el nu din pricina veștii, ci pentru că toți ceilalți tăceau și nu voia să strice el tăcerea, râdea în sineși, ia să-l aud pe Gică vorbind, ce-o să spună, analfabetul, cretin bălos... dar mai târziu afirmă că dânsul a tăcut doar fiindcă aceea era clipa primarului, lui îi revenea sarcina și onoarea să țină un discurs. Sau nu neapărat să țină un discurs, dar măcar să-i facă un semn că îl delegă pe el să vorbească. Și, într-adevăr, Gică îl privi, apoi ridică încetișor mâna și îl arătă cu degetul, dar ca și când s-ar fi prefăcut că trage cu pistolul. Triță își drese vocea, își bălăbăni capul imens.

— Peștele a înghițit momeala, spuse. Hai să vedem cum îl scoatem din apă. Să planificăm în amănunt, zise el.

Ideea de planificare nu-i surâdea lui Gică Rasol. Îi plăcea ca totul să fie realizat sub impulsul momentului. Dar admitea că planurile lui Costin aduceau beneficii, aşa că îl lăsă, deşi în primul moment vru să-l apostrofeze: ce planuri, bă? Hai mai bine la treabă! Aşa că îl îndemnă cu jumate de gură:

— Da, spune.

— Mai întâi, ce părere aveţi? E bine să fim acolo deseară cu mic, cu mare, toţi câţi suntem aici, să-l prindem pe Orfeanu, sau facem o echipă, selectăm câţiva pe sprânceană, pe cei mai vrednici dintre noi?

— Facem o echipă de aleşi, hotărî Gică. N-o să mergem cu şleahta!

Măţoiu, auzind, făcu feţe-feţe. Dacă se alcătuia o echipă din cei mai viteji, el ar fi trebuit să fie pus în capul listei. Era altul mai destoinic ca el? Era altul mai isteţ? Era altul mai iute? Nu era el o vulpe? Şi care dintre animale e mai iscusit, dacă nu coana vulpe? Vulpea dă şi cu ursul de pământ. Nu l-a numit Porumbelu pe Triţă Ahile şi primarului i-a spus Agamemnon şi atunci el, pictorul, ce rol putea juca în epopee? Nu i se cuvenea să fie Odiseu? Dar nu-i cădea bine să meargă, noaptea, într-o autobază răpănoasă, să se bată cu gorila cu pumni noduroşi, Pitic Orfeanu. Aşa că privi în jur, la ceilalţi, crispat la chip, aşteptând să vadă ce şi cum. Domnului Nica îi dădea, cu atât mai puţin, ghes inima, să se afle între aleşi, dar ştia că nu are scăpare. Dă-i 'nainte, chiar de te freacă hamul. Deşi, gloabă bătrână fiind, avea habar că nu-i va fi uşor. Oftă. Fratele lui Măţoiu ştia că n-are căutare, aşa că se cocârjă un pic de spate, ca un cocostârc şi scoase, din gura lui de peşte, câteva bule de aer, ce-au urcat spre tavan.

— Bă, dar ce-i cu voi? întrebă Triţă. Aţi amuţit? Parcă am fi peşti decorativi într-un acvariu. Nu este între voi nici un rechin? Ia să vedem, înainte de toate, volintirii.

Cum nimeni nu ridica două deşte, Triţă conchise că toţi sunt de acord şi apţi să participe la luptă.

— Bun, zise el, toţi doriţi, aşa că alegem. Înainte de toate, secretarul nu poate lipsi. Domnul Nica, treci dumneata în partea dreaptă.

— Dacă e domnul Nica, spuse doamna Mia, trebuie să fie şi doctorul Mânzescu.

— Dar ce, îi trimitem după cai morţi, ca să le ia potcoavele? întrebă Gică. Doar nu mergem la crâşmă!

Însă Triţă nu insistă, că avea nevoie de oameni.

— Treci şi dumneata, doctore, lângă domnul Nica, spuse el.

Doctorul Mânzescu se strâmbă, nu-i convenea, dar nu se putea împotrivi. Intrase în horă, să joace. Vorba aia: ai intrat în rahat, vrei, nu vrei, tot înghiţi.

— Dar Măţoiu, el de ce să nu vină cu noi? întrebă doctorul în timp ce se deplasa.

— Că bine zici, îl aprobă Costin. Măţoiu, treci şi tu lângă ei.

Măţoiu nu s-ar fi ridicat de pe scaun. Numai inşii inferiori stăteau, într-o adunare, în picioare. Cei superiori, ca el, stăteau jos, pe scaun, în fotoliu. Ar fi îndrăznit cineva să-i spună lui Gică Rasol, ia treci, nene, lângă ei, stai drepţi? Nu, n-ar fi îndrăznit. Şi lui, totuşi, îi spunea Triţă să se scoale. Aşa că se ridică în silă şi merse ca oaia bolnavă, de parcă l-ar fi durut şalele de la vechea sa discopatie lombosciatică. Ba chiar gândi de nu-i bine să găsească o astfel de scuză: mă doare spatele, nu pot veni. Aşa, ar fi împăcat şi capra şi varza, era ales între cei vrednici, dar sănătatea şubrezită de miile de ore petrecute la şevalet, cu tichia rembrandtiană pe ţeastă, nu-i permiteau arte marţiale, pe el nu-l prindeau decât artele plastice. Nu era apt pentru o altă bătălie, afară de cea cu pânza şi culoarea. Mai ales că ştia ce gardă are Pitic Orfeanu. Băieţoi aleşi pe sprânceană, din Mafia siciliană, cu muşchi cât opincile şi încă şi mai tari.

— Ar trebui să chemăm şi nişte poliţai, fiindcă oamenii legii... spuse Măţoiu şi nu fu în stare să-şi ducă la capăt ideea. Iar asta nu pentru că ar fi fost ceva ocult în atmosferă, sau ceva mistic, sau ceva oţios (fiindcă artiştilor le plac cele vane), ci doar pentru că aşa cugeta el, fără să poată duce la capăt un gând.

— Bă, creier de găină, îl apostrofă Gică.

— Da, marcat, luăm şi doi poliţai, să-l aresteze pe harfist la final, fu de acord Triţă. Pricepuse ce vrea Măţoiu, pentru că ideea îi venise demult, dar n-a vrut să se-ncalţe el cu ea, în caz că nu i-ar fi plăcut lui Gică. Las' să vină de la altul, el doar să prindă pasărea din zbor.

Doctorul Mânzescu, ca să se răzbune pe doamna Mia, îi luă vorba:

— De ce n-ar veni şi doamna Mia? Cineva trebuie să fie cu hârtiile, că doar fără hârţoage nimic nu se face.

— Doamna Mia, aprobă Triţă Costin, treci te rog şi dumneata lângă băieţi.

Doamna Mia se ridică, scăpă dosarele, le ridică, le grămădi în mapă, îşi netezi fusta şi, cu paşi mărunţi din pricina hainelor prea strâmte, se alătură bărbaţilor, proptindu-şi apoi mapa sub braţ. Îmbujorată, privi semeţ în jur.

— Ce te uiţi ca gâsca? se luă de ea primarul.

— Eu şi domnul Gică Rasol vom fi de asemenea prezenţi. La o asemenea captură nu se poate altfel, zise Triţă Costin.

Dar nu spuse asta fiindcă-şi dorea atât de mult să se afle, noaptea, la autobază, sau din pricină că, la o aşa captură, merita să fie prezent, că doar nu credea, ca Porumbelu, că vor intra în istorie. Şi nici măcar pentru a-l obliga pe Gică să vină şi el, numindu-l. Ci se temea că acoliţii, proşti cum sunt, nu vor şti ce să facă în lipsa lui şi poate, lingăi cum erau cu oricine, chiar îl vor face scăpat pe Orfeanu.

Şi cum treabă nu mai aveau, Triţă gândi să nu lase gloata sa din mână, să-i ţină pe tembeli în gheare, la primar, altfel, de-i lăsa pe-acasă, se putea trezi că evadează toţi şi nu mai vine unul la autobază. Să-i ţină aici, lângă el, până când înserează, oferind un festin din bunătăţile lui Gică. Altfel, ce-i pasă măgarului de unde beau oile apă? N-ar fi stricat el orzul pe gâşte. Că doar câinele moare de drum lung şi prostul de grija altuia. Aşa că spuse:

— Porumbelu nu-i aici, ca să ne recite ce fac oştenii înainte de luptă. Dumneata ştii, domnule Nica?

Domnul Nica, luat cu totul pe nepregătite, căută să-şi amintească nişte iambi, nişte trohei, fie din literatura română, fie din cea universală, dar nu-i venea nimic în cap. Însă ştia că aşa i se întâmplă mereu şi, curând, memoria sa de elefant va da la mirosit nişte vorbe din ghetele ardeiate ale memoriei şi le va deşerta pe trompă. Încât nu se panică, luă poziţia marţială a lui Porumbelu atunci când poetul vorbea sau recita şi, stând cu ochii în tavan, parcă Muzele scriau acolo versuri cu cărbune. Nu trebuia decât să le citească. Nu erau iambi sau trohei, cum era el învăţat, dar se descurcă şi cu hexametrii dactilici ce-i apăreau în faţă:

Şi sosind la locul ales de Ahile,
Mortul ei puseră jos şi un munte de rug înălţară,
Şi-alta, gândindu-se-atunci, în minte-i veni lui Ahile:
Stând mai deoparte de stivă îşi tunse el coama bălaie...

— Ce coamă, bă? sări în sus Triţă Costin. Ne trimiţi la tuns?

— Oştenii se tundeau înainte de război, ca să se purifice, încercă domnul Nica să se scuze.

Aşa citise dânsul într-un articol, unde erau citate şi versurile de mai sus. Însă, de bun simţ fiind, ghici că a nimerit prost, ca nuca în perete, după cum se spune în popor şi ridică, iar, ochii spre tavan... şi citi:

— *Rezemaţi de mândrele creneluri, îşi răcoresc sudoarea şi beau să-şi potolească setea, care-i arde.*

— Ei, aşa mai vii de-acasă, îl lăudă doctorul Mânzescu, înviorat de cum auzea de litroseală.

— Oştenii mănâncă şi beau înainte de bătaie, spre a-şi spori puterile, tălmăci domnul Nica înţelesul versurilor, sperând că aşa va fi pe placul şefilor.

Şi chiar fu, pentru că la asta se gândeau şi Triţă, şi primarul, ce nu mai era atent la ce pălăvrăgeau, ci la terasa unde fetele-nveşmântate în Moşi Crăciuni frigeau pe jar cotlete de purcel şi fleici de vită. Domnul Nica îi urmări privirea şi văzu unde bate. El prefera fleicile, carnea de vită fiind mai uşoară, dânsul fiind un om cumpătat şi cu gustul subţire. Însă doctorul Mânzescu nu fu de acord că doar oştenii trebuie să bea, ci tot omul, oricând, oricum, ba chiar e de preferat ca alta să nu facă.

— Au oare nu spun ardelenii: mâncă şi te satură, culcă şi te hodină? întrebă el.

Iar vorbele sale, ce semănau cu ale bardului Porumbelu, le amintiră tuturor că şi doctorul Mânzescu era poet, chiar dacă nu unul genial. Însă uite că ştia să vorbească, de-l înşfăca setea şi maţele îi ghiorţăiau.

Cum ceilalţi, care crezuseră a veni o zi tristă, văzură că totul se îndreaptă pe-un bun şleau şi vor chefui înainte de luptă, îşi descleştară maxilarele şi prinseră a zâmbi.

În timp ce mâncau și beau, domnul Nica îi dădea coate doctorului Mânzescu:

— Doctore, spuse el – vorbea hotărât, dar cu voce scăzută, să nu fie auzit de cineva –, pe om îl cunoști ce animal e după cum se ghiftuiește și îi făcu semn să-i urmărească pe meseni. Doctorul refuză instinctiv, pentru că i-ar fi distras atenția de la mâncare și băuturi, iar el n-avea alt chef decât să se înfrupte. Ce-i păsa lui de ceilalți și de cum mănâncă și ce animal e fiecare. Dar la insistențele prietenului său ce nu-l slăbea din ghiontiri propulsive, împietri un copan de curcan din drumul său spre gură și se uită la ceilalți. Doamna Mia ciugulea. Gică sfârteca. Triță rumega. Mățoiu sugea și lingea. O vreme spectacolul îl amuză pe doctor, dar apoi se întoarse la treburile lui serioase.

Mâncară ce mâncară, băură ce băură, orele trecură. Pe la cinci, erau lățiți prin fotolii și sforăiau.

Doar Triță nu putea să doarmă. Dormea mai greu de când fusese femeie și grijile i-au dat metabolismul peste cap. Însă acum nu asta-l ținea treaz. Se refugiase într-o cameră de oaspeți din vila primitoare a primarului și, fără să se descalțe, se suise în pat. Stătea cu ochii săi bulbucați zgâiți spre seraiul tavanului și cugeta la ale lui. Abia când și când moțăia, dar sărea iute îndărăt la veghe din pricina viselor urâte. Pe la ora când soarele scăpăta, Triță ticluise, în amănunt, planul.

Atunci se ridică din pat și merse de-i trezi pe ceilalți.

— Hai să chemăm polițaii, spuse întâi și-l sună pe șeful Poliției să-i trimită vreo doi plutonieri echipați. Doi-trei oameni de-ai legii, spuse el, spre a fi totul clar. Nu era însă clar nici așa pentru toată lumea. Încât:

— De-ai legii lui Murphy? întrebă fratele lui Mățoiu pe Mățoiu. Acesta se uită crunt la el.

În timp ce stătuse în pat cu ochii în tavan, Triță avusese o presimțire rea. Se făcea că jivina de Orfeanu, înciudată pe el, i-a spart capul cu pumnul său noduros, de gorilă. Asta-l determinase să încropească planul după interese personale.

— Domnule Nica, spuse el. Ia vino mai aproape.

Domnul Nica se apropie de Costin și luă poziție de „drepți!“ cu pieptul bombat, gata de orice sacrificiu.

— Ia îmbracă dumneata, îl îndemnă Triță, hanoracul meu.

Domnul Nica execută și îndată era înfășurat în hanoracul cât o prelată de camion. Măra ochii și se privi, dar nu îndrăzni să spună o vorbă. Și-ar fi găsit beleaua, fie de-și arăta nemulțumirea doar cu fleacuri în dodii. Așa că tăcu mâlc. Triță îl examină atent, învârtindu-se în jurul său.

— Îți stă bine, spuse el. Că doar haina face pe om, nu?

Toți aprobară. Pe domnul Nica, haina prea largă a lui Triță îl făcea mai degrabă un soi de vultur pleșuv și bătrân cu aripi jumulite.

— Ia și șapca, spuse el și domnul Nica se execută.

Șapca lui Costin era cunoscută în tot târgul. Semăna cu șapca în carouri a lui Sherlock Holmes dintr-un vechi film.

— Cu acest semn distinctiv, oricine te vede te va lua drept Triță Costin, spuse Triță.

Doar că i se bălăbănea capul în șapcă ca o limbă într-un clopot.

Atât însă nu era chiar de-ajuns.

— Ia dumneata și geanta diplomat... și domnul Nica execută. Geanta era ca bolovanul și domnul Nica se înclină ca Turnul din Pisa.

— Ei, da, acum ești leit eu, spuse Costin satisfăcut. Acesta e planul. Mergem cu domnul Nica deghizat în tigru, cel mai puternic prădător de pe pământ, continuă el.

Dar ce, era Triță Costin tigru? El nu era decât un bou, își spuseră toți, chiar și coțofana de doamna Mia. Și de ce? De ce să-l deghizeze pe domnul Nica? Era cumva un alter-ego al lui Triță? Nimeni nu pricepu, dar nici nu îndrăzni să iscodească. De unde să știe ciracii lui Triță că el a avut presimțiri rele? Și dacă a avut, de ce să atragă asupra sa mânia divină, când putea să-l delege pe altul să ia lovitura?

Tocmai atunci ușa se dădu de perete și Gică Rasol intră căscând de-i trosneau fălcile. Dar își înghiți căscatul când dădu cu ochii de domnul Nica.

— Bă, ce cauți în hainele lui Triță, întrebă el, crezi că păcălești pe cineva?

Cum de nu observase nimeni, până s-o spună Gică Rasol, că hainele se bălăbăneau pe domnul Nica? Că geanta îl cocoșa prin

greutatea ei. Că doar domnul Nica, deşi înalt, sfrijit fiind, cum să poarte măsurile zeieşti ale lui Triţă, măsurile unui Falstaff, unui Pantagruel? Cum să afli la domnul Nica un aşa pântece? Şi-un cap cât de bou? Ochi ieşiţi din orbite ca ai broscoilor? Picioare crăcănate, de rădaşcă? Ce mai animal era Triţă Costin! Pe lângă el, domnul Nica era abia un gândăcel!

Gică se aşeză în fotoliul său alb şi păru că adoarme.

— Am hotărât că vor fi toţi prezenţi la autobază, dădu Triţă raportul lui Gică.

— N-ai decât să-i iei pe toţi cu tine, spuse Gică.

— Iar domnul primar ne va conduce spre o sigură victorie, spuse Triţă.

Dar primarul nu era aşa prost:

— Ia nu mai fă tu planuri pentru mine, spuse el lui Costin. Vă duceţi voi frumuşel să-l prindeţi pe Orfeanu, că eu am treburile mele.

Şi cum stătea picior peste picior în fotoliul alb, îşi bombă pieptul, îşi lăsă mai spre ceafă bereta irlandeză roşie ce-i ţinea loc de coroană şi spuse, ca să ştie toţi şi să nu creadă că nu merge cu ei pentru că i-ar fi ruşine să fie văzuţi prin târg împreună:

— Am întâlnire cu un candidat!

Zis şi făcut, echipa era alcătuită, dar fără primar. Asta nu-i căzu bine lui Triţă. Se fofilează ca întotdeauna, îşi spuse în barbă, când e mai multă nevoie de el. Şi-l înjură în gând. O să meargă singur cu gloata, în vreme ce primarul, ca regele junglei, rămâne să-şi facă siesta.

Gică se ridică, se întinse şi înainte să dispară pe uşă, spuse.

— Bă, îmbracă-l pe Nica în hainele mele. Parcă-s mai pe potrivă!

Triţă avu un rictus, iar ochii exoftalmici i se dădură peste cap. Un nod i se puse în stomac. Îi era silă. Planul i-a fost compromis, infectat, iar acum Gică mai şi ordona. Se gândi cum să dreagă pelteaua. Da, să-l îmbrace pe domnul Nica în hainele primarului, iar pe doctorul Mânzescu în hainele sale. Aşa va părea că ambii şefi sunt acolo. Dar el, Triţă, chiar va trebui să fie. Ba n-o să meargă. Că planul său nu mergea. Înjură în gând... şi pe doctorul Mânzescu îl lăsă să fie doctorul Mânzescu, cel cunoscut tuturor aşa,

cu nas coroiat, strâmb şi cam roşu... de la hamsii, că hamsiile te ciupesc de nas. Şi gloata porni către autobază la ordinul său, cu domnul Nica îmbrăcat în hainele lui Gică Rasol.

Apărarea siciliană

Păzit de întunericul nopţii şi de ceaţă, Orfeanu, împreună cu doamna Rasol şi cei trei bodyguarzi ai săi... din Mafia siciliană, din câte se zvonea, Macaroni, Piţeroni şi Parme Giani... urmaţi, nu se ştie cum ajuns între ei şi în ce scop, de poetul Porumbelu, bâjbâia după spărtura din gardul de beton armat al autobazei.

Doamna Rasol îl invitase, ba chiar îl rugase, că doar autobaza era a lui Gică, deci şi-a ei, să intre pe poartă, demnitatea stând, la dânsa, înainte de toate. Cum să treci îmbrăcată în haină de blană, chiar şi de-ar fi fost blană de miel, printr-o gaură în gard, ca şoarecii? Iar a dânsei era de şinşila. Tot şobolan şinşila, i-ar fi spus Gică, s-o vadă. Însă Orfeanu nu voia să intre pe poarta din faţă. Unde ar mai fi fost atunci elementul surpriză, iar Orfeanu voia să-şi ia adversarii pe făraş. Să acţioneze pe furiş era filozofia lui.

— Dacă mergem făţiş, zise Orfeanu, pe când stăteau sub un bec chior, ca să se orienteze pe harta domnului Nica, pot să-mi mute nepoata în alt loc, sau s-o ascundă.

Iar Orfeanu, isteţ, dorea să-i prindă în flagrant delict, să descopere fata, s-o ia şi s-o ducă acasă la părintele ei, preotul Sorescu. Se dovedea astfel om precaut şi înţelept. Doamna Leopoldina Rasol, în haina de şinşila cumpărată dintr-o călătorie în Ecuador, părea Regina Rozătoarelor, dar se credea Regina Amazoanelor. Poetul Porumbelu, deşi în paltonul său ancestral, zdravăn, şi cu căciula de oaie ţurcană pe cap, mergea zgribulit ca vrăbiuţa. De ce venise? Nu dintr-un imbold umanitar, ca să-i salveze nepoata lui Orfeanu, că nu-i păsa dânsului de alţii, ci îmbrâncit de Muze. Să urmărească faptele, să-şi noteze în minte, iar mărturia o putea turna apoi în versuri, într-o eternă epopee, aidoma *Iliadei*. Un nou război troian! Ce pleaşcă! Nu te întâlneşti cu un aşa război decât la trei mii de ani! Sau dacă războiul vine ceva mai des, poeţi de geniu, mai rar. Acum brodiseră zeii, ca în vremuri homerice, şi războiul şi bardul. Aşa că Porumbelu, în ciuda frigului, păşea,

noaptea, alături de troienii taberei troiene, așteptând să apară aheii și să înceapă confruntarea. Era singurul care știa, dintre ai lui Orfeanu, că gașca lui Gică Rasol îi așteaptă, pregătită de luptă. Sub braț, poetul strângea o carte. Doamna Leopoldina, curioasă, cătase să citească titlul. Era un bestiar, carte numită chiar așa, *Bestiarul*. Ce-i trebuia lui Porumbelu, cine să ghicească? În ciuda auspiciilor albe, Porumbelu suferea, totuși, de gânduri negre. Băuse cam mult cu o zi înainte, prea mult. Iar ficatul nu-i mai rezista așa bine și, beat fiind, visase urât. Se făcea că era o sământă de dovleac, iar neantul îl acoperise cu poalele fustei. Ce beznă! Și cum mai arăta neantul! Negru tot, cu chip de babă deșirată și cu coasa pe umăr. De nimic nu-i era frică lui, poetului, decât de coasă. Când vâjâie prin aer, seceră vieți. Era coana Moarte, își dăduse seama Porumbelu și părul i se zburlise. S-a dus la baie, și-a băgat degetele-n gât și-a vomat. Abia apoi a tras un somn, dar ce somn, profund ca moartea... căzut parcă în hău. Ghicise că moartea e aidoma clipelor când te-au părăsit Muzele! Ferice de oamenii de rând, și-a spus el dimineața, nu au termen de comparație, sunt morți din naștere, dar n-o știu. Însă cu toată starea-i sumbră, urmărise prea mult să scrie epopeea, ca să se lase acum păgubaș, doar pentru o biată mahmureală! Ce, l-a oprit chercheleala pe cetățeanul turmentat să voteze? Mahmur – ce cuvânt frumos pentru ceva așa nasol! Cu mâini tremurătoare, își ridică gulerul paltonului. Ceața, venită de pe mare, îi dădea senzația de frig. Nu suferea, poetul, negurile. Căută să le străpungă cu privirea, dar nu se vedea la zece pași în jur.

În sfârșit, cercetând schița făcută de domnul Nica la lumina sfrijită a becului aflat pe stâlp, Orfeanu, înveșmântat într-un balon încins cu un cordon pe burtă, găsi spărtura. Era o gaură în gard, cam strâmtă și cu sârme dând pe dinafară sau, gaură fiind, pe dinăuntru. Dar, când să pășească prin ea, căzu pe gânduri. Politețea, domnilor, politețea! Ce altceva mai prețios, mai presus de spirit și chiar de talentul artistic, face cinste bărbatului, dacă nu politețea?

— *Lady first*, spuse, fiindcă bunghea un pic romgleza.

Doamna Leopoldina, doamnă bine crescută, iar asta se vedea după mărimea-i, acceptă invitația. Chiti gaura în gard, se aplecă,

se flexă, se pungi, se stafidi, se îngustă, se strâmtă, se dezumflă – degeaba. Orfeanu fu nevoit să intervină. O împinse de fund. Porumbelu, cu ager spirit, căută scenei un corespondent în *Iliada*. Nu-l găsi, nu erau și pace spărturi în gard la Ilion. Dar el se afla în România. Unde găuri găsești „câta-vrei". Era de bine, sau de rău? Dădu balanța de partea binelui, ca-n basme: va fi original, unic, nu-l va eclipsa nici Homer! În *Iliada* femeile numai se plâng. Nu sunt femei de acțiune, ca în zilele noastre. Căci iat-o pe doamna Leopoldina îngrămădită într-o gaură din gardul autobazei soțului ei. Totuși, Porumbelu se strâmbă. Puteai să compari autobaza lui Gică Rasol cu Ilionul lui Priam? El, poet fiind, gândise altceva. Anume că Gică Rasol va lovi în vila lui Orfeanu, aceasta putea fi Ilionul, poseda demnitatea slăvitei cetăți, era Cetatea Artei. De asta pierduse amar de ani prin salonul lui Pitic, aștepta conflagrația, avid să îi prindă scânteia, prima clipă a războiului. Scânteia! Ce e mai important ca scânteia? Momentul nașterii! Nu s-a născut chiar Universul din scânteie, Big-Bang? Scânteia e originea. Și dacă nu descrii originea, te poți șurlui pe acțiune. Rămâne fără înțeles. Dânsul a prins obârșia, dar restul nu-i venea la socoteală. Orfeanu ataca, deci juca rolul lui Agamemnon, iar autobaza devenea Ilionul. Și iată-l pe poet în dilemă. Să facă dintr-o autobază ce pute a ulei de motor, cauciucuri uzate și benzină, o nouă Troia? Cum nu, își spuse el pe dată! Ce contează că scrii despre un grajd, geniul poetic e miza! Se pleoști, totuși, puțin. Geniu, geniu, dar cum să faci din balegă bici? Continuă evaluarea, compară mai departe. Nu, nu mergea! Nu i-a botezat însuși el ca ahei pe-ai primarului, ca un nou Ioan Botezătorul și însuși el, cu divinu-i har oratoric, n-a uns pe Gică rege-al aheilor, un Agamemnon, iar din Triță a făcut cogeamite eroul, ditamai paladinul, un Ahile, că alerga mai iute ca un cal? Să facă acum din Gică un Priam și din Triță un Hector? Haida de! Și-ar întoarce epopeea pe dos! Chiar dacă, la urma urmei, nu era așa greu. O întorsătură de condei și gata! Nu suntem, în zilele noastre, parcă prinși în vârtej? Așa-i în România! Toate se învârtesc, se sucesc, se amestecă între ele și până la urmă fac fâs. Nimic nu e clar. De ce-ar fi atunci clară ideea poetică? Puțină ambiguitate nu strică. Porumbelu era însă destul de exersat ca să știe că nu-i tot una confuzia cu ambiguitatea.

Iar aici era vorba de confuzie. Şi ce dacă, îşi spuse poetul, lumea se mai împrospătează. A murit el Dumnezeu, ba chiar şi teoria lui Freud, aşa că de ce s-ar ţine el după o epopee veche, că doar nu poate da ea seama de viaţa oamenilor din zilele noastre! Privi iar în jur. Ajutată de voinicul Orfeanu, doamna Leopoldina trecuse prin gaura din gard şi se afla dincolo, în curte, scofâlcită, zburlită şi moţată ca găina, dar teafără. Îşi aranja părul, înjura în gând şi din gura ei se auzea un cloncănit. Totuşi, chiar dacă în slujba binelui, ce-i trebuise aventură? Nu putea sta acasă pe curu-i cel lat? Aşa că în loc să fie mândră ca păunul, ziceai că-i o curcă plouată. Să-l fi văzut în acea clipă pe Gică al ei, vai şi amar era de dânsul! Noroc că Gică se afla, în acel ceas, la întâlnirea cu un candidat, nu-l numise, dar toată lumea din tabăra lui ştia că e Şuviţă...

Zdrahonii din Mafia siciliană găsiră că e sub demnitatea lor să treacă printr-o gaură şi au sărit gardul, folosind sacourile ca bandaj pentru sârma ghimpată.

S-au regrupat, iar Orfeanu, cu inima cât puricele, se temu să dea ordin de asalt. Ştia el că şi vulpea, cât este de vicleană, tot mai cade în capcană! Avea o presimţire, iar la el presentimentele erau sfinte. Credea orbeşte în ele. Instinctul îl călăuzise în viaţă şi niciodată nu-l dezamăgise. Aşa că mai zăbovi un pic. Cum zăboveşte şi norocul! Tocmai atunci ceaţa se ridică, parcă luată de o mână nevăzută şi la nici douăzeci de metri în faţa lor se iviră oamenii taberei vrăjmaşe, tabăra primarului – sau a lui Priam, după noua ordine a poetului Porumbelu. De-ar fi înaintat, Orfeanu ar fi nimerit, cu ai lui, drept în braţele lor. S-ar fi îmbrăţişat şi pupat, poate, că doar corb la corb nu-i scoate ochii, dar mai ştii? S-ar fi speriat şi s-ar fi panicat... şi putea ieşi cu pumni grei, mutre stâlcite – ba chiar şi maţe scoase, dacă unul mai destoinic scotea şişul!

„Vin peste noi!“, vru să strige Orfeanu, însă n-ar fi apărut atunci fricos? Mai bine să pară belicos şi să strige: „Înainte!“. Dar nu era nebun. Să se bată cu duşmanul? Scopul său era să-şi salveze nepoata, nu să se ia la harţă. Până la urmă chiti că tabăra primarului stă pe loc. Nu voiau nici oamenii lui Gică, oricât de răi la vorbă, să le sară la gât, punându-şi nasul în pericol.

Aşa că Orfeanu ordonă aşezarea în linie de luptă şi se puse pe gândit ce ar fi de făcut? Surpriza era... epopeică. La una ca asta nu se aşteptase. Ceilalţi i-au zărit şi ei, îşi dădu îndată seama Orfeanu, pentru că se foiau şi se organizau, desfăşurându-şi forţele. Era limpede că erau mulţi. După o clipă de panică, Pitic realiză că fusese trădat. Îl aşteptau. Dar cine să fi îndrăznit să-l trădeze? Era de conceput aşa ceva şi nu-i venea harfistului nici un personaj al urbei în minte, deşi, altfel, toţi erau capabili de trădare. Însă cum cei din tabăra primarului stăteau, fără să dea semne că ar vrea să atace, lui Orfeanu îi mai veni inima la loc, dar nu de tot. Trecură, aşa, vreo zece minute, taberele privindu-se şi măsurându-se din ochi. La o adică, Pitic Orfeanu ar fi dat ordin oamenilor lui să fugă, dar îi despărţea de libertate gardul. Nu puteau trece toţi, buluc, prin spărtura îngustă. În neorânduială, puteau fi luaţi ca din oală de inamici, ca nişte căzuţi în ambuscadă. Nu, hotărât lucru, nu va fugi. Stând aşa, îşi dădu curând seama că timpul lâncezeşte. Mai trecu vreo jumate de oră.

Plictisit pesemne, dintre mafioţii săi, retraşi mai în spate, lângă gard, nu de teamă, dar ca să nu se bage, Piţeroni, mai obraznic de felul său, se apucă să cânte.

— Ah, mânca-ţi-aş maneaua, strigă Orfeanu brusc tonifiat, având urechi doar pentru artă, prea fine pentru lălăieli.

— N-am ştiut că manea cânt, se scuză sicilianul, învăţat cu sciuri şi Camelo Zappulla. Dar pentru urechea artistului Orfeanu, tot ce nu era compus de el suna barbar.

Ştiindu-se apărat de identitatea primarului, purtată acum de el în cârcă, domnul Nica făcu vreo patru paşi în faţă, răsărind în spaţiul liber dintre tabere. De-acolo, scos în evidenţă, se răţoi la Orfeanu. Dar nu oricum. Din memoria sa prodigioasă, răspândi fragranţa citatelor, de el însuşi combinate într-o nouă viziune:

— Să nu daţi câinilor lucrurile sfinte şi să nu aruncaţi mărgăritarele voastre în lăturile porcilor, ca nu cumva să le calce în picioare şi să se întoarcă să vă rupă!

Văzând pe Gică al ei ieşit în faţa taberei sale, doamna Leopoldina se cruci. Avu pe dată un impuls, îşi făcu poşeta buzdugan şi

înaintă vreo doi pași, cu gând să se apropie de soțul ei, să-l ia de antebraț și să-l ducă acasă împroșcat de ocări, iar de se va încontra... apoi poșeta nu-i era ușoară. Căra în ea Lacoste, Lancôme, L'Oréal, Revlon, Max Factor, Bourjois, Maybelline, Chopard, Carolina Herrera, Dolce&Gabbana, Moschino – amestecate, cum nu suferea educația, cu Bershka, Stradivarius, Zara, Atmosphere, Massimo Dutti... parfumuri, rujuri, batistuțe, farduri... ochelarii de soare în tocul lor greu... nu-i va fi de colea primarului să primească așa branduri în cap! La asemenea lovitură, s-ar fi prăbușit în tină și Ahile, ba și Minotaurul chiar!

Însă în vreme ce înainta, cu doamna Leopoldina se petrecu o stranie metamorfoză. De la ce-a pornit oare? Mai întâi, nu-și crezuse urechilor! Și nici nu era de crezut! Cum să recite Gică versuri? Da, paltonul era al lui, un palton portocaliu cu medalii pe piepți și pe revere, cu epoleți, fireturi... inconfundabil. Gică era original la straie, nu se-nveșmânta ca prostul, cu haine cenușii, cum e plin Parlamentul... de ciocli veseli... că duc poporul la mormânt. Alura părea să fie a lui Gică, dar parcă insul ce purta paltonul era o țâră mai înalt. De n-o fi cumva efectul eroului, care pare mulțimii mai lung decât e, că doar simbolizează măreția – și primarul părea acum muritorilor un gigant. Dar să spună Gică poezii? Cu siguranță, pe alții i-ar prosti, pe dânsa, ba. Doamna Leopoldina își curmă avântul, lăsă poșeta să atârne de toarte și-o desfăcu cu dexteritatea-i dobândită în ani de exercițiu și scoase din ea un lornion. Da, avea și-un lornion în poșetă, pentru cazul că va ajunge vreodată la teatru sau operă, cine știe ce-ți rezervă clipa. Îl duse la ochi și privi. Omul proțăpit între tabere ca o momâie nu era Gică. Doamna Leopoldina îl recunoscu. Era domnul Nica. Gândi întâi că-i va veni de hac tâlharului și șarlatanului, dar mai apoi se îmbună. Ce-l va fi determinat pe acest om respectuos și respectabil, cu fire de artist, capabil să recite noian de poezii din memoria-i rodnică, ce-l va fi determinat să ia hainele primarului?

Însă doamna Leopoldina fu întreruptă din cugetarea ei de alte vorbe, mai sfruntate, ale prefăcutului primar, se vede că bine îmboldit de cei din spatele său. Și cine-i dădea ghes mai cu sârg să vorbească? Cu lornionul, doamna Mia îl recunoscu pe

acel Scaraoţchi, Triţă Costin! Ce-l îndemna să spună? Şi vorbele se auziră:

— Orfene, puţi a căcat! strigă falsul primar vorbele magice ale lui Triţă.

Auzind aşa, Orfeanu fu lovit în amorul de sine. Se simţi terfelit. Dar nu vorbele îl bolunziră, ci intenţia lor. Erau spuse cu ţelul de-a jigni. Erau vorbele lui Triţă Costin, le ştia toată lumea. Şi Triţă spusese că sunt distrugătoare. Aşadar, voiau să-l distrugă!

— Auziţi ce spune, strigă el ca junghiat.

Mai amintindu-şi de nepoată, fandacsia puse stăpânire pe dânsul. Gras de să-i spargi pureci pe burtă, dar agil, se repezi în tabăra duşmană ca taurul comunal între vaci şi-l pocni cu un pumn noduros drept în creştet pe cel crezut de el c-ar fi Gică Rasol, ieşit în faţa taberei, înainte ca gărzile să apuce să facă vreo mişcare. Apoi se retrase, la fel de agil, în tabăra sa şi se ascunse, după astă boacănă imprevizibilă, în spatele sicilienilor. Domnul Nica icni, duse mâna la cap, gustă, din cap îi curgea lapte şi miere şi se prăbuşi cu gura în ţărână, leşinat de aşa bunătăţi. Uite că am ajuns în Rai pe nemeritate, îşi spuse el, înainte să adoarmă. Aşa îţi trebuie, dacă-ţi bagi coada unde nu-ţi fierbe oala! Domnul Nica nu apucase să scoată o vorbă măcar înainte să cadă, însă doctorul Mânzescu, văzându-l şi temându-se să n-o încaseze şi el, se apucă să ţipe ca din gură de şarpe:

— Săriţi, că ne omoară!

De fapt, prieten fiind cu domnul Nica, chitise că prieteneşte-ar fi să meargă, să-l ia de picioare şi să-l târâie între ai lui. Dar nu îndrăznea. Dacă s-ar fi trezit şi el cu o scatoalcă... iar el n-avea craniul aşa gros ca domnul Nica, era subţire craniul lui ca un obraz subţire. De aia striga: astfel, îi îndemna pe ceilalţi la luptă!

Dar cine să sară? Caraulele primarului se cunoşteau cu străjerii sicilieni ai lui Orfeanu şi nu erau proşti să se-ncaiere între ei! Doar se gratulau de la distanţă cu vorbe veninoase, păstrând echilibrul de forţe. De ce l-ar compromite, când nimeni nu-i cu adevărat în pericol? Atacul lui Orfeanu, chiar necugetat fiind, nu-i scoase din expectaţie. Erau oameni maturi, cu experienţă. Vulpoi bătrâni, ştiau ce-ar fi urmat, să se ia la harţă. Oase frânte, scalpuri smulse, ţeste sparte. Ar fi costat factura la spital mai

mult ca prima încasată. Triță însă, curajos ca cioara-n par, se sperie, nu glumă, de incursiunea lui Orfeanu. Se afla chiar în spatele domnului Nica și ar fi putut primi el ghioaga. Tras la față ca țapul la coaie, i se tăiase respirația. Nu era ca iepurele, speriat de umbra lui, însă acum nu era de glumă. Așa că alergă înapoi spre garaj, unde se ascundea și pictorul Mățoiu și îi îndemnă pe polițai:

— Săriți, bă!

Polițaii, așezați jos, lângă zid, ridicară privirea niznai către el. Molfăiau ceva, cu gura plină, urmăriți de Mățoiu, care parcă jinduia ce mâncau polițaii. Unul din ei, cu ochi inocenți de copil, scoase din buzunarul burdușit o eugenie cu cremă cafenie și i-o întinse. Nu voiau, catârii, să se bage. Deși pentru asta i-a adus. Ca să-l aresteze pe Orfeanu pentru încălcarea proprietății. Ba încă Pișta, cel roșu la chipiul și galben la izmene, scosese un șah magnetic din buzunar și-l provocă pe Triță:

— Domn' șef, facem una?

— Idiot, sau ce-i cu tine, se trezi brusc Mățoi, care fusese șters până atunci.

— V-am spus să n-aduceți cretini aici, spuse și Triță.

Celălalt polițai se apucă să râdă.

— Nu i-a fost înmânat certificatul de cretin!

— Treci pe la birou să-ți eliberăm unul, îl îndemnă Mățoiu. Și-ți poți dona creierul la banca de organe, ca să poată studia anatomiștii imbecilitatea!

— Partida aia de șah ți-o cedez. Îmi place să le fac bucurii proștilor, se ambală și Triță.

— Nu ți-e milă de tine, că mie îmi este milă de idioți, spuse Mățoiu și își lovi după asta pumnul de pumnul lui Triță Costin, ca după o eroică ispravă.

Dovedeau astfel că mintea lor și-a polițailor sunt pe același calapod. Își făcuseră, în sfârșit, niște prieteni și aveau cu cine fi familiari.

În vremea acestor injurii între reprezentanții puterii, fără nimic artistic în ele, după cum constată Porumbelu, dar și le notă în carnet, în ideea că le-ar putea utiliza la crâșmă pe vreun mușteriu mai rău de muscă, oștirile se repliau.

— La atac, la atac! striga, totuși, din tabăra sa, Triță Costin, îndemnându-și ciracii la luptă.

Auzind strigătul de bătălie, poetul Porumbelu se panică și un frison îi electrocută spinarea. Una e să auzi astfel de strigăte în imaginația ta, când le citești în epopei și alta e când te afli pe câmpul de luptă! Dacă va primi vreo ghioagă în cap de la vreun derbedeu, când el nu folosea decât, pașnic, pixul? Dar mai apoi fața i se destinse într-un zâmbet, amintindu-și propriul său strigăt de luptă, când o asaltase pe doamna Mia: „Afrodița, Afrodița mea!". Și notă în carnet, potrivind scena: „strigăt eroic de luptă". Hmm, făcut el sfidător, mai bine: „strigăte de luptă eroică"! Dar nu mai bine să fie strigătul ca al meu, Afrodița? „Strigăt de luptă *erotică*"! De ce să te alegi, după ce strigi eroic, cu un cucui în cap, în loc să te alegi cu o plăcere, după ce strigi erotic? Lupta eroică e pentru proști! Conchizând astfel, se trase mai în spatele taberei sale, văzând că vitejii ahei înaintează cu un pas, apoi îl privi pe Orfeanu, să vadă de nu se încontrează și larma va duce la încăierare. Dar Pitic nu era prost! Retras strategic între bodyguarzii săi, fornăia, de-acolo, ca un taur, dar dădea din mâini ca un urangutan. Pasămite, dorea să-i sperie mai abitir ca înainte. Costin își veni și dânsul în fire. Încă galben ca lămâia la față, le făcu alor lui semn să se apropie de el. Se formară două tabere, iar între ele, în mijlocul câmpului de bătaie, se afla domnul Nica, prăbușit. Așa s-au așezat în două haite aflate în echilibru de forță.

— Eu l-am doborât pe primar, spuse Orfeanu, cu pumnul meu necruțător! Dar cine va crede mai târziu povestea, dacă nu avem vreo dovadă? N-a adus nimeni un aparat foto?

Spuse așa deoarece, spre deosebire de lupii cei haini, de tigrul crud sau de înverșunații lei, omul e făcut să-și laude înfăptuirile, fie bune, fie rele, și din gură să-și glorifice virtuțile, fie că le are sau nu – și cum s-ar fi putut opri Orfeanu să nu-și cinstească faptele, când ele sunt adevărate, adică pot fi văzute cu ochii!

Porumbelu, hrăpăreț cu ideile artistice ca vulpea la găini și ca ursul la miere, auzind cuvintele harpistului, își dădu palma peste frunte. Ce becisnic era! Să nu se gândească dânsul la una ca asta! În era digitală! El, ca prostul, să zugrăvească marea bătălie cu pana de gâscă! Pana de gâscă. Asta nu-i suna bine. Nu simboliza gâsca prostia? Dar să folosești pana gâștei, doar nu înseamnă că ai minte de gânsac. Nu. Strămoșii nu scriau cu pana de gâscă

și nu erau geniali? Doar că tehnologia a înaintat și de ce să nu profiți de ea? A înaintat așa mult, că nici nu mai poți spune: imortalizat pe peliculă! Că pelicule nu mai există. Tehnicolor, fujicolor – ca pe vremea ecranului panoramic! În era HDD-ului și-a full HD-ului, a cardurilor de memorie și stick-urilor, să nu ia cu el un mic aparat digital, făcea și poze, putea să și filmeze! Ar fi avut o epopee în imagini! Filmată fără duble, reality-show! Din realitatea vie și necruțătoare, direct! Să mai zică apoi criticii literari vorbe în doi peri. Să nege autenticitatea! Le-ar fi dat pe dată la cap! Filmul! Îl scutea de efort. În loc să scrie ani lungi, la nesfârșit, cu meșteșug, înflorituri și grandoare barocă, ar fi avut epopeea de-a gata, în stare pură. Homer ar fi căzut pe spate și toate homerițele din vecini cu el odată! Să-i pună pe oameni să asculte „adevărata lumii voce", cum spunea Voznesenski! Hmmm, strâmbă Porumbelu din nas. Vocea lumii se aude de când e lumea lume și cui îi folosește, cine o ia în seamă? Până și Orfeanu știe asta. Dacă nu auzi vocea poetului, geaba, efendi! Lumea e ca și când n-ar exista. N-auzi vocea lumii la știri? Pe zeci de canale TV? Azi asculți, mâine uiți! Pe când vocea poetului nu moare niciodată!

În vremea ce poetul medita, Orfeanu se plimba țanțoș în sus și-n jos cu mâinile la spate și pieptul bombat, încât Porumbelu jură că de-ar fi avut un bicorn pe căpățână, îl confundai cu împăratul Napoleon. Dar nu de-aici îi venea bucuria poetului, ci din faptul că rezolvase chestiunea full HD-ului în raportul său cu vorba scrisă. Nici chiar full HD-ul și true HD-ul și 3D-ul nu pot înlocui scrisul, fiindcă doar scrisul e nemuritor! Nu fusese el vreun prost oarecare, să se ocupe așa haram de vreme cu trasul slovelor în douăzeci și șapte epopei, doar ca să piardă vremea, după cum îl contestau unii! Acum le putea arăta adevărul. Că haina strâmtă a poeziei nobilă fiind, întrece arta cinematografiei, oricât de largă ar fi ea, pe toate mărimile și poftele. Să-l fi auzit Orfeanu, i-ar fi ținut, poate, isonul, ar fi lăudat dibăcia și înverșunarea și neatârnarea și nestrămutarea artiștilor, prinși într-o încleștare mai presus de priceperea mulțimii, în lupta cu neantul. Dar, cum nu-l auzea, se gândea la ale lui. Cum ar putea face dovada că l-a doborât pe Gică Rasol, de vreme ce nu avea aparat foto? Și tot cugetând, chiti că nu-i altă cale decât să-l despoaie

pe primar de haine şi să le păstreze la sine ca pe-un trofeu. Aşa că îndată le spuse asta celor din haita sa. Porumbelu nu-şi putu reţine, atunci, entuziasmul.

— Genială idee, spuse el. Aşa vom intra pe făgaşul *Iliadei*. Întocmai cum, după ce Euphorbos l-a doborât cu lancea pe Patroclu, vitejii s-au luptat pentru armele şi hainele şi leşul său, noi ne vom lupta pentru hainele şi leşul...

Dar nu pronunţă mai departe. Pentru că, întocmai doamnei Leopoldina, ce-şi cunoştea soţul fie zi, fie noapte, fie singur, fie-n gloată, pricepuse că lunganul căzut la pământ sub necruţătorul pumn nu era primarul Gică, ci domnul Nica. Şi nu voia să dea de gol mişmaşul, socotind că ar stăvili pornirea belicoasă a harpistului, iar el, Porumbelu, voia musai război. Altfel, cum şi-ar scrie epopeea?

Orfeanu, auzind aprecierea, că doar nu-ţi recunoaşte geniul în fiecare zi poetul urbei, privi totuşi chiondorâş: doar nu s-o crede acum Porumbelul artist la fel de mare ca el! Că muzica e transcendenţă, pe când poezia abia o bâlbâială! Chibzuind el adânc, le ordonă sicilienilor:

— Săltaţi, mă!

Sicilienii porniră, precauţi, înainte.

Triţă, stăpân acum pe sine, îşi îndemnă şi el ciracii:

— N-o să lăsăm pe unul de-ai noştri în puterea duşmanului. Ar fi o ruşine! Înainte! îndemnă el.

Văzând că nu e de glumit cu şeful, oamenii lui Triţă se urniră. Ursul nu joacă de bunăvoie. Bodyguarzii primarului porniră înainte, secondaţi de doctorul Mânzescu, care fie nu voia să se facă de râs, fie ţinea la camaradul său de hamsii şi vin pelin. Măţoiu porni după ei, dar, şoric de porc, gândi că la cea mai mică mişcare ostilă venită din tabăra adversă, s-o ia la fugă îndărăt. Numai Triţă nu se clinti. Rămase lângă poliţai şi se dădu pe lângă doamna Mia, zicându-i:

— Dă-te mai îndărăt, cucoană, să nu care cumva să-ţi care şi ţie vreun pumn.

Vorba ceea, toţi sapă, iar el duce câinii la apă! Murea de grija ei. Doamna Mia, din cine ştie ce motiv belicoasă, se simţi jignită. În tabăra primarului fiind, se produsese cu ea o substituţie. Se

credea doamna Leopoldina, dar nu formal, ci intrase cu totul în pielea nevestei primarului. Uite cum i-a vorbit bădăranul! Să-i spună ei „cucoană“, auzi tu! Una ca asta nu mai pomenise. Era ea poporală, uneori, cu servitoarele, dar numai cu voia ei. Gândi să-i trântească lui Triţă o poşetă Lacoste în cap, dar ar fi amplificat aşa masacrul. Făcea victime în tabăra ei. Şi n-ar fi dat îndărăt şi dintr-un alt motiv. Îşi tot mijea ochii, ca să vadă... să vadă... Dar ce să vadă? Uită ce, când, pesemne că dintr-o pornire iraţională, de nu cumva la mijloc să fi fost sentimentul păgubos al prieteniei, doctorul Mânzescu se avântă spre leşul domnului Nica, să-l apere, să-l scape de duşmani şi să-l tragă în tabăra tovarăşilor săi. Porumbelu, ce-şi nota în carnet, scrise că asaltul a fost provocat de discursul harpistului, plicticos peste poate şi prea îngâmfat, ca să-l suporte oamenii vanitoşi. Să fi fost doctorul Mânzescu vanitos? S-o lăsăm mai bine aşa, că-i mai nobil: s-a repezit între duşmani de dragul prietenului său. Iureşul avu efect neaşteptat. Până şi Orfeanu se retrase, se piti în spatele fundaşilor săi, în spatele lui Peperroni mai ales, cel lat cât un dulap. L-o fi crezut, poate, vreun viteaz pe doctorul Mânzescu, ori poate nu voia să-şi asume primejdii inutile. Sau, pur şi simplu, nu credea că merită să dea o bătălie cu însuşi preţul vieţii pentru leşul celui crezut de dânsul că ar fi primarul Rasol. Cu preţul vieţii, da, pentru că aşa vajnic a pornit la bătaie doctorul Mânzescu, chiuind, încât l-ai fi crezut gata să curme vreo viaţă de om sau de jivină. Văzând că a avut aşa succes, doctorul porni să se învârtă ţanţoş în jurul prietenului său ce zăcea la pământ îmbrăcat în balonzaidul lui Gică Rasol şi striga:

— Să nu îndrăznească vreun duşman să vină lângă prietenul meu căzut la pământ, că fac moarte de om!

— Ba, spuse Orfeanu, să pleci de lângă el, că e captura noastră de război, altfel...

Şi nu ştiu spune mai departe, că-i venea în cap doar vorba dintr-un basm: altfel, unde-ţi stau picioarele îţi va sta capul... dar nu se cădea să scoată aşa vorbe, că prea erau sfruntate.

— E o pradă câştigată cu puterea pumnilor, spuse el mai departe, şi se cade să revină învingătorului. Iar dumneata cum l-ai putea apăra, moşneagule, când braţele tale n-au vlagă!

La cuvintele astea doctorului îi sări ţandăra. Toate ca toate, dar să nu-l facă pe el moş, fie de-ar fi spus-o şi Gică Rasol.

— Aşa, strigă el. S-a mai luat unul deunăzi de bătrâneţile mele şi a doua zi a fost călcat de camion!

Orfeanu făcu gura pungă. Îşi scuipă în sân de deochi. Era superstiţios şi astfel de vorbe de rău îl speriau. Triţă, cu ochii-n patru la tot ce petrece, se mira că doamna Leopoldina n-a reacţionat văzându-l pe Gică al ei la podea. Nu ghicise că doamna îşi cunoştea prea bine soţul ca să fie înşelată de stratagema hainelor schimbate. Îl recunoscuse, femeia, pe domnul Nica îndată ce-a scos lornionul, s-a mirat doar că e în balonzaidul soţului ei. I l-o fi dat pomană, gândi... că uneori Gică e generos. Orfeanu, speriat de blestem, o lăsă şi el moale.

— Bine, renunţ la mort, dar să mi-l daţi pe Triţă. El e violatorul! O să-i pun o talpă pe grumaz, genunchiul în piept şi cu cosorul îl jugănesc.

Doamna Leopoldina, deşi nu-i plăceau vorbele vulgare, se bucură. Nu-l suferea pe Triţă şi i-ar fi plăcut să-l vadă scopit de harfist.

— Bine ai spus! îi lăudă ea cutezanţa.

Să fii lăudat de-o femeie îţi dă curaj şi Orfeanu căpătă curaj.

— Ia, după mine, le spuse bodyguarzilor şi porni înainte.

Străjerii se codiră, dar nu aveau ce face, şi-au urmat şeful, cu paşi mici şi ochii-n patru. Triţă, auzind că pe dânsul îl vor, dar nu în alegeri, ghionti straja lui Gică, trei zdrahoni pe măsura celor sicilieni şi, în vremuri de pace, prieteni buni cu sicilienii.

— O să vă mâncăm cu tot cu pene, ameninţă el.

— Săriţi, bă! le strigă atunci Triţă poliţailor.

Însă poliţaii nu voiau să se bage. Au rămas în şezut, lipiţi de zid, mai în spate şi molfăiau la eugenii. Când au terminat eugeniile, unul a scos punga cu turtă dulce. Şi, când au terminat şi turta, unul a scos din buzunarul de la spate o pungă cu rahat. Cum se aşezase, din nebăgare de seamă, cu fundul jos, strivise rahatul, care era acum doar o masă cleioasă şi călduţă. Au fost nevoiţi să ia cu degetele, folosindu-le ca pe o furculiţă. Ceilalţi din tabăra lui Triţă nu puteau fi aşa nesimţiţi şi au făcut pasul înainte.

Văzând că n-o lasă moale aheii, că scot din buzunare boxuri, de la brâu lanţurile, Orfeanu se puse pe tuşit, nitam-nisam. Tuşea

așa tare, încât se opri-n loc. Apoi se înecă și cum un înecat nu se poate arunca în luptă, sună retragerea.

În timpul ăsta, Porumbelul exulta. Își nota în carnet, de ziceai că ar vrea să-l îndoape.

— O adevărată bătălie, demnă de Hector, lupta asta a nervilor, îi spuse lui Orfeanu. Mai ceva ca o bătaie între găști!

Lui Orfeanu nu-i prea căzu bine vorba poetului.

— Bătaie între găști! peroră el. Pare o simplă luptă între clanuri, dar de fapt e asediată cetatea Artei! Înțelegi, dragul meu?

— Hm, spuse Porumbelu, așa era dacă atacau vila dumitale. Ea e cetatea artei!

— Greșești, spuse Orfeanu. Cetatea artei este... eu! Eu sunt cetatea artei!

Deși absurdă, pretenția Piticului îl entuziasmă pe poet. Păcat însă cu mahmureala, nu-l lăsa să gândească! I-ar fi plăcut să fie-a lui ideea. Și-o notă în carnet. Lasă că Orfeanu o uită, păcat să se piardă, își spuse. Și, la urma urmei, însuși Orfeanu va pieri, ca și el, Porumbelu, iar tot ce va rămâne, vor fi vorbele. O să le scrie el și cine-o să mai știe c-au fost spuse de-un altul?

Poate că vrajba ar fi degenerat în luptă, dar tocmai atunci un zvon apocaliptic răsună în spatele taberei ahee: în huruit de motoare și smog, descinseră în trombă două dube. Din ele se scurseră, tăcuți, mascații, cu armele kalașnikov la șold. Înaintând, parcă pluteau ca niște ninja. S-au apropiat de Orfeanu și de oamenii săi și unul a strigat:

— La pământ!

Dar mai apoi au recunoscut-o pe prima doamnă a urbei și-au înlemnit, cum să-i ceri dumneaei să pună burta bombată pe pământ și mâinile la ceafă și să-i legi la încheieturile mâinilor brățări fără brand? Ia îndrăznește!

— Măi copii, spuse ea. Sunteți ca și copiii mei! Uite cum ne atacă pe proprietatea mea!

Mascații nu mai știură ce să facă. Veniseră să-l aresteze pe Orfeanu și pe oamenii lui pentru încălcarea proprietății, dar căzuseră ca musca-n lapte. Doamna Leopoldina era cu el. Ba le cerea acum, nici mai mult, nici mai puțin, să întoarcă armele ca la 23 august.

— Stați, stați, strigă Orfeanu, profitând de ocazie. Să facem pace!

— Mai bine facem poze, strigă Porumbelu, cu gândul la epopeea lui video.

Deși capturat, Pitic Orfeanu era mulțumit. Îl lovise pe primar cu pumnul în cap și-l omorâse. Uite-l cum zace în colb și cât de puternic și viteaz, ca un leu, se credea! Își dusese la capăt vendeta, onoarea copilei era reperată și ce e mai presus pentru un om ca onoarea? Putea să facă pușcărie acum, ei, și, mai făcuse, dar intra pe poarta penitenciarului de drept comun cu fruntea sus, iar hoții și borfașii îl vor recunoaște îndată drept tutore... sau tartore... nu era prea sigur care-i vorba. Ar fi putut, chiar, să-i sfideze pe dușmanii din autobază. Nu câștigase bătălia, însă nici n-o pierduse.

Cei din tabăra aheilor, fiind totuși siguri că au câștigat, își amintiră de domnul Nica. Zăcea, sărmanul, în țărână, cu o mână trasă peste cap. O fi murit, mai răsuflă?

Doctorul Mânzescu se apropie de leșul său, se lăsă pe vine lângă dânsul și-l întoarse cu burta în sus. Pitic Orfeanu fu șocat. Nu era Gică Rasol căzutul în tină, cu praful adunat pe palton, cu dinții înnegriți de țărâna mușcată, ci domnul Nica. L-ar fi recunoscut dintr-o mie. Omorâse un nevinovat.

— Vai mie, se căină el, îngrozit de-așa faptă, ce-l va condamna la veșnicele chinuri ale iadului. L-am ucis pe domnul Nica!

Dar îndată domnul Nica se ridică în șezut și, sprinten cum era, sări mai apoi în picioare.

— Nu m-ai ucis, stai liniștit, spuse el, scuturându-și veșmântul. Mi-am pus mâinile peste cap, ca să nu iau vreo scatoalcă în timpul bătăliei... și-am adormit!

— Nu-i un leș, e-un leșinat! avu revelația Pitic Orfeanu.

Tocmai atunci scârțâi pietrișul sub roțile unei mașini. Era limuzina primarului. Opri lângă ei și Gică ieși la lumină. Nu era fumător, dar își aprinse un trabuc, cum făcea când voia să fie sfidător, și-i suflă lui Pitic fumul în nas.

— Uite ce am aici, spuse el și flutură un vraf de hârtii. Nu prea umbla el cu hârțoage, așa că-și uimi asistența. Orfene, ești ruinat. N-ai făcut în viața ta o afacere, doar ai împrumutat de la bănci. Am aranjat ca toate băncile de unde-ai luat împrumuturi fără

acoperire, să te execute azi silit. Pierzi toate proprietățile. Or să-ți ia și chiloții. Te-aș putea băga la pușcărie, dar de ce să-ți dau acoperiș deasupra capului? Te las să mori ca un câine, că m-ai sfidat. Rămâi și fără harpă, fără salon și fără podium, un derbedeu!

Orfeanu gândi dacă e bine să se dea de ceasul morții. Nu merita. Mai fusese el sărac și nu crăpase. O să cânte prin crâșme, deși nu-i mai venea. Să-și prostitueze el arta! Acum era cu adevărat artist, nu ca pe vremuri. Și asta, da, îl durea. Gică punctase. Ce era mai bine pentru el? Decât să ajungă organist-onanist la vreun restaurant, gândi sănătos că e mai bine să treacă în tabăra primarului. De ce nu? Nu asta e politica? Să te învârți după lumina puterii ca floarea-soarelui după soare! Scoase drâmba, mic instrument muzical ce aducea cu harfa-i și-i trase un zdrâng-zdrong de Cărăbuș. Punctă astfel vorbele lui Gică.

— Ieri uliu, azi popândău, spuse Gică văzându-l pe Orfeanu doborât.

A înțeles pe dată că Orfeanu s-a predat și vine soldat în oastea lui. Nu era rău un șantajist și uneltitor ca el.

— Să-mi aduci dosarele, îi spuse Gică, îl bătu pe umăr și Orfeanu știu pe dată că scapă de osândă, că a fost, nu, nu purces în grațiile primarului, dar adoptat, da. Știa despre ce dosare este vorba, dosarele cu care șantaja. Avea multe, nu glumă, nu exista om fără pată. Își plătea răzvrătirea, dacă a fost înfrânt, cu ce adunase mai de preț într-o viață. Ținea la dosare mai mult decât la arta sa. Dosarele îi asigurau prosperitatea, pe când arta? Abia de-i scrijelea orgoliul... pentru că orgoliul e așa nemăsurat, ca o genune fără fund, încât nu-l poate umple nimic.

— Iar voi v-ați dus să câștigați bătălia asta cu pumnii? îl apostrofă primarul pe Triță și râse, iar Orfeanu îi punctă vorbele cu drâmba.

Triță înghiți în sec, nu-i plăcea să cadă de prost. El îl montase pe Gică împotriva lui Orfeanu, că Orfeanu îi atacase pizzeriile și a vrut să-l distrugă, dar nu putea singur... și totul se întorcea împotriva lui acum. Între timp aflase că Orfeanu crezuse că pizzeriile îi aparțin lui Gică, de aia le lovise. Cu Gică avea Orfeanu ce avea. Și uite că el, Triță Costin, făcuse un joc prost. L-a ajutat pe Gică să scape de cel mai puternic dușman. Da, căzuse de prost!

Nu primarul îl trimisese să lupte la autobază cu gorilele piticului? Își bătuse, carevasăzică, joc de el! Însă știa că Gică nu are idei. Cineva i-l dăduse pe Orfeanu pe tavă. Cine altul, dacă nu Bombănel, Protectorul? El deținea puterea, prost nu era, va trebui ca el, Triță Costin, să-i atragă atenția prin ceva, să ajungă omul Protectorului și atunci își va desfide dușmanii. Deocamdată nu se putea pune cu Gică. Dar jură să se răzbune, când i-o veni apa la moară.

— Ia vino, domnule Nica, în față, îi ordonă Gică domnului Nica.

Domnul Nica ieși, vioi, la interval.

— Ia spune-i dumneata lui Orfeanu ce te-am rugat să ții secret.

Domnul Nica tuși, nu că s-ar fi codit, dar toți ochii erau ațintiți către el și voia să savureze clipa. Apoi vorbi spre Orfeanu:

— Nepoata dumitale, spuse el lent, n-a fost nici siluită, nici ucisă. A rămas însărcinată cu Alecu Rasol, că se iubesc acești doi tineri ce sunt mândria urbei noastre, și s-a ascuns, de frica tătânelui ei... a ascuns-o Mățoiu, în tabăra lui de creație, la Techirghiol.

— I-am spus eu preotului Sorescu că ne vom încuscri! răcni Gică.

Orfeanu îi ținu cu drâmba isonul, zdrâng-zdrang!

— Se iubesc ca Julieta cu Romeo, continuă domnul Nica, dar tăcu când primarul făcu... sssst!

Triță Costin își dădu seama că Gică știa de la-nceput unde-i fata și nu i-a spus. Dimpotrivă, l-a folosit ca să-și urzească planul. Când el îl credea pe primar un frate siamez. Fusese trădat. Și batjocorit mai rău ca Orfeanu, chiar dacă nimeni, în afară de Gică, nu pricepea. Dar uite că primarul l-a învins prea ușor pe Harpist, fără asediu, fără un foc de pușcă, fără un ochi învinețit. Iar pe el, pe Triță Costin, l-a înjosit. Și n-o să-l ierte, se jură iarăși Triță. Dar ca să nu arate public că e lezat, știind dânsul că acoliții sunt prea proști să-și dea seama că a fost umilit, se luă de Orfeanu:

— Te-am doborât ca pe-o vită, când o lovești la abator cu ghilotina după ceafă!

Orfeanu făcu ochii mari:

— Cine să mă doboare? întrebă el. Eu sunt învingătorul, mă simt învingător. În luptă dreaptă nimeni nu mă răzbește. Am

fost copleşit de căţei, prin intrigi şi maşinaţiuni. Altfel, în luptă dreaptă, nici leul nu s-ar pune cu şobolanul imens care sunt!

— Băi orătăniilor, spuse atunci Gică. Dobrogea nu-i a lui Triţă Costin, nu-i a Protectorului, nu e a lui Şuviţă, nu e a lui Orfeanu şi nu-i a voastră. A fost şi rămâne a mea!

Porumbelu, rămas în urmă, privi alaiul lui Gică Rasol. Mulţimea îi aminti zeii olimpieni: Zeus, Hera, Poseidon, Hestia, Apollon, Artemis, Hermes, Atena, Ares, Hefaistos, Afrodița şi Demetra. Şi zeii secundari: Asclepios, Selene, Eris, Persephona, Maia, Leto, Hebes şi Ganimede. Şi titanii: Themis, Cronos, Prometeu, Atlas, Oceanus, Thetys, Coeus, Phoebe, Hiperyon, Theia, Iapetus, Cyrus, Mnemosine şi Rhea. Hecantonchirii: Bariareu, Giges şi Cotos. Ciclopii: Arges, Brontes, Steropes, Polifem şi Anteu... Şi Nimfele, Giganţii, Moirele, Muzele... Dar cum s-a născut această lume? Din zeii primordiali: Aether, Haos, Cronos, Erebus, Gaia, Hemera, Nyx, Tartar şi Uranus... La urma urmei asta-i omenirea şi aşa o va descrie-n epopee, deşi îi amintea mai degrabă alaiul lui Bacchus: nişte ţapi şi Satiri pofticioşi, puşi pe chefuri, cu ceva rămăşițe omeneşti în ei. Nişte extrovertiţi dedaţi la măscări, ce nu au fost capabili să-şi interiorizeze eu-l. Şi ăştia toţi vor fi nuntaşi la nunta lui Alecu şi-a Mirunei. Totu-i bine, când sfârşeşte cu bine.

Bun, realul şi-a spus cuvântul, gândi Porumbelu. Acum e rândul meu. Cum să-l înfăţişez? Să fie o scriere densă ca țesătura la gherghef. Şi cuvintele să fiarbă în ea ca bulboanele din magiunul pus să clocotească la foc mic.

Hmm, dar ia să revină dânsul la treburi mai serioase, cum îi şede bine poetului. Pe cine să invoce când îşi va scrie epopeea? Pe Ares, zeul vrajbei şi al eroilor, sau pe Erato, muza versetelor erotice?

Şi poetul porni către casă, cu gândul să se apuce de scris, fără să se gândească, în acea seară a împăcării, că realitatea omenească nu sfârşea aici şi nu are sfârşit, aşa cum se termină epopeea.

CARTEA A II-A

Taina domnului Nica

PARTEA A III-A

Dulceață de trandafiri

Domnul Nica se sculă cu noaptea în cap. Se trezea, de obicei, devreme, dar nici chiar ca acum, când era ora cinci dimineața. Era întuneric afară. „Nici măcar o geană de lumină nu se vădea", recită domnul Nica. Vorbindu-și sieși astfel, își spuse că se află într-o dispoziție poetică. Nu era poet, dar de ce nu l-ar fi vizitat și pe el Muzele când și când? Că doar n-o fi deținând Porumbelu monopolul. Intră în baie, se privi în oglindă, era gol, costeliv.

Deși om serios, domnul Nica avea uneori scintilații de poftiri sexuale... bădărănești, cum le califica singur. Își împinse pelvisul înainte (tare urât și la tineri, dar'mite la un om bătrân) și strigă, imaginându-și-o pe Euterpe: tare le-aș mai lua pe la spate! Dar se calmă apoi. Nu avea libido. Sexul îi era doar în minte, nu și în vintre. Impuls nul. Așa că se întoarse în cameră și privi din nou pe fereastră. Beznă. Doar becul de pe-un stâlp dădea o lumină academică, dar catifelată, de părea vomă. Asta e poetic? se întrebă. Lumina ca o vomă? Cum nu. Au oare nu spune poetul, unul la fel de impozant ca Porumbelu: „Din bube, mucegaiuri și noroi/ Iscat-am frumuseți și prețuri noi"? Domnul Nica nu voia să-și amintească versurile, pentru a nu-și forța memoria în zori, așa că improviză: „Bube și nori... pentru voi". Și mai erau farurile unei mașini ce staționa în fața blocului de peste drum cu motorul pornit.

Cu câteva săptămâni în urmă, la ora asta era deja ziuă.

Somnoros încă, domnul Nica simțea în stomac un soi de nostalgie. Nu era de la foame. Era, mai degrabă, nostalgia luminii, a

verii, a forfotei umane. Acum, nu vedeai țipenie și asta îi dădea un sentiment de solitudine.

Ce-ai dobândit cu vârsta, se interogă domnul Nica pe sine despre sine, în vreme ce își împăturea pijamaua. Înțeleg totul mult mai bine, își răspunse. Dar îmi folosește la ceva? se întrebă. Decent, își trase pe el chiloții și se duse la baie. Se privi în oglindă. Am o logică mai bună, superioară celei a tinereții, își spuse. Periuța, pasta de dinți... și se apucă să se spele. Oricum, e penibil, gândi el. Mă întreb „ce-am dobândit", doar ca să nu mă întreb ce-am pierdut. Din oglindă se hlizea la el, cu periuța de dinți băgată în gură, un ins uscățiv, ca să nu zici schilod, bătrân și urât. La șaptezeci și patru de ani, ce căutare să mai aibă? Căutare la femei, firește. Cine să-l mai placă? Făcu o gargară, aruncă apa din gură și spălă periuța. Nici măcar plăcut la vedere nu mai este. Începu să se spele, cu apă rece, ca să nu „consume", la subrațe, pe piept. De fapt, pierzi tot cu vârsta. Gata, una-două, a trecut vremea ta. Scofâlcit și fără vlagă, mergi cocârjat spre mormânt. Adună apa în pumnii făcuți căuș și dădu cu ea pe față. Asta îl înviora. Mi-a trecut vremea, cum se spune. Îl revolta că a îmbătrânit, că e lipsit de vlagă? Aș! Deloc. Îl deranja doar cum te deranjează un bâzoi intrat în camera ta, la modul generic, adică fals: „Ce nedreptate, viața omului e așa scurtă, bă!". Mai rău e că, așa scurtă cum e, nu ți-o poți trăi din plin. Când te-ai născut, ești deja terminat, doar că ești prost, n-o știi. Cum i-a spus un ins mai tânăr ca el, când domnul Nica s-a dus să se opereze de prostată: nene, ce bărbat eram, mutam și munții din loc și uite, m-a doborât prostata, o chestie cât un bob de mazăre! Ceva te învinge pân' la urmă! Și oricum, ce rost ai pe lume decât să te fâțâi de colo ca să-i încurci pe ceilalți, în vreme ce toți te încurcă pe tine? Luă prosopul, îl mirosi. Nu-l schimba prea des, ca să nu-l spele, spălatul la mașină uzează. Era OK, avea un suportabil iz de stătut. Se șterse pe față, se frecă pe trup. Apoi închise ușa băii pe dinăuntru și poposi pe clocitoare. Ieși după vreo zece minute, ambetat.

— M-am ușurat ca un profesionist, le vorbi dânsul pereților.

De fapt, sunt mulțumit, enunță dânsul starea sa. De ce e mulțumit un om, cine să știe? Poate pentru că așa s-a născut, mulțumit. Alții, oricât le-ai da, cât ar fura, tot nu sunt desfătați. Mi-am

trăit traiul, mi-am mâncat mălaiul, spuse domnul Nica vorba înţeleaptă. Aş mai lua-o de la capăt? Aş! Râse la vorba asta. Cine l-ar auzi n-ar pricepe.

Trecu în cameră, scoase dintr-un sertar ciorapi curaţi şi lenjerie intimă. Le îmbrăcă. Pe dată, călduţe cum erau, îi oferiră un sentiment de confort. Chiloţii lepădaţi îi duse în baie, îi aruncă în coşul de rufe. Nu, în nici un caz n-aş mai lua-o de la capăt. Ce-aş mai avea de aflat pe lume? Îşi scoase, din dulap, un costum, cel mai bun, o cămaşă, cea mai scumpă. Că doar ştiu lumea pe de rost. Dar îşi surprinse apoi gânduri frivole, deşi om serios. Tot cei bogaţi vor apărea la TV, ca să-şi împroaşte pe nas povestea netrebnică a vieţii. Oamenii oneşti nu au loc de impostori. Cu memoria sa colosală şi calităţile-i intelectuale, altfel ar fi ajuns departe. Uite, cu ce era, de pildă, Porumbelu, mai bun ca el? Şi totuşi, era mult mai respectat. Pentru ce? Pentru câteva versuri, sau pentru că i se spunea, în derâdere, fireşte, poet? Ei, na, poet!

Deşi abia mijiseră zorii, domnul Nica avea porniri răutăcioase. Dar el, domnul Nica, de ce n-a realizat nimic? Doar pentru că a fost dat, sistematic, la o parte. Şi pentru că a fost cinstit. Oamenii cinstiţi mor aşa cum au fost toată viaţa, proşti!

În sfârşit, domnul Nica îşi încălţă pantofii cu ajutorul unei limbi cam vechi şi îndoite, unică în casă, limbă de pantofi, că de-ar fi fost limbă pizmaşă de om... e-hei, ar fi avut de unde-alege pe sprânceană: limbi moi, umede sau aspre, tari... îmbăţoşate sau ca zdreanţa... limbi cu puşchele sau limbi fine de domniţă... limbi striate, fisurate, crăpate... sau netede... limba albă, limba neagră... limbi umflate, roşii... limbi ce se mişcă fără voia stăpânului... limbi date, limbi luate...

Încălţat, merse la oglinda cuierului din hol, să se privească. Un domn înalt, uscat, distins, cu un colţ de şerveţel mov ieşind din buzunarul de la pieptul hainei. Costumul acela ce culoare avea? Doctorul Mânzescu îl numise, fără ca asta să fie o dojană: costum de cioclu. Era negru-kaki? Negru-brun? Bleumarin spre negru? Cine putea spune? Doar ochiul femeii distinge culorile, iar domnului Nica îi murise soaţa înainte să cumpere acest costum... anume luat pentru înmormântare. Gândul la moartea nevestei nu-l necăjea. Depășise momentul. Intră iar în baie, se

pieptănă, deşi nu prea mai avea ce pieptăna. Îşi netezi, cu palma, tâmplele albe. Trecu din nou în cameră, scoase un balonzaid şi-l îmbrăcă. Nu se mai fabricau balonzaide. Şi ce bune erau! Acum, când ieşea cu el pe stradă, tinerii îşi dădeau coate, rânjeau. Ia să fi purtat bască, să vezi atunci! Dar domnul Nica nu purtase niciodată bască. Era, oricât, mai nobil. Nu-şi cobora rangul sub pălărie. O pălărie de fetru, elegantă... ba, când era tânăr, purtase chiar şi un fel de pălărie Burberry şi lumea zicea că i se potriveşte ca mănuşa. Îi părea şi lui că-i stă bine, se credea Sherlock Holmes, îşi îndrepta spatele, scotea din geantă o lupă de filatelist, alta nu găsise... dar pipă nu avea, nu fumase vreodată.

În faţa oglinzii, îşi dădu două palme. Iar cădea în patima de-a se crede vreun belfer, aşa cum făcuse toată viaţa. Una-două, dintr-un sfrijit adolescent, se transforma în Mărgelatu, cu fundiţe la joben! Şi le scuipa coji de seminţe-n cap conaţionalilor. De ce nu s-ar fi visat, mă rog, Richard III, sau Shylock, sau Moş Goriot? Se voia Jean Marais, Jean Valjean şi Tarzan în junglă. Tâmplele cărunte îi spuneau că a trecut vremea unor astfel de vise. După ce îmbrăcă balonzaidul, era gata. Prinse de mâner geanta aflată pe masă, pregătită de cu seară şi porni către gară.

Încă nu se făcuse lumină când trenul plecă. Domnul Nica îşi cumpărase o revistă cu integrame. A deschis-o şi se apucă de rezolvat rebusuri. Apoi citi o vreme, captivat, un articol despre anagrame. O activitate plăcută, care nici nu-l solicita prea mult, nici nu-l lăsa să moţăie. Ar fi fost nedemn să aţipească în tren. Întotdeauna îţi curge o şuviţă de salivă la colţul buzelor. Oricum, avea noroc, nimerise într-un compartiment gol. Nu prea suferea oamenii, nici vorbăria multă şi prefera să fie singur. Pe când era mai tânăr, voia să arate cât e de ştiutor, dar se lămurise curând: nimănui nu-i păsa că e dânsul deştept şi cult. Şi atunci la ce bun? Chiar avea o strângere de inimă la gândul că mai ştii ce ţopârlan ar putea să intre în compartimentul său. Era al său de-acum. Putea să urce vreun papornițar, vreo precupeaţă... la Medgidia, la Cernavodă. Urâtă perspectivă, domnule Nica. Să-i ia aerul, şi aşa stătut. Pe de altă parte se temea. Dacă năvăleşte vreo şatră de ţigani şi, singur fiind, îl ameninţă cu şişul, îi iau geanta, banii, sandviciul

şi balonzaidul... şi duşi sunt pe vecie. Că poliţia feroviară... Dumnezeu cu mila. Ar trebui să păzească fiecare tren, dar de unde. Umblă doar după ciubuc. Sau poate intra vreo ţigancă puturoasă cu cinci plozi, cum mai păţise. Îşi mută gândul, prea coşmaresc fiind. Curând are să se lumineze şi va putea să privească pe geam. O să vadă, la Cernavodă, nesfârşita Dunăre, cărând lumea cu ea prin ceţurile dimineţii.

Dar, până la urmă, deşi nu era demn de dânsul, domnul Nica adormise şi o şuviţă de salivă i se scurgea acum la colţul buzelor. Nu sesiză că Dunărea îl cheamă cu cântecul unei sirene, dorind să-l primească şi să-l îmbrăţişeze ca un miriapod în curgerea ei fără moarte. În schimb visă. Se făcea că era în grădina Ghetsimaniului şi Iuda, cu chip verde, a venit să-l sărute, un sărut ce i-a ars şi i-a coclit obrazul ca un acid. Se trezise panicat, dar adormise iar, în ciuda enormităţii visului. Adormind, visă, probabil un vis compensator. Era în Eden şi acolo, urcat într-un măr, şarpele tăia cu o lamă codiţele merelor, rând pe rând, iar merele cădeau pe iarbă şi putrezeau lângă căpiţele de fân. Domnul Nica nu se apropia de mere, ştia dânsul ce ştia. Dacă muşti dintr-un măr, se transformă în Apple.

Se trezi abia când trenul opri, scrâşnind din frâne, în Gara de Nord. Coborî, dar visele ce-l alteraseră păreau că se continuă şi, când păşi pe gresia peronului, avu impresia că a descins într-o livadă de caişi, trecea un vânt lin printre frunze, ce purta miros de iarbă crudă şi flori de câmp. Domnul Nica îşi duse mâna la ficat. Visul era ca un presentiment al morţii, după care ajungi în regatul de verdeaţă şi răcoare, dar el ştia că nu are să moară prea curând.

Taximetrele sunt prea scumpe pentru domnul Nica, aşa că dânsul ia autobuzul. Ar fi putut lua metroul, dacă nu i-ar fi fost teamă că nu se descurcă în acel labirint subteran. Cu autobuzul mergea de când se ştia, era cel mai sigur mijloc de locomoţie pentru un om ca el. Cunoştea Bucureştii (cum numea dânsul oraşul de când citise un articol, „Bucureştii, Bucureştilor"), fusese trimis de multe ori în delegaţie. Adică îl cunoştea cât de cât, de ce să mintă?

Ştia unde e Piaţa Scânteii, chiar dacă acum se numea Piaţa Presei Libere. Libere, haida-de! Nu era el de azi, de ieri pe lume. Presa era vândută partidelor şi oamenilor de afaceri. Ştia Universitatea, Piaţa Unirii, Casa Poporului şi Guvernul. Ce-i trebuia mai mult de atât lui, un om ce plecase, poate că pentru ultima dată, într-o călătorie, din oraşul în care trăise. Şi în care se va întoarce pentru totdeauna, probabil. Dar de ce vorbea aşa? Să se mustre. Aşa vorbesc oamenii cu boli incurabile, ce ştiu că vor muri. Privesc pentru ultima dată în jur şi se emoţionează. Au un sentiment de regret. De sfârşeală. Pe când dânsul mai avea de trăit. Şi încă ani buni! De ce acest presentiment al morţii? Sculat cu noaptea în cap, cine ştie, poate era obosit. Din pricina asta, un pic melancolic. Sau gândea la orice, numai să nu facă presupuneri de ce a fost adus în capitală. Mai ales că nu fusese invitat de-un oarecine.

Ci însuşi Tătuţul îl rugase. O invitaţie de la Tătuţ e ordin. Să se întrebe acum de ce? Să-şi zdruncine creierii cu presupuneri? Tătuţul era... preşedintele ţării. Câştigase în alegeri de atâtea ori, încât parcă era ales pe viaţă. Era aşa puternic, aşa abil, avea aşa vorbă dulce, aşa zâmbet larg şi blajin, încât opozanţii, ca să-l scoată din joc, au fost nevoiţi să-i interzică să mai candideze. Printr-o lege scornită de ei. Aşa încât Tătuţul nu mai putea candida. Ce om! Omul prezidenţial, pardon, providenţial după căderea cortinei de fier, îşi spuse domnul Nica şi inspiră adânc, cu mândrie, ca, pe vremuri, un pionier emotiv trezit cu noaptea în cap ca să spună o poezea despre partid. Echilibrat, a ţinut ţara în echilibru. Ce dac-a sărăcit-o? Nu era şi-aşa săracă? Însă el, el însuşi, Tătuţul, n-a furat un vârf de ac măcar. Voia ca oamenii să se simtă mai departe protejaţi şi fără griji, nu să dea cu nasul de-a dreptul în economia dură de piaţă. Putea face altfel? Cine l-ar mai fi susţinut? Cum ar mai fi câştigat alegerile, dacă era rău cu hoţii cei putred de bogaţi? Iată cercul vicios al luptei pentru putere, îşi spuse domnul Nica. Însă Tătuţul ieşea din tipar. Nu s-a spus despre el că-i mai deştept ca Gorbaciov? O fi ştiut el ce face. Şi ce, are nevoie de scuze, are nevoie să-i găsească un domnul Nica scuze, îşi spuse domnul Nica. Mai bine să-şi înfrâneze gândurile.

Altfel, îi putea lua foc capul. Şi asta i-ar fi deranjat părul. N-o fi avut, Tătuţul, încotro. Nu, să tacă, n-ar fi bine să-i fie răscolită mintea tocmai în pragul unei discuţii epocale. Că altfel de ce l-ar fi chemat Tătuţul, dacă nu pentru o discuţie epocală?

Tătuţul îl invită pe domnul Nica să ia loc. Şi, după ce îi oferi o linguriţă cu dulceaţă de trandafiri şi-un pahar de apă rece, trecu direct la chestiune.

— Domnule Nica, spuse el, noi ne cunoaştem demult.

Într-adevăr, se cunoşteau de când Tătuţul îşi tipărise o carte într-o tipografie din Constanţa. Era o carte tehnică, de hidrologie parcă. Tătuţul nu era un om cult ca domnul Nica, era inginer. Dar, deşi om cult, domnul Nica nu avea la inimă cultura şi-i era totuna de tipărea, în tipografia unde era angajat, epopei sau matematici. Toate foloseau aceeaşi cerneală, toate aceeaşi hârtie de ambalaj, erau la fel gramatical, fără deosebiri ortografice şi ortoepice, în aceeaşi frumoasă limbă românească, doinită în trecut de poeţi. Oricum, domnul Nica nu făcuse nimic la acea carte. Dar lucra pe atunci la tipografie şi fusese amabil cu Tătuţul, un om aflat în dizgraţie politică la acea vreme. Ceauşescu nu-l înghiţea, Tătuţul fiind prea deştept, mai deştept ca Gorbaciov, iar Ceauşescu se temea de el, de viitorul Tătuţ (gândea oare Nicolae că Tătuţul e viitorul de aur spre care înaintează România?), care pe-atunci era un biet inginer hidrolog, se temea să nu-i ia inginerul locul de genial conducător. Dar de ce te temi, nu scapi. Domnul Nica stătuse de vorbă amical cu omul în dizgraţie, deşi, cu siguranţă, erau ascultaţi de securişti. Dar domnul Nica ştia ce să vorbească, tot vorbe goale, Tătuţul era şi el expert la bătut apa-n piuă, aşa că n-au fost represalii. Inginerul hidrolog nu-l uitase. Îl suna de ziua lui şi-i trimitea, uneori, câte-un cadou, un maieu sau o cămaşă, iar de Crăciun câte-un paner cu portocale şi câteva roze. Vrednic om! În ciuda acestei formidabile relaţii, domnul Nica nu profitase. Putea ajunge, el, preşedintele Filialei, când Marele Om s-a ajuns! Chiar îi scrisese, odată, Tătuţului, în această privinţă, dar cum nu căpătase vreun răspuns, conchise că scrisoarea s-a pierdut pe drum. Sau a căzut în mâna mulţilor consilieri ce-au lepădat-o la gunoi, că până la Dumnezeu te înghit sfinţii.

Poate că ar fi fost bine să insiste. Cine știe, acum ar fi fost președinte... primar chiar... sau prefect... Dar rămânând mofluz, domnul Nica s-a păstrat curat, iar asta îi oferea mulțumire sufletească. Și ce e mai bun pe lume ca mulțumirea sufletească? Nici comoara lui Aladin măcar. Ba nici comoara Nicoletei, fata aia din vecini cu veverița sprintenă. Dacă i-ar fi dat careva să aleagă între comoară și funcția de președinte, ce-ar fi ales? Nici nu știa. Dar când nu te pune nimeni să alegi, nu-i mai bună mulțumirea sufletească? Totuși, ar fi dorit să fie cineva, nu doar un chibiț anonim, aruncat de ici-colea, la cheremul oricui, sub papucul oricui, oricând, oricum. Ar fi putut el strivi sub tălpi pe alții, nu să fie strivit... În fine, acum era prea târziu. Gică Rasol era și primar și președinte, pe Triță l-a făcut prefect, așa că locurile erau ocupate, iar ăștia nu puteau fi urniți, dați jos. Ia încearcă să-l dai la o parte pe Gică Rasol! Ăsta e ca un câine. Dacă a pus colții pe ciolan, nu-i mai dă drumul. I se încleștează fălcile și adio! Rămas bun. Nu mai poți să i-l smulgi. Domnul Nica ratase, dar nu era bai, se consola cu puritatea-i.

— Ia spune-mi dumneata, care-i tărășenia la Constanța, că eu nu mai înțeleg nimic din ce se petrece, continuă Tătuțul.

Domnul Nica se îndreptă din șale. Vorbele acestea îl găsiseră aplecat asupra farfuriuței cu dulceață. Mâncând cu nasul băgat în ea, voia să arate cât o respectă. Tătuțul îl rugase să aleagă: dulceață de nuci, de vișine, de gutui, de trandafiri, de coacăze, de dovleac, de prune, de pepene. Iar domnul Nica a ales, fără ezitare, dulceața de roze. Nu e alta mai parfumată, nu e alta mai dulce. Tătuțul știa, mustăcise. Domnul Nica se îndreptă de șale, luă o gură de apă, deoarece dulcele îi irita gâtlejul. Băuse repede, fiindcă un reflex, funciar la dânsul, îl constrânse să se apuce, pe dată, să toarne ce știa, doar că se înecă. Tuși de-și înroși obrajii ca două petale de rujă. Ei, trandafirii lui Tanda și Manda, spuse, cu obidă, în gând. Că doar din cauza obedienței prea mari se înecase. Prea voise să pară supus, prea voia să fie văzut ca lacheu, iar asta numai pentru că experiența îl învățase, nu, nu îl învățase că sabia căpățâna plecată n-o taie, nu-i păsa, ci învățase că supușenia aduce ceva: o vorbă blândă, un cadouaș, o strângere de mână caldă, un favor. Se opri din gânduri, înghiți în sec. De fapt, tusea

sa fusese ipocrită. Nu era, la o adică, atunci când voia, domnul Nica, actor? Îi întrecea chiar şi pe profesionişti, caramitriza aşa grozav, că toţi îl credeau că munceşte!

Deşi domnul Nica se entuziasma uşor când venea vorba de puternicii zilei şi gura i-o lua înainte cu panegirice şi laudatio, iar limba sa prindea a da limbi, totuşi nu era un om nici prost, nici naiv. Juca teatru, dar cu aşa convingere, încât se înşela, de multe ori, pe sine însuşi. E drept că lua partea Tătuţului, fiindcă multe fire îl legau de el. Erau aceeaşi generaţie. Trăiseră la fel, gândeau la fel. Credeau la fel. În fond, oamenii nu diferă între ei decât prin ce simt şi ce învaţă. El şi Tătuţul simţeau la fel, ştiau aceleaşi lucruri. Conflictele între generaţii nu apar fiindcă oamenii ar fi diferiţi. Sunt pur conjuncturale. Lupta e între puncte de vedere, nu între indivizi. Chiar aşa stând lucrurile (adică Tătuţul fiind un soi de alter-ego al domnului Nica, un heteronim la urma urmei), domnul Nica nu putea să renunţe la propria-i individualitate, ce-l făcea să se simtă însă un ins mic, foarte mic. Dar îşi găsea scuze.

E drept că dânsul nu renunţa la al său ego, dar fără să nege, ca alţii, că individualitatea vine din egoism. Da, îşi recunoştea egoismul şi orgoliul. Ei, şi? Care om nu se crede buricul târgului? Doar că majoritatea n-o recunosc. Domnul Nica se simţea deasupra lor, pentru că accepta.

De la egoism vine totul, îşi spuse. Până şi acele conflicte, teribile conflicte, între cei de aceeaşi generaţie. Da, între cei de aceeaşi generaţie, că între cei de generaţii diferite, mai contează?

Nici chiar ajuns cu gândul aici, domnul Nica nu se poticni în idei, deşi ar fi putut părăsi cursul lor, aidoma lui Măţoiu, ce nu ducea nimic la capăt, însă acela dintr-o insuficienţă cerebrală. Ci, poate dulceaţa de trandafiri dându-i un soi de energie ca un drog, că doar nu este trandafirul drogul maselor, îşi urmă raţionamentul...

Aşa... întocmai... fără o educaţie aleasă, cum ar fi ajuns oamenii din generaţia sa cei mai vrednici fii ai ţării, protectori ai neamului românesc şi-ai neamurilor ce le aveau, rude de toată mână, urcate şi ele în spinarea poporului cu scara puterii politice?

Vai, dar asta n-ar fi trebuit să gândească domnul Nica! Nu era cumva obscen? Nu, nu era, însă era un gând periculos. Fiindcă, dacă era prins, asemenea gând dovedea duplicitate. Iar domnul Nica era un om dintr-o bucată. La dânsul, ce-i în guşă, şi-n căpuşă, nu umbla cu şoalda şi nu se mulţumea cu jumate de măsură. Asta mai ales! Când are de dat, poate da jumătate, ce mă-sa, din cât datorează, dar când vine vorba de luat... nu... nu se putea mulţumi cu puţin... dublu, triplu, însutit, înmiit dacă se poate... sau, ideal, să ia tot... ba, dacă era un pic şi-n plus peste tot, nu strica.

În fine, până să-şi epuizeze fantezia, domnul Nica realiză că a luat-o razna. Dar mai bine razna decât să lase frâul adevăratului său gând. Un gând ce nu-l mărturisise decât, o singură dată în viaţă, la beţie, prietenului său doctorul Mânzescu. Era sigur că l-a spus, dar, scârbit a doua zi de sine, de slăbiciunea indiscreţiei, nu a verificat, sperând că doctorul Mânzescu, beat şi el, să nu-l fi băgat în seamă, să nu fi auzit, sau să nu fi reţinut. Oricum, n-a mai adus vreodată vorba. Se poate ca doctorului să-i fi părut ceva neglijabil, deşi pentru domnul Nica era covârşitor, în ce-l privea pe Tătuţ. Spusese cam aşa şi aceste vorbe căuta, acum, mintea lui să le alunge şi nu putea: „Nu cred eu că Tătuţu-i mai deştept ca Gorbaciov, doctore“!

Domnul Nica îşi scutură un frison din spinare. El, atât de precaut, dăduse pe gură ce gândea.

Carevasăzică domnul Nica, deşi se entuziasma când venea vorba de Tătuţ şi-l lustruia şi-l pupa într-un loc intim şi-l giugiulea când vorbea altora despre dânsul, nu avea, totuşi, o părere chiar bună despre el. Dar nu era drept? Nici chiar despre sine nu credea c-ar fi perfect şi doar se ştie, dragostea de sine întrece şi iubirea creştină.

Însă poate că nu fiindcă mic ştiindu-se (deşi când se compara, îi părea că ar fi un gigant), îi căuta hibe Tătuţului, ci dintr-un motiv mult mai banal şi... practic. Domnul Nica nutrise speranţe, după ultima revoluţie, din ’89, că va ajunge el însuşi şef de stat. Dar cum toate se făceau pe la spatele său, îl fentaseră şmecherii şi de această dată. Spunându-i într-o zi doctorului Mânzescu că a fost tras în piept, altfel ajungea preşedintele ţării,

doctorul l-a privit ca pe-un bizar ce n-a apreciat progresul, încât să treacă de la lămpile cu fitil (alea de le pâlpâie o lampă), la becul cu filament (de le pâlpâie filamentul).

— Dar când ai putut să aspiri dumneata la funcţia de preşedinte, l-a întrebat, consternat. Nici pe departe...

— Ajută-i, Doamne, pe români.... strigase domnul Nica atunci, dezamăgit că însuşi prietenul său face parte dintre români... tot o apă şi-un pământ... şi-şi lovise cu pumnul mâinii drepte palma mâinii stângi, dându-le fiori pe şiră beţivilor din crâşmă.

— Sigur, îi spuse el Tătuţului. De fapt, totul e mult mai simplu decât pare la prima vedere. Oraşul meu a fost mereu fidel partidului de guvernământ, dar asta nu pentru că îl iubeşte peste poate, ci a urmat o mare personalitate, pe dumneavoastră!

Tătuţul dădu, la aceste vorbe, modest din mână, însă de-ar fi avut mustaţă, i-ar fi mijit un zâmbet slab, mai slab decât gândirea slabă, sub ea. Parcă i-ar fi spus domnului Nica, blând: taci, mă, nu mai spune! Că doar asta era de la sine înţeles, să nu batem apa în piuă rostind şi-n gura mare.

— Oamenii ştiu că din pricina ultimei mincinoase legi reacţionare, nu mai aveţi dreptul a candida.

— Da, aşa e, îi dădu dreptate Tătuţul.

— Şi atunci, ce şi-au spus? Nu se cuvine oare ca patriarhul nostru să-şi aleagă urmaşul? Şi cine altul vă poate fi urmaş, dacă nu Bombănel?

— Da, sigur, pe el l-aş vrea, o ştie toată lumea, confirmă Tătuţul, dar nu neapărat.

— În consecinţă, spuse netulburat domnul Nica, Bombănel face tot ce-i stă în putinţă pentru a vă împlini strategia. Aşa, el a decapitat Filiala şi-a pus în fruntea ei pe omul cel mai vrednic al urbei, pe primarul Gică Rasol.

— Sta, stai, stai... strigă Tătuţul. Asta nu-i strategia mea. Să fie clar. Cum puteam să-mi înlătur oamenii fideli şi capabili, ca să pun în loc pe cine? Un animal? E o organizaţie cu migală făcută, cu oameni aleşi pe sprânceană, serioşi, apţi politic!

Domnul Nica fu şocat la auzul acestor cuvinte, dar gândi că Tătuţul greşeşte.

— Ba nu, îl contrazise el, întocmai aşa stau faptele. Oamenii, deşi nemulţumiţi de strategia ce-aţi pus-o la cale, nu crâcnesc, l-au urmat pe Bombănel, iar cum el l-a pus pe Gică şef.

— Dobitocule, spuse atunci Tătuţul enervat, eu n-am dat astfel de ordine. Cum să-mi distrug organizaţia? Cum să-mi tai craca de sub picioare? Adică tu crezi că n-aş găsi o portiţă la lege ca să candidez iar şi să fiu ales preşedinte? Dar vreau să păstrez democraţia... originală... suedeză... românească... Bombănel e doar o faţadă.

La una ca asta domnul Nica nu se aştepta. În orice caz, avea roze în obrăjori acum. Acel „dobitocule!" picase ca sarea şi piperul peste el şi-l ustura, chiar dacă venea de la şeful statului, chiar dacă nu-i era adresat propriu-zis lui, ci tuturor ce se lăsaseră înşelaţi.

— Cum crezi tu, continuă Tătuţul, că aş lăsa să conducă o filială de-a mea un Gică Rasol? Doar nu conduc menajeria de stat! Contam pe ea, pe filiala mea! Cea mai fidelă dintre toate!

— Nu vă simţiţi bine? întrebă domnul Nica.

Tătuţul îşi luă mâna de pe frunte. Obişnuit, suferea de paloare, dar acum era roşu la faţă ca Robert de Niro.

— Bombănel a distrus totul, strigă el ca actorii din dramele artistice. Ne-a distrus. A distrus ţara! A făcut totul de capul lui!

Deşi îl considera prieten, domnul Nica îl ştia, ca mai toţi, pe Tătuţ, de la televizor. Acolo apărea ca un om calm, stăpânit, zâmbitor. Iată însă ce temperament avea! Ca să-i ţină isonul, domnul Nica se trezi spunând:

— Atunci, va trebui să-l distrugeţi pe Bombănel!

Tătuţul se ridică încet ca un nonagenar, deşi era doar octagenar, de pe scaun.

— Nu înţelegi dumneata jocurile, domnule Nica, îi spuse răspicat Tătuţul. Cum ai putea şti?

Dar domnul Nica nu era vreun prost neştine, ştia el multe... intuise o taină... dar cum Tătuţul tăcea mâlc asupra ei şi nu i-o împărtăşea, era nevoit să tacă.

— Acum nici măcar să-l distrug nu mai pot! Ar însemna să lovesc în partid. Ştia că voi fi obligat să-l susţin când o să aflu! Altfel, te gândeşti dumneata, am pierde alegerile şi cine ar ajunge preşedinte?

Domnul Nica gândi puţin şi consideră că întrebarea n-a fost generică. Aşa că se strădui să răspundă.

— Ar ajunge Şuviţă.

— Exact, şi vezi dumneata pe altul mai nepotrivit ca el? întrebă Tătuţul.

Domnul Nica se vru sincer până la capăt:

— Da, pe Bombănel!

— Gura păcătosului adevăr grăieşte, spuse Tătuţul şi râse, deşi n-avea chef nici să zâmbească şi nu credea că ar putea zâmbi. Dar prea erau naive, adică adevărate, cuvintele domnului Nica. Da, ai dreptate, domnule Nica. Însă, cum îţi spuneam, nu cunoşti jocurile. Şuviţă, Bombănel... sunt ai mei. Dar faptul că Bombănel mi-a distrus organizaţia ca să pună oamenii lui mă irită. Junglă, legea junglei, dar nici chiar aşa. Speram că el va fi un clasic, că va conserva şi dezvolta cuceririle revoluţiei! Că el va fi conservatorul partidului, iar Şuviţă reformatorul. Reformatorul bun, mă înţelegi? De ce nu m-am gândit eu mai devreme la dumneata?

Deşi această ultimă afirmaţie era destul de clară, însemnând că Tătuţul regretă că l-a chemat aşa târziu să toarne ce ştia, domnul Nica înţelese după cum l-a tăiat capul spusele şefului. Ceva vise de mărire mai avea dânsul, domnul Nica, în cap, aşa că vorbele acestea sunară, pentru urechile domniei sale, cam aşa: de ce nu te-am pus eu şef peste Constanţa şi asupra a toată Dobrogea, peste Gică Rasol şi Triţă Costin şi alte neamuri proaste, peste şefii de restaurante şi directorii de muzee? Ar mai fi crâcnit acum vreunul? S-ar mai fi opus cineva realegerii? Şi de ce nu te-am pus eu mai sus ca Bombănel şi Şuviţă, să le vii de hac duşmanilor?

— Aşa, am fi putut evita dezastrul, spuse domnul Nica.

— Ce dezastru? se miră Tătuţul. Nu înţelegi? Amândoi candidaţii sunt oamenii mei. Offf, dar degeaba-mi bat gura. Eu am geniu politic. Ştii ce înseamnă asta? Să vezi ce se va întâmpla în viitor. Şi din tot ce mi-ai zis dumneata, că Bombănel şi Şuviţă s-au luat ca şerpii de gât şi vor să se sugrume, să cadă amândoi... iar Bombănel trădează, mă trădează pe mine... ce viitor văd? Va domni o vreme unul din ei. După ce au rupt partidul. Şi ce se întâmplă când un partid e rupt? Vor intra în el tinerii. Vor face din partidul meu un partid de nerecunoscut. Moştenirea mea se

va duce pe copcă. Îi vor lichida pe toţi din vechea gardă, ca să facă aşa cum vor ei. Sunt şcoliţi şi deştepţi. Habar n-au ce-i comunismul! Vor face platformă liberală, pentru că aşa au trăit, învăţaţi cu valori liberale. Acum îţi dai seama de pericol? Eu am creat un sistem care să dureze o mie de ani. Şi ei, mucoşii, îl vor face praf. Adică nu duşmanii... ci ai noştri, din interior. Vor vrea nu proletariat, ci clasă mijlocie. Vor vrea egalitate. Vor vrea libertate. Care n-au fost decât vorbe de când mă ştiu.

— Şi asta nu e bine? întrebă cu naivitatea domnul Nica, de parcă ar fi fost normală întrebarea.

— Apoi în prostia dumitale, ai putea crede că ne-ar fi bine să fim ca putredul Occident. Gata, m-ai obosit. Nu mai dau audienţe.

Şi Tătuţul ieşi din încăpere şi-l lăsă singur. Domnul Nica se uită în jur, văzu clondirul şi paharul, îşi turnă o porţioară şi-o dădu peste cap. Apoi plecă şi dânsul.

Ce prostie am spus, se certă pe sine însuşi în drum spre Gara de Nord. Iar asta numai pentru că nu-l mai ascultam, sedus de visările mele. Ar fi trebuit să sar în picioare şi să strig: trădare! Acum, Tătuţul s-a lepădat de mine. Nu mai sunt în graţiile lui. Oh, teribil ceas mi-a fost dat să trăiesc la bătrâneţe! De ce, de ce nu l-a pus la timp Tătuţul stăpân peste oraş? I-ar fi fost fidel... fidel... dar nu aşa... simplu fidel... i-ar fi fost... fidel până la moarte. Gândind astfel, în colţul ochiului său stâng se ivi o lacrimă înduioşată. Lacrimi de crocodil, ştia dânsul. Pentru că avea o mică îndoială. Să fii cuiva fidel nu-i o scofală, dacă nu eşti capabil să lupţi pentru el. Ar fi fost dânsul capabil să ţină în lesă buldogii, să dea peste bot rechinilor, să ia de aripioară balena ucigaşă? Totuşi, în ciuda neliniştii de-o clipă, domnul Nica era mulţumit. Măcar, deşi nu pricopsit cu vreo pomană (afară de-o dulceaţă şi-o gură de rachiu luată pe furiş), au fost recunoscute meritele sale. Iar asta era ceva, nu de colea! Baremi acum, la şaptezeci şi cinci de ani, să-i fie acceptată valoarea... măcar acum, în al unsprezecelea ceas. Deşi se îndoia de utilitatea acestei recunoaşteri: s-ar putea să nu mai apuce să profite de ea. Moral însă învinsese. În consecinţă, aşa îi povesti doctorului Mânzescu când ajunse la Constanţa, începând relatarea cu vorbele:

— De ce crezi, doctore, că m-a chemat Tătuţul la sine?

Candidatul Şuviţă

Oricui i-ar fi părut ciudat că, în acea dimineaţă, în salonul lui Gică Rasol nu se afla nici un acolit. Fuseseră somaţi să nu vină. Totuşi, unul venise, mai aiurit, doctorul Mânzescu. Dar n-a trecut de poartă, unde doi găligani, pe vremuri guarzii sicilieni ai lui Orfeanu, păzeau cu hotărâre şi cu bastoanele în mâini. Încât, neputând să ajungă în salon, n-a avut în acea zi bafta să-l umple Gică de dumnezei! Aşa era doctorul Mânzescu, mai căscat. Văzând că nu e primit, gândi că o fi căzut în dizgraţie, dar nu-i păsă. Se pregăti să plece, dar tocmai atunci în faţa porţii opri o Dacia. Din ea coborî un ins mic de stat, dar ţanţoş foarte. Guarzii duseră mâna la bastoane, dar se calmară când îi văzură şuviţa ce-i traversa chelia. Era candidatul Şuviţă, cunoscut de toată lumea încă de pe vremea partidului comunist, când spunea: cin' se pune cu mine în ţara mea şi cu partidul meu la putere? Când îi privi pe guarzi, văzură ei că omul se uită cruciş. Dar nu chiar, ci un ochi se uita la făină şi altul la smântână şi îl recunoscură. Era unul dintre candidaţii la preşedinţie şi era omul aşteptat de primar. Lăsară pulanele să se bălăngăne. Şeful guarzilor, un ins voinic şi peltic, îl privi de sus, dar tolerant, în vreme ce clemfănea între dinţi nişte gumă. Candidatul, zice-se cu şanse bune la tronul de fier al ţării, se uită zbanghiu la ei şi le vorbi peltic:

— Tron de fier din drum de fier!

Sicilianul înţelese, că nu era prost. „Tron de fier“ era ceva cum s-ar zice la englezi „Doamna de Fier“, o doamnă categorică, fermă, dârză, intransigentă. Dar la români însemna dictatură. Iar „tron de fier din drum de fier“, ce putea să însemne decât că tronul a fost construit din fierul şinelor de la Căile Ferate Române, unde Şuviţă fusese şef. Sicilianul se înclină cuviincios. Tot ce era de fier stârnea respectul bodyguardului, pentru că îi amintea de „pumn de fier“ din cinematografia chinezească... şi guardul se scărpină la ceafă. Poarta se deschise şi Şuviţă intră, nu înainte să le spună, rânjind:

— Nu vă puneţi cu mine, că voi sunteţi noi în politică, pe când eu sunt nărăvit în rele.

— Ăsta va fi cel mai aprig dictator, spuse sicilianul.

— De ce gândeşti aşa, întrebă doctorul. Stătea acolo ca un Stan fără Bran, dar îi plăcea să se bage în vorbă.

— Am învăţat, spuse sicilianul, cât am trăit o viaţă de mardeiaş, că unuia sfrijit, de-i dai puterea, îşi va răzbuna umilinţele îndurate pe vremea când colegii de şcoală îi scuipau seminţe în cap. Iar ăsta e chiar mai sfrijit ca primarul. Ba şi şui.

— Aţi văzut, continuă doctorul, avea un rânjet al lui şi-un râs al lui, insinuant, sarcastic. Nu seamănă cu rânjetul îngăduitor al Tătuţului.

— Rânjetul nu-i o problemă, spuse sicilianul, problema cu el este că e deştept.

Doctorul, nedumerit, porni spre cârciumă, cu gândul la hamsii condimentate, plăcintă dobrogeană şi-o baterie două de vin pelin.

Şuviţă fu poftit să intre. Şi candidatul intră în salonul lui Gică Rasol, rânji iar ca un căpcăun, din pricina gurii mai largi cu dinţi laţi, cu spaţii negre între ei, privi în jur şi măsură. Îi întinse mâna lui Gică. Gică se gândi dacă să dea mâna cu el. Nu-i prea venea. De ce nu l-a lăsat pe el întâi să-ntindă mâna? Aşa, ar mai fi mers. Dar şi pentru că ipochimenul declarase, la un post TV, că de-ajunge preşedinte, dă cu el, cu Gică, auzi tu, de pământ! Îi întinse totuşi mâna, dar nu se abţinu să nu spună:

— Bă, ai zis la TV că mă bagi în puşcărie dacă ajungi preşedinte!

Şuviţă rânji.

— Asta e campania electorală, declară el. Îi dai poporului gogoşi, că astea-i plac. Cum ai vrea să fiu altfel ales? Doar ştii bine care-i politica!

— Cum nu, spuse Gică, dar asta nu i-l făcu mai simpatic pe candidat.

Dar, oricum, Şuviţă nu era aşa antipatic ca Bombănel, protectorul său, pentru că nu-şi dădea aere de superioritate, ci doar aere de golan şi astea-i plăceau primarului. Candidatul venise să-i ceară o favoare şi astfel se aşeza în poziţie de jălbar, de subaltern. Nu ca Protectorul, care-l trata de sus, iar asta Gică nu putea suferi. Uite cum ajung candidaţii la... pu... la mâna lui!

În fine, îl pofti să şadă, iar Şuviţă se aşeză în fotoliul alb, în vreme ce Gică se întinse pe sofa. Tocmai atunci o uşă interioară se deschise şi se ivi capul femeii care-l bărbierea.

— Cară-te! spuse Gică şi capul femeii dispăru.

— Cred că ştii de ce-am venit, spuse Şuviţă apoi.

— Cred că da, răspunse Gică, dar acelaşi lucru îl vrea şi Protectorul. Ce mi-ai putea da în plus?

— Dacă Bombănel ajunge preşedinte, o să stai sub papucul lui, o să fii unul dintre cei mulţi care adună pentru el. Dacă ajung eu, o să fii independent, o să faci ce vrei în ţara ta. N-o să cer din taxe, că eu ştiu să dau tunuri. Poţi să faci praf oraşul, nimeni n-o să te atingă, vei fi stăpân absolut aici.

Ia uite chiorul, gândi Gică, ăsta ştie negocia!

— O să mă gândesc şi-ţi transmit, spuse.

— Şi ca bonus, mi-l dai pe tavă pe Protector, spuse Şuviţă şi rânji.

„Hai rânjeşte!“, vru să-i spună Gică, dar se abţinu. Inşii ăştia firavi ştiu să poarte pică pentru orice vorbă de ocară. Nu uită. Sunt uşor de rănit, pentru că aşa-i omul slab. Adună ură şi când i se iveşte ocazia, se răzbună. Se răzbună pe toată omenirea, pentru că nu disting între duşmani şi aliaţi. Lor, toţi le sunt duşmani, pentru că aşa gândesc, că oricine din lume i-ar plesni cu palma peste ţeastă, numai prilej să aibă, iar la Şuviţă era mai rău, că nu avea protecţie pe craniu decât şuviţa. Şi putea fi rănit. În amorul de sine, fireşte. Vai de curul românaşilor, dacă ajunge ăsta preşedinte, îşi spuse Gică.

— Bine, s-a făcut, acceptă el. S-a făcut.

— Bine, rânji Şuviţă. Batem palma. Şi nu uita, în public ne prefacem că suntem duşmani. Aşa, n-o să se poată nimeni băga între noi, să ne întărâte unul împotriva celuilalt.

Mulţumit de întrevedere, Şuviţă se ridică. Purta un costum prost croit. Oricum, cădea rău pe el. De fapt, nimic nu cădea pe omul ăsta bine. Dar Gică ştia că, în ciuda aparenţelor, Şuviţă era un om periculos. Nici nu se compara cu naivul Bombănel. Şuviţă fusese, din fragedă adolescenţă... E-hei, ce pare şi ce este! În ciuda aparenţelor, ar fi fost o greşeală enormă să-l zeflemisească pe Şuviţă, sau să nu-l ia în serios. Cu siguranţă, alţii care nu au

ochiul format, l-ar crede un neica nimeni. Gică, însă, nu se lăsa păcălit. El însuşi un strateg, recunoştea îndată o strategie superioară. În plus, experienţa de viaţă îl ajuta să descopere în mai puţin de un minut inşii diabolici. Şi chiar cu un astfel de ins avea de a face acum. Încât, atunci când îi întinse mâna lui Şuviţă, Gică tremura.

— O răceală, nu-mi trece, se scuză el.

— Să te îngrijeşti. Mai mergi la plajă, stai la soare. Dar nu la noi, că-i de... La Rio... vezi tu... şi rânji.

„Hai, rânjeşte!", ar fi vrut să-i spună Gică, dar ştia că nu i-o va spune niciodată. Şuviţă ieşi. Întrevederea secretă luase sfârşit. Ce să facă acum primarul? Întâi se gândi la femeia care-l bărbierea. Să-l bărbierească, în timp ce el o bulăneşte. Ba poate chiar să i-o tragă, dacă i se scula. Dar n-avea chef să fie spumat şi ras. Să stea pe sofa, cu ochii în tavan şi să gândească? La ce? Gândise, deja, tot, iar lumea se mişca acum după gândurile sale. Nu mai avea ce impuls să-i dea. Aşa că se hotărî grabnic. Îl sună pe Triţă şi îi spuse:

— Adună oamenii la mine, zor nevoie!

Nu că ar fi avut ceva să le spună. Dar rumoarea produsă de ei îl relaxa.

— Bă, voi ştiţi că nici adversari nu mai avem, spuse el, iar Orfeanu punctă din drâmbă: zdrâng-zdrong.

Dar când ai prieteni şi aliaţi nu e semn că te duci pe copcă? Te leneveşti, te simţi sigur pe tine... ca un sleit.

Scaunele la bătaie

Gică se aşeză pe sofaua albă cu mâna căpătâi. Dară ochiu-nchis afară, înlăuntru se deşteaptă... Ba pardon! Gică nu-şi visa dinastia. Vigilent, îşi trecu oamenii în revistă.

Cu Triţă la masa de sticlă, ca un dulău de luptă, având geanta diplomat deschisă, alături de doctorul Mânzescu, la fel de ţeapăn şezând, dar scuturat din când în când de un sughiţ de căţelandru, cu Măţoiu, stupid ca o raţă ce se crede egretă, pe scaunul cu spătar, secondat de frat-su apatic ca un peşte, cu doamna Mia, ce abia fumase o ţigară şi era îmbujorată dorindu-şi o cafea, s-o

ciugulească săltând ciocul fin de coțofană, s-o gâlgâie un pic și s-o înghită... ei, da, avea o grădină zoologică, sau măcar o menajerie, cu... Gică făcu ochii roată... cu... dar unde naiba o fi Porumbelu, nu-i de găsit, ia-l de unde nu-i. Nu venise. Mereu întârzia. Era o strategie de-a lui, dar nimeni nu-i pricepea sensul. Ba chiar crezuse, Gică, o vreme, că Porumbelu întârzie doar pentru că, poet ce nu știe de ore, de curgerea timpului, e cu capul în nori. Abia acum își dădea seama că Porumbelu întârzie ca semn de superioritate și independență: vine când vrea, o șterge când vrea, face ce vrea. Ia să-l pun eu la punct, gândi Gică, și asta cât mai grabnic. Dar știa că nu poate. Porumbelu îi scăpa printre degete. Harfa ce îmblânzește fiarele? Se mai întrebase, el, Gică, de ea, dar nu mai credea în strunele-i îmblânzitoare de fiare, de când l-a pus cu botul pe labe pe Orfeanu. Altfel, adevărat harpist, artist, cum zicea lumea, Orfeanu l-ar fi îmblânzit pe el, pe Gică. Și nici vorbă de așa ceva. Trebuie că e altul motivul că nu i-o pot trage poetului, își spuse Gică. Și se uită, mai departe, în jur. În penumbra unui colț sta el însuși, artistul Orfeanu, cu drâmba pregătită să-i tragă un zdrâng-zdrong de Cărăbuș, îndată ce Gică ar scoate vreo vorbă, memorabilă sau fie și porcoasă, sau cum o fi, numai vorbă să fie. Dacă nu și după un lătrat sau guițat sau răget! Dar era mai de soi, în opinia lui Gică, zdâng-zdrongul harpistului, decât panegiricul poetului: „înaripate vorbe, înalt cuget, slăvite cuvinte!“ și asta nu doar pentru că din discursul poetului nimeni nu înțelegea nimic, ci și pentru că zdâng-zdrongul ținea cu mult mai puțin și nu enerva, putea doar să agaseze un pic, să inflameze, scurt timp, timpanele. Fără să agite mintea. Poate de asta oamenii preferă muzica, în loc să citească, dădu pe spate, Gică Rasol, un panseu. Îi veneau așa rar, încât deveneau memorabile. Dar cum măre făcuse rost Orfeanu de-o cafea? În penumbră, nu se vedea bine, dar acum Gică îl chiti. Harpistul lipăia dintr-o cană, cu limba, cum plescăie un măgar dintr-o troacă.

— Dar unde-i domnul Nica? strigă, dintr-odată dumirit de ce-și cercetase acoliții.

Îi cercetase deoarece simțea că lipsește ceva. Ceva ce nu-și dădea seama, dar lipsea. O prezență insignifiantă, dar totuși importantă. Fără ea, părea că se cască un gol. Nu era ca atunci când

Triţă lipsea. Atunci, toţi îi observau lipsa pe loc. Pe când acum, toţi ştiau că lipseşte cineva, dar nu-şi dădeau seama cine. Şi, în sfârşit, primarul conştientizase. Domnul Nica, dânsul lipsea. Dânsul era, la o adică, secretarul. Ia, ce te faci fără secretar? Părea că nimeni n-are nevoie de el şi totuşi le lipsea celorlalţi, chiar dacă nu-şi dădeau prea bine seama. Se pare că în astfel de grupări, politice, oamenii încep să fuzioneze. Se amestecă între ei până nu-i mai distingi. Un grup de oameni devine un singur om, se contopesc, se transformă în sinteza ţelului de-a prospera şi-a deţine puterea. Şi, la o adică, nu erau, toţi ceilalţi, replici ale primarului Gică Rasol, un fel de membre ce-i împlineau voile, ce-i făceau treburile? Nu erau, Triţă, capul său, domnul Nica mâna sa dreaptă, iar doctorul Mânzescu mâna stângă? Şi Gică rânji. Nu se spală o mână pe alta? Ba cum nu! Nu erau Porumbelu şi Măţoiu picioarele lui, care-l duceau unde vrea el? Nu era doamna Mia ochiul său de bou, cu care privea prosteşte lumea şi nu era... ei, cine, cine era celălalt ochi, ochiul treaz, ochiul viu, vigilent, critic, lucid? Hm, lipsea din echipă. Că doar n-o fi Orfeanu, Doamne-feri! Dar unde să afli un ochi viu? În basme, poate!

— E dus la Bucureşti, răspunse doamna Mia.

— Eu am auzit c-a murit, interveni Măţoiu.

— Atunci Dumnezeu să-l ierte, spune Triţă Costin.

Bun, Gică primise o explicaţie pentru lipsa domnului Nica, dar explicaţia nici măcar nu-l interesase. Tot ce-a vrut să ştie era de ce lipsea. Acum că aflase, se linişti. Nu era prea sigur dacă e la Bucureşti sau a murit, dar tot aia, ce conta unul în plus sau în minus. Nu mai spuse nimic. Îi trecuse pe toţi în revistă şi se bucură de oamenii lui. Chiar dacă nu discuta cu ei, chiar dacă nu comunicau, să-i ştie acolo era un semn de izbândă, un semn al puterii ce-o avea, un semn al neclintirii. Chiar dacă arăta ca o vrabie, era un leu. De ce n-o fi, la o adică, el, Gică Rasol, un nobil, nu un biet ciocoi înţolit peste noapte, aşa cum credeau cei mai mulţi despre el? De ce-ar fi celălalt Gică, George Behăitul, numit aşa pentru că a fost cioban, mai dihai decât el, doar nu erau de-aceeaşi stirpe? Tot un om din popor. Ce, e ceva rău poporul? Nu pe el se sprijină puterea? Fără popoare n-ar fi ţări. Iar fără ţări n-ar fi haos? Pământul s-ar întinde în lung şi-n lat fără oprelişti. Dar, gata, gândise deja prea mult, îl putea durea căpăţâna. Era

însă o zi specială. Mintea i-o lua razna, pe-arătură, scotea ea gânduri cu de la sine învoire, înainte de-a apuca el să le gândească. Mintea se ducea în legea ei, ca o cotigă lăsată cu măgarul înhămat şi fără stăpân, el, stăpânul, fiind... unde naiba, unde sunt, se întrebă Gică? Lui i-ar fi plăcut rolul de nobil: un om ce nu face nimic şi totuşi prostimea se strânge în jurul-i, îl respectă, căciuloşii îşi scot căciulile când îl văd, iar drepţii îşi pleacă spinările. Un izvor de bine, asta sunt eu, îşi spuse Gică, dar chiar atunci, din ce pricină nimeni nu a ştiut (să fi fost un sabotaj al lui Orfeanu?), un arc al sofalei s-a rupt, a străpuns pielea albă şi, cu un pocnet, îi intră primarului în dos. Ce vaiet, mai ales că Gică suferea, de ceva vreme, o criză de hemoroizi şi din pricina asta stătea culcat, adică într-o rână, nu cum stăteau ceilalţi, aşezaţi, adică în capul oaselor. Urlă primarul şi sări în picioare, toţi ochii se întoarseră spre el. Suferinţa îi dăduse licăriri în ochi. Dar ce-l durut mai mult fu că, iată, de la nobleţe la văicăreală nu-i trebuie omului decât un pas. Şi nu era Gică om şi el? Nu! Era un animal. Se simţi crunt lovit în amorul propriu. Era un supraom!

— Unei aşa sofale să i se rupă arcurile, strigă primarul. Doamna Mia, sună la producător, ca să-l fac cu ou şi cu oţet!

— Dar nu ştiu cine-i producătorul, domnul primar, bâigui doamna Mia.

— Dar de ce nu ştii, toanto? Aştepţi să-ţi spun eu? Mergi, caută servitoarea să-ţi dea actele.

Doamna Mia ieşi, în vreme ce Gică îşi freca fundul.

— Producătorul e italian, spuse doamna Mia când reveni.

— Dar ce credeai tu, că iau mobilă indigenă? Arată actele!

Doamna Mia îi dădu actele şi Gică încercă să citească, dar nu înţelegea o boabă.

— Hai, care ştie latineşte? întrebă el.

— Poate doar Porumbelul... îndrăzni să ia cuvântul doctorul Mânzescu, privind roată în jur. Pentru că el se ocupă cu limbile... adăugă el ca explicaţie.

— Poate şi domnul Nica ştia, Dumnezeu să-l ierte, că şi dânsul era om cult, interveni doamna Mia.

— Dumnezeu să-i ierte pe culţi, spuse Gică Rasol, că eu doar proşti am adunat în jur. O să fac un partid cu de ăia, cum le spune... scribălăi... deştepţi ca ăla... Ilie Cantemir.

— Dumitru, îl corectă, fin, Triță. Iar domnul Nica n-a murit, e viu și sănătos și e plecat la București, îndreptă dânsul și această inexactitate tristă.

Tocmai atunci, ca pentru a nimici glumele macabre și-a dezice reaua presimțire, domnul Nica intră în salon, cu ținuta lui demnă, cu nasul cam roșu de la frig, își lăsă pălăria și paltonul în cuier și se așeză pe-un taburet lângă doctorul Mânzescu. Mergea cu pas de balerină, ca să nu deranjeze. Nimeni nu scoase o vorbă, parcă plăcându-le să tacă mâlc. Dar când Gică vru să vorbească, ușa se deschisă ca lovită de taifun și prin ea intră Porumbelu. Se proțăpi în hol în poza-i marțială, lăsându-se să fie admirat. Pe palton, pe căciulă și pe sprâncene chiar avea fulgi de zăpadă. Primarul îl privi uluit.

— Bă, tu cum ai intrat fără să suni la poartă? Ai cheile de la locuința mea?

— Poetul e omnipotent, spuse Porumbelu și, mulțumit că toți priveau spre el, se așeză în picioare lângă cuier.

— Hai, ziceți ordinea de zi, că atâta știți, zise Gică, parcă mai liniștit văzând că acoliții sunt în păr la el. Pentru ce naiba luptăm aici?

Dar nu era deloc liniștit. Nimeni nu sesizase că Gică era un pachet de nervi, dinamită gata să explodeze. Nici măcar Triță Costin. Amuzat de întâmplarea cu arcul rupt al sofalei, el își ridică dintre hârțoage capul. De ce-l ținea acolo nimeni nu știe, poate plăcându-i mirosul de hârtie veche și cerneală. Însă Mățoiu crezu că stă așa ca să-și înfrâneze un hohot de râs și-i dădu un cot lui fra'su. Văzând, lui Gică i se năzări și lui că Triță râde pe-nfundate și privi crunt la, până mai adineaori, prietenul mai drag ca un frate, ba mai mult de atât, iubit ca un siamez diabolic. Că prea erau legați unul de altul ca prin magie diavolească! Ruptă acum, magia, pare-se, de acel arc frânt, ce-i intrase primarului în dos. Ruptă magia, ca de-un sărut blestemul frumoasei din pădurea adormită! Și cum și-a permis să-l corecteze, pe el, Triță, un nimeni, că doar ce mi-e Ilie Cantemir și ce Dumitru Cantemir, tot un drac!

— Haideți, pentru ce luptăm aici? strigă Gică.

— Pentru ce au luptat străbunii noștri? reluă Triță Costin întrebarea mai pe larg, ca să dea un patriotard răspuns, de multă vreme pregătit. Aveau idealuri politice!

— Idealuri politice? făcu Gică, se vede că scârbit, pe lângă că era mânios! Idealurile politice sunt cele mai tembele imbolduri ale speței umane! Ce-mi trebuie mie ideal politic? Să fac mare curul țării? La ce mi-ar folosi? Pot trăi mai bine la Rio sau în Madagascar! Trăiesc accidental în România!

— Eh, făcu Triță, de parcă l-ar fi durut burta și e gata să fugă la closet. Ăia nu ne-ar fi lăsat să adunăm așa averi. Da, ai trăi bine acolo, dar cu banii de aici.

— Băi, uneori mă mir ce prost ești, strigă Gică Rasol. M-ar ajuta o Românie Mare să fur mai mult? Auzi tu, idealuri politice! Poate o Românie Mare ar face ca parazitul care e poporul să trăiască mai bine. Dar ce ne doare pe noi de popor?

Însă aici domnul Nica nu fu de acord:

— Totul până la popor, căci și eu sunt om din popor, se trezi vorbind dânsul, chiar cu riscul de a se pune rău cu primarul. Țara e un stup, poporul face mierea!

— Poporul se cacă, spuse Gică Rasol. Poporul? Un pântec cu douăzeci de milioane de guri!

— Domnule Nica, te rog, puțină decență, îl apostrofă Triță Costin. Treaba este că lucrurile merg ca pe roate, continuă el. Cineva a eliminat oamenii Tătuțului... și noi știm cine: Protectorul. Ne-a pus pe noi în locul lor. Acum conducem orașul și administrativ și politic. Iar asta trebuie să ne intre bine în cap. Un partid trebuie să conducă total.

— Bă, să nu mai aud de Protector, răcni Gică! Ce știi tu, habar n-ai ce vorbești!

Triță făcu ochii mari.

— Bă, tu te holbezi, caști ochii la mine? făcu Gică.

Dar Triță nici nu gândi că lui îi vorbește ca unui nemernic primarul, ci lui Mățoiu. Privi spre Mățoiu, așteptându-i răspunsul. Dar Mățoiu stătea, niznai, cu palmele așezate pe scaun, sub pulpe și tăcea mâlc. Se scurseră câteva secunde de tăcere și Triță, crezând că uraganul a trecut, luă cuvântul:

— Da, acum e un moment hotărâtor pentru noi. Avem Primăria, avem partidul. Iar asta se datorează unui om, știm toți cine: Protectorul. E timpul să-i întoarcem serviciul.

— Costin, strigă atunci Gică Rasol. Tu te pui cu mine? Doar am spus să nu mai aduci vorba de Protector. Sunt rațiuni neștiute de

tine, ce mă fac să nu-l sprijin. Tu să execuţi doar ce-ţi spun eu şi-ţi dau voie. Altfel, te jumulesc de-ţi merg fulgii! Te potcovesc!

Triţă Costin, întâia dată beştelit de primar de când se ştiau, nu-şi crezu urechilor de-aşa afront. Ce, era găină, ca să fie jumulit? Era cal, să fie potcovit? Era un animal? Nu, Gică era animalul, o şi recunoscuse! Îşi ridică ochii bulbucaţi din geanta diplomat şi se vădi că ochii lui erau umpluţi cu tulburel.

— Bă, strigă Triţă, după ce se ridică în picioare. Protectorul ţi-a dat lumea pe tavă şi tu îl trădezi. Un trădător, asta eşti! Protectorul l-a doborât doar cu-o suflare pe Orfeanu şi l-a pus la picioarele tale. El, Protectorul, a făcut planurile, el a aranjat cu băncile să-l execute pe Pitic. Altfel, Orfeanu ar fi câştigat bătălia şi tu i-ai fi cântat acum din drâmbă! Şi uite mulţumire! La fel o să-mi mulţumeşti şi mie, pentru tot ce-am făcut pentru tine? Că doar cine te-a înălţat? Ce-ai fi, la urma-urmei, fără mine? Un afacerist oarecare, ba înfundai şi puşcăria. Că te-ar fi prins poliţia, dacă nu te băgam eu în politică şi n-ai fi căpătat putere... şi imunitate.

Triţă Costin se înfuriase rău de tot, boncăluia şi da din copită ca un taur. Ia să rupă cu Gică. Gică îl trăda pe Protector, de ce nu s-ar pune el, Triţă Costin, în slujba Protectorului acum? Şi să culeagă roadele. N-ar fi nici o ruşine. Că doar Bombănel nu-i un golan, ca primarul, e un şoim, un om şcolit, moral, cu idealuri, cu un program politic şi curând va fi preşedintele ţării. Nu are contracandidaţi serioşi. Cine l-ar concura? Omul cu şuviţă adusă de la tâmplă? Că de ceilalţi ce să mai zici? N-au şuviţă măcar!

Primarul era uluit de îndrăzneala acolitului său. Dar cum nu suferea împotrivire, s-a apucat să-i arunce lui Triţă vorbe grele. S-au făcut albie de porci.

Porumbelul a scos din buzunarul de la piept carnetul său de însemnări şi un creion chimic, pentru a imortaliza momentul, dar nu prea avea ce să noteze. Cuvintele, aruncate ca nişte lapilii în flăcări, cădeau ca o ploaie de foc şi nu se potriveau literaturii. Să le pună în epopeea sa, ar fi fost să ridice vulgaritatea la rang de artă. Iar alţi poeţi sunt acuzaţi pentru mult mai puţin, spunându-se că folosesc durităţi de limbaj. Totuși, nu se putu abţine să nu scrie măcar câteva replici, poate le va folosi mai apoi îndulcite.

— Hei, strigă Triță, dar ce ești așa nervos? Mai bine ai spune ce-ai făcut cu fata preotului, că din cauza ta preotul îmi scoate vorbe prin târg, zice că-s violator.

— Când tu ești poponar, spuse Gică Rasol!

— Ba eu cred că tu ai violat-o, nu se lăsă nici Triță. Și cine știe ce-ai făcut cu ea!

— Cum adică eu? Vrei să dai de-nțeles c-am violat-o, am ucis-o și-am aruncat-o într-un șanț sau am dat-o la câini?

— Infam cum ești cu Protectorul, de ce n-aș crede că ești mârșav și cu mine?

Auzind iar de Protector, Gică văzu negru înaintea ochilor.

— Bă, te-am ținut la sânul meu și te dovedești a fi șarpele! Fiu de lele!

— Adică tu mă beștelești pe mine? se rățoi Triță Costin.

— Trebuie să-i reamintesc câinelui cine-i stăpânul? strigă Gică Rasol. Văd că te pui cu mine!

— Cum adică mă pun cu tine? întrebă Triță. Văd că nu te dezici. Lupu-și pierde măselele, dar nu și obiceiurile. Vezi că vocea măgarului nu se-aude în cer!

Auzind, Gică Rasol văzu negru înaintea ochilor.

— Mă faci măgar?

— Stai puțin, spuse Triță, să fie clar, nu eu te fac măgar, așa te-a făcut mă-ta!

Domnul Nica privea consternat. La una ca asta nu se aștepta. La orice altceva da, dar să se certe Gică cu Triță, nu. De când lupta pentru pace învinsese prin acordul părților și arsenalele atomice au fost aruncate la gunoi, domnul Nica dusese o viață relativ liniștită. Aproape nimic nu-l mai amenința, afară de cutremure, firește, dar Institutul Român de Seismologie declarase că România va fi scutită de cutremure mari până în 2030. Dacă trăia până atunci, ar fi avut vreo sută de ani, ce să-i mai pese? Pe când acum, simțea amenințarea. Cearta era o viitură. Putea să măture totul în cale. Putea să-i lase, pe mulți, orfani, pe alții putea să-i schilodească. Nu era șagă! De când Orfeanu fusese pus cu botul pe labe și cu zdrânga în bot, ei doi, Triță și Gică, erau cei mai tari bărbați ai urbei. Lupta lor putea face victime colaterale. Domnul Nica își putea încheia brusc cariera, fără preaviz. Și definitiv, fiind prea

bătrân ca să meargă la alții, în altă echipă. Cine l-ar fi primit? Și oricum, se muta el dintr-o tabără în alta, că doar era maestru, dar... nu-i cădea bine decât în tabăra aflată la putere. Altfel ar fi fost un secretar ratat. Și în tabăra primarului se afla exact unde jinduise. Așa că domnul Nica riscă să se bage în gura lupului:

— Domnilor, domnilor, spuse el ridicându-se de pe scaun, împăciuitor, chiar când primarul îi spunea lui Triță:

— Bă, tu chiar vrei să te pui cu mine?

— Domnilor, asta nu are nimic de a face cu politica!

— Triță, puți a rahat! strigă primarul.

Porumbelu rămase cu creionul în aer. Scrisese vorbele și acum căuta să le rumege, dar erau indigeste. Dar nu avu prea multă vreme, pentru că tragedia continua.

Întocmai cum se întâmplă în drame, unde Mercutio a fost înjunghiat de Tybalt pe sub brațul lui Romeo, ce voia să-i despartă, așa și Triță apucă taburetul domnului Nica vrând să-l lovească pe primar în cap, dar nimeri ceafa bătrânului secretar și-l prăvăli la pământ.

— Așa, complotați împotriva-mi, strigă Gică și apucă și el un scaun, îl aruncă spre Triță, dar scaunul căzu peste domnul Nica.

Domnul Nica sări în picioare, se văietă, nu pentru că l-ar fi durut așa mult, dar fusese izbit în demnitate, și nici de asta nu striga așa lugubru, ci pentru a stârni mila. Mila aduce beneficii, o știa. Însă nu primarul sau Triță îl luară în seamă și să-i ofere o mărire de salariu și-o funcție peste cea de secretar, sau o valiză cu bani despăgubire (la asta visa de-o viață), ci doamna Mia se urni de pe scaunul ei, cu gând să-l aline. Când o văzu că se apropie de el, domnul Nica îi șuieră printre dinți, așa cum stătea el într-un picior, cocârjat, celuilalt picior frecându-i glezna cu mâna:

— Stai jos, proasto!

Doamna Mia se fâstâci. Nici gesturile umanitare măcar nu-i erau acceptate. Se retrase în banca ei și tăcu mâlc, nu cumva atrăsese atenția primarului și, ca fulgerul crăcuros spre paratrăsnet, toți nervii se vor prăvăli pe ea? Dar cearta lor era serioasă, nu un moft, așa că nu fu băgată în seamă. Triță, cu fața ca o sfeclă de furie, ridică scaunul aruncat de primar și tocmai îl ridica deasupra capului, cu gând să-l returneze proprietarului, când se auzi o voce:

— Să vină Porumbelu!

Era vocea doctorul Mânzescu. Şi nici însuşi doctorul n-a ştiut mai târziu, când a fost întrebat, de ce invocase pe poetul Porumbelu în chiar clipa aceea. A rămas un mister al istoriei recente. Porumbelu a presupus, despre sine fiind vorba, că doctorul Mânzescu l-a chemat, pur şi simplu deoarece era un moment culminat al epopeii urbei (dar nimeni în urbe n-a recunoscut că acesta ar fi fost momentul culminant) şi Muzele, ce nu-şi toacă inspiraţia pe orice fleac, prin vocea doctorul Mânzescu l-au chemat pe Poet, pe Marele Poet, spre a fi martor întâmplărilor ce altfel ar fi fost să se piardă din memoria omenirii. L-au chemat pentru ca el, Porumbelu, să nu-şi scrie poema, cum făcuse Homer, din auzite, că doar Homer a scris la patru sute de ani după războiul Troiei. Dar lui Muzele îi purtau un infinit respect şi îl voiau pe fază. Aşa explică Poetul chemarea sa şi strigă de lângă cuier:

— Prezent!

Cert e că vocea doctorul Mânzescu parcă-i electrocută. Tăcură mâlc, căzu liniştea ca un leşin, era de ajuns să se facă auzit numele Poetului pentru ca toţi să amuţească. Triţă se lăsă, încet, în şezut, pe scaunul său, în faţa măsuţei din sticlă, unde trona, deschisă, geanta sa diplomat.

— Da, şi Geo Bogza, vorbi iar doctorul Mânzescu şi se aşeză la locul său pe taburet, după ce sughiţă.

Dar mai bine ar fi tăcut, pentru că a doua invocaţie îl trezi pe primar. Gică îşi dădu cu palma peste frunte, de parcă ar fi făcut un exorcism. Ce naiba să caute acolo Geo Bogza? Era şi el implicat? Auzise, parcă, numele. Nu cumva era acesta... directorul Acvariului, al Planetariului, al Muzeului Militar... al unui centru de artă... sau de unde să-l ia? Scria şi el epopei ca Porumbelu? Şi ce legătură să aibă cu ei, că doar nu era omul lui, el îşi ştia oamenii. Mai ales că...

— Bă, dar Geo Bogza nu e mort? întrebă Triţă.

— Ba da, interveni domnul Nica, doldora de reînnoite speranţe că postul său de secretar va fi salvat şi spunându-şi în gând: e genial Mânzescu! Uite cum i-a liniştit!

Însă, cu părul vâlvoi şi ochii ieşiţi din cap mai tare ca de obicei, Triţă Costin, aşezat acum pe scaunul său, spuse, cu un calm

olimpian, de parcă nimic n-ar fi fost, de parcă doar se dusese la budă și revenise:

— Unde-am rămas? Da, la Protector. Să-l ajutăm să câștige alegerile la Constanța.

Apoi, meticulos, își strânse hârtiile în geantă, o luă de mâner și plecă fără o vorbă.

Primarul, care din pricina arcului rupt nu se mai așezase, privi cum se închide ușa după el și imediat repetă, cu voce de stentor, vorba ce va rămâne în memoria comunității:

— Limbric!

Apoi își șterse, liniștit, fruntea asudată de nervi și le vorbi:

— Eu nu vă cer respect, ci frică! Nu vă cer loialitate, ci servilism! Ce-i așa greu? Ia, roiul!

Cu toții știau că nu glumește și, dresați fiind, se ridicară, care de pe unde era și se buluciră la ușă. Primarul strigă în urma lor:

— Eu sunt Canibal Lecter și vă mănânc de vii!

15 kilograme de euro

Se aflau pentru întâia dată acasă la Triță Costin. Din pricina asta, domnul Nica era cam nervos. Nu semăna, oare, cu trădarea, că se afla aici? Nu-l trăda, oare, pe domnul primar? Și cu Gică nu era de glumit. Gică, munții repetau! Gică, soarele striga! Gică, marea vălurea! Gică, Dobrogea cânta! Gică, Dunărea vuia!

Dar privind în jur, domnul Nica văzu pe toți acoliții lui Gică, încât gândi că poate întreaga tărășenie nu e decât un plan bine ticluit de primar și Costin. Poate că șefii vor să descopere un trădător? Că împotriva lor, a șlehtei de pezevenghi, a plevuștii politice, de ce s-ar pune Gică?

Părea, mai degrabă, adunătura de la Triță, o coaliție. Domnul Nica își scoase batista, își șterse fruntea de sudoare, gest rarisim la el, fiindcă nu-i plăcea să-și atingă fruntea. Îi dădea frisoane, îl ardea la degete de deștept ce era. Judecând astfel, domnul Nica se mai liniști. Știa de la ce s-au certat Triță și Gică. N-a povestit dânsul, mai târziu, în cârciuma domnului Băligaru cum s-au petrecut faptele? Versiunea sa e mai ternă decât a poetului Porumbelu, dar pare mai exactă.

„Veneau alegerile cele mari, iar Triță i-a spus lui Gică:

— E vremea să-l sprijinim pe Protector să câștige alegerile în electoratul nostru. Să purcedem la treabă, să ne ținem promisiunea și să ne întărim relația cu el!

— Adică să punem la bătaie resursele noastre pentru fiul acela de cățea? s-a înfuriat Gică. Să măsluim noi voturile pentru el? Ce, ești prost? Tăntălău? Auzi tu, alta mai gogonată nici că-ți putea ieși pe gură!

Apoi Gică a înjurat pe toată lumea și-a spus că, dimpotrivă, o să facă tot posibilul ca Bombănel să aibă cât mai puține voturi. Toată lumea știa de acum că Gică nu-l poate suferi pe Protector. Triță însă, împins parcă de un resort, dorea să-l sprijine. Și s-au luat la harță. Și s-au bătut cu scaunele. Și-au scos ochii".

— Chiar așa, domnule Nica, a întrebat, neîncrezător, domnul Băligaru, în timp ce privea în lumina ferestrei un pahar șters cu șorțul.

— Am mai îndulcit confruntarea, vorbi cu modestie domnul Nica, trecând cu vederea faptul că fusese victimă colaterală.

— Ei bine, spuse Triță. Care este situația politică? Gică îl trădează pe Protector, ca un fiu de lele ce este și-l va sprijini pe Șuviță. Dar eu nu mă las. Protectorul a făcut atâtea pentru noi, iar eu îl sprijin. Să vedem cine fură mai multe voturi pentru șeful lui? Eu, pentru Protector, sau Gică pentru Șuviță? O să fie o bătălie, cum se spune? Epică! O bătălie epică!

— Epopeică, îl corectă doctorul Mânzescu, fiindcă dânsul așa ținea minte.

Domnul Nica privi în adâncimea livingului. Mai erau acolo și câțiva dintre vechii acoliți ai lui Orfeanu, cei aflați în așteptarea resurecției comuniste. Foști generali și colonei, foști secretari de municipii, comune și județ de pe vremea când trăiau ceușeștii... toată floarea cea părăginită a grădinii raiului proletar. Dar și șeful Poliției, îmbrăcat cu un tricou polo Lonsdale în loc de uniformă, ca un oarecare, vrând, poate, să se piardă în mulțime.

Însă domnul Nica se înverzi, sau poate se învineți, când îl văzu printre inși pe domnul Poarca (Porcul îi spunea domnul Nica), zice-se un director de revistă, dar revistă era aia (?), încropită din

rămăşiţele de la festinul creaţiei artistice zonale şi duşmanul neîmpăcat al domnului Nica. Răspândise prin târg, netrebnicul, că domnul Nica ar fi un delator, că domnul Nica i-ar fi dres referate la securitate şi din pricina asta a făcut puşcărie politică, dar care politică, nene, că făcuse de fapt pârnaie, detenţie de drept comun, pentru delapidare. Să-l stucheşti între ochi, nu alta, dar domnul Nica era un om bine crescut şi în ciuda silei ce i-o provoca ipochimenul, trecu de el cu vederea, deşi domnul Poarca părea că vrea să-i capteze privirea, cu o căutătură vulturească. De altă parte, domnul Nica se miră să-l afle aici pe Porc, pentru că mârşavul răspândise prin târg că Triţă Costin e manipulat din umbră de-un sri-st, iar sri-stul este urmaşul securistului. Şi că securitatea lucrează, aşadar, alături de Protector, pentru a-i face parte. Oricum, domnul Poarca le potrivise cum îi căzuse bine şi, cum era un mare intrigant, reieşea că Triţă şi Bombănel sunt sprijiniţi de sri-şti şi de asta lucrează împreună şi nu era asta o denigrare la adresa lui Costin, başca a sri-ului, care e o instituţie apolitică, veşnic în apărarea patriei, încât domnul Nica nu pricepea ce caută Porcul, aici, când trebuia să fie mai degrabă la zdup, ori, mai bine, într-o criptă, sau, şi mai şi, într-un coşciug, că e mai strâmt şi n-ai loc de învârteli! Lipsit de cinste cum era, ce i-ar mai repera domnul Nica onoarea. Cu pumnii. Dar cum pumnii nu şi-i putea folosi în societatea elevată, pornea dinspre dânsul un tsunami de ură, o erupţie de venin.

— Domnilor, întrerupse Costin gândurile domnului Nica.

Triţă era aşezat în faţa unei măsuţe aidoma celei de la primar, de sticlă, cu geanta diplomat deschisă în faţa lui. Se făcu tăcere.

— Domnilor! E drept că unii dintre noi am fost oamenii lui Gică Rasol, dar simţul *onorii* ne sileşte să ne despărţim acum de el.

Domnul Nica se încruntă, căzu pe gânduri. Un vechi reflex de corector îl făcu să se întrebe de nu cumva corect e „onoarei", nu „onorii", cuvânt care mai degrabă seamănă cu „ororii", dar nu avea lexiconul la el şi în lipsa instrumentului de lucru nu putea să bage mâna în foc că Triţă a greşit.

— Promisiunea făcută înaltului Protector, trece acum, când Gică l-a trădat, în seama noastră. Pentru că noi suntem oameni de cuvânt, nu nişte terchea-berchea fără onoare.

Dacă „onoare“ seamănă cu „oroare“, atunci o fi corect „onorii“, pentru că seamănă cu „ororii“, își spuse domnul Nica.

Dar trecu mai departe în revistă lumea din salonul lui Triță, ca să priceapă unde se afla. Erau acolo oamenii primarului, iar ei erau toți prietenii lui Triță, el îi coordonase, dar se aflau și dușmanii primarului, ba chiar și dușmanii lui Triță. Ei bine, pe toate le înțelegea domnul Nica, dar una ca asta nu. Cum să-ți aduci la masa ta dușmanii? El n-ar fi făcut în ruptul capului așa ceva. Era un om integru, nu? Dar poate că nu era un om iertător și uite că Triță se arăta acum, în ceas de cumpănă, mai presus sufletește ca domnul Nica, fiind Triță cuprins de-o milă creștină! Sau nu milă. Cum să-i spună domnul Nica? Împăcare? Bunătate? Haida-de! Doar îl știa pe Triță. N-ar fi iertat nici pe mă-sa. Nu s-ar fi arătat bun nici cu tac-su. Prin alta îi era superior. Știa să se prefacă, știa să adune bărbații de partea lui când i-o cereau interesele. Și asta n-a știut domnul Nica niciodată: să-și pună interesele mai presus de dușmănii. Altfel ar fi ajuns departe. Uite cum se ratase și de ce: era integru. Fusese pedepsit de Dumnezeu cu așa caracter! De asta n-a izbândit în viață și iată-l și acum, la bătrânețe, tot sărac și lipsit de putere în lume. Nu-i bai. Știa el altele. Știa că Gică Rasol e un învingător și, în final, va câștiga bătălia cu Triță, dacă de bătălie o fi vorba și nu doar de-o manevră. Iar domnului Nica nu-i plăcea să fie în tabăra perdantă. Dar cine știe, poate cu puțin noroc, Triță ar putea izbândi. Nu se știe niciodată, nu? Balonul e rotund. Așa că mai bine să-și facă un plan, dar mai târziu, nu acum, pe loc, că n-avea chef, un plan așa cum făcuse în vremea bătăliei cu Orfeanu. Și cum era un om destoinic la mașinațiuni, va pica bine oricare tabără va fi învingătoare. Nu-i așa? Cei mari urcă și cad, au creșteri și descreșteri, azi îi vezi la putere și mâine zac în opoziție, strânși de boașe, pe când el, din talpa țării fiind... nu rămâne talpa țării mereu pe pământ și-l calcă apăsat? Câți dintre cei puternici nu pier, în vreme ce talpa țării rămâne neclintită! Câți dintre mai marii zilei nu-și dau duhul, în vreme ce talpa țării e ca pământul, tare sub ocârmuiri de orice fel, sub orice ordine și sub orice pas ar călca-o! Câți dintre... Talpa țării este poporul, se lumină domnul Nica și dintr-odată, din memoria-i de elefant, țâșni un citat... iar nu tagma jefuitorilor! Și nu făcea

parte dânsul din popor? Ce mai atâta vorbă? Era, cu siguranță, superior lui Triță, ba și lui Gică și, la urma-urmei, oricui. Pentru că Triță ținea un discurs și fiindcă domnul Nica știa ce va să spună, nu-l asculta. Dar mai știa că va sfârși curând și era pregătit.

Ajuns cu gândurile și observațiile aici, domnul Nica își spuse: omul e suma faptelor sale, e suma gândurilor sale, căci omul își vorbește sieși și se îndeamnă singur, dar mai ales e o grămadă de socoteli, de supoziții și-un amestec de speranță și neîncredere. Omul e o poveste.

Chiar atunci doctorul Mânzescu îl ghionti. Făcea din sprâncene spre whisky-ul de pe masă. Domnul Nica privi cu drag la prietenul său. Îi dădu un cot să-l liniștească, un cot prietenesc, lasă că ajungem noi la stridii, păru să-i spună și ochii i se umeziră de emoție. Doctorul era păstrătorul tainei, el ducea greul între toți. Își jură ca, îndată după întrunire, să-l ia la un firniz, să-i spună: doctore, a venit vremea, descarcă-ți sufletul, spune-mi taina, ca să n-o mai cari singur prin lume. Și totuși, privind la prietenul său deja afumat, că trăsese doctorul vreo două șnapsuri de cum s-a trezit în zorii zilei, greu îți venea să crezi că el este păstrătorul tainei, greu ai fi putut ghici că acest ins uscat, cocârjat, cu nasul parcă lipit cu salivă, e de fapt un erou de legendă, o făptură fabuloasă, un erou mitic: păstrătorul tainei! Unul care se deosebește de toți muritorii, dar pare că face parte dintre ei, oamenii de rând.

— Da, domnilor, continuă Triță, pentru asta v-am adus aici. Vom lucra împreună de acum înainte. Și nu pentru binele unuia care ne oferă în schimb doar firmituri, ci spre binele nostru.

„Nostru“, își spuse domnul Nica pe dată, nu-i pentru noi. Este plural de maiestate... citise dânsul asta undeva. „Binele nostru“ înseamnă „binele meu“, adică binele lui Triță Costin. Din punctul ăsta de vedere, Bulbucatul, cum îl numea uneori domnul Nica pe Triță din pricina ochilor beliți, nu diferă cu nimic de primar.

— Dacă tot v-am adus, continuă Triță, n-o să vă mai las să plecați. O să lucrați alături de mine, așa cum ați lucrat până deunăzi sub alți stăpâni. Eu vă promit că nu voi fi mai rău ca ei. Mai înțelegător, da, și-o să vă fac din tot ce dobândim o parte mare.

Domnul Nica, la vorbele astea, ciuli urechile. Nu i-ar fi stricat o parte mai mare. Ideea, da, îi surâdea. Dar îl ştia pe Triţă: era mai zgârciob chiar decât Gică. Şi mult mai demagog. Măcar Gică înjura pe toată lumea, deşi mare lucru nu lăsa nici el să-i treacă printre degete. Doar firmituri.

Dar cine ştie, poate Triţă o fi un om mai drept din fire, deşi vorba că lupu-şi schimbă părul, dar năravul ba, n-a constatat el, domnul Nica, să fi fost infirmată de când se ştie şi nici n-a auzit să se fi întâmplat înainte de venirea sa pe lume! Îţi dă lupul vreun capăt de aţă? Aş, el pradă. Şi cine este prada lui? Sărmanul! Sărac te-ai născut, sărac mori. Era o vorbă din moşi strămoşi, o vorbă... o vorbă de când lumea şi pământul... şi din memoria de elefant a domnului Nica ţâşni citatul: de când lumea şi pământul tot în curte bate vântul. Sărac ai fost, sărac eşti încă şi-i fii cât neamul românesc!

Pe de altă parte, uite că de data asta Triţă i-a primit ca pe regi. Sticle de whisky, de coniac şi de vodcă scoteau gâtul dintre sticle cu suc de roşii, de grapefruit şi portocale, ba şi de rodii. Gheaţă era la discreţie şi felii de lămâie. Farfurii de unică folosinţă din plastic erau doldora acoperite cu felii de caşcaval, muşchi, pastramă şi ceafă de porc, cârnaţi fragezi de capră, salam de Sibiu, roşii, castraveţi şi ardei frumos tăiaţi cu răzătoarea Werner... sau Wörner... diverse crănţănele, de la fursecuri la *garlic matzo*, de la *crackers* „Mulino Bianco“ la sărăţele. Domnul Nica îşi alegea din ochi, dar nu îndrăznea să pună mâna. Aşa că-i dădu iar coate doctorului Mânzescu, doar-doar o îndrăzni dânsul. Nu mai avea răbdare nici cât prietenul său. Sunt ca un magnet bunătăţile. Triţă îl văzu că se agită, spuse:

— Băi, eu v-am primit ca pe curve şi tot nu aveţi stare!

— Cum aşa, ca pe curve? întrebă domnul Poarca, pare-se că supărat de comparaţie.

— Adică nu-i pui curvei pe masă tot ce-şi doreşte când o aduci acasă? N-o tratezi cu toate bunătăţile? Aşa şi eu pe voi, uite ce-am pus aici.

Cum Triţă avea ori simţ estetic, ori simţ practic, farfuriile erau frumos aranjate pe măsuţe, să ajungă fiecare la ele fără efort.

Ce-i plăcuse domnului Nica mai ales era că din farfurii explodau ciorchini de şerveţele. Aveai cu ce te şterge la gură!

— De asta zic că v-am tratat ca pe curve, spuse Costin. Adică voi la ce vă gândeaţi? Că vă spun aşa ca să vă insult? Să vă spun ce înseamnă curvă, atunci.

— Mă simt flatată, interveni doamna Mia, pe când îşi făcea vânt cu evantaiul, deşi era destul de răcoare acolo. Era sigură ce vrea să demonstreze Triţă: că spui „curvă“ unei tinere frumoase, şi uite că era considerată şi dânsa curvă.

Triţă o privi crunt, îşi trase capul înapoi şi... renunţă la inspiratul său discurs.

— Dar voi ce tot şuşotiţi? se opri dintr-odată Triţă Costin asupra domnului Nica şi doctorului Mânzescu, pentru a-i apostrofa.

Asta deoarece domnul Nica, deşi tăcea mâlc la primar, fiindcă îndată Gică i-ar fi dat peste bot, aici, la Triţă, se tot apleca spre doctorul Mânzescu şi tot ce gândea şi observa îi împărtăşea tovarăşului său cu un ton sarcastic. Despre doctor, deşi pufnea când şi când, sau se arăta indignat, ori exprima, prin exclamaţii, o iritare sau o aprobare, nu era domnul Nica prea sigur că-l ascultă. Pentru că, aşa cum ştim, doctorul Mânzescu îşi avea ciudăţeniile lui, iar uneori pufnea şi exclama şi-n somn.

— Nu, nimic, spuse domnul Nica lui Triţă, ascultăm tot ce spuneţi, băgăm la cap şi repetăm, că repetiţia *the Mother of studiorum est*!

— Bine, dar să repetaţi mai târziu, nu acum, îi sugeră Triţă binevoitor. Şi bagă dumneata, domnule Nica, asta la cap. Vezi dumneata geanta asta diplomat?

Cum să n-o vadă domnul Nica? Ăsta glumeşte cu noi? gândi el. Era ditamai geanta. Era sigur, Triţă îşi schimbase vechea geantă cu una mai mare. Era frumos bombată şi avea încuietori de aur. Era mai degrabă o mică valiză diplomat, nu o geantă.

— Ei bine, continuă Triţă, văzându-l atent ca un câine când îi strigi: aport! În geanta asta se află cincisprezece kilograme euro, cincisprezece kilograme în bancnote de o sută... bă... că n-ar fi tot aia cincisprezece kilograme de cenţi. Am cântărit milionul, face cincisprezece kilograme, obolul meu pentru Protector. Dumitale, domnule Nica, îţi revine sarcina (auzind această expresie,

„îţi revine sarcina“, fondată pe vremuri de dulce amintire în şedinţele de partid, domnul Nica se ridică, involuntar, în picioare) să-i duci la Bucureşti şi să-i pui chiar în mâna Protectorului, pe când îi spui aşa: „De la domnul Costin Triţă din Constanţa“... ba nu, să-i zici „de la domnul Triţă“, fără Costin, că sună mai bine aşa, e mai impunător, ca un nume de artist, e ca o bătaie de tun când zici Triţă... Triţă... Triţă... şi nu mai spui oraşul, că doar ştie întreaga lume de unde sunt! „De la domnul Triţă, pentru campania electorală. A trimis un milion de euro, ca să vedeţi că nu toţi constănţenii sunt nişte trădători“. Ba să nu foloseşti cuvântul ăsta... să spui „nerecunoscători“... mai bine nu, „ingraţi“, da, „ingraţi“, aşa să zici, sună mai academic, iar Protectorul nostru e universitar, mâine-poimâine academician cu ştat de plată... da... şi mai spui... bagi la cap?... spui: „I-a trimis împreună cu asigurarea că vă este fidel, să ajute să fiţi ales în judeţ, pentru că deţine toate mijloacele... pârghiile“. Ai priceput?

Domnul Nica pricepu pe dată şi băgă vorbele lui Triţă în memoria-i de elefant, despre care nimeni nu înțelegea cum de încape, în mărime naturală, într-un cap de om. Nu-i prea convenea, ce-i drept, să meargă iar la Bucureşti, după ce fusese chemat, nu demult, de Tătuţ. Drumurile astea, când sunt rare, relaxează, dar, prea dese, uzează. Însă era clar: cum să te opui unei oportunităţi? Să-i spună să trimită pe altul, când trăia un moment avantajos... şi istoric? Nu era, la o adică, el, omul aflat în chiar centrul evenimentelor? Nu-l considera un confident Tătuțul? Nu-l considera Triţă vrednic să care banii? Şi cine-l va privi curând în ochi pe Protector, viitorul preşedinte al republicii, dacă nu el? Să dea cu piciorul la noroc? Ce carieră i se deschidea în faţă! Că e la bătrâneţe, ce contează? Omul evoluează mereu... şi urcă... şi urcă... şi urcă... până dă cu capul de tavan, dacă nu-i destul de înalt să dea cu fruntea de tocul uşii! Hm, totuși! I-ar fi plăcut să se întâmple asta acum vreo patruzeci de ani, când era şi el un tânăr plin de idealuri, ca să profite mai mult timp de bunătăţi. Dar niciodată nu-i prea târziu! De ce să nu se lăfăiască în plăceri măcar în ultimii ani ai vieţii?

— Ia repetă, strigă Triţă, văzându-l cu capul în nori.

Ei bine, iată cum visele mă pierd, gândi domnul Nica. Mereu, în momentele culminante încep visele de mărire... şi ratez. Dar

avea ceva experienţă de viaţă, aşa că se concentră puţin, de parcă s-ar fi încruntat.

— Din partea domnului Triţă Costin... o lovitură de tun...

— Şi-o pufală de tutun, se trezi domnul Mânzescu.

— Bă, nu chiar aşa, îl opri Triţă. Stilizează, domnul Nica, spune doar esenţialul.

— De la domnul Triţă cincisprezece kilograme euro pentru campania electorală... că nu toţi constănţenii sunt... rosti domnul Nica, dovedind că memoria lui proverbială nu dă greş, de îndată ce se-adună. Însă nu rosti cuvântul ultim... ingrat... ticălos... netrebnic... mizerabil... ştiind dânsul grămezi de sinonime şi analogice... fiindcă... la cine se referă vorba? La primarul Gică Rasol şi se ferea ca de foc să ponegrească. Doar îl învăţase viaţa că omul ponegrit se răzbună, iar primarul e de zece ori mai câinos ca un om obişnuit. Ia, lacăt la gură, domnule Nica, se îndemnă el cu judecată.

— Bun, bravo, îl aplaudă Triţă Costin, ia valiza şi du-te! Să nu afle nimeni, că dacă voiam să afle, o trimiteam cu maşina cu şoferul. Dar pe dumneata nu te urmăreşte nici dracul. Şi ai grijă: n-am încuiat valiza, că nu era să-i trimit Protectorului o valiză încuiată. Nu mai are rost să vorbesc despre însemnătatea misiunii dumitale!

Domnul Nica deja socotise. Era o misiune epocală. Îi putea deschide în faţă o carieră pentru tot restul vieţii. Una mai straşnică decât cea de secretar. Trezorier, poate! Aşa încât dădu hotărât din mână, ca spre a arăta că orice vorbă în plus ar fi de prisos. Experimentat, hârşit chiar, înţelegea perfect ce are de făcut, cu ce se confruntă şi cât de mare e responsabilitatea lui... dar în acelaşi timp îşi băgă dracul coada: n-ar fi mai bine s-o şteargă cu valiza într-o ţară străină, frumoasă... cum e Tahiti... Honolulu... Sinclair's Bay... Aroa din Insulele Cook... Arambol... să stea la plajă... sub umbrelă... cu o pălărie de pai pe cap... şi cucul în vânt... valuri line să-i gâdile picioarele... să trăiască şi el ca un belfer până la senectute? Ce e drept nici nu avea prea mult până atunci, curând se va ramoli, se va seniliza, de ce să nu profite de ultimele rămăşiţe ale zilelor sale de om lucid, capabil să se înfrupte din plăceri, apt, datorită banilor, să-şi satisfacă orice poftă şi orice

capriciu? Dar își stuchi în sân și alungă acest gând netrebnic. Cum să-și lase fiica și nepoata la cheremul lui Triță? De ginerele său, Mișu, nu-i păsa. Lui să i-o tragă Triță fără săpun! Dar să se atingă de nepoată? Că doar Triță e în stare de orice, dacă-i lezat.

Bun, toate ca toate, își spuse domnul Nica, duc valiza, nu se pune problema. Dar ce mi-a ordonat Triță? „Ia valiza și du-te!". Ăsta-i ordin? Nu putea și el zice: fă-ți un sandvici, domnule Nica, bea o gură de whisky cu gheață și-apoi du-te! Ochii săi trăgeau la bunătăți, dar nu avu ce face.

— O să-i duc la destinatar cu prețul vieții, spuse dânsul, luă valiza... Dar grea mai e, constată dânsul, poticnit. Am văzut eu în filme genți cu un milion, spuse, dar păreau mult mai ușori!

— Ăia ușori sunt dolari, prostule, îl apostrofă Triță.

Domnul Nica vru să plece. Când ridicase valiza de pe masă, realizase ce grei sunt banii. Se aștepta ca valiza să fie ușoară. Așa îi păruseră banii până acum, ușori. Cărase și el prin buzunare și asta i-a fost senzația, că sunt ușori. Mai ales ușor de cheltuit. Când ai puțini. Dar ia să ai un milion de euro. Se schimbă treaba! Valiza îl trăgea într-o parte. N-ar fi mai bine ca, ajuns acasă, să scoată euroii, să-i bage în rucsac și să-i care în spinare? Mai ales că valiza era deschisă. Îl crezuse pe Triță mai precaut. Domnul Nica își spuse că valiza cu bani ar trebui să fie un adevărat seif. Bine închisă, iar cifrul să-i fie transmit Protectorului doar.

— Stai, spuse Triță, doar nu vrei să pleci chiar așa!

Domnul Nica mustăci. Până la urmă Triță nu era un terchea-berchea. O să-l invite să halească, acolo, măcar o măslină și să dea pe dușcă o cinzeacă. Fie cu ce tărie se va nimeri.

— Dă-te aproape, spuse Triță și îl chemă la el din deget.

Domnul Nica se apropie.

— Se spune despre dumneata că ai memorie de elefant. Deci să ții minte ce-o să-ți spun și să livrezi mesajul întocmai. Apleacă-te.

Domnul Nica se aplecă spre buzele lui Triță și acesta îi șopti ceva.

— Ai înțeles? întrebă Triță tare.

— Înțeles, să trăiți, spuse domnul Nica.

— Atunci te poți căra, ordonă Triță.

Domnul Nica ieși, măsurând din priviri bunătățile de pe masă și îi invidie pe ceilalți. El nu apucase să se înfrupte.

Era afară. Păşi prin zăpadă şi dintr-odată îl apucă teama să nu alunece. Asta ar mai lipsi. Se opri o clipă. Evenimentele îl luaseră pe nepregătite. Acum, în loc să-şi ia prietenul la un firniz... iată-l cărând coşcogea valizoiul cu euroi! I-ar fi spus doctorul taina? Sigur că da. Domnului Nica i se umeziră ochii, gândind la prietenul său. Păstrătorul tainei... un ins ce pare la prima vedere un om între oameni, dar este, de fapt, un gigant legendar. Când mă voi întoarce de la Bucureşti, o să-i cer să-mi dezvăluie taina, să nu-i mai poarte singur povara, titanul!

Trecu pe trotuar, dar chiar atunci zări, nu departe de el, un grup de tinere. Se uită cu băgare de seamă, nu cumva o fi între ele, belciugatele, că erau pline de belciuge, şi fiica primarului? Cu siguranţă le-ar fi ocolit. Dar, cum, nu era, domnul Nica merse drept spre ele, cu gând să le spună o vorbă bărbătească din bătrâni. Lăsa urmele galoşilor în proaspăta zăpadă. Chiar se uită în urmă, ca să-şi vadă paşii imprimaţi şi admiră striurile, ca de şenilă, făcute de încălţările sale imense. Dar tocmai când să ajungă în dreptul fetelor, fu mai să se izbească de-un domn. Nu pierdea domnul Nica asemenea ocazii să înjure pe loc, noroc că-l recunoscu la timp. Era procurorul Necula, un om stimat în urbe. Se pare că parcase maşina pe undeva şi se îndrepta spre Tribunal. Automat, domnul Nica îşi scoase pălăria, salutându-l, iar fetele ce treceau pe lângă el îi priviră chelia.

— Are decapotabilă, spuse una.

Procurorul salută şi trecu mai departe, nu s-au oprit să stea de vorbă, se cunoşteau doar din vedere. Vorbele fetei îl otrăviră însă pe domnul Nica. Deşi se simţea cam moale şi nehotărât în acea dimineaţă, chiar un pic fâstâcit, se porni să le înjure în gând, dacă prin viu grai pierduse ocazia. Le înjura fără patos, vlăguit. Era ceva în neregulă cu el? Nu. Până şi lui Ahile îi scade vigoarea în zilele proaste. Era un pic melancolic. Aşa că, în loc ca vorbele fetelor să-l enerveze cu adevărat, mai degrabă îl deprimară. El, domnul Nica, un bărbat cu memorie de elefant, cult, inteligent, ingenios, corect, fidel cui îi merita fidelitatea, să fie jignit de nişte fufe. Până la urmă, ar trece cu vederea. Dar el, domnul Nica, un bărbat aşa şi pe dincolo, n-a avut în viaţa lui o maşină. Nu, nu maşină din acelea... decapotabile... nu hammere, nu jeepuri... dar

măcar o Dacia, o Dacia 1300, o Dacia 1100. Nu, n-a apăsat în viața lui pe-o accelerație și n-o va face niciodată. Se va duce în mormânt fără să fi condus vreodată o mașină... și câte alte plăceri i-au fost interzise. Uite cum trece viața pe lângă tine, rămân atâtea lucruri nefăcute, de fapt toate rămân nefăcute. Treci prin viață ca gâsca prin baltă, fără să se prindă ceva de tine. Singura lui decapotabilă era chelia.

— Ajută-i, Doamne, pe români, strigă atunci domnul Nica, gândind cât de frustrați îi sunt conaționalii. Ajută-i să-i ia dracu'... că doar nu erau o echipă de fotbal ca să tragă în același ham, să piardă împreună și să câștige împreună. Nu, fiecare pierdea și câștiga pe barba lui, dar mai mult pierdea decât avea ce câștiga. Ba mai rău, fiecare pierdea pe barba lui, iar când dădea norocul peste vreunul dintre ei, veneau alții și-i luau ce-a câștigat. De aceea un om atât de onorabil ca dânsul n-avea să rămână în istorie și nu avea ce număra în visteria personală decât doar ghiorțăieli, deși se apropia de finele vieții. Nu mi-e ciudă că mor, își spuse domnul Nica, mi-e ciudă că alții vor trăi după mine. Și încă unii mai puțin merituoși.

— Ajută-i, Doamne, pe români, spuse din nou, dar vorbea doar ca să-și întărâte patosul, să-și mobilizeze voința, adică să-și inflameze nervii. La o adică, era în război cu toată lumea, afară de doctorul Mânzescu, dar poate și cu el, și ce poate face un războinic fără nervi inflamați? De fapt, asta învățase de mic. Nu politețea, nu buna-cuviință, nu răbdarea, solicitudinea... nuuu, astea te duc la eșec sută-n mie! De ce-ar cânta din frunză ca un văcar blând, în loc să-și zăngăne armele, să le agite-n aer spre a înspăimânta muritorii? Să fie blând, în loc să răcnească, de să le treacă, tuturor ce-l aud, fiori pe șiră? Că doar n-o fi el mai prost ca alții. Dar parcă luase diazepam, așa se simțea. Picioarele abia îi înaintau pe zăpadă. Deși altădată i-ar fi țâșnit foc pe nări la așa o sfruntare. Că era sigur el, domnul Nica, tânăra aceea cu lanțuri și belciuge, până și-n nas și-n bot... și pe limbă... la chelia lui s-a referit când a spus: are decapotabilă. Oricum nu suferea el tinerii, niște pierde-vară obraznici, în opinia sa avizată. Niște golani, ăștia-s românii, spuse. Și unii dintre ei conduc mașini mai scumpe ca apartamentul său. Slăbit și cu astfel de gânduri în cap, domnul Nica văzu că a ajuns la bulevard și se angajă în traversare.

Rămas în apartamentul lui Triţă, după ce domnul Nica ieşise cu geanta cu bani, doctorului Mânzescu îi păru rău că prietenul n-a apucat să guste o felie de caşcaval măcar şi să fi tras o duşcă de whisky sau de vodcă. Ia să-l împace, o să-i facă el cinste la cârciumă la nea Băligaru cu-o cinzeacă şi câteva hamsii. Aşa că se ridică de pe scaun şi-l întrebă pe Triţă:

— Pot merge şi eu?

Şi înălţă în aer nasul vulturesc. Doar că, prin cine ştie ce accident genetic, nasul său părea că a fost rupt şi lipit la loc cu salivă. Senzaţie întărită de roşeaţa lui, pentru că doctorul Mânzescu avea, aşa cum ştim, meteahna libaţiilor către zeul Litros. Nu-i plăcea ciocănelul de tărie, ci litrul de vin.

Triţă îl privi pe sub arcade, ca şi cum ar fi privit un altul peste ochelari. De ce-şi cerea, netotul, voie de la el, că doar nu aducea cuiva vreun beneficiu, ca să vină cu pretenţia de-a avea un stăpân. Era doar un chibiţ, un outsider. Şi, atâta vreme cât nu-i put picioarele şi nu sporovăieşte sfaturi, chibiţul poate fi tolerat.

— Du-te, îi dădu el totuşi învoire şi ridică din umeri.

PARTEA A IV-A

Legenda gripei porcine

Printre nămeți, domnul Nica zări turla bisericii Sfântul Ilie și ceva între sprâncene îi tresăltă, încât își simți sprâncenele de parcă ar fi fost negre, groase și unite. Se pare că se pricopsise cu un tic nervos, pentru că sprâncenele îi tresăltară, grele, de încă vreo trei ori. Nu-i a bună, își spuse și rânji. Nu credea în presimțiri și nici nu e de crezut în ele. Dar, ciudat, jocul sprâncenelor îi aminti niște rugăciuni, auzite la bunica sa pe când era copil. Așa privea bunica lui spre cer, cu sprâncenele ridicate întocmai cum și le simțea acum el. Vru să afle dacă-și mai amintește o rugăciune, una scurtă măcar și porni silabisirea. În același timp, alunecând pe coastele nămeților adunați de buldozere pe marginile bulevardului, domnul Nica se angajă în traversare. Bolborosea rugăciunea și cerceta cu ochii-n patru drumul. Când coloana de mașini din stânga se sfârși, cătă atent spre dreapta și văzând drumul liber, porni grăbit.

Dar tocmai atunci auzi în spatele său o voce și o recunoscu, era vocea dragă a prietenului său, doctorul Mânzescu:

— Domnule Nica! Domnule Nica!

Domnul Nica întoarse o clipă privirea, pe când spunea: „miluiește-mă pe mine, păcătosul!“, și atât fu de ajuns.

Se pare că scăpase din vedere o mașină, ori ea staționase pe aproape și n-o văzuse plecând. Mașina îl izbi, îl aruncă înainte, șoferul frână, dar alunecă prin zăpadă și trecu peste el, făcându-l zob. Domnul Nica nu realiză că e mort nici măcar un minut mai târziu, când i se păru că ar sta atârnat în aer, levitând. Și, aflat

deasupra paratrăsnetului Bisericii Sfântul Ilie, se delecta privind în jos spre buluceala de mașini de pe străzi și forfota prostănacă a oamenilor pe trotuare și la trecerile de pietoni. Doar un dram de viață mai avea în el și își răsuci capul cum și-l răsucește ciuta moartă. Privi spre doctorul Mânzescu ce alerga spre el. Îi păru un gigant ce saltă aidoma unui dragon de foc peste uriașii nămeți. Un gigant ce se apropie să-i dezvăluie taina. O, cât s-a ferit s-o afle... și cât de greu îi este acum să treacă în lumea cealaltă fără s-o știe. Dar prietenul său zburda ca dragonul peste crestele zăpezilor. Păstrătorul tainei! Acum, acum ori niciodată! În ultima-i clipă, domnul Nica șopti:

— Spune-mi taina!

Îl durea sufletul să-și lase prietenul pe lume ca unic păstrător al tainei, să-i care povara până la sfârșitul zilelor. Dar doctorul Mânzescu era prea departe, nu-l auzi și domnului Nica i se aburi privirea. Mâna i se descleștă de pe zăpada ce-o strângea în pumni și obrazul i se cuminți într-un zâmbet.

Domnul Nica muri, însă nu fu tras, cum deja s-a înțeles, de păcatele-i multe, prin borta cea întunecată și puturoasă în Iad, ci se înălță întocmai unui înger spre împărăția cerului, ajungând la poarta unde stătea de strajă Sfântul Petru. Sfântul Petru îl cunoscu îndată ce pui de cățea este, dar nu avu ce face. În chiar clipa morții, domnul Nica îngâna o rugăciune spre Isus: Doamne Isuse Hristoase, fiul lui Dumnezeu, pentru rugăciunile Precuratei Maicii Tale și ale tuturor sfinților, miluiește-mă pe mine păcătorul, iar asta a fost de ajuns să-i șteargă toate rătăcirire și să-l scape de iad. Dar nevrând să-l lase să treacă fără o măruntă penitență măcar, nevinovată glumă de sfânt, Sfântul Petru prinse nasul domnului Nica între falangele arătătorului și inelarului, i-l strânse și i-l răsuci până văzu că l-au podidit lacrimile și, eliberându-l, minunându-se de nasul roșu de parcă domnul Nica ar fi fost un bețiv înveterat, Sfântul întredeschise poarta, îl împinse cu palma între omoplați făcându-i vânt prin ea și, în vreme ce-l împingea, îi dădu cu vârful opincii un șut zdravăn în dos, încât domnul Nica pătrunse în Rai de parcă l-ar fi fugărit vreo ciumăfaie, dar se împletici, se-mpiedică și căzu cu nasul în țărână. Bulbuci de salivă îi țâșniră din gură și stropi de muci din nas și, luați

de primăvăraticul vânt de la Poarta Raiului, se împrăştiară şi începură să coboare încet spre pământ.

— Măcar atâta osândă să ai pentru păcatele-ţi multe, spuse Petru. Te-o fi iertat Dumnezeu, dar eu nu pot fi aşa bun ca El, adăugă şi îşi frecă palmele, ca după o treabă anevoie, dar bine făcută.

De unde se adeveriră vorbele prosteşti ale domnului Nica: viaţa nu-i dreaptă!

Sfântul Gheorghe, care tocmai trecea pe-acolo cu niscaiva treburi, învârtind în spiţă un şarpe-balaur cum învârţi un bou înfipt în proţap şi te pregăteşti să pui proţapul în furci ca să perpeleşti vita pe jar, văzând una ca asta, spuse lui Petru:

— Tare te mai ţii de năzbâtii, sfinte. Saliva din gura omului acesta o să ajungă în patru ani pe pământ şi din ea se va prăvăli peste neamul omenesc gripa porcină. Altă osândă adusă omenirii, fiindcă aşa e: când un păcătos e iertat, alţii pătimesc pentru el.

Îndură-se sfinţii de el

Doctorul Mânzescu ieşise de la Triţă şi pornise, în pas gimnastic, după domnul Nica. Dar nu-l zări. Pesemne că, grăbit cum era şi cu pas mare, domnul Nica dăduse colţul străzii. Când îşi spusese în gând vorba „dăduse colţul“, doctorului îi venise în minte, din bagajul expresiilor populare, vorba „a dat ortul popii“. Rânji. Nu credea că vorba proastă poate atrage moartea peste cineva. Deşi auzise de femeia ce şi-a scris bărbatul la pomelnic la biserică între morţi şi după trei luni acela a murit! O fi fost coincidenţă? Oricum, domnul Nica era viu şi, cu sănătatea-i de fier, pre mulţi avea să-i prohodească. Doctorul Mânzescu ajunse la colţ, dar tot nu-l zări pe domnul Nica. Din cauză că fulguia, cu fulgi uşori şi mari, iar fulgii îi treceau doctorului de căciula neagră de oaie şi i se agăţau în sprâncene, în mustaţă, îi intrau în nas când inspira. Ştia încotro a pornit domnul Nica şi nu-i era greu să-i ia urma. Precaut cum îl ştia, probabil pornise spre trecerea de pietoni din apropierea bisericii sfântul Ilie. Doctorul Mânzescu socoti că undeva pe-acolo are să-şi ajungă prietenul. Depăşi câţiva trecători zgribuliţi şi cocoşaţi. El nu mergea ca ei, dimpotrivă. Mergea drept, iar faţa şi-o ţinea cu privirea spre cer, ca să vadă mai bine

fulgii molcomi, bucuros când îi cădeau în gură, răcorindu-l, umezindu-l. Ce nu-i plăcea iarna era doar că trebuia să-şi târască galoşii prin zăpadă. Dar acum, peste stratul vechi murdar, se întindea un strat proaspăt de nea şi doctorul Mânzescu îşi folosea galoşii ca pe schiuri. Înainta, alunecând. Iar asta îi amintea de copilărie şi-i plăcea. Regreta, uneori, că la Constanţa ninge rareori. Îşi miji ochii, spre a scruta trecerea de pietoni din depărtare, dar nu reuşi să-l repereze, printre multele siluete de oameni grăbiţi, pe domnul Nica. Să n-o fi luat prin altă parte, se îngrijoră el. Îi părea că asta ar fi neplăcut, deşi nu-şi dădea seama de ce. Că doar nu lucra la normă, n-avea slujbă, n-avea program şi-ar fi putut să meargă drept acasă, să stea la căldurică, să-şi facă un ceai dres cu rom şi, în timp ce-l bea, să privească pe fereastră ninsoarea. În papuci de casă, nu încălţat peste ghete cu galoşii, ce e drept lucioşi, dar grei. Însă se pricopsise, pare-se, cu un soi de dependenţă de domnul Nica. Domnul Nica îi devenise ca un frate. Ba chiar mai mult de atât. Şi nu gândul că ar sta la hamsii şi pelin îl bucura, ci compania tovarăşului său. Îl căută iar din priviri, în zona semafoarelor. Dar nu era, nu era şi basta. Nu era, altfel l-ar fi recunoscut dintr-o mie. Nu era, şi gata. Aşa că, resemnat că l-a pierdut, doctorul Mânzescu lăsă pasul moale. Noroc că era prea bătrân ca să mai simtă resemnare. Îşi dădu seama că, orice s-ar întâmpla pe lume, era împăcat cu soarta, fără ca asta să-i mai procure vreun sentiment. Păstra totuşi unul în viaţă, iar ăsta era sentimentul de singurătate. Solitudinea înlocuise toate celelalte sentimente şi se adunase într-o sumă a lor. Poate de aceea frecventa şi cercurile politice, pentru că altfel politica îl scârbea, iar la înavuţire nu se gândise niciodată. N-avea prieteni, asta era. N-avea copii. Iar rudele, le ocolise la vremea tinereţii. Nici nu simţise nevoia să aibă plozi. La ce bun? Acum nu i-ar fi stricat, dar era prea târziu. Chiar se lăuda în tinereţe că nu are progenituri şi spunea, uneori, că-i pare bine că nu e femeie. Femeia musai vrea copilaşi, spre a se împlini ca femeie. Bărbatul nu simte nevoia asta. O poate duce, o viaţă-ntreagă, din floare-n floare. Şi tocmai atunci îl zări pe domnul Nica. Silueta sa deşirată, ca a lui Don Quijote, se profila pe linia orizontului. Din pricină că domnul Nica era cocoţat pe halda de zăpadă adunată de buldozere pe marginea drumului. Scruta,

după mașini, în dreapta și-n stânga, cu un ochi vulturesc și când fu sigur că nu-i nici un pericol, porni în jos, alunecând și alergând spre carosabil. Bucuros, doctorul Mânzescu îl strigă. În ciuda zgomotului înfundat al urbei, domnul Nica păru că-l aude. Întoarse o clipă capul. Atâta fu de ajuns. Un automobil roșu, ivit cine știe de unde și cum, îl izbi, șoferul încercă să frâneze, dar cum nu avea lanțuri la roți, alunecă mai departe și trecu peste el, făcându-l zob. Izbitura deschise geanta diplomat și bancnote de o sută de euro zburară din ea. Un milion de euro! Vântul, ce bate neîncetat în Dobrogea, îi ridică în aer, făcându-i să plutească printre fulgii albi. Îi vântura cum vânturi pleava, răsucindu-i în zbor. Printre acești bani doriți toată viața, sufletul domnului Nica porni să se înalțe către cer. Ironie a sorții, a grăit mai târziu Porumbelu.

Mulțimea trecătorilor nu fu însă impresionată de moartea lui. Întărâtată de lipsuri și griji, năvălise peste parapetul grămezilor de nea în stradă și doctorul Mânzescu vedea cum oamenii sar să prindă o bancnotă, alții calcă alta și-o ridică. Nu se certau, nu se băteau, nu era timp pentru așa ceva, erau bani destui. Puteau să-și burdușească buzunarele și să se facă nevăzuți. Nimeni nu se uita la domnul Nica, zdrobit și însângerat pe caldarâm, afară de șoferul care se dădea de ceasul morții lângă cadavrul lui. Circulația fiind blocată, șoferii, neînțelegând ce se întâmplă, claxonau ca la nuntă. Doctorul Mânzescu se repezi și el în stradă. Dar nu pentru a aduna bani.

— Sunt doctor! Sunt doctor! striga el, deși nu mai era demultișor, dar studiase medicina. Măcar încerca să-i dea la o parte pe cei ce-l călcau în picioare pe domnul Nica. Lăsați-i dracului de bani! perora el, dar cine să-l audă? Chemați o ambulanță, dați-mi un telefon! se ruga el, dar nimeni nu-l asculta.

Doctorul Mânzescu se aplecă asupra trupului prietenului său. Îi puse degetele pe gât, să vadă dacă mai are puls. Nu avea. O femeie grasă se opri lângă el. Îl privea de sus.

— Nu-i ăsta domnul Nica? întrebă ea.

— Ba da, spuse doctorul Mânzescu.

— Ce de bani avea și făcea pe sărmanul, de-ți era mai mare mila de el, spuse femeia. Chiar am vrut să-i dau pomană niște ghete vechi de-ale lui bărbată-miu. Îndură-se sfinții de el! Și își făcu cruce înainte să plece.

Doctorul Mânzescu răsuflă greu. Trupul domnului Nica nu mai putea primi ajutor. Doar sufletul său, dacă se vor îndura sfinții de el.

Scene din viața doamnei Mia

Cuiva îi va părea drept cel mai important eveniment al zilei faptul că, la deshumarea bardului național, s-a constatat că trupul nu i-a putrezit, dimpotrivă, a fost găsit in stare de perfectă conservare și mirosind ușor a trandafiri. Doamna Mia spune însă că evenimentul cel mai important al zilei a fost că, pe când mergea la băcănie, a călcat strâmb și tocul ei de 7 centimetri a cedat și sărmana femeie s-a răsturnat în stradă cu cracii în sus și din burdihan i-a țâșnit un pârț. Nu intru în amănunte. Dar cu ce e mai puțin povestea burdihanului doamnei Mia, decât povestea bardului național, se întreba poporul? Ce părere aveți – a făcut cineva un sondaj de opinie?

Cert e că glezna scrântită o durea, așa că hotărî să intre în spital, că tot trecea pe lângă el. Așa o mai vedea și pe Corina, asistenta medicală, prietenă veche. Altfel n-ar fi intrat, că nu era nebună să ia bon, să stea la rând cu toți mojicii, să facă anticameră.

Dar mai ales intrase pentru că o văzuse pe Veta, metresa lui Orfeanu, urcând treptele policlinicii spitalului cu cei doi copii ai ei de mână și intrând. Tare era curioasă doamna Mia să vadă ce face femeia lui Orfeanu. Fiind frumoasă, nu putea fi decât depravată, după credința poporană, pentru că așa ajung femeile frumoase, fiind mereu asaltate de bărbați – și cât să reziste? Bărbații sunt ca viiturile, străpung până la urmă muntele virtuții. Își amintea de vremea când era și ea jună și faină. Așa pățea, bărbații năvăleau din toate părțile și nu era în stare să le facă față tuturor și să-și păstreze cetatea neînvinsă. Mai cobora, uneori, poarta, de-o plăcere. Însă intrând în policlinică, ia-o de unde nu-i pe Veta, se pierduse în mulțime, sau cine știe, urcase la etaj. Or, mai mult ca sigur, pornise spre aripa unde se aflau cabinetele pentru copii. Pesemne că era vreunul dintre ei bolnav, căpătase tuse măgărească sau altă boală juvenilă, care mai lovește uneori, ce e drept, și populația matură. Se consolă.

Doamna Mia era o femeie scundă şi bondoacă, vorbea foarte repede şi afectat şi avea un gest reflex în a-şi împreuna mâinile încleştându-şi degetele. Unii din anturajul ei interpretau acest gest ca pe unul ce semnifică rugăciunea. Alţii, dimpotrivă, dată fiind încleştarea pumnilor, ca pe un gest de apărare. Doar când o bruftuluia Gică Rasol doamna Mia se lăsa descoperită. Ori că îi era teamă să se apere, ori că avea încredere nesfârşită în primar. Corina, asistenta, era tot grasă, dar şi înaltă. Părea un soi de pinguin imperial, iar faţă de doamna Mia, cum ar fi un pinguin imperial pe lângă un biet pinguin de rând. Se pupară şi Corina îşi invită prietena în mica ei încăpere unde făcea programarea şi trierea bolnavilor, ca să nu se bulucească, obraznici şi nerăbdători cum sunt.

— Nu există oameni mai răi ca bolnavii, spuse Corina.

Dar bolnavii o iubeau, nu era asistentă mai sufletistă decât ea. Au băut o cafea şi au sporovăit şi Corina i-a bandajat glezna. I-a dat şi o pereche de papuci, ca să nu fie pe stradă săltăreaţă, mergând fără un toc. Şi-a pus pantofii în poşetă, s-au îmbrăţişat şi doamna Mia, mai căutând din ochi pe Veta, plecă la treburile ei.

Dacă tot intrase la spital, de ce n-ar intra şi câteva minute la biserică? Doamna Mia era destul de cumpănită în relaţia cu Dumnezeu. „O lumânare, un păcat iertat“, fusese deviza ei mult timp, dar mai târziu aflase că Dumnezeu iartă păcatele duium, cât nici gândeşte muritorul şi se lăsase pe tânjală. E de ajuns o lumânare pentru toate păcatele, şi-a spus ea şi, în consecinţă intră în biserică, plăti lumânarea, merse la luminator, o plantă şi-o aprinse, îşi făcu semnul crucii, spuse un „Doamne, iartă-mă!“.

Îl considera pe Cel de Sus un bun comerciant, putea să aibă încredere în El. O lumânare, zece păcate. Ce e drept, uneori avea îndoieli, se temea că Dumnezeu ar fi putut s-o creadă mercantilă, dacă s-ar fi rezumat doar la atât, aşa că de marile sărbători postea câteva zile şi mergea la spovedanie. Deşi nu avea ce să mărturisească mare lucru despre sine, ci erau alţii mult mai păcătoşi ca ea, despre care ar fi mărturisit cu dragă inimă preotului şi i-ar fi forfecat, spre ştiinţa Domnului, ca să ştie ce pramatii sunt. Se şi împărtăşea, la celălalt preot. Întotdeauna primea dezlegare, dovadă că ducea o viaţă pe placul sfinţilor.

Reveni în biserică, se închină iar, pupă două icoane şi vru să plece. Dar îi veni în minte să spună şi două rugăciuni, ca să-şi poată exprima două dorinţe. Fără rugă cum să-i fie ascultate? Porni iar spre uşă, dar nu-şi dădea seama de la ce, poate de la mirosul camforat al lumânărilor, i se făcu o poftă teribilă să mănânce nişte brânză de oaie sărată, aşa cum găseşti la piaţă, din aia făcută de ciobanii din Jina. Ete na! Ia mai pune-ţi, Miţo, pofta-n cui, se apostrofă ea şi sărută, în icoană, poalele Maicii, dar se abţinu să i se roage să-i dea o bucată de brânză. Că alţii se roagă de mercedesuri şi de BMW-uri, ba cei mai mulţi le primesc fără să se roage măcar şi trăind ca nişte păcătoşi. Că nici în cer nu-i dreptate fără ocolişuri, dar'mite pe pământ!

Al treilea drum, înainte de a merge acasă, se cuvenea să fie la piaţa de zarzavat. Să ia câţiva morcovi, o legătură de pătrunjel, alta de leuştean, două rădăcini de păstârnac, o ţelină. Poate n-ar fi stricat să gătească un crap, unul fitoplancton că e mai ieftin, la cuptor, cu legume. Un crap cam de-un kilogram, curăţat, crestat, umplut cu ceapă, felii de morcovi, câteva roşii, vreo doi cartofi, stropit cu un vin alb, demidulce, sau să facă o zacuscă de crap cu castraveţi, dar asta costa cam mult pentru buzunarul ei. File de crap, castraveciori muraţi, roşii decojite, ardei, usturoi, ceapă, măsline... ce mai era de pus... ulei, sare, lămâie, făină, pătrunjel, foi de dafin, cimbru şi piper. Şi gata. La cuptor, să dai cu căciula după câini. N-o fi ea cine ştie ce gospodină, dar la peşte se pricepe. În vreme ce gândea, târguia. Dar tocmai când să bage morcovii în sacoşă, ţârâi telefonul. Doamna Mia se panică. Cin' s-o sune? Se precipită. Scăpă zarzavaturile pe tejghea, deschise fermoarul poşetei şi, după ce scotoci prin măruntaiele ei, că era doldora de mercerie zornăitoare şi pârâitoare, nu-l găsi. Dar unde, Doamne iartă-mă, eşti? Noroc că telefonul suna mai departe. Scotocind aşa, putea să-i intre vreo scobitoare sub unghie, că avea şi scobitori, pentru cazuri de urgenţă, ori să-i înţepe forfecuţa veche podul palmei, dar în dos n-o-nţeapă nimeni? Rujul, oglinjoara, pila... farduri... din alea ieftine, de la Piaţa Gorbaciov, poreclită aşa în numele glasnotului şi-a perestroikăi, ce eliberaseră comerţul cu românii de dincolo de Prut şi de pretutindeni, chiar dacă doamna

Mia spunea, uneori, că fardurile ei ar fi de la Paris, însă, oricât de bună actriță, nu credea nici ea ce spunea... și multe mai avea doamna Mia în poșetă... șervețele parfumate... chei, tampoane... pastile... pentru dureri de cap, dureri de șale... că numai prostia nu doare... poșeta ei grea ca o măciucă... adăpostea te-miri-ce... de s-ar fi hotărât să-i dea cuiva în cap cu ea, îl lăsa lat. În capul lui Gică Rasol, ăla era cel mai tare cap. În sfârșit, exasperată, apucă telefonul, îl scoase la lumină. Un elastic, scos mai demult din niște budigăi, pe care nu se îndurase să-l arunce, cine știe, i-o folosi într-o zi la ceva, la ce, ce Talpa Iadului să fi făcut cu el, i se încolăcise pe încheietură ca o brățară. Căută să vadă pe ecran cine-o sună. Dar avea vederea slabă, iar lumina era prea tare. Recunoscu însă, îndată ce răspunse, vocea:

— Cât îți trebuie ca să răspunzi, toanto?

Doamna Mia răsuflă ușurată. Har sfinților din cer, era cineva cunoscut. Se calmă. Cu mâna stângă extrase un șervețel din poșetă, făcu o grimasă spre precupeața ce-i aduna morcovii, s-o facă să-nțeleagă la ce cazne-i supusă și-și șterse fața asudată.

— Da, domnul Costin, eu sunt.

— Toanto, te-ai dus să plătești întreținerea la asociație?

Doamna Mia împietri cu șervețelul în mână și un junghi îi trecu prin inimă. S-o omori, uitase. Dar junghiul era din pricina banilor. Triță îi dăduse un plic doldora cu bancnote și ea unde l-a pus? În poșetă. Cât a căutat acum un minut, n-a dat de el. Ferească Sfântul să-l fi pierdut. Să nu leșine încă, înainte de-a fi sigură. Triță îi dăduse o însărcinare lunară, să plătească întreținerea pentru sediul partidului, abia achiziționat de Gică Rasol, dar nefolosit deocamdată. Avea și cheile, ea uda florile. Triță i-a spus: „Fă, însărcinarea asta e ca ciclul. Dacă uiți de ea, e ca și când nu ți-ar veni ciclul. Înseamnă că ai rămas însărcinată". Ferească Dumnezeu! Și-ar fi făcut cruce, dar avea mâinile ocupate. Sigură pe memoria ei, doamna Mia l-a asigurat că nu uită. Și uite că uitase. Și-a făcut de bogdaproste. Noroc că Triță era un om ocupat, n-a blagoslovit-o prea mult, pentru că-i suna alt telefon, i-a spus doar:

— Te duci chiar acum să plătești! Și îi ceri grasei (așa îi spunea doamnei administrator) un desfășurător.

— Un ce? întrebă isteric doamna Mia şi i s-a tăiat răsuflarea. Ce să ceară, ea, care în viaţa ei n-a cerut un capăt de aţă măcar nimănui!

— Un desfăşurător, toanto!

Ce dracu' o mai fi şi ăla, nu se putu abţine doamna Mia, că doar dânsa era artistă, nu se încurcase cu acte contabile şi îmbunătăţiri funciare, poate doar cu acte sexuale, dar şi asta demult. Îl auzi pe Triţă în receptor, îi spunea cuiva: „Nu ştie, toanta, ce-i ăla un desfăşurător!". Şi ei:

— Scoate un pix, carneţelul şi scrie.

Doamna Mia băgă iar mâna în poşetă şi scotoci prin bazar. Le găsi uşor, era expertă.

— Sunt gata, gânguri dânsa.

— Gata de ce, întrebă Triţă. N-ai scris încă? Desfăşurător!

— Des... păgubitor? îndrăzni doamna Mia, care nici prea bine nu auzea.

Triţă oftă, învins.

— Scrie aşa: Des... de la „des"... fă... de la „fă"... şură... de la „şură"... Ai scris?

— Tor.... de la „tor"... îndrăzni doamna Mia, fericită că a dat de cap belelei.

Termină de făcut cumpărăturile, dar Triţă îi stricase cheful. Nici nu mai ştia ce să gătească. Un rahat! Porni către asociaţia de locatari. Nici că-i îngheţaseră mâinile nu-i mai păsa. Când ajunse, plăti şi ieşi iar în frig. Cum sediul lui Gică Rasol era peste drum şi dânsa avea cheie, gândi că n-ar strica să-şi tragă sufletul oleacă, sub pretext că udă florile. Doar nu era nimeni acolo. Traversă strada şi urcă. Neştiind că, fiind cam surdă de-o ureche, nu auzise c-o strigă cineva şi fuge după ea. Era poetul Porumbelu. Abia intră doamna Mia, că poetul năvăli în urmă-i.

Gâştele salvează Capitoliul

Poetul Porumbelu, cum toată lumea ştie, e mare gagicar. El stăpâneşte Muzele şi arta nu are taine pentru el, însă e stăpânit de Venera. Aflat acum în aceeaşi încăpere cu doamna Mia, poetul gândi a fi cazul să-şi exprime, dacă nu sentimentele, că e mai

greu, şi dacă nu dragostea, că-i imposibil, măcar virilitatea. Pentru asta, stătu mai întâi să-şi amintească nişte versuri din Isidore Ducasse, le Comte de Lautréamont: „Oh, dacă universul ar fi fost, nu iadul ăsta, ci doar un imens anus ceresc..., mi-aş fi împlântat mădularul în sfincteru-i însângerat". Aceste versuri, albastre ca pastila de viagra, ar fi trebuit să aibă şi puterea ei, încât poetul îşi cercetă îndată, cu nodurile pumnului, tăria mădularului. Era încă flasc. Asta nu-l opri. Învăţat impetuos cu Muzele, era la fel şi cu femeile. Las că se va scula el... mădularul... şi atunci, pre mulţi va răspopi! Chiti nişte vorbe frumoase, dar la el poezia era doar pe hârtie, încât în declaraţii era abia prozaic, dacă nu chiar mojic.

— Vreau să-ţi cuceresc... spuse şi se opri câteva clipe. Nu putea rosti ceva vulgar, totuşi. Să inventeze, să improvizeze, că doar era poet, ce mama... Vreau să-ţi cuceresc Capitoliul, decretă el, na, c-a spus-o, se apropie de doamna Mia şi îi puse mâna pe-o ţâţă.

Doamna Mia, cât era ea de plinuţă şi trecută de maturitate, zvâcni înapoi ca o mâţă.

— Dar ce te-a găsit, Rimbaud, ai bolunzit la bătrâneţe? îl apostrofă ea.

Rimbaud era supranumele lui Porumbelu de când se ştia. Dar nu pentru că ar fi renunţat la poezie pentru a hălădui ca negustor de sclavi prin Africa, ci, dimpotrivă, pentru că, rămas acasă să scrie şi să scrie iar, şi iar să scrie necurmate şi nemuritoare epopei, întrecuse, destoinic, destinul ce poetului francez i-a fost refuzat. Cât a scris Rimbaud? O biată plachetă. Pe când el? Dar nu-i păsa acum de Rimbaud şi de faptul că, după învăţătura marxist-leninistă, cantitatea bate calitatea, iar el îl întrecea cu mult pe Rimbaud. Ci asaltul trebuia înnoit. Că doar nu s-o fi lăsat Hannibal păgubaş în faţa porţilor Romei (de unde şi vorba: *Hannibal ante portas*), doar pentru că Roma refuza să fie penetrată. Ce cuceritor ţine seama de împotriviri? Dacă s-ar fi oprit el la porţile poeziei, pe când i se spunea că sunt impenetrabile, ar mai fi trecut vreodată de ele? Mai era el acum marele poet al urbei? Ar mai fi scris treizeci şi patru sute şaptejnouă (că nu le mai ştia număru) de nemuritoare epopei mai lungi ca *Iliada*? Nu, asalt până la victorie, asta e viaţa, că altfel îţi halesc din traistă câinii. Aşa că se apropie iar de doamna Mia, proptită acum de pervazul ferestrei.

Ia s-o văd unde se mai refugiază, că doar n-o sări de la etaj, socoti el. Mai ales că totul era clar pentru poet. Doamna Mia se juca, joc atât de cunoscut cocoşului din el. Femeia gândeşte ca găina: dacă stau, zice că-s curvă, dacă fug nu mă prinde, aşa că mai bine mă împiedic. La ideea asta luată din folclor stradal, Porumbelu rânji, cam cu rânjetul lui Gică Rasol şi îşi spuse: ia s-o vedem cum s-o împiedica, voind el s-o vadă cu fustele sumese şi cu cracii în sus. Sau nu suflecate, mai bine căzute, asemuite fiind, în mintea poetului, cu pânzele unei caravele pe catargele-i puternice. Când pânzele sunt sus, corabia goneşte, când cad, s-a abandonat dulcelui leagăn al mării. Şi n-ar fi vrut s-o vadă pe doamna Mia gonind, că nu mai era nici el sprinten ca la anii juneţii şi nu prea mai avea suflu să fugă după ea. Să-şi sleiască el bruma de energie la maraton, în loc s-o facă să ţâşnească pe ţeava tunului drept în mijlocul Capitoliului?

— Vreau să-ţi cuceresc Capitoliul, gânguri iar, când fu aproape de doamna Mia şi-o apucă de ţâţă. Apoi îi scormoni sub fustă, căutând Templul Iunonei.

Dar doamna Mia, Ismail eram, polonic în cap dădeam, nu se lăsa cu una cu două! Nu mai avea loc de retragere, dar îi era milă să-l îmbrâncească pe poet. La vârsta lui, Doamne feri, l-ar fi putut lăsa lat, de-l părăseau şi Muzele. Forţa era de partea ei, dar Porumbelu era bărbat şi chiar în debilitate fizică, n-ar fi dat înapoi de la asalt, ca orice bărbat, oricâte pagube suferea. Într-adevăr, era aşa prins de rol, încât nici nu observase că i-a zburat din cap, în mijlocul odăii, frumoasa căciulă de oaie ţurcană, încât şuviţele de păr, câte i-au mai rămas, săltau în neorânduială. Nu puteai spune că are păr zburlit, fiindu-i prea rar. Aşa că doamna Mia alese să-i proptească poetului cotul în piept.

— Băiat cuminte, Rimbaud, nu-i aşa? îl alintă ea, ca şi când i-ar fi vorbit pechinezului Yorick, căţelul ei îmbătrânit în rele, cu colţi de vampir. Amintindu-şi de el, doamna Mia se sperie. Privi gura poetului, nu cumva ies din ea nişte colţi? Aş! Era o gură ştirbă, pungită. Dar spaima de-o clipă îi slăbise vigilenţa şi împotrivirea. Aşa că poetul reuşi, într-un efort suprem, să-i bage mâna în chiloţi şi să-i atingă Mons Pubis, era moale, scofâlcit de menopauză. Doamna Mia făcu un rictus şi exală un oftat, ca şi

când gustase ceva rău. „I-am venit de hac!“ își spuse poetul și căută să-și ducă mâna stângă la tun, să vadă de e gata să tragă. Nu apucă. Tocmai atunci ușa se dădu de perete și doamna Leopoldina intră val-vârtej, urmată de droaia servitoarelor ce-i cărau cumpărăturile. Venise să facă pipi, că avea beșica slabă.

— Bună ziua, salută ea, dar înmărmurită rămase, când îi văzu pe cei doi încleștați.

Servitoarele înlemniră și ele, în spatele ei, nu pentru că le-ar fi părut ceva anormal, dar frânase stăpâna.

Doamna Mia, cu aplomb, se eliberă din strânsoarea mitologică a poetului, se apropie de doamna Leopoldina și spuse:

— Mi-a intrat ceva în ochi... și ne-am dus la fereastră.

Așa, onoarea poetului fu reabilitată, deși el scobea nu ochiul din capul poetei, ci „al treilea ochi, cu irisul roșcat“, după cum spune alt poet, nu Rimbaud. Revenindu-și, poetul își culese căciula de pe jos, dădu sărut-mâna conițelor, trecu prin ușă pe lângă servitoare și ieși în stradă:

— Gâștele au salvat Capitoliul, decretă el cu glas tare și obidă, în vreme ce scârțâia zăpada proaspătă sub galoși, ca sub două opinci uriașe.

Taina domnului Nica

Și iat-o, ditamai omenirea, opt miliarde suflete, suflete rătăcite, la sfârșitul lunii februarie. Domnul Nica stătea pe catafalc, dar cui să-i pese? Doar prietenului său, doctorul Mânzescu. Dânsul își freca acum mâinile, ger cumplit fiind. Și, colac peste pupăză, Zărnescu, Zăgănescu sau cum s-o fi numind directorul de la Centrul Seismic Național (doctorul nu reținuse bine, nici nu-l interesase, ca să fie sincer, cine era omul ce vorbea, dar îl uluise ce-a spus), a anunțat că în anul acela un cutremur de mare adâncime, aidoma ăluia din patruzeci, va lovi România și se va propaga de data asta nu către capitală, ci spre Moldova și Dobrogea, lovind și scutul hercinic și pe cel caledonian dintr-o singură lovitură, de nu va atinge cumva și scutul african. Ce nu-i plăcea de fapt doctorului era că nu dormise destul. Îi era somn. Iar dacă s-ar fi dus să se culce, n-ar fi putut ațipi. Obscur observator, se gândi doctorul

Mânzescu la Zărnescu-Zăgănescu. Mintea parcă mergea fără el... *Acte josnice și acte juridice*, debită, ca o țeavă, mintea sa... *Și să mă duc în pat, poate-adorm... Dacă pot face somnul șah-mat și nu mă face insomnia pat*... Dar acum era deja afară, în frig. Gândise să meargă la catafalcul domnului Nica, să-l vegheze vreun ceas, dar picioarele îl duceau – mergeau și ele de la sine ca și mintea-i – spre cârciuma domnului Băligaru. Acolo dădu de Porumbelu, de Mățoiu, de doamna Mia, de domnul Poarca, de fratele lui Mățoiu, de Mistreț – toți în păr, adunați ca acasă la Gică Rasol sau Triță Costin. Doar că șefii nu erau acolo. Ce s-ar mai fi bucurat domnul Băligaru de-așa onoare, să intre Gică Rasol în crâșma lui! Oare ce discutau, că doar nu s-or fi adunat la cârciumă ca să vadă de politică. Slăveau memoria domnului Nica, își dădu seama, îndată, doctorul. Va bea un păhăruț cu ei.

Ba nu, uite-i că se ridică. Și pornesc spre ieșire. Pesemne din pricină că la domnul Băligaru e prea înghesuială. Sute de mușterii. Bâzâitori ca muștele. De ce or fi așa mulți? Pentru că domnul Băligaru nu-i suferea pe fățarnici. Așa își dobândise bun renume, cum că n-ar boteza vinul. Iată de ce avea clienți! Domnul Băligaru se apropie de doctor. Dar, pe când domnul Băligaru îi vorbea, doctorul Mânzescu observă chipul acestui mare om și îi păru ciudat.

— Dom'le, dar ce schimbat îmi pari, îi spuse el cârciumarului.

— M-am dezmustăcit dimineață cu mașina de tuns, explică domnul Băligaru schimbarea sa la față.

— Aha... se dumiri doctorul. Eu aș mânca niște hamsii, spuse el.

— Dar ce crezi, că noi n-am mânca? îl luă la rost Mățoiu, care tocmai trecea pe lângă el. Dar suntem convocați la Gică Rasol. Hai, fuga-marș și dumneata.

Doctorul se încruntă. „Paștele mamei lui de necioplit", își spuse el în gând. Uite că acum se trag de șireturi. De parcă ar putea exista egalitate și fraternitate și intimitate între un zmâzgălitor de șevalet și-un doctor! Însă, ca să nu rămână de căruță, doctorul se luă după ei.

Dar ce-i aud urechile?

— Domnul Nica era doar un golan, spunea domnul Poarca, dușmanul domnului Nica pe când trăia și se vede că dușman

rămăsese și post-mortem. Deși pe cel ce-a fost și nu mai este nu-l vorbești cu păcat.

— Umbla de ici-colo, vorbea mai departe, din mers, domnul Poarca, ipochimenul: umbla cu mărunțele intrigi, făcute doar de dragul intrigilor, că altminteri nu prea știa ce face!

Gașca ieși din cârciumă și doctorul nu avu încotro și porni după ea.

Însă vorbele urâte la adresa prietenului său l-au trezit. Se încruntă și ieși din picoteală. Veni cu picioarele pe pământ. Vru să-i spună vreo două vorbe ardelenești de la obraz domnului Poarca, dar, deși era o sfruntare la adresa prietenului său, ce mânjește mintea auditoriului cu idei strâmbe, era adevărat, domnul Nica era intrigant. Așa încât, să spui că-i intrigant, era mai mult o laudă. Despre morți numai de bine, nu-i așa? Domnul Poarca îl lăuda cum știa el. Nu, nu se putea lega de asta doctorul, nu putea nega evidența. Ce să facă atunci, că nici să stea cu mâinile în sân ca mocofanul nu putea. Totuși, era ceva de rău să spui despre un om că-i intrigant. Se jură că va face dovada că domnul Nica lucra doar după planuri bine întocmite. Va întreprinde el o cercetare, iar prin ea o să arate că fostul său prieten era bine ancorat în realitățile urbei și nimic nu făcea la voia întâmplării, deci nu se ocupa cu intriga, ci era mare strateg. Să fii uneltitor una e, iar strateg cu totul alta. Intriganți sunt duium, pe când strategi, ca sfinții mucenici: cei patru erau trei: Luca și Matei. Dar nu va fi ușor să demonstreze că domnul Nica nu era un ratat. El știa că-i mai vrednic decât toți ceilalți la un loc, fie cum s-ar fi numit ei, de la Mățoiu, ultimul om al urbei, întrecut în vrednicie și inteligență până și de apaticul său frate cu ochi de balenă și până la urangutanul de Triță Costin sau la cimpanzeul de primar. Păcat că dânsul, doctorul Mânzescu, nu avea abilități de cercetaș, ca să afle adevărul. Și cu atât mai puțin ar fi putut să înțeleagă mișcările domnului Nica, un profund gânditor politic. Să fi fost doctorul la fel de profund ca dânsul, ar fi-nțeles, dar nu, nu era. Domnul Nica nu acționa la voia întâmplării. Avea întotdeauna planuri mari... și ar fi ajuns un mare om, dacă nu i-ar fi pus, ceilalți, bețe-n roate. Din invidie mai ales, dar se și temeau de el, conspirau permanent să-l țină la fund, să nu-l lase să respire, să iasă la lumină ca să ia gura

de aer necesară. Altfel, sus fiind, ar fi luat dânsul tot caimacul, tot aerul. Cât îi putea încăpea în gură... și-ar fi luat și-n buzunare. Pe când așa, ținut la fund cu capul, nu putea înghiți decât zațul. Dar care era taina ascunsă de domnul Nica, pentru că, fără doar și poate, ascundea, și dânsul, o taină? Una politică, nu una oarecare, altfel de ce-ar fi umblat de ici-colo... la Orfeanu... la Tătuț... la primar... la Costin... mereu în mișcare... mereu în misiune. Da, cu siguranță era în misiune și, ca orice mare om – și să nu confundăm omul mare cu marele om! – misiunea și-o stabilea el însuși. Doctorul Mânzescu nu-și putea imagina care să fi fost taina, dar își jură că, până va avea glagorie în cap și sânge-n pensula sa de Picasso și până îi va fi să crape – că doar cine scapă Morții – nu va pregeta s-o afle. Și să le-o arate mocofanilor, ca pe-un strălucitor glob de brad de Crăciun. Un glob! Acum îi reveni în minte visul de astă noapte! Zadarnic căutase să și-l amintească. O ceață-l împâclea. Cuvântul „glob" i-l adusese. Visase că oamenii trăiau în niște bule transparente ca bășicile peștilor, dar mai limpezi și strălucitoare, ca făcute din cristal. Vedea femeile plutind pe străzi în bulele lor. Vedea bărbații făcând acrobații, purtați de bulele lor. Doctorul Mânzescu se privi și pe sine, era cuprins într-o pieliță limpidă ca o pânză de apă. Da, își amintea visul său impresionant. Ce n-ar fi dat acum ca oamenii să trăiască în bulele lor! Și el să plutească într-o bulă. Să se înalțe cu ea, luminoasă și strălucitoare, să le-o arate și să spună:

— Iată și bula mea!

Dar, aflat în fața porții lui Gică Rasol, domnul Poarca sunase, de parcă el ar fi fost secretar, poarta s-a deschis și au intrat.

— Da, era doar un intrigant domnul Nica, își întări ideea domnul Poarca.

Încât, în loc să spună: „Iată și bula mea", doctorul Mânzescu se trezi că strigă, în salonul lui Gică, unde doar Gică avea drept să răcnească:

— Holgoș! strigă doctorul Mânzescu, nemaiputându-se stăpâni. Doctorul era din Ardeal și de acolo venise cu astfel de cuvinte. Cel rostit de el însemna: gura! Sau, pe engleză *shut up*, care e un fel de *shut down* pentru oameni.

Toți tăcură, consternați fiind de această ieșire năprasnică. Deși de la un ardelean te poți aștepta la orice. Acum îl vezi mielușel...

blând... douăzeci de ani stă cuminte, ca un elev cu mâinile la spate... și vine-o zi care îl mânie... și se schimbă în leu-paraleu, care scuipă foc pe gură ca dragonii și pârjolesc și scrum fac tot ce prind în calea lor fără alegere.

— Păi ce Catarama lui Vermeș, mai spuse doctorul Mânzescu și vorbele acestea îi lăsă cu gurile și mai căscate decât erau, pentru că nimeni nu știa ce înseamnă Catarama lui Vermeș.

— Ce-i aia Catarama lui Vermeș, se rățoi primarul.

Dar nimeni nu știa. Mățoiu, care avea în palmă o tabletă, căută pe internet și descoperi o referire la ceasurile de mână, „Hublot King Power: Catarama" și se găsi să spună.

— Cataramă de ceasuri!

— Bă, prost ești, strigă doctorul, încă surescitat, la el.

— Eu prost? sări în sus Mățoiu, distrus de-așa ofensă. Nu vezi că sunt cel mai viclean dintre toți?

— Știi ce-a spus domnul Băligaru, nu se lăsă doctorul. A spus că pentru a fi perfid, ipocrit, șiret nu ai nevoie de inteligență, nu-ți trebuie mai multă minte decât unui animal. Și-a mai spus domnul Băligaru că vicleanul e un om demn de milă și dispreț, deși, la o adică, fățarnicul ar trebui învățat minte să nu mai amăgească oamenii cu infamiile lui, prin ferma corecție a vreo două rânduri de palme și-un șut în dos!

Gică l-ar fi întrerupt, că nu-i plăcea să se dea mare careva în salon, dar îi plăcea că doctorul îl beștelește pe Mățoiu și rânjea.

— Măi dobitocule, îi spuse Mățoiu, rănit în amorul de sine, doctorului Mânzescu. Și prietenul ăla al tău, domnul Nica, tot un dobitoc era!

— Mare om domnul Nica, băă, îi strigă doctorul Mânzescu. Era ca un erete. Îndată sărea dușmanului în cârcă, îl străpungea cu ghearele și-l sfâșia cu clonțul! Pentru el, orice viteaz cu gura era doar un biet șoarece. Să fi fugit în văgăuna lui și tot n-avea scăpare. Să se fi dat la mine cineva, l-ar fi rupt! Și acum, c-a murit, ce-mi aud urechile? Mățoiu îl face dobitoc!

— Lei, ulii și vârcolaci, exclamă Gică Rasol. Ce-mi spuneți voi de domnul Nica? Nu mă vedeți? Sunt un animal! Ia compară eretele tău cu leul care sunt!

Dar doctorul Mânzescu parcă asurzise. Probabil i se înfundase o ureche, iar cealaltă, de liliac, îi crăpase. Aproape că nu mai

auzea nimic și asta îi afecta și respirația, și echilibrul, și judecata. Își amintea de alte vremuri. Avusese el un cățel. Mare javră, deși atât de mic! Fricos și laș, se ascundea când vedea vreun dușman. Dar când stăpânul era de față, era leu-paraleu, lătra de să-ți spargă timpanul. Era deștept. Știa că e văzut. Așa și domnul Nica, fie-i țărâna ușoară, deși prietenul său fusese un cățel. Îl lăudase doctorul Mânzescu ca erete, să-i păstreze memoria măreață, dar fusese un câine. Lingea orice mână i se întindea și lătra la cel slab. Dar pe mort să nu-l vorbești de rău. Că altfel faci radiografia societății, își spuse el, învins de un imbold științific. Oare eu nu sunt aidoma lui? Nu, clar nu era. Era mai degrabă o rață. Umbla ce ici-colo, măcănea și nici un strop de apă nu se prindea de el, fie de-ar fi trecut prin vâltori. Însă în rest, lumea politică, fără căpătâi spiritual și moral, semăna cu lumea lui Batman. Doar că în ea se amestecau și unii oameni simpli, ăia mai nesimțiți, firește, dar ei erau în ea șobolanii și șoarecii. O lume înfricoșătoare, la urma-urmei, noroc că alegătorii, fiind prostimea, sunt inconștienți de ce fac. Iartă-i, Doamne! O lume înfricoșătoare, doldora de pericole mortale, cu omul pinguin, cu femeia pisică, lilieci ce pândesc cu ochi fosforescenți din întuneric și-ți iau capul drept țintă îndată ce, naiv, te apropii de ei, te înconjoară brusc cu forfota aripilor și țipetele lor înalte. Da, am un timpan aparte, percep ultrasunetele, încât le aud liliecilor țipetele. Lumea: o grotă, aud larma micilor cimpanzei, lătratul și scheunatul câinilor, deși primarul Gică Rasol se crede leu, sau tigru sângeros și pe Triță îl crede hienă, marea hienă, gata să fure leșurile animalelor ucise de leu, să-i ia leului hrana, poate de asta Gică îl urăște pe Triță, da, fără îndoială că-l urăște, deși la prima vedere par frați de cruce. Iar Triță, la rându-i, are o pizmă neagră pe primar, iar ceilalți, ei, plevușca... Gică îi vede drept șacali, micii șacali sfioși, ce vin să fure o ciozvârtă împleteciți printre picioarele leilor și hienelor, dar de fapt sunt niște bieți câini lași, ce fac atâta hărmălaie pentru câteva resturi.

Câtă vreme cugetă la toate astea, doctorul Mânzescu își reveni în matcă, după ce fusese gata să calamiteze lumea și se miră însuși de revărsarea sa, neanunțată de nimic.

Oftă. Reveni pe pământ. La ce se gândise? Da, să le arate tuturor că domnul Nica nu a fost un ratat, ci un strateg. Iar dacă nu

va fi în stare, ei bine, se va declara un învins. Va lăsa cu limbă de moarte să se scrie ca epitaf pe marmura crucii sale: „Aici zace... sir Mânzescu, poticnit în ratare". Ba nici chiar aşa. Va scrie doar, fără vreun nume: „poticnit în ratare"! Pentru că astfel, unii vor crede, peste ani, că sub cruce zace unul ce s-a poticnit, ca toţi, de moarte şi s-a prăvălit în acea groapă. Nu vor mai şti, probabil, că epitaful se referă la nereuşita sa. Dar la urma urmei ce conta? Nu toţi eşuează în viaţă? Însă o portiţă de salvare merită să-ți laşi, să nu fii prea explicit cu peripeţiile vieţii tale, ca să capete, ea, viaţa ta, în timp, o tentă temerară, să te creadă lumea un erou, nu un idiot.

Şi, din acea zi, deşi nu ştia de unde să înceapă şi ce are de făcut, doctorul se apucă să pună întrebări, în dreapta şi în stânga, despre ultimele zile ale domnului Nica. Pe unde-a fost, ce-a dres, ce-a spus. Spera ca aflând, să poată monta faptele cap la cap şi să deducă taina, planul domnului Nica. Avea dânsul sigur un plan. Să afle ce-avea de gând. Pentru cine lucra. L-a împins, oare, Tătuțul, la luptă? Doctorul Mânzescu era conştient de dificultăţile misiei ce-şi luase, dar nu voia să dea înapoi, să se lepede de ea. Ce vor spune concitadinii despre el, să renunţe când nici nu începuse? Lepădat de sarcina ce-şi asumase, când va muri, urbea o să-l ţină minte ca pe-un beţiv cu nasul roşu un an, doi, după care va trece în uitare, ca tot prostul. Dar el gândea, cu îndoială ce e drept, că mai bine-ar fi să rămână veşnic în memoria comunităţii, ca unul ce-a descâlcit firele misterioase ale planului obscur pentru novici al domnului Nica!

Se voia doctorul Mânzescu veşnic? Zâmbi. Întrebarea era pur retorică. Netot să fii, să nu-ți doreşti veşnicia, fie ea în smârcul lumii, la sânul abstract, ingrat şi efemer, la scară cosmică, al omenirii! Însă cu adevărat puțin îi păsa de nemurire. Ar fi dat-o pe loc pe-un calup de hamsii bine prăjiţi cu vin pelin. Şi asta nu pentru că ar fi vreun vicios, incapabil să renunţe la plăceri. Nu, puţin îi păsa şi de hamsii. Dar, oricum, hamsiile stăteau pentru el mai presus ca nemurirea. Nu credea, doctorul, că în viaţă contează ceva şi cu atât mai puţin după ce-ai dat ortul popii. Însă unele lucruri e musai să le faci. Oare de ce-i venea să apere memoria

domnului Nica? Din onoare? Nu-i păsa nici de ea. De ce atunci? Doctorul se întrebă și răspunse: din prietenie. Iată o valoare în care credea. Nu putea lăsa gurii târgului memoria prietenului său.

Gândind la ce va face, perișorii i se ridicară doctorului pe piept și pe mâini, acidulându-i pielea ca niște mici arcuri electrice, ca niște viermișori.

Unii oameni se ridică din moarte. Și iată-l pe domnul Nica, deși mort, în mijlocul atenției. Determina pe lume încă acțiuni. Ceasul bate ora cinci, Omul Negru n-a venit... așa spuneau copiii. Dar iată-l că venea, sub chipul domnului Nica, un om deșirat, nevrotic și strateg, însă doctorului îi plăcu să-l vadă ca pe-un cavaler al apocalipsei: imens, călare pe-un cal roșu, ce semnifica focul veșnic și foc sufla pe nări calul său, pârjolind lumea unde, ca pigmei, oamenii se fereau, cu mâinile acoperindu-și ochii de vâlvoare.

La catafalc

Doctorul Mânzescu îmbrăcă tot ce găsi negru prin dulap și porni spre catafalcul domnului Nica, să stea la căpătâiul mortului, spre a-i cinsti memoria. Era sigur că va găsi apartamentul. Nu fusese niciodată în casa lui, deși prietenul său îl invita uneori, când se întorceau de la vreo sindrofie, hai, nu urci la o cafea? Doctorul se scuza invariabil. Ba că a băut deja cinci, ba că e prea aghesmuit și se învârte pământul cu el și încheia întotdeauna cu vorbele: și mai trebuie să cumpăr și-o pâine, eveniment capital în economia existenței noastre. De fapt, abia aștepta să ajungă acasă și să lenevească în pat, în timp ce asculta un disc de vinil cu Frank Sinatra. Ce bine-i să adormi pe muzică! Acum parcă îi părea rău. Uite că domnul Nica s-a dus, lovit de o mașină, om încă în putere... fără semne prevestitoare: dulapurile n-au pocnit, cucul n-a trecut peste casă, cucuveaua n-a orăcăit în noaptea dinainte... iar el nu-i călcase pragul niciodată. Din mers, doctorul își făcea socotelile. Blocul unde trebuia să ajungă îl știa, scara o știa și era sigur că va găsi apartamentul. Într-adevăr, ușa era deschisă și deasupra ei se afla pânza neagră și doctorul Mânzescu citi pe ea numele răposatului, Nica Petre, anul nașterii și anul curent. Intră. Simți miros și căldură de lumânări aprinse, străbătu holul și pătrunse

în sufragerie. Îl văzu pe domnul Nica lungit în sicriul așezat pe masă, cu o icoană pe piept, iar în mâinile încrucișate cu o cruce.

— Dumnezeu să-l ierte, îi dădu bineţe doctorul mortului.

Ştia că aşa se salută un om mort. Dădu să se apropie de sicriu, dar ceva îl sperie. Un om bondoc se ridică și îl privi de dincolo de capul mesei. Îl cunoştea, era Mişu, ginerele domnului Nica. Părea obosit şi avea ochii injectaţi.

— Vă salut, spuse doctorul încă intimidat de apariţie.

— Cu respect, răspunse Mişu.

„Ba curul mă-tii!“, avu doctorul o pornire răutăcioasă, pentru că nu-i suferea pe oamenii ce folosesc cacofonia la salut. De obicei îi corija, dar acum nu era momentul. Îi îndemna blând: spune şi dumneata, domnule Cutare, „cu mult respect“, dar în ziua următoare constata că e salutat cu vorbele: „cu respect mult!“. Aşa că dădu din mână a lehamite. Mişu dădu şi el din mână a lehamite. Dar din altă pricină. Se vede că scotocise toată casa şi toate erau vraişte. Sertare scoase şi cercetate cu amănuntul, canapeaua trasă de la locul ei, dulapul deschis şi hainele din el răvăşite. Mişu căutase peste tot, nervos peste măsură. Dar ce? Căuta bani? Greu de crezut că ar fi găsit aşa ceva la domnul Nica, dar mai ştii? Unii oameni sunt avari şi din puţinul lor, făcând cu ţârâita economii o viaţă, pot aduna averi. Oricum, dacă adunase vreo comoară, inflaţia i-a clasat-o. Dar cine ştie, poate a strâns dolari, iar dolarii nu se pricăjesc ca leii. Mişu îşi şterse cu mâneca fruntea şi vorbi:

— Domnule doctor, dumneata ai fost prieten cu răposatul. Nu ţi-a spus nimic de-un carnet cu însemnări?

Însemnări? Un jurnal? Ţinea domnul Nica un jurnal? Faţa doctorului se lumină. Dacă ţinea un jurnal, în el va găsi... taina.

— Nu, nu mi-a spus. Eu am venit să veghez un timp la căpătâiul răposatului.

— Hm, spuse Mişu. Atunci te las cu mortul până când aranjez nişte treburi cu nepoţii.

Plecă.

Doctorul se apropie de sicriu şi-l privi pe domnul Nica. Părea mai înalt decât îl ştiuse. Mă rog, mai lung, că nu poţi fi înalt când stai lungit. N-ar fi fost rău să aibă un metru de croitorie la el, să-l măsoare. Auzise că morţii se lungesc, dar nu dădea crezare. L-ar

fi măsurat, iar etalonul îl avea. Nu demult, intrase cu domnul Nica într-o farmacie şi acolo era un aparat vorbitor de luat măsurile trupeşti. Îţi spunea înălţimea, greutatea, indicele de masă corporală. În farmacie, domnul Nica se aşezase cu spatele la cântar şi cântarul îi vorbise. Fu uimit ca Moise când Dumnezeu a glăsuit, arătându-i-se ca un tufiş în flăcări, ca să-i dicteze legile. S-a întors în gardă de pugilist, gata să dea un pumn. Dar constatând că e doar o bazaconie electrică, s-a suit pe platan şi-a urmat indicaţiile. A băgat un leu în fantă şi iată-l măsurat. Îşi amintea perfect doctorul, domnul Nica avea 1,78 metri înălţime. Tare l-ar mai fi cumpănit acum. Se lungise? Oftă. Pe chitanţă mai era trecută greutatea: 72 kg. Şi, cu toate că domnul Nica era slăbănog, indicele lipidic i-a ieşit prost. Îi spunea că ar trebui să mai slăbească vreo şase kilograme!

— Aparatul ăsta este pentru femei, spusese domnul Nica.

Însă altceva îl supărase şi mai mult.

— De când mă ştiu, a spus dânsul, eu am avut un metru şi optzeci. Aparatul ăsta e defect. Să-mi dea banii înapoi!

Şi cum se pregătea să-i care nişte pumni cântarului, doctorul Mânzescu îl calmă.

— Doar ştii, prietene, cu vârsta inelele dintre vertebre se tasează şi ne micşorăm un pic.

Domnul Nica rămase cu gura căscată. Uite că nu ştiuse. Se credea tot falnic ca în tinereţe. Dar încetă ostilităţile împotriva cântarului, înfrânându-şi pornirea belicoasă.

Având aceste cifre drept etalon, doctorul Mânzescu ar fi putut să-şi evalueze fostul prieten. Ce se întâmplă cu omul după moarte? Ce învăţătură ar fi tras!? De fapt, nici una. Diferenţele puteau intra în marja de prefaceri trupeşti generale şi în marja de erori de măsurare. Nici cei aflaţi în căutarea sufletului folosind cântare de precizie, n-au ajuns la o concluzie credibilă. Iar domnul Nica, să mai fi fost viu, l-ar fi scrutat, printre gene, cu ironie şi dispreţ. Dânsul nu credea în sufletul nemuritor. „Când omul moare, putrezeşte şi altceva nu rămâne după el", spunea. Cita, adeseori, având memorie de elefant, dintr-un articol: „fizicienii doctorul Zaalberg van Zelst şi doctorul Malta din Olanda au demonstrat că în momentul morţii corpul pierde 70 de grame în greutate, ceea

ce pentru ei reprezintă dovada ştiinţifică a faptului că sufletul părăseşte corpul". Apoi comenta sfidător. „Tot felul de idioţi pe lume", spunea dânsul. „Arată-mi mie sufletul și-am să cred.' Doctorul încerca să-l îmbuneze. Să-l împace cu darurile sfinte. După o logică a lui. „Prietene, îi spunea, poate că nu există Dumnezeu, dar poartă-te ca și când ar exista. Dacă, totuşi, El este? Atunci nu ţi-ar părea rău mai târziu? Iar dacă nu este, tot un drac, n-ai nimic de pierdut". Domnul Nica ricana: „Pierdere de vreme".

Ceea ce îl impresionă pe doctor era că în casă nu mirosea a om mort. Miroseau doar lumânările. Domnul Nica fusese un om auster, nu se îndopase, hoitul său era ca al mumiilor, ca al unui sfânt, nu putrezea.

Un croncănit îi atrase atenţia doctorului spre balcon. O cioară se lăsase pe sfoara de întins rufe. O cioară stă şi se găinățează de pe-o sfoară. Când zboară, firul vibrează.

Deşi atât de liniştit la chip şi palid, domnul Nica avea câteva puncte roşietice pe obraz şi pe frunte, ca nişte semne de viaţă. Doctorul însă ştia că sunt vinişoare sparte, ce îşi păstrează culoarea vie şi când mori. Dar domnul Nica, Petre, cum era strigat uneori, chiar părea viu. Doctorul nu se putu abţine şi îi atinse fruntea. Era ca un fel de bun rămas. Însă fruntea era tare şi rece ca o marmură. Nu-l atinsese niciodată pe domnul Nica, în afară de momentele când dădeau noroc. Când să-şi retragă mâna, auzi foarte clar un pârţ. Simţi şi mirosul imediat. Privi împrejur. Nu văzu pe nimeni. Să-şi fi băgat satana coada? Nu, nu credea doctorul în draci. Pârţul venea de la mort. Ca doctor, găsi o explicaţie ştiinţifică. După moarte, reziduurile din stomac fermentează în continuare, burta mortului se umflă... şi iată-l pe domnul Nica trăgând un pârţ, deşi era mort. Se infirma astfel butada poetului urbei, Porumbelu: cât trăiești, mațele te dau de gol.

Doctorul se aşeză pe scaun la căpătâiul fostului său tovarăş de hamsii. Stătea de vreo zece minute aşa, când capul îi căzu şi doctorul se înspăimântă că era gata să adoarmă. În asemenea clipe să dormi! Ruşine, mare ruşine. Ca Prâslea cel Voinic pe când păzea copacul cu mere de aur. Dar Prâslea era voinic, nu-i aşa, pe când doctorul era firav. Încât mai aţipi de două ori. Dar se trezi

brusc și făcu ochii mari. Încețoșat la minte de alcool, că băuse în zori vreo două coniace, iar de mâncat nu mâncase nimic, sau cine știe din ce altă pricină, că doar nu putea să creadă el, om de formație pozitivistă, în bâiguieli obscurantiste, cum sunt parapsihologicalele și religioasele, pentru a zice că există arătări ivite din iad sau din rai, doctorului Mânzescu îi apăru drept în față un fel de abur. Și aburul tot creștea, cum trebuie să fi crescut efretul lui Aladin din lampa fermecată. Tot creștea și creștea, doctorul Mânzescu se sperie, se frecă la ochi, dar se înspăimântă de-a binelea când văzu că aburul ia forma fostului său tovarăș de hamsii, domnul Nica. Era ca o umbră tutelară. Onoarea i s-ar fi cuvenit unui Ștefan cel Mare și Sfânt, unui Mihai Viteazul, unui Mircea cel Bătrân. La Cozia, la Botoșani, în Bacău, sau chiar în capitală. De ce să-i apară doctorului domnul Nica, un oarecare, la urma urmei? Și încă să apară așa majestuos și spăimântos ca umbra regelui Hamlet. Și din gură parcă tot bolborosea, hodorogea. Doctorul făcu urechea ciută să prindă vorbele, să înțeleagă. Până la urmă pricepu. Prietenul său îi transmitea un mesaj din mormânt:

— Viața politică e viața în haită, păru a înțelege doctorul Mânzescu.

Asta să fie taina? Păi dacă n-ar fi, de ce să iasă prietenul său din pământ cu așa efect scenic? Doar ca să-și bată joc de el? Ca să spună o banalitate? Poate ar merita atenție aceste vorbe, își spuse doctorul, dacă pui față în față viața în haită, cu viața obișnuită a oamenilor. Doar așa, să compari viața de animal a oamenilor, cu viața de om a oamenilor.

Fantoma domnului Nica văzu că doctorul nu-i este de ajuns ce i-a spus și făcu o sforțare de gândire:

— Inumanul este parte din ceea ce este omenesc!

La una ca asta doctorul fu uluit. El căutase întreaga viață umanitatea noastră. „Ceea ce este omenesc“, spunea dânsul, cui îl asculta. Dar iată că inumanul putea fi parte a omenescului. Privi cu ochi umeziți de lacrimi la fantoma fostului său prieten. Mulțumit că făcuse impresie, duhul se destrămă și dispăru.

Pe ușă intră un ins cu pălăria jerpelită în mână. Doctorul Mânzescu îl privi. Era ceva mai bătrân ca el și mai slab ca domnul Nica. Costeliv chiar.

— Sunt Costică, spuse și oftă adânc.

— A, nea Costică, se lumină doctorul Mânzescu.

Defunctul îi vorbise de el. Era un om săritor, gata să ajute pe oricine, deşi n-avea putere, dar sărea, când ştia că primeşte o cinzeacă.

Nea Costică fu fericit că este cunoscut de acest domn înveşmântat în negru, o rudă, poate.

— Răposatul obişnuia să mă invite la câte-o vodcă mică, era un om bun, spuse nea Costică.

Se aşeză lângă sicriu şi parcă se ruga, dar din rărunchii lui ieşea când și când un oftat. Ce oftat adânc, constată doctorul. Când termină rugăciunea spusă în gând, nea Costică se apropie de masa cu colivă, îşi puse o porţie şi îşi turnă o ţuică, pe care o şi dădu peste cap. Din colivă nici nu apucă să guste, că intră Mişu, urmat de trei flăcăi.

— Hai, nepoate, îi îndemnă el dezacordat.

Și puseră capacul pe sicriu și îl săltară pe umeri și porniră spre ieşirea din apartament.

— Dar cum să-l scoateţi aşa din casa în care a trăit, fără preot, sări nea Costică.

— Lasă, bre, că-i face slujbă la capelă. Acolo îl ducem, că încurcă locul aici. Acuşi vin femeile să facă pregătiri pentru masa de pomenire!

Și duşi au fost. Doctorul Mânzescu a tăcut mâlc, pentru că nu ştia obiceiurile. Prietenul său dispăruse cu tot cu raclă și totul părea acum pustiu. Camera parcă se golise. Îți țiuiau urechile de-aşa deşert.

— Uite, asta rămâne dintr-un om, nimic, spuse mai mult pentru sine.

Cum locul se eliberase, vedea acum partea de jos a bibliotecii domnului Nica şi pe un teanc de ziare şi reviste, se afla un carnet. Un carnet cu coperţi groase, solid. Îl luă şi citi pe el, tipărit: *Carnet de însemnări*. Acesta să fi fost carnetul căutat de Mişu? Jurnalul căutat de toată lumea? Un jurnal politic? De ce l-ar căuta, dacă în el n-ar fi taina? Doctorul Mânzescu îl dosi în buzunarul paltonului, cu ochii pe nea Costică, însă nea Costică nu-l privea, era preocupat de ţuică, din care îşi turna când şi când. Nu mai ofta. Viața devine suportabilă când ai ţuică.

Doctorul privi în jur. Încăperea părea acum pustie. Oare mai era cazul să-și facă semnul crucii, dacă mortul dispăruse? Probabil că nu. „Mergem mai departe fără el, cât vom mai avea și noi zile, apoi îl urmăm“, își spuse și porni către casă.

Jurnalul

Jurnalul domnului Nica era un jurnal de cheltuieli. Notase în el tot ce cheltuise: de la bilete de autobuz, rar, că prefera mersul gimnastic, până la toba cu aspic, o delicatesă pentru dânsul. Un pămătuf pentru întins spuma pe obraz înainte să te razi. Doctorul Mânzescu căzu pe gânduri. Domnul Nica nu folosea spumă de ras, ci cremă. Era mai ieftină. Iată și o cremă neagră pentru ghete. Câte-o franzelă albă, când și când. Domnul Nica trăia auster, mânca puțin, cumpăra ce e ieftin. Un pachet de chibrituri. Ha, iată că își cumpăra chibrituri! Doctorul îl văzuse deseori șterpelind câte-o cutie. Micile furtișaguri de 10 bani îl fericeau și-l ajutau să-și ducă traiul. Fura și pixuri, hârtie igienică de la closete, becuri și orice lucru neînsemnat ce încăpea în buzunar. Doctorul îl surprinsese de multe ori, încât domnul Nica nu se mai ferea de el când le dosea. În afară de liste de cumpărături, carnetul nu conținea nimic. Nici o însemnare cât de mică. Nici o idee politică, nici o adnotare de viață. Să fi avut domnul Nica și un alt carnet, unul în care își scria secretele... bine ascuns? Carnetul căutat de Mișu?

Placa turnantă a politicii

După o cercetare de mai multe zile, doctorul Mânzescu porni mașinal spre cârciuma domnului Băligaru. N-ar fi vrut, dar într-acolo îl purtau pașii, ca o voință schopenhaueriană, iar cu voința nu te pui. Nu-și face păianjenul pânza, oricât i-ai da cu vermifug în cap? Voința e impunerea naturii.

Cârciuma devenise loc de pelerinaj, îi amintea de domnul Nica și libațiile lor la hamsii sărați. O amintire bravă, dacă nu chiar erotică, de vreme ce era așa plăcută. Domnul Nica îi lipsea

cum i-a lipsit lui Romeo Julieta când a văzut-o moartă şi lui Tristan, Isolda... lui Dante, Beatrice... lui Liviu Levant, femeile de-a valma.

Cotropit de gânduri, nici nu ştiu când ajunse şi, aşezat la o masă, ceru o baterie de vin. Bău. Muşterii ioc, afară de dânsul. Cu şorţul alb pe burtă, domnul Băligaru ştergea paharele. Era, probabil, un tic nervos.

— Pari abătut, doctore, spuse domnul Băligaru.

— Cum să nu fiu, păcatele mele, spuse doctorul Mânzescu.

Domnul Băligaru veni şi se aşeză pe un scaun la masa lui. Aşa făcea când avea câte un muşteriu abătut, ca să-l aline.

— Sper că nu-i vreun necaz.

Bun om domnul Băligaru. Gata să asculte tânguirea oricui ar fi intrat în crâşma sa, gata de-o vorbă bună.

— S-a întâmplat să aflu taina domnului Nica... O, Doamne... spuse doctorul, îşi şterse fruntea. Deşi nu era câtuși de puţin asudat. Dimpotrivă, îi era frig. Dar socoti că, istorisindu-i domnului Băligaru o pătăranie, chiar dacă neadevărată, inventată de el, acesta va răspândi povestea şi în târg onoarea domnului Nica va fi reperată.

— Adică taina... care taină?

Doctorul Mânzescu, altădată destul de circumspect, acum parcă era bezmetic. Se apucă să-i povestească de carnetul domnului Nica, găsit pe când îl priveghea. Alcoolul îi stimula imaginaţia şi intuiţia. Oare nu carnetul ăsta îl căuta conul Mişu, când scotocea prin apartamentul defunctului?

— Cum, conul Mişu... spuse Băligaru uluit, dar se opri, voia să asculte.

— Nu este cumva şi conul Mişu implicat? întrebă doctorul. Ba bine că nu!

Doctorul Mânzescu începea să înţeleagă conspiraţia. Iată că povestea îl ducea la adevăr! Domnul Nica a fost înconjurat de spioni. Povestindu-i domnului Băligaru, gândurile i se ordonau în cap. E bun un confident. Chiar dacă nu spune nimic, e de ajuns că te ascultă. Când povesteşti faptele, ele încep să-şi dezvăluie dedesubtul. Altfel, nişte fapte ce se pierd în abulia timpului, povestite, capătă rost.

— Da, spuse doctorul Mânzescu, iată fraza esenţială.

Scoase carnetul din buzunar şi se prefăcu că ia de acolo o frază: „Şuviţă manipulează Servicul Român de Informaţii“. Era o propoziţie din capul său, spusă doar pentru că doctorul nu-l suferea pe Şuviţă.

— Chiar a scris asta domnul Nica? se miră domnul Băligaru. Dar restul? Ce mai scrie acolo? Sunt şi fapte concrete, nume?

— Faptele concrete, dragă domnule Băligaru, le păstra domnul Nica în memoria sa de elefant. Sunt însă sigur, am cercetat... n-are cum fi altfel... Şuviţă a ordonat asasinarea domnului Nica. Aşa, tot ce ştia dânsul, s-a pierdut, a dus cu el în mormânt.

— Hm, Şuviţă? De ce Şuviţă? Putea să-l asasineze Gică Rasol. Domnul Nica era mesagerul lui Triţă, nu-şi aminteşti? El căra valiza cu bani.

Doctorul fu uluit. Cum de ştia Băligarul de Triţă? De valiza cu bani? Că doar era top secret!

— Mai degrabă cred că Şuviţă, spuse totuşi calm doctorul Mânzescu, am nişte dovezi!

Nu avea nici o dovadă, dar nu voia să cadă prost în ochii cârciumarului.

— Dacă ai dovezi, se schimbă povestea, spuse domnul Băligaru şi făcu o figură de om gata să rezolve problema. Ai jurnalul domnului Nica, nu-i aşa? Se ridică. Se duse la telefonul fix, aşezat pe-un colţ al barului. Formă un număr şi vorbi cu cineva. Doctorul Mânzescu nu mai era atent. Se gândea la ale lui. Domnul Băligaru terminase de vorbit, se ocupa de paharele lui şi-l privea când şi când. Tocmai când doctorul Mânzescu ducea paharul la gură, auzi un cântec. Crezu, în prima clipă, că a făcut infarct, că sufletul i-a pornit spre *cea* lume şi aude cântul lui Ariel. Dar apoi recunoscu melodia, era soneria telefonului său. Se auzea tot mai tare, tot mai insistent, cotropind parcă lumea şi făcând ca toate să se afle cuprinse în acel cântec ca într-un univers. Nu-l mai sunase nimeni de când murise domnul Nica, prietenul său, dânsul îl mai suna... când şi când. Scoase telefonul din buzunar şi răspunse. A crezut că formase greşit cineva şi se pregătea să înjure. Fu uluit când vocea, oarecum cunoscută, îi spuse cine e: Tătuţul!

— Doctore Mânzescu, am aflat că dumneata ai carnetul domnului Nica şi eşti, într-un fel, urmaşul dânsului, îi cunoşti tai-

nele. Înalte rațiuni de stat cer ca dumneata să vii chiar azi la București, să stăm de vorbă.

— Bucuros, răspunse doctorul mașinal, deși habar n-avea de ce e chemat, ce să facă el la București, la Tătuț... sau ce naiba se întâmplă?

Domnul Băligaru îl privea insistent. Îi făcu un semn sugestiv: ei, vezi cine te-a sunat? Te așteptai? Doctorul depărtă telefonul de ureche, îl privi pe cârciumar ca pe un animal straniu. Ia stai un pic! De unde-i știa Tătuțul numărul? De unde aflase de carnet, că doar nu-i spusese de el decât cârciumarului cu câteva minute înainte. Și cum de-l sunase chiar atunci? Nu cumva domnul Băligaru... domnul Băligaru... cârciumarul ăsta simpatic ținea legătura cu Tătuțul... îl sunase... poate era omul de legătură al domnului Nica? Și ce naiba? Mișu... ginerele... oare pentru cine lucra? Și alții la fel... sunt toți prinși într-un fel de angrenaj... politic... de conspirații... de lovituri și contralovituri... Duse iar telefonul la ureche, spuse:

— Bucuros vin, doar că n-o să pot pleca decât mâine dimineață.

— Poate fi periculos să amâni, dar cum vrei dumneata, auzi vocea Tătuțului. Ne vedem mâine... și închise.

— Poate n-a murit degeaba, spuse domnul Băligaru, în vreme ce ștergea un pahar și doctorul Mânzescu înțelese că la domnul Nica se referă.

Doctorul bău din pelin. Ce-a fost asta? Se înroșise. Existau două tabere mari, una coordonată de Tătuț, alta de Șuviță. Și noi, cei mărunți, ca niște furnici... trebăluim prostește... și oricând talpa ne poate strivi... nu-i așa?

— Dar cum de știți atâtea? îl întrebă doctorul Mânzescu pe domnul Băligaru.

— Cârciuma e placa turnantă a politicii, răspunse cârciumarul și zâmbi amical.

— Și ce căutați, de fapt? îndrăzni să întrebe doctorul.

— Doar informații și dovezi. Nimic mai mult. Mărunțișuri din astea. Ele ne ajută să știm dinainte ce vrea electoratul și ce vor adversarii politici. Nu-i nimic de speriat!

Doctorul Mânzescu era uluit. Căutase atâta vreme ca prostul ce anume ştia domnul Nica şi ce păstra ca taină. Acum i se dezvăluia altceva, dintr-odată, fără să fi făcut nici un efort: domnul Nica umbla pe la toţi politicienii, ca o curvă, era primit în cercul lui Gică Rasol, al lui Orfeanu, ba chiar la Tătuţ. Atunci, ce e curva? Curva este liantul politicii. Asta voiau şi de la el? Să-i ia locul domnului Nica... să fie o curvă politică? Ei, aş, nu şi-au găsit omul.

Şi doctorul credea că aflase încă un secret, secretul lui Şuviţă, cum că manipulează... manipulează serviciile secrete... iar asta dintr-o vorbă a domnului Nica. I-o şoptise întocmai ca pe-o taină: anticonstituţional! Şi apoi cântase, dansând pe caldarâm ca o vedetă rock:

Informaţie
Deformaţie
Opoziţie
Conspiraţie
Instituţie
Separaţie
Prostituţie
Decoraţie...

Alocaţie... (O alocaţie nu i-ar strica, dar de unde?)

Ce oare putea fi anticonstituţional, decât că Şuviţă manipulează SRI-ul, aşa judecase doctorul cu capul lui. Ei, şi? Ce mare lucru? Ce-am aflat, îşi spuse doctorul, cătrănit acum pe domnul Nica, deşi era mort. Se supărase pe el pentru că evenimentele îl presau. Aşa este omul, se răzbună pe cine-i iese în cale, când e mâhnit. Tătuţul i-a spus să plece pe loc spre Bucureşti, cu jurnalul domnului Nica. Dar Tătuţul habar nu avea că în acel carnet sunt doar liste de cheltuieli. Şi orice-ar fi fost, de ce să-l preseze cineva pe el, un doctor paşnic? Nici măcar nu mai practică medicina. Iar cât a practicat-o, a fost tot paşnic. N-a amputat nimănui un picior. N-a castrat nici un dobitoc. Dacă o mai practica, poate îi scotea cuiva

un ochi. Nu, nu voia să plece în ruptul capului la Bucureşti. Nici azi, nici mâine... de ce să-şi piardă timpul? Dar nu putea da înapoi, o să plece mâine în zori. Ei bine, ce-a spus domnul Nica? Anticonstituţional! Dar ce român ar spune că-i grav? Nu suntem noi la porţile Orientului? Nu sunt toate faptele politice anticonstituţionale? Atunci problema-i alta, gândi doctorul Mânzescu. Ceva mare, negru fioros... ceva demonic... ceva democratic. Să fie şi la noi, la români, o dată, ceva grav. Nu doar scrisori pierdute. Deşi, gândi dânsul, aici se joacă vieţile oamenilor, a unei naţiuni, sorta unui popor. Un popor crucificat pe minciuni, ar spune Porumbelu, dar vorbele lui sunt poezii. Oare nu de aia se spune că românul poet e născut? Nu pentru că ar spune poezii, dar tot ce-i tragic, e luat în derâdere, tot ce e sinistru devine vorbă de duh, vorbă poetică, băşcălie.

Ce descoperise? Corupţie şi atitudini măgăreşti, fapte anticonstituţionale, fapte porceşti. Adică nimic, se dezumflă doctorul Mânzescu. Corupţie găseşti la tot pasul. Nu-i o taină. Când vorbeşti de corupţie, e ca şi când i-ai spune unei femei că parfumul Lancôme miroase frumos. Trebuia să mai sape, să caute. Dar ce? Nu sunt mai buni hamsii cu o baterie de vin pelin? Ia să-l lase pe el în pace cu politica!

Suspect

Când se trezi în zori, îşi luă căpăţâna în mâini. Nu-i venea să plece de acasă, de la căldură... ca să ce? Să meargă la Tătuţ. Ce-i era Tătuţul lui şi el Tătuţului? Ia să-şi vadă Tătuţul de treburi! Dar nu putea da înapoi. Intrase pe calea domnului Nica. Dintr-o eroare, era sigur. El a vrut doar să-i afle taina şi ceilalţi, când au ghicit, gata, l-au considerat urmaşul domnului Nica! Dar urmaş la ce? Ei bine, de vreme ce erau aşa interesaţi, cu siguranţă domnul Nica păstra nişte taine. Sau măcar una, dar mare. Doctorul se ridică de pe marginea patului, îşi făcu toaleta, puse vreo două lucruşoare într-o valijoară şi porni.

Era o noapte furtunoasă şi umedă de iarnă dobrogeană. Doctorul Mânzescu ieşi din bloc şi se opri câteva clipe pe alee. Privi în dreapta şi în stânga, nu se vedea mai nimic, era ceaţă. Dormise

prost. S-a întrebat întreaga noapte de ce-ar fi periculos c-a așteptat o zi, că n-a plecat pe loc la București. Îmbrăcase paltonul, ca să nu-l pătrundă frigul, dar se simțea de parcă și-ar fi schimbat personalitatea, era poetul Porumbelu, nu el însuși, așa rău se simțea, să poarte un palton ancestral și-o căciulă strâmtă de oaie țurcană ca o pipotă de struț ce-i strângea țeasta. Porni mai departe și, după câțiva pași, ieși pe trotuar. Nu se vedea la distanță prea mare, câțiva coți doar, ceața albă mustea, însă zgomotele se auzeau clar. Din depărtare, ca o chemare, sufla sunetul solitar al unei sirene de vapor. Și-o voce dintr-un străfund de lume parcă bolborosea:

Aici sunt eu
Un solitar,
Ce-a râs amar
Și-a plâns mereu.

Cu-al meu aspect
Făcea să mor
Căci tuturor
Păream suspect.

Cu valijoara sa în mână porni spre gară. De după un stâlp se desprinse o umbră și îi ațini calea. Omul apăru brusc în fața doctorului, care se și sperie. Fuma o țigară și îi dădu binețe:

— Bună dimineața, doctore!

Doctorul îl privi atent și îl recunoscu. Îl văzuse într-o zi cu Triță Costin.

— Bună dimineața, răspunse el salutului, dar nu-i plăcea ce se întâmplă.

De ce i-a tăiat calea, tocmai când să plece la Tătuț? Își aminti, brusc, că domnul Nica l-a atenționat într-o zi: e Victor, lucrează cu Triță Costin, dar știi tu, despre oamenii ca el, nu știi cu adevărat pentru cine lucrează. Poate îl ține doar sub observație pe Triță și lucrează pentru primar. Sau poate e omul lui Bombănel. Sau e omul lui Șuviță? Sau al Tătuțului! Dar știi ce cred eu? Că lucrează doar pentru el... Doctorului i se uscă gura. Încercă să-și tragă de

sub limbă un pic de salivă... domnul Nica era bine informat, cum ar putea el, doctorul, un becisnic, să se compare cu dânsul? Cum să te pui în pielea lui, că nu-ţi ajunge pielea!

Sentimentul că a fost aşteptat în mod special, că fusese pândit, i-a dat o stare de nelinişte. Ce treabă avea insul ăsta cu el? El, un om naiv, doar mergea la Bucureşti la Tătuţ... şi habar nu avea pentru ce. Nimeni nu-l băgase până atunci în seamă. Se cocârjă. Simţi în spatele lui o prezenţă. Întoarse capul. Prin ceaţă, ghici conturul unui om corpolent ce îl privea, stând pe loc. Victor tuşi:

— Total neprofesionist, îi strigă el celui ascuns în ceaşă cu glas tare şi râse.

Ce au de gând oamenii ăştia? se panică doctorul. Să-l înjunghie în piept în plină stradă? Ei, aş, dacă voiau, era deja înjunghiat. Vor doar să-l sperie. Şi chiar se speriase. Din faţă apăru o altă siluetă şi se opri la o distanţă... convenabilă. Convenabilă pentru ce, se întrebă doctorul? Se simţea înconjurat, ca un om pe un câmp cu zăpezi, pândit de lupi. Dar auzi motorul unei maşini ce pornea, ceea ce îi dădu un pic de tonus. Uite că nu era chiar singur. Cineva putea să-i sară în ajutor. Maşina porni, doctorul o vedea acum, se apropia de el şi opri lângă bordură. Îl vedea şi pe şofer. Care coborî fereastra şi aprinse o ţigară.

— Au anunţat la meteo vreme nasoală, spuse el. Ceaţă şi frig.

Ochii îi căzură doctorului pe numărul maşinii. Era suficient de aproape încât să-l vadă clar. O maşină oarecare din sutele de mii din oraş, totuşi parcă tăbliţa de înmatriculare îi amintea ceva. O mai văzuse, nu? Era numărul maşinii care-l lovise pe domnul Nica... dar maşina era alta. Putea fi sigur? Nu greşea? Poate doar seamănă. Să fi avut memoria de elefant a domnului Nica, ar fi reţinut fotografic acel număr de înmatriculare. Privi încă o dată în jur, la oamenii din ceaţă şi îi spuse lui Victor:

— Merg acasă, că m-a pătruns frigul.

— Cum îţi este voia, prietene, îi spuse Victor.

Doctorul renunţă, pentru totdeauna, la ideea de-a merge la Tătuţ. Doar nu era el ca domnul Nica... un erou.

Putea fi un erou de epopee doar, în nemuritoarele versuri ale bardului Porumbelu. Nu în viaţa reală. Doar într-o ficţiune, în irealitatea imediată. Căci altfel, pe pământ doar Dumnezeu face

planuri și ia hotărâri. Doar el poate lucra în realitatea imediată. Și în realitatea imediată, doctorul Mânzescu era... Dar evită să spună ce era, ar fi fost cu mult prea complicat și dureros. Așa că formulă banal: în realitatea imediată, nu era, hotărât, un erou.

România milenară

Acasă se gândi o vreme. Dacă l-au împiedicat să meargă la Tătuț, înseamnă că nu sunt oamenii Tătuțului. Dar puteai știi? Poate veniseră doar ca să-l apere... de alții. Hai că devin paranoic, se apostrofă doctorul. Pe la prânz își încălță galoșii și porni către cârciuma domnului Băligaru, ca să intre în normalitate, cu o baterie de vin pelin și hamsii cum îi plăceau domnului Nica. Și să-i spună domnului Băligaru că nu mai merge la Tătuț, că doar el, cârciumarul, l-a trimis.

Fiind relativ devreme, cârciuma era pustie, dacă nu-l punem la socoteală pe bardul Porumbelu, client permanent, ce beneficia de-o masă personală: acolo scria dânsul nemuritoarele sale epopei.

— Nu ai plecat la București, doctore, spuse domnul Băligaru de cum îl văzu.

— Păcatele mele, se lamentă doctorul. Am avut un junghi, știi cum e, de la o vârstă. Mă așteptau în stradă când să plec.

— Sssst-sst, am înțeles, vorbi domnul Băligaru. Spune măcar ce ai descoperit... transmit eu mai departe.

— Am descoperit că există două tabere, una condusă de Tătuț, care-l scoate la bătaie pe Bombănel ca urmaș, alta condusă de Șuviță... și între tabere e un război.

Când auzi cuvântul „război", Porumbelul își scoase capul ce-i stătuse cufundat în basca de versuri.

— E un război tembel ăsta politic, nu vă băgați, îi sfătui el.

— Și am descoperit că Bombănel îl trădează pe Tătuț, i-a scos oamenii din posturi... și s-a aliat cu Gică Rasol... și i-a înlocuit...

— Doctore, spuse domnul Băligaru, asta ai înțeles dumneata? Te-am crezut urmașul domnului Nica, un om stăpân pe sine și pe situație.

Stăpân pe situație, iar asta unde l-a dus, gândi doctorul.

— Dânsul înţelegea, era clar pentru el. Există o singură tabără, tabăra Tătuţului. Şi Tătuţul a scos din pălărie doi candidaţi, pe Bombănel şi pe Şuviţă... dar ce credeai? Că ar lăsa statul pe mâini străine? Bătaia se dă între cei doi... iar Tătuţul nu intervine. Înţelegi? E ca la animale, cel mai tare câştigă. Tătuţul i-a pus într-o arenă. Să învingă cel puternic. N-o să lase un pămpălău la cârma ţării, pămpălăi sunt destui, ştii prea bine... câţi se bagă... să fie... doar îi cunoşti şi dumneata.

Doctorul se fâstâci. Nu se aştepta... Credea cu totul alta... Nu era de el politica. Ia să-şi vadă de acum de hamsii.

— De ce vă zborşiţi capul cu problemele astea, întrebă Porumbelul. Luaţi exemplul de la mine. Nici un bob de politică. Doar esenţa umană, energiile şi slăbiciunile noastre.

Totuşi, doctorul ar fi vrut să afle taina domnului Nica. De ce îl chema Tătuţul la el? Doar ca pe un simplu informator despre trădările din târg? Ar fi fost prea puţin. Şi de ce voiau jurnalul său? Se temeau oare că este un jurnal care îi compromite? Se prea poate. Dar nu erau oricum compromişi? Dar bănuiau că domnul Nica va dezvălui adevărul... electoratului. Ei, şi? Nu ştia adevărul toată lumea?

— Tare aş vrea să aflu taina domnului Nica, spuse doctorul, aşteptând ca domnul Băligaru să-i dea un indiciu.

— Deci n-o ştii, doctore! spuse domnul Băligaru.

— Nu, n-o ştiu, recunoscu doctorul Mânzescu.

— Atunci poftă bună la hamsii, îi ură cârciumarul. O să ai o viaţă lungă şi liniştită.

Doctorul fu fericit să audă astfel de cuvinte. Mâncă şi bău în linişte, până termină bateria de vin şi hamsiile. Se şterse la gură... şi dădu să se ridice, ca să plece spre cimitir, la mormântul domnului Nica. Vru să-şi ia rămas bun de la domnul Băligaru, ocupat cu ştergerea lună a paharelor, dar tocmai atunci, la micul receptor radio, se anunţă... că domnului Nica i-a fost conferit, post-mortem, ordinul „Meritul cultural“ în grad de Cavaler... candidatul Şuviţă a câştigat alegerile... că fiica preotului Sorescu a născut un băiat sănătos tun.

Doctorul mustăci, fără a şti nici chiar dânsul de ce şi ochii îi căzură pe poetul Porumbelu, care-şi nota ceva cu sârg.

— Poetul tot poet, îi strigă doctorul. Nimic nu-l tulbură. Domnule Porumbelu, cu toate evenimentele astea, ai epopeea gata!

— Epopeea? întrebă Porumbelu, săltând privirea din carnet. S-a dus vremea epopeilor! N-ai auzit, fata preotului Sorescu a născut. Abia de aici începe adevărata epică: cum slăbește o femeie după naștere! spuse dânsul și pocni din degete. Doar știți, eu cred în literatură. Însă recunosc: tone de genială maculatură!

— Un roman adevărat ar fi despre corupția la toate nivelele, spuse domnul Băligaru foarte serios.

Doctorul dădu să plece, dar se răzgândi.

— Domnule Băligaru, spuse el, am mințit când am spus că în carnetul domnului Nica scrie că Șuviță a ordonat asasinarea domnului Nica.

Domnul Băligaru își dădu o palmă peste frunte.

— Dumnezeule, spuse el... Mă îngrozești, doctore... Știi dumneata cum s-au țesut toate intrigile politice în ultimele zile, câți oameni au fost implicați, câte instituții statale... bazat pe o minciună. Simt că mă sufoc. Deci nu asta era taina ce trebuia să fie transmisă de domnul Nica la București?

— Nu, spuse doctorul Mânzescu, am inventat-o.

Domnul Băligaru se lăsă pe scaun. Era întâia dată când stătea pe un scaun în cârciuma lui. Doctorul nu-l văzuse până atunci decât stând în picioare. Deși se mai așeza el cu mușteriii, când avea de discutat vreo taină.

— Doctore, omul e un animal politic. Dumneata ce fel de animal ești? Că ești cu totul diferit de noi! Am încurcat-o rău de tot din cauza minciunii dumitale, vorbi el spasmodic. Din cauza minciunii dumitale a ieșit Șuviță președinte. Altfel îl puneam pe Bombănel.

Doctorul Mânzescu nu știa ce să spună. Toate se trăgeau de la nenorocitul de carnet. Nu mai bine i-l dădea lui Mișu după ce l-a găsit? Aruncă pe tejghea carnetul de însemnări al domnului Nica, de parcă s-ar fi lepădat de-o spurcăciune:

— Carnetul ăsta mi-a adus numai necazuri, spuse el, și de-ar conține măcar ceva. Dar sunt doar liste de cumpărături și socoteli.

Domnul Băligaru îl luă și-l răsfoi. Se opri la ultima copertă interioară:

— Dar aici ce scrie? îi arătă el cu degetul o propoziție doctorului. Doctorul înțelegea scrisul domnului Nica, dar nu luase seama la ce scrie acolo.

— N-am citit propoziția aceea, se scuză el.

— N-ai văzut asta până acum, doctore?

— Nu, n-am văzut, răspunse doctorul, curios să afle ce a scris prietenul său acolo.

Domnul Băligaru însă nu mai era atent la el. Fugise la telefonul fix și vorbea, precipitat, cu cineva. Cu cine vorbea? Nu vorbise el de pe acel telefon cu Tătuțul? Ca și când ar fi avut o linie directă? Aceea să fi fost taina ce trebuia s-o transmită domnul Nica la București? Propoziția aceea de pe coperta interioară o căuta Mișu, o căuta Victor... o căuta domnul Băligaru, o căuta Tătuțul? Dar era o propoziție fără nici o valoare, nu, altfel îi atrăgea atenția. Taina... o taină... strălucește, îți sare în ochi. Domnul Băligaru se întoarse de la telefon. Își ștergea palmele cu șorțul, deși sigur nu avea palmele ude, dar așa îi stă bine unui cârciumar, să-și vadă de treburile lui, să nu observe nimic din ce se întâmplă în jur... pentru că, nu-i adevărat?, *in vino veritas*, deci într-o cârciumă mulți își leapădă secretele, iar un cârciumar nu e bine să le știe, că e periculos. Dar cârciuma, își spuse doctorul, este placa turnantă a politicii!

— Bravo, doctore, îi spuse domnul Băligaru, până la urmă ai dezlegat misterul. E bine să știm dinainte ce tabără va ieși învingătoare.

— Cum adică învingătoare? Și de unde să știm?

Domnul Băligaru păru uluit. Plecă iarăși la telefonul fix și vorbi. Iar când se întoarse, ca și acum câteva zile, telefonul mobil al doctorului prinse să croncănească (asta pusese doctorul ca sunet de apel).

— Alooo, strigă dânsul în receptor, enervat, dar era Tătuțul.

— Cât de ignorant poți fi dumneata, doctore! Puteai să ne spui de acum câteva zile deznodământul!

— Ce deznodământ? întrebă doctorul Mânzescu descumpănit.

— Cum adică? Dumneata nu te prefaci? Să ne spui cine va câștiga alegerile. Cu cât știm mai din timp, cu atât planificăm mai din timp!

Doctorul nu prea putea să gândească, dar își imagină niște haite... haita primarului... haita candidatului Șuviță... și haita candidatului Bombănel... și dacă haita primarului l-a trădat pe Bombănel și i l-a vândut lui Șuviță, atunci haita lui Bombănel va fi sfâșiată... iar Șuviță va ieși învingător. Dar tăcu.

— Și voiai să iei locul domnului Nica, vorbi mai departe Tătuțul. De fapt, domnul Nica nu era și el idiot? Totuși, aflase taina! Măcar nu era și naiv. Tare ești dumneata ignorant, doctore!

Doctorul Mânzescu se cocârjă de spate. Așa era, avea dreptate Tătuțul. Tătuțul citea un om dintr-o privire.

— Cine se poate pune cu dumneavoastră, îndrăzni el. Nu s-a spus că sunteți mai deștept ca Gorbaciov?

— Ba s-a spus, îi confirmă, cu modestie, Tătuțul. Dar poate sunt mai deștept și decât Lenin. Lenin a creat un sistem politic ce a durat șaptezeci de ani. Eu am făcut o Românie ce va dura trei sute de ani! Dar ce zic? Poate mai mult! De ne-ar fi dat să trăim, am vedea: România clădită de mine va fi la fel peste o mie de ani!

„Ferească Dumnezeu!“, își spuse doctorul Mânzescu în barbă și ar fi vrut să-și scuipe în sân, dar nu se cădea în fața marelui om. România coruptă să dureze cât Matusalem? Naiba știe, își spuse el. Un sistem bazat pe corupție, se perpetuează de la sine... mii de ani. Îi închise Tătuțului telefonul în nas, luă carnetul domnului Nica de pe tejghea și îl băgă în buzunar.

— Rămas bun, le strigă doctorul Mânzescu poetului și cârciumarului și o zbughi pe ușă.

— Minciuni, minciuni, minciuni, strigă dânsul afară. Jucau teatru în fața mea! Vor să mă facă să cred că taina domnului Nica era ceva grosier, un biet rahat politic. Dar domnul Nica a fost un mare om și are o taină de om, o taină ce ar dezvălui umanitatea lui... și-a noastră.

Justiție poetică

Doctorul Mânzescu porni abătut către casă. Nu-și dorea alta decât să doarmă. Să doarmă și să nu se mai trezească. Dar cel mai bine ar fi fost ca totul să se fi terminat chiar atunci când, în fața mormântului, și-a luat rămas bun, atingând cu mâna crucea și

spunând: iartă-l, Doamne! Da, să se fi terminat atunci. Un fulger să cadă din cer și să îl facă scrum. Sau inima să-i dea un junghi și să-și oprească ticăitul exasperant. Umbli cu inima ta în tine toată viața, un ceasornic ce îți măsoară clipele: tic-ta, tic-tac... vestindu-te mereu că vremea ți-e aproape. Să tot aștepți, în bătăile ei, să-ți sune ceasul. Dar iată-l încă viu. Ticăitul continuă și omul mai are de îndurat!

Ajuns acasă, își scoase pantofii și paltonul și se aruncă pe canapea, așa cum era îmbrăcat în costum cu cravată. Se lovi de ceva. Pipăi și găsi carnetul domnului Nica. Îi sărise din buzunar. Îl ridică spre tavan și-l contemplă. Jurnalul atât de mult căutat! Jurnalul politic al domnului Nica! Ce bastard! Să ții un jurnal de cheltuieli! Când banii sunt făcuți să se ducă pe gârlă. În loc să fi ținut jurnal politic. Așa, l-ar fi salvat pe domnul Nica în ochii contemporanilor săi. I-ar fi aflat taina și ar aruncat-o în ochii ponegritorilor. Iată, domnul Nica era un strateg, le-ar fi spus. Știa taina și-a păstrat-o cu sfințenie. Iată cine era! Un om de caracter, care nu-și trădează prietenii. A dus povara. Și-ți trebuie o putere de elefant ca să duci o astfel de povară! Dar dacă taina nu se afla în carnet, însemna oare că n-a existat? Ba a existat, sigur, doctorul era convins. Dar nu mai putea ajunge la ea. Și n-o mai putea folosi ca dovadă a enormului caracter al domnului Nica. Un titan. Caracter de titan!

Doctorul se juca prin aer și prin pat cu carnetul, așa cum o maimuțică ar face să țopăie o păpușă. Era păpușa sa jurnalul. Ia s-o dezbrace. Și doctorul Mânzescu scoase cu atenție maternă coperta groasă a carnetului. Din copertă căzu o hârtie. Doctorul Mânzescu o despături și se ridică în șezut. Nu-i venea să-și creadă ochilor. Taina, taina – iată unde se ascundea. Cu scrisul său migălos și citeț, domnul Nica dădea veste dincolo de mormânt. „Taina, marea taină trebuie păstrată. N-o știe decât doctorul Mânzescu. Dumnezeu să-l ajute!“ Doctorul Mânzescu răsufla iute. Nu înțelegea. Cum adică, domnul Nica îl credea pe el păstrătorul tainei? Nu, nu! Domnul Nica, el păstra taina. De pildă, dacă domnul Nica n-ar fi păstrat taina nepoatei lui Orfeanu, nimic din toată cartea nu s-ar fi întâmplat! Harpistul n-ar fi ieșit la atac. Războiul troian n-ar mai fi avut loc... Întoarse hârtiuța pe toate părțile. Nu,

nimic altceva nu era scris pe ea. Dar pe rama carnetului, doctorul descifră nişte cuvinte. Silabisi: justiţie poetică. Să fi crezut domnul Nica în justiţia artei? Că doar era dintre cei care cred că trăim într-o lume incapabilă să simtă binefacerile divine ale poeziei. Când îşi acuza contemporanii că nu mai percep sunetul venit din înalt al muzicii şi poeziei, o făcea ipocrit. Nici dânsul nu dădea doi bani pe acel sunet, pe cântecul lui Ariel. Totuşi, doctorul nu putea accepta că prietenul său era lipsit de calităţi ale naturii înalte omeneşti. Că n-a fost decât aidoma tuturor politicienilor, un animal. Doctorului îi căzu o lacrimă dintr-un ochi. Acum îşi dădea seama că asta a vrut să dovedească: domnul Nica nu era umplut ca un burduf cu doar ce-a pus natura josnic într-un om. Că îşi avea partea lui de elevaţie spirituală, că avea un fir ce-i lega gândul de cer, că avea o pornire morală. Însă le putea spune celorlalţi aşa ceva? Ei erau politicieni, nu poeţi. Lor nu le-ar fi putut zice decât despre taină.

Se săltă în picioare. Ia să meargă el în salonul lui Gică Rasol şi să le trântească, triumfal, între ochi, hârtiuţa! Dar ce drac de taină era aia? S-ar fi dat mare că ştie el taina. Dar nu ştia nimic. Iar ei aşteptau taine politice. Aşa că de mers tot va merge, măcar că, având pieptul bombat, vor pricepe că e triumfător, vor crede că a aflat... şi vor gândi: taina e taină şi n-o poate vărsa. Îl vor privi cu admiraţie, iar onoarea domnului Nica va fi reparată. Îşi luă din mers pantofii, galoşii şi paltonul şi porni cu paşi hotărâţi.

De cum intră în salonul lui Gică, recunoscu vocea primarului încă înainte să-l vadă.

— De unde crezi că s-a aflat despre toată tărăşenia cu Protectorul? Că de aici a pornit tot necazul. De ce-am fost beşteliţi de Tătuţ? De ce-am ajuns să ne batem? Că doar nu ne-o fi belit, în mare mila lui, Dumnezeu, din pricina rugilor părintelui Sorescu. Mai cu seamă că ne-am încuscrit. De domnul Nica pot jura că a fost mucles. Doctorul Mânzescu... dar iată-l, iată-l şi pe el aici, pe unde mi-ai umblat, pezevenghiule... e prea idiot ca să scape vreo vorbă. Mereu aghesmuit, cine să-l ia în serios?

Doctorul Mânzescu constata cu încântare că se vorbeşte despre el. Asta îi dădea apă la moară. Se apropie de bar şi îşi turnă o porţie zdravănă de whisky.

— Doamna Mia e fidelă din prostie, continuă primarul. Prostia e ca fidelitatea câinelui: n-ar trăda să-l pici cu ceară, pentru că n-a priceput nimic. Măţoiu e stupid, nu vede dincolo de interesul propriu. Iar Porumbelu? Dracu' să-l ia de poet!

Dar Gică îşi dădu cu palma peste gură. Era superstiţios. Tocmai primise ştirea că Poetul murise şi e de rău să drăcui un mort, că te ia pe tine dracul.

Chiar în acea clipă, când Gică se căia, doctorul Mânzescu îl văzu pe Triţă Costin la masa lui de sticlă, cu geanta diplomat deschisă. Se afla pe vechiul lui loc la datorie. Cum Dumnezeu? Nu era la cuţite cu Gică? Pupat toţi piaţa endependenţi! Iat-o şi pe doamna Mia la locul ei, un pic înclinată înainte, cu mapa cu coli aşezată în poală. Ca un scrib egiptean pus pe treabă. Şi Măţoi pe scaunul lui, cu fratele-i cu ochi de peşte în picioare în spatele său, ţinându-şi mâna pe spătar. Şi Orfeanu cu drâmba, zdrâng-zdrong, acolo unde sta, de obicei, poetul Porumbelu. Dar cine-i luase locul domnului Nica? Domnul Poarca! I-a vânat postul de secretar! De asta îl bârfea prin târg! Vai, se căină în gând doctorul. Se află Poarca la nivelul unui secretar? Şi cum va fi să meargă împreună la pelin cu hamsii... sau hamsii cu pelin, mă rog, e întotdeauna invers. Totuşi, doctorul zâmbi. S-au întâmplat multe de când n-a mai dat pe aici, ocupat cu înmormântarea domnului Nica şi căutarea tainei! Dar ce reconfortant îi părea că lumea e iarăşi pe făgaşul ei de-odinioară. O lume sigură, cunoscută, în care nu te poţi rătăci! În care ştii sub ce pat şi în care tufiş stau ascunse năpârcile şi-ţi fereşti ţurloaiele din raza lor de acţiune.

— E mort, e mort Porumbelu, spuse Triţă Costin, înţeles din ochi cu primarul, iar despre morţi numai de bine! Ţinea discursuri batjocoritoare şi noi le credem laudaţii. Se amuza pe seama tuturor, pe ascuns, dar nu pentru asta venea aici. A scris 47 de epopei, sau câte naiba spunea el... fabuloasele lui epopei... şi-a lăsat în sertar încă pe-atâtea. Ca să scrie, avea nevoie de inspiraţie. Şi de unde s-o ia, dacă nu de la noi? Nu ne-a elogiat el, pe tine ca Agamiţă şi pe mine drept Ahile? A făcut, din degringolada noastră de zi cu zi, aiuritoare întru totul, o nouă *Iliada*. Am citit, anume, zilele astea poema lui Homer şi vorbesc în cunoştinţă de cauză. Porumbelul e cel ce şi-a bătut joc de noi. El a pus la cale totul. El a fost intrigantul!

— Bă, voi atâta vorbiți de chestia asta, *Iliada*, că până la urmă mă faceți să vă întreb: ce-i *Iliada*, spuse Gică.

— Cum, cum adică, mort Porumbelu? I se limpezi parcă brusc mintea doctorului. Nu e mort, domnilor. Acum un ceas scria o epopee în cârciuma domnului Băligaru. Am și sporovăit și ne-am și salutat.

— Păi în cârciuma domnului Băligaru a și murit, îl lămuri domnul Poarca. O crampă în stomac, un junghi în inimă. Când a venit salvarea, nu l-au mai putut resuscita. Dumnezeu să-l ierte!

— Dumnezeu să-l ierte, spuseră ceilalți.

Doctorul Mânzescu, ascultând acestea și părându-i că memoria prietenului său nu e cinstită pe măsura-i și numai de Porumbelu se vorbește, iar tovarășul său de hamsii, care le-ar fi putut spune ce este Iliada și, la o adică, ar fi putut-o recita, din memoria-i de elefant, ca un bard, e ignorat, interveni:

— Dumnezeu să-l ierte și pe domnul Nica!

Întrerupt, Gică Rasol vru să intervină cu ceva usturător, că doar borta iepei, care-i urbea, n-are treabă decât cu sula primăriei, care-i el, primarul! De ce-l aducea idiotul de Mânzescu în discuție pe domnul Nica? Dar doctorul părea hotărât, ca unii din câinii ăia proști, să apere memoria mentorului său, așa că Gică preferă să nu ia atitudine, ci spuse doar:

— Lasă, bă, șoaldele. Pe noi ne interesează cine s-a dat la noi, ne-a barat sistematic, ne-a scos vorbe rele prin târg, ne-a dezvăluit planuri și interese, ne-a...

Dar doctorul nu așteptă să termine.

— Cine-o fi fost, spuse el, n-a omorât pe nimeni. De-ar mai trăi domnul Nica, că era cult și avea o memorie de elefant, ar spune: asta e justiție poetică!

Rămas bun

Doctorul Mânzescu intră pe poarta cimitirului. Era elegant îmbrăcat, cu galoși lucitori ce păreau ghete de lac, cu palton zdravăn ca al lui Porumbelu (nu cum umblă tinerii de azi cu geci scurte-n mâneci și nădragi cu tur lăsat), cu o căciulă românească din blană de oaie țurcană și cu un buchet de flori în mână. Mergea

domol pe aleile cimitirului, cu demnitate. Părea c-ar fi la paradă. Aleile pietruite erau curățate de zăpadă. Asta până coti spre parcela mormintelor recente. Aici intră în glod, călca pe moale, galoșii patinau. Se opri la mormântul domnului Nica, o movilă de pământ la capătul cuvenit cu o cruce de lemn și câteva coroane de veci de acum veștejite. Va trece vreme până ce-l va onora cineva cu un monument funerar. Dar cine? Fiica lui și nea Mișu? De ce-ar cheltui pe el? Comunitatea? Dar când îi va recunoaște ea marile merite? Nepoata... da, poate nepoata, peste ani... el o ducea la grădiniță și-i înșira povești.

Doctorul Mânzescu puse buchetul de dumitrițe pe mormânt. Se așeză apoi în fața crucii cu picioarele ușor desfăcute și cu mâinile înmănușate încrucișate în față. Păstră un moment de reculegere, apoi spuse:

— Cine sunt eu, domnule Nica? Uite, vezi dumneata? Un personaj cam abulic care, din pricina singurătății, că eu sunt solitar pe lume, rătăcește pe arături politice. Nici nu pricep, nici nu mă interesează politica. Totul s-a schimbat însă când ai murit dumneata, cel care mi-ai devenit prieten. Dar uite că așa se întâmplă, murim, iar dumneata ai murit primul și-ai intrat sub pământ și stai într-un mic sălășel, orb și nemișcat. Și când ai murit dumneata, pentru că oamenii voiau să te uite, am vrut să-ți păstrez memoria vie și-am luptat o vreme pentru asta. Și uite așa, am avut un scop în viață. De la o vârstă asta contează cel mai mult. Să ai un scop. O dorință de împlinit. Dar am și intrat într-o ciudată tramă. Eu, abulicul, eu, nepriceputul, să fiu nevoit să dezleg taina politicii. Da, nu te mira că râd, deși stau în fața mormântului dumitale. Zăpăcit cum sunt, i-am încurcat pe toți.

Nu mai știu ce să spună. Din când în când fuma, așa că avea câte-un pachet de țigări mereu în buzunar. Scoase o țigară, și-o aprinse, pufăi.

— Ce suntem noi, oamenii? Niște animale domestice, închise, ca sălbăticiunile de la circ, private de libertate, în cușca propriei noastre locuințe, în care ne petrecem toată viața. Mai călcăm prin unele părți ale lumii, în vreo excursie sau drumeție, dar tot în cușca noastră ne întoarcem. Nu, nu un gardian ține cheia cuștii, ci chiar noi, cheia locuinței noastre este în buzunarul nostru.

Şi nu ne gândim, ca animalele sălbatice de la grădina zoologică, să fugim, să fugim în sălbăticie, ca să scăpăm de captivitate. Pentru că noi suntem animale domestice.

Doctorul Mânzescu termină ţigara şi căută din ochi un loc unde să o arunce. Îi dădu drumul într-un morman de buruieni uscate, smulse în toamnă de pe morminte. Mai erau acolo şi alte gunoaie, sticle de plastic mai ales. Spuse apoi:

— Am vrut să i-o trag politicii, dar să ştii, dragul meu prieten, că politica românească nu se dezvăluie. Domnule Nica, dracul ştie care ţi-a fost taina, că n-am descoperit-o. Sau poate o cunosc, dar sunt aşa de prost, că nu ştiu care este. Ştiu tot ce poate şti un om despre chestiunile vieţii şi nimic din ce-i omenesc nu mi-e străin. Dar cele politice mă depăşesc. Ori sunt atât de simple şi idioate, încât ce vedem la suprafaţă e tot ce sunt: putere, ambiţii şi averi, ori sunt aşa profunde, că nu le dau de capăt. Idealuri naţionale, reforme sociale... binele poporului. De-o fi una, de-o fi alta, n-am înţeles nici căile, nici dedesubturile, aşa cum le-ai înţeles dumneata. Conspiraţii, secrete, corupţie... Sau poate politica înseamnă toate astea la un loc. Nu ştiu, mă dau bătut şi n-o să-ţi mai caut taina, o să zic că ai dus-o cu dumneata în mormânt. Eu rămân de acum pe lume un idiot, ca să ascult, cu urechea mea de liliac, vaierele suferinţei omeneşti. Să văd supliciul celor chinuiţi de animale. Ajută-i, Doamne, pe români!

Post scriptum

Inginerul hidrotehnist ce mai târziu va deveni Tătuţul, îl îndrăgise pe domnul Nica. Încât, într-o zi a epocii (nu a epicii) de aur, domnul Nica era să se ajungă. Deşi căzut în dizgraţia Puterii, Tătuţul avea influenţă. Vorbise la *Scânteia* să-l angajeze. „Te-ai ajuns, tovarăşe Nica!“, i-au spus invidioşii şi la fel socoti dânsul în gând. Te-ai ajuns! Şi s-a mutat la Bucureşti. Dar n-a fost să fie.

Ce greşise domnul Nica? O literă doar. Însă într-un articol din *Scânteia* litera e supremă. A cules, în loc de-un „r“, un „t“. Mare scofală, astfel de greşeli se mai fac. Dar nu în oficiosul partidului, ca să apară titlul, în loc de „Muncitorul cu ranga“, „Muncitorul cu tanga“. Ce râsete a mai stârnit, ei, şi? Unii râd şi de marile

drame politice! L-au expediat, val-vârtej, înapoi în provincie... în provincia lui... Să nu fi greşit litera, n-ar fi fost domnul Nica azi... Ce să fiu, frate, se apostrofă dânsul în gând? Director? Redactor şef? Dar *Scânteia* e oale şi ulcele. Bine că n-am ajuns şi eu ca ea!

Cuprins

Aperitiv (tras duşcă de-un personaj cherchelit) 7

CARTEA I
Belvedere din balcon în cetatea Ilion

PARTEA I 11
Să-mi daţi fata înapoi (Îmbujorata Briseis) 11
Noi scăpăm pe oameni de păcate 20
Sunt un animal 23
Îi dau pe toţi afară 34
Calea firmiturilor 37
Hapciu 39
Poetul e atotştiutor 44
Ajută-i, Doamne, pe români 47
Un deliciu artistic 52
Gripa 76
Gică La Bombănel 84
Un poet genial nu are nevoie de Muze (sau: Doar mă dreg) 90
Domnul Nica în familie 98
Jocul puterii 101
Triţă misoginul 110
Lărguţa 113
Războiul troian dura de multă vreme 126

PARTEA A II-A 138
Planul războiului 138
Închisă în autobază 146
Peştele a înghiţit momeala 158
Apărarea siciliană 166

CARTEA A II-A
Taina domnului Nica

PARTEA A III-A 187
Dulceață de trandafiri 187
Candidatul Șuviță 201
Scaunele la bătaie 204
15 kilograme de euro 214

PARTEA A IV-A 227
Legenda gripei porcine 227
Îndură-se sfinții de el 229
Scene din viața doamnei Mia 232
Gâștele salvează Capitoliul 236
Taina domnului Nica 239
La catafalc 246
Jurnalul 252
Placa turnantă a politicii 252
Taine de doi bani 256
Suspect 257
România milenară 260
Justiție poetică 264
Rămas bun 268
Post scriptum 270

La prețul de vânzare se adaugă 2%,
reprezentând valoarea timbrului literar.

821.135.1

scriitori
români
contemporani

Dan Perşa, *Bestiarro*
Cătălin Mihuleac, *America de peste pogrom*
Mihail Vakulovski, *Tata mă citeşte şi după moarte*
Ioana Bradea, *Băgău*
Bogdan Răileanu, *Teoria apropierii*
Corina Sabău, *Şi se auzeau greierii*
Cătălin Mihuleac, *Deborah*
Andrei Panţu, *Tonomatul*
Vitalie Ciobanu, *Zilele după Oreste*
Dumitru Crudu, *Ziua de naştere a lui Mihai Mihailovici*
Cristina Vremeş, *Trilogia sexului rătăcitor*
Alina Pavelescu, *Sindromul Stavroghin*
Cornel Bălan, *Liftul*
Iulian Popa, *Guadalajara*
***, *16 prozatori de azi.lit*
Radu Vancu, *Transparenţa*
Andreea Răsuceanu, *O formă de viaţă necunoscută*
Laura T. Ilea, *Cartografia lumii de dincolo*
Bogdan Răileanu, *Dinţii ascuţiţi ai binelui*
Sebastian Sifft, *Câinele iubirii*
Tatiana Niculescu, *Tăierea fecioarelor*
Diana Adamek, *Dulcea poveste a tristului elefant*
Augustin Cupşa, *Aşa să crească iarba pe noi*

Ce face, între altele, un scriitor? Lasă o mărturie, o dâră de conştiinţă, privind epoca/epocile prin care a trecut cât a trăit. Ofer în *Bestiarro* o mărturie fidelă? Fără îndoială, asta ar fi de dorit. Însă fidelitatea romanului nu este la fel ca fidelitatea unui jurnal. Nu consemnează fapte, ci adună întregul vieţii într-o viziune. Într-o metaforă extinsă, într-o parabolă. Dacă un cititor va spune că, da, viaţa din carte este aidoma vieţii trăite de noi în perioada descrisă în roman, atunci fidelitatea este asigurată. Dar, de o „viziune“ fiind vorba, ea nu se poate sustrage simţului enorm şi văzului monstruos. Aşa încât *Bestiarro* este un roman parodic şi satiric. Mai ales că e vorba de o viziune asupra lumii politice româneşti. Fixată în imaginea bestiarului. Şi plasată acolo unde mi-am trăit o bună parte a existenţei, în Constanţa, oraşul îndrăgit. Meritau constănţenii un pic de justiţie poetică pentru cât au pătimit de pe urma „politicii“.

DAN PERŞA

Următoarea apariţie:

SEBASTIAN SIFFT
Copia Carbon

Serie coordonată de
ANDREEA RĂSUCEANU

821.135.1

scriitori
români
contemporani